

HA' SSZÓLLJÉK1.

DOMBSZÖGI ÉS BUGACZI
MOKÁNY BERCZI

VISELT DOLGAI MIND A KILENCZ VILÁGRÉSZBEN
ÉS A HOZZÁJUK KAPCSOLT VÁRMEGYÉKBEN —
KALANDOK, ÚTI LEÍRÁSOK, TÁNCZI VIGODALMAK,
TOROK, DUÉLUMOK S EGYÉB PARÁZS MULATSÁGOK

RÁDÁSUL AZ ARANY KÖPÉSEK ÉS SZAFTOS
MONDÁSOK TUDOMÁNYOS LAJSTROMÁVAL, MEG
JANKÓ JÁNOS ÉS GARAY ÁKOS 120 TOLLRAJZÁVAL

HASZNÁLATI UTASÍTÁSSAL EGYETEMBEN,
SAJÁTKEZŰLEG MAGAM DIKTÁLTAM

CSICSERI BORS

KOMMENCZIÓS ÍRÓDEÁKOM KÖRME ALÁ

I. KÖTET

GYOM A, 1910.
KIADJA KNER IZIDOR KÖNYVNYOMDÁSZ

Mokány Bercziről

A „Borsszem Jankó“ negyven alakja közül — s ezek nagy része ment át a magyar társas életbe — egyik sem eresztett olyan mély gyökeret, mint dombszögi és bugaczi Mokány Bérezi, a parlagi *gavallér.

Nagy elégtételre szolgál, hogy „Irataiban“ nem csupán Kossuth Lajos hivatkozik rá, midőn hosszabb kerülés helyett ezzel a névvel fődözi, amit erről a typusról mondani akar, de egyetemi előadásaiban Gyulai Pál is magyarázta hallgatói előtt. Maga az alak — úgymond — tőrül metszett, igazándi teli vér legény. Csak azt veti, hogy hol dunántúli, hol tiszamenti tájbeszédben szólaltatja meg szerzője, úgy hogy az olvasó nem tudja, voltaképen i melyik vidékből valónak is tartsa.

A hibáztatás alapos.

Am én, a melegebb színezés végett, szándékosan tűzdeltem az ó duna-tiszáközi' nyelvébe hol vazsmegyei, hol eerdélyi, hol meg pÁlóczos hangzatokat.

Innen van talán, hogy tisztán magyar városok
és falvak rendre a magukénak vallották Mokány
Berczit.

— Ugy-e bár, — írja egy pelsőczy urambátyám
— a mi Csonka Pistánkat tetszett rajzolni benne?

— Pá ösmértem, — nyit rám öblös kaczagás-
sal kedves emlékezetű Gida bácsi. Ugyancsak eltra-
fáltad benne Pintér Gyurkát. Szakasztott a mássa!

És így végig hosszú soron.

S ahol nem termett: ott akadt vállalkozó, aki
Mokány Berczinek állott, idegenek előtt annak is
vallotta magát. Úgy is beszélt, mint az eredeti,
olyan högyössen, s úgy is lipkődött mint ő, olyan
kinyössen — s nagy kerületekkel hitette el a maga
Mokány voltát; pedig hogy az a másoló egy csöppet
sem volt se nömös, se dzsentrí.

És emelnek ellene még egy panaszt: azt, hogy
egyszer-egyszer ki-kiereszti a suhogóját s a kénye-
sebbjének néha keményeket csördít oda a fülébe.
De erre szükségem volt. Teljes valójában feltüntetni
Berczit az ő pajkosságai nélkül, lehetetlen is volna.
Meg sem is panaszkolta igazában senki. Mindenki
megérezte, hogy az ilyen vonások és színek alkal-
mazása a szerző kezében: nem cél, hanem eszköz.

De sose védelmezem én Mokányt, mikor dévaj-
kodásait olyan szívesen megbocsátották, lévén ő
alapjában úri gondolkozású, nobilis karakter.

Mind ezen okok alapján hálás és igazolt vál-
lalkozásnak érzem, ezzel az én kedvelt legmagya-
rosabb alakommal kilépnem a placczra, mig végkép
el nem mosódik a mindinkább színtelen modern-
ségbe hanyatló ájropéerséggé.

A jelen való gyűjteménybe csak azokat a darabokat foglaltam bele, melyekben az én hőszám nem napi eseményeket vészén ustorhegyre. Annál gondosabb átdolgozásban részeltettem az ő kalandjait „mind a kilencz világrészben és a szomszéd vármögyékben“, szelíd, fehér svédek, fekete vad szerecsenek, vörös kegyetlen indiánusok, sárga ravasz kinézerek, szép asszonyok és csámpás férjek körében. Bézei valamennyinek mind érti a beszédjét (isten a megmondhatója hunnad szőrözte) de leginkább takaros menyecskek s a „nemzeti színjátékot“ művelőinek tud a nyelvén.

A közbeszurt rajzok elfelejthetetlen magyaros rajzművésünk jankó jánosnak (az alak grafikus megalkotójának) és az örökébe lépett Garay Ákos művei.

S mármost: hadd szólják maga Mokány Bézei! Budapest, 1910 július havában.

CSICSERI BORS
(ÁGA! ADOLF)

ATTANDE!

*Lupi bácsi mög Bugaczy Laczi aszongyák: kár
vóna újságba rekeszteni a tudományomat, Kapar-
gyam össze, akit több évek óta elhullajtottam, egy
csomóba.*

*Kaparni magam nem kaparok, mer hogy az
iesmi úrhoi nem pászol. De mögengedöm, hogy
hadd kössék egy hamvasba mások.*

Hízzék rajta, aki való szittyá magyar!

*Én mög csak az áldásomat lököm utána, hogy
aszón dóm: „Püf neki!”*

NO^AHY BERCZI.

KI VAGYOK ÉN?

— ÉLETMÁZOLAT A TERMÉSZET NYOMÁN —

BÖLCSŐTŰL A SZÁRAZ MALOMIG

Tente baba tente,
Tenyerem ne fend be!
A Jutka dada.

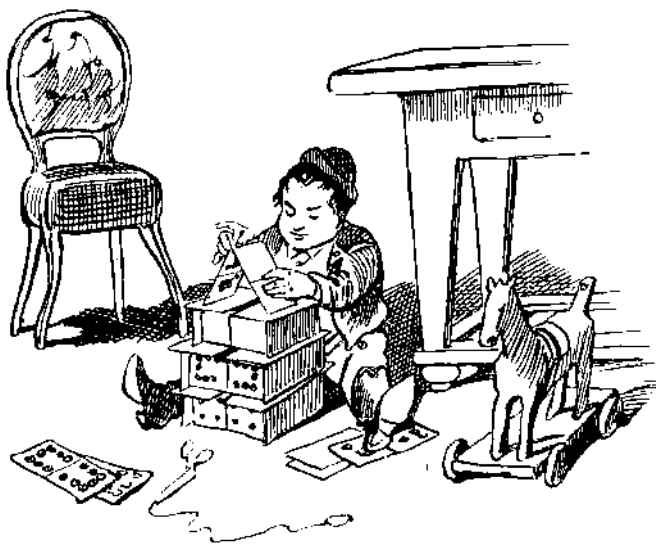
PUFNEKI! — mondta ídes apám uram,
— hogy a Czondrákné, a ke-
rületi bábaasszony, tartott elejibe.
— Tekéntetős uram, mondá neki a vasorrú
gyerök-Ieső, imé itt hozom a családfája letfrissebbik

hajtását, ékes rügyét. Ién csemöte nem magzott föl emberöltő óta se Dombszögön, se a határjában, de még egész Sutyymberek vármegyébe se! Ide tessön nízni: egész emelet!

Ezt kísübbet, hogy már neki urfihodtam, az Andris kocsisunk felesége, a Jutka beszélte el, aki eeső nyomott belém tejbekását. Onnad tudom.

Azt is ű beszülte, hogy amikor idős apám uram mö'llátott, oan czifrán áldott meg, hogy brúderek közt is béllelt káromkodásnak járta vóna mög. Hogy aszongya erre-jamarra a töksi voltomat, oat rontottam meg, amihöl fogható mind az ötvenkét vármegyébe, se jaz kapcsolt részekbe nincs, nem is vót, nem is lösz, rekedtem vóna ja csirámba! De ha mán közibe tolakodtam az emböröknek, hát— püf neki, fakanál! — maradjak mög. Hadd teljék kedve egyszer „gyerök”-

nevelésbe jis. Ha annyi czitnerös ökröt, tagos ürüt bírt tenyésztetni, tán csak én is szukczédálok neki.

Szukczédáltam is, mer még ki se látszottam a fődbű, mán kapva kaptam azok után a tulipántos apró képek után, akiknek jelentőségít mán én akkor gyermeki sejtésem tapogató érzésejinek andungjával kiszimatútam, hogy az *blatt!*

Az a vín zsidó, a Nojé, nem ugrott akkorát öröniibe, hogy az égön mö'llátta aztat a makkhetes szivárványt: mint amekkorát ugrottam én, hogy a négyesztendős szömöm rátévedt a kártyára.

De gyerök-ésszel mit tehettem vele ögyebet, mint hogy házat építék belüle. Hogy is ugatja az a nímét auctor? — hogy aszongya: az nagy események előre lódijják az árnyíkuat.

Egy nap újságolja apám uram, hogy örűjkek, mer gyün a Lupi bácsi.

A Lupi bácsi! Akit annyit emlegettek mán előttem, hogy oan mulatós víg embör messze földön nem akad; hogy még édes uram-apámot is lejissza; osztán dallos kedíl, aki zajos ínekszó után kedvellője jaz csöndesnek, ezönkivül hirös nyulfogató, de mög hirös verekedő jis. Arrú vögyek én példát, intött apám uram, mer hogy Lupi bácsiban mögvan még az ősi szittyá virtus.

Csakugyan möggyütt a Lupi bácsi. Hozott is oan ajándíkot, akit még ma jis nagyra böcsülök: az ő kezibül vöttem át az agárkát, mög az agarász-ustort, akik azóta elválhatatlanok tüllem, ha gyalog, ha lóháton, ha kocsin, hajón, vasúton vagyok is, de viszem magamval az ájeró-plánum nevezetű széltoló masinán, ezön a nagy szitakötön is, de sótt még a

szalonyokba va'n nem bánnám: akar a templomba jís, ha belejárnék.

Lupi bácsi a térgyire ütetött és aszondta, hogy akkor nap, amikor egy magamnál üdössebb külköt a földhöl vágok, elkésér haza Köpibe! Ott a sok zsidó gyerök; mind neköm adja ödhö vagdosnyi. Mert hogy jóízú emböreza Lupi bácsi, nagy mulatós. Az ősi birtokából kizavarta ugyan a jordány, de jazér otthol van ü nagy ez országba. Ma jís portárul-portára jár mulatni: hun Ágnest köszönteni, hun Borbálát. Az asszonyféle letjobban is mögérti, mi köll az férjfinak.

Gyerökségöm első éveji ártatlany kiseded örömköbe múltak le rúllam. Majd apró cziczát fojtogattam, vagy parasztkutyát aggattam a bodzafára, máj mög fújtam föl szalmaszállal a békát, ammig

akkorára puffadt, mint a cselédkenyér; vagy peig sárkányt erőgettem, akihöl édös apám uram irásajit hasznátam föl, amiért egyszer búven kijárt a skuti-kábul, mer hogy véletlenül valami biztosító oklevelet tanátam sárkánynak elpepecsélni. Így sejtöttem én mög mán félszázaddal korábban az avijációt.

— Hogy ígjen le mán most tisztösséggel az a hitvány termísem? — kijáltott föl idös apám uram — ha nincs kezembe a dokumentom?

A gombozás is kedves multságom vót. Sose tudta asszonyám, a krispinrül, kaczabajkárul, mentérül, mirül: hova vész el a sok gyöngyház mög a rézgomb? Amazt madzagra füzve mind én vittem a fal alá, ahun a zsöllér Janival mög a böllér Marczival früstöktül uzsonnájig, ebidtül vacsorájig miveltem az araszolást. Sokszor a szakadó este is ott ért a ház tüvebe.

A Jani mög a Marczí gyerök mint az árnyík gyüttek véllem mindenüvé. Elválhatatlanok vótunk, de jazér mindétig mö'ttartottam előttük a nőmösi

rangomot. Ha néha nekimelegödvé, azt tudták, hogy e'ffurma vagyok vélek — úgy képen tűrűtem a paraszt fajzatját, hogy mindjára mó'tudta: urfival van dóga.

Így folt simán, genge korom virágos mezejin köröszkül ártatlany örömejim patakja. Mikor mán annyira teljesödött az eröm, hogy fát, kerítést mó'm-mászhattam: éreztem magamba, hogy itt az ideje a magosabb törekviseknek.

E'sszép vasárnapi napon urfi-szinem elejibe czi-tátam a zsöllér Janit mög a böllér Marczit.

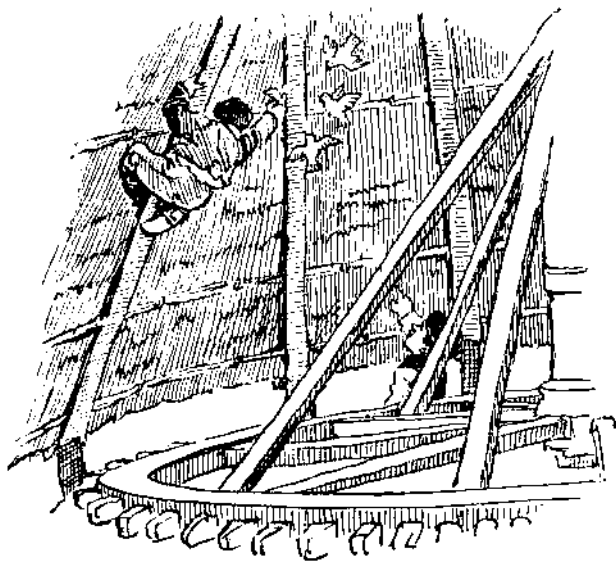
— Gyerekek, mondok, ienkor mögérött-e mán az verebtojás?

Amire űk aszondták, hogy ippeg most érnek, csak le kő szönnyi.

— No akkor szüret! Ma ünnepe van, a malomba nem örőnek, möhessünk tojást szönnyi.

Szép tavaszi idő vót, a verebek vígan csiripótak a fák ágajin. Máj lősz néktök mindján ne mulass! — süvitek föl az egyikhöl, és úgy eltrafáltam a fejit

kavicssal, hogy nyomban leszidút; mer az a tulajdonságom mán kora gyeröksígemtül vót mög, hogy nagyon szerettem a madárkákval enyelögni. Jóízüvet nevettem, hogy a bálvány tetejibe kapaszkodva, a keletien csipaszokat ipp akkor vagdostam a böllér Marczy tátott szájáhó, mikor aztat akarta mondani, hogy dobáljam le ükét. Nagyon elbödút. Lekajátom neki, hogy ikább örüljön, mer hisz „veréb röpüt a szájába“.

Az elmésség kovása mán jókor savanyodott bennem.

Letnagyobb komédia osztán a'vvót, ha jaz anya-veréb kezdte körüröpkönni a kóczos fészkit, akibe a tojásait tudta. De tudtam én is. Szép zsinórra fűzve mind le jis hoztam ükét. Első ekszpediczióra szép siker.

Mikorra a tojásakát a bálvány mögül a nádbú

kipiszkatuk, azt cselekedtük rëndössen, hogy sodrott selyömszálra fűztük és kedveskedtünk véle a dögbürös Kergejuh zsidó Kóbi fiának, vagy a csöngettyüs bótosné Ajzigjának.

— Kóbi, köll-e verébtójas?

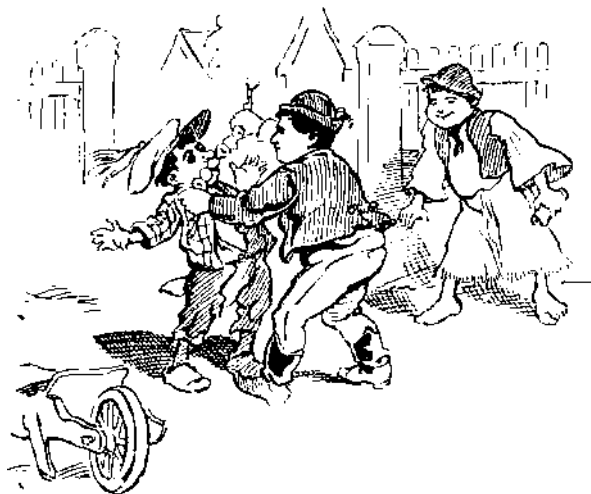
— Küll!

Mi nem kék a zsidónak? Hásze mán piczi jordánka korába is mindétig csak kaparihatna ez a maszlagos fajta.

— Hanem hékás, mondok, nem adom ám még a kezedbe. Elsőbbet szagúd mög!

Mit nem szagúna mög a zsidó, ha tudja, hogy nyér vele?

De janiikor odatartotta jaz kampóska orrát: egy tempóra úgy véggig rándítottam alatta a zsinór tojást,

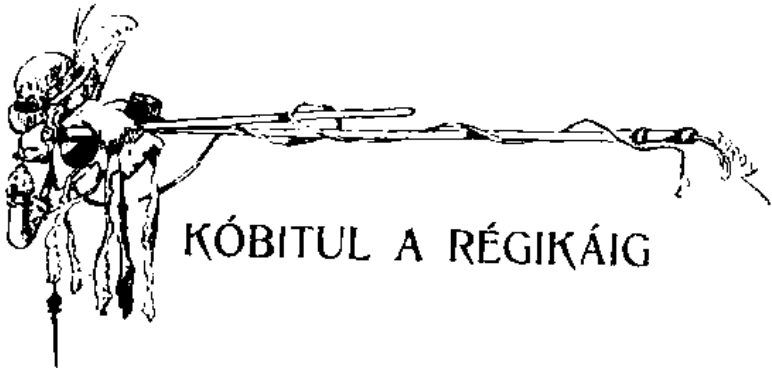

hogy legott sárga náthába jesött. A böllér Marczy vagy zsöllér jani, mán aki véllem vót oankor, máj

mő'sszakadt nevettyibe, mikor az apró jebuzeus a mámiájól futott, oszt vonyított, mint kölyökkutya jaz ólban, az orrábú meg csőpögött a vegyős rántotta.

Még mostand is köllemetössen emlékezek vissza jaz gyereki ártatlany kedél ezön mindön keserúségtől szabados élvezettyeire. Vajmi hamarossan röpül el az ifjúság, nyögi jaz kőtő, és kerül elibéje jaz komol ílet az ü viszontagságos bubánattyával. Szödögessük tehát az lét virágszállait, ha verebtojás furmájában is. Gyarló, mint az tojás haja, a szöröncse, és a sors még idő jelött húzza el reményeink orra jalatt a csalódás tojássajit és mink is belevonyittunk, mint a Kergetjuh zsidó Kóbi fija az én zsinóromba. Csak-hogy nállam szolid enyölgís vót, ami a vígzet kezibe intő példa.

KÓBITUL A RÉGIKÁIG

Korán görbül, aki jó eczet akar lönnyi.
Sillér.

Hogy rákaptam a zsidó ízre, mindéiig a jordány níppel bomlottam; le sem szoktam rúlla azótátul, és ahogy Szörény tehetségembű tellött, furton-furt e'vvót sportbéli hajlandóságajim kedves tárgya mind e'mmái napig, még peig nemi különbsíg nekű; mer példának okájér; míg az kan zsidó czifferblattyát a tenyeremvel szerettem megcsókolni — a hőgyi ábrázathol mög a számot szerettem odatörügetnyi. Mán ha jarra irdemös búr vót; mög ha ja többi hozzátartozandóságot jó kerekre tapaczérozta ki jaz kedvező természet.

De nem vágok elejibe a fejlődísem történettyinek s foltatom a Kóbi gyerökkel elkövetött vicczejimet.

Az anyja zsidópapnak, rabinyusnak nevelte a jordánkát. Azé tellött benne multságom, sörtvés-hússal ijesztgetni a kis zalaklébent. Ecczé mutatok néki valami fejár koczkát. Biztatom: kapja be, mer ídes. De alyig hogy a szája szélit érte, megírezte, hogy az a fehér koczka szalonna. Ki jakarta pökni; de persze azér vótam én ott, hogy ezt mögengedjem!

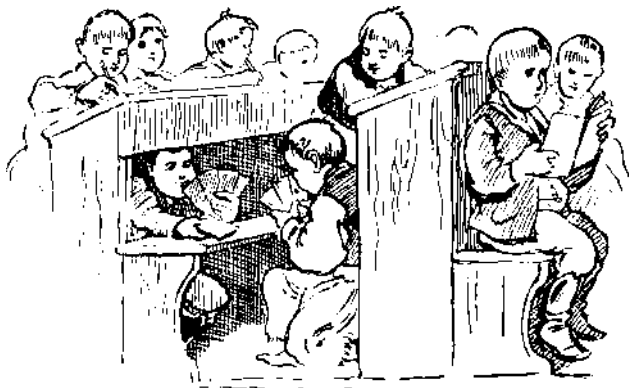
Belediktátam biz én, mint mátnija a kukoriczát a libába. Mikó mán erőssen hányta volna ki jaz bünös falatot, sás-nyakravalóval rémisztgettem, mint akivel az anyai ágrul való hízókat szokták vót az udvarukon möggátolni abban, hogy a drága kükericze-szömet kiszórják magukból. Ippeg a nyeldeklőjén szaladt le a síkos falat, mikor a veszedelömbre előkerút az istenfilő magló jordánné, az anya-zsidó. Jézus Mária és Mózsés! . . . a'vvót csak az ijjedelöm! Ha jaz akasztófán pillantja vala mög, se köllött vóna akkorát ijednie, mint amekkorát ijedt, hogy a Kóbele szájába eszrevötte a tréfli falatocskát. Odarohant és addig gyömszúte hátba a Kóbikát, míg a tilalmas szalonnadarabot kipüfölte belüle.

Ha vissza jemlíközök erre a stikkemre, eltünödök magamba jazon, hogy a vallási möggyöződés végre se kutya és hogy bár furnára különféle, de egyazon czél fele lóstat az hívó lilök.

Ütni is szerettem nagyon. Nem míregbű, sőt ikább voluptásbul. Ha úgy néha-napján pofon felejtöttem is a bírest, vagy a kocsist: őszinte mondom, e'cssöppet sé haragudtam rá. Nem én! Ammikor p. o. a csirkeszáju kovács méhelye előtt a Pupák cigányra hatot hegedűtem a fiatal somfabotomval: a'sse vót elkeseredés túllem, csak úri gusztus; hiszen mindön ütisért egy flórest kapott túllem tisztöletdíjba. Mer aki mulatós gyerök, a'ne smuczigoskodjon. Ez az én úri jelvem. Az egész üthetnémsig peig onnad van, mer abbú, aki jigaz televíny magyar, néha kivánkozik az a vélle születött vitízsig, mer különben fővetné.

Ha tagot nem üthettem, ütöttem *kártyát*. Ez a nagy tálentom mán csöpörődő koromba dógozott bennem, míg mai pompájába teیلösen kifakadt. Édös uрам apám a rektor elejibe kúdtott, de biz ott a pad

alatt a böllér Marczival úgy mögfilkóztam, mint valami spillér. Marczin el is verték ezér a port, de éngöm nem mertek bántanyi, mer egyes gyerök, högyibe mög úrfi is vótam. Édös anyámasszony ki is sírta vóna éröttem a szömit, ha jaz ü gyémántját, ragyogó csellagát, földi gyönyörúsígit, az ü edgyetlen Bérezi fiát a línának még csak a lapjával simogatták vóna is mög, ammig a paraszt külöknek az élibül jutott. így különbözik mán genge korában a nömösebb vír a komisz származástul.

Míg a véllem egy-vívásu gyerök a hintába tanáta jaz élvezettyit: éngöm, mint magasabbra vívó úri fajtát, csak az a harangozással kombinált hintázás bírt kielégittenyi. Valami fölsíges, vallási kéjalgés vót az, mikor a magam gyönyörúsígre mint az angyal röpködtem ki hun az innenső, hun a túsó toromablakbú; ammellett mög az istennek is kedveztem, hogy aztat a nehány szál hüvit becsalogattam a házába.

Ekkor mán gyorsan haladtam a fejlődísembe.

A bennem szu-
szogó különféle
tálentom e'm-
másután ütkö-
zött ki rajtam,
mint bagó a pi-
pán.

Mer' a pipáhol
nagy szimpátiájá-
val viselkedtem,
és szopós korom-
ba jaz ídes anyai
tejforrásra nem
szomjúhoztam
úgy — de mög
az a zsótárbéli
szarvas se vá-
gyokozott sóvá-
rabban az híves
patakra, mint én
a pipára. Sokat

rimánkodtam az Andris kocsisunknak,
hogy mikó teszi mán mög véllem az első próbát, míg egy
dílután csak aszondta, hogy:

— No ifram, mán most mögereszthessük. Ma-
gácska hozzon csak a tekéntetes úr dohánytartó
cserep-medvéjébül egy jó markolásnyival. Én majd
azt epípáalom iframnak, ifram mög, hogy a ginge ter-
míszettyin mingyá ki ne fogjon az dohány, szolid
krumpli-levelet fog színya, akit mán e'vvígbü takarás
óta szárígatok-tartogatok.

A krumpli-levéllé osztán be jis füstöttem ma-
gamnak. Ha sejdítené az a hazaji fűnancz kormány,

hogy a magyar szivar-
 jaiból való dohányon ki-
 vel van még földön termő
 palánta oan, akitül fő-
 fordul még a torom is:
 zikker rácsapná aztat
 az utállatos czimerit a
 krumplibokorra jis és
 mö'vvágná török sa-
 raglyának, vagy mi a x
 kínjának köröszttük el
 aztat a hitvány szecs-
 kát. Forgott véllem az
 istálló, udvar, a falu, az
 egész vármögye. Ha-

nem amikorra kiheveröm, mondta jaz Andris kocsisunk,
 kiszíló utánna a puskaport is. Mőg is bírom azóta

a kurczós infámiászt, mintha ja böcssömbe jis csak eztet szoptam vóna.

Mint rózsáhol az harmatcsöpp, úgy illik pipázáshol a pökés. De nem az a nímet pökés, hogy lelocssan a pádimentomra mappának; halom az a czifra, nömös köpés, mint akit az Andris kocsisunk tudott elkövetnyi, hogy árkusba röpút, mint a rakétli. Hásze a számadó juhásunk is csak nagy pökő vót. Mikor a bojtárja fenékkal pöndöritette elejibe a nyüves birkát, hogy bagólével kúrálja ki: Mihály gazda ültő helyiből mög se moccanva, a serczögésivel úgy odatrafáit a bogarasba, hogy soha úgy a zsidó kilörgos feckendője se! De jaz Andrisunkból fogva jaz öreg Mihály is csak kis Miska vót. Akit a mi hintós kocsisunk ebbe ja részbe előjadott: mán az mivízet, igazi koncert-pökés vót. Úgy átsörzentött a Lupi

bácsi czimerös gyűrűjin, hogy e' mmakulányi csöpp se jérte. Ha Jakarta karikára, ha jakarta csipkésre, ha jakarta kigyó-furmára; sótt idős uram apám nevenaptyára éccző tulipántosra pökte ki ja ház ódalát s alája spricczöte az AZ mög B bötüket, mer édös apám is Bertalany vót, csakhogy az asszonyok Csin-talanynak hívogatták.

Szörnyen szerettem az istállóba. Nem köllött neköm se vikszos szoba, se klavér, se könyv. A' mmind csak mesterséges lelki trágya. A természet az igazi tanító, taníjja az köttő; a kocsis embör mög a természet fia, az istálló pedig maga e' ddarab természet. Ha jez szükségesnek fogja tanányi, hogy én tudományos úrlögyek, máj rátanított az éngöm, annékü, hogy törjem magam érte.

Az Andrisunk egyebkint, ami a ló tudományt illeti, Pápán is professzort tőhetett volna benne. Előjadt a csina tőg a rúgott csikó erkölcsseit, mellik fogajit szokta elsőre kihullajtanyi; mömmög a mis-karológia titkajiba avatott bé és több oan rejteles tudományokat földözött föl előttem, hogy ha ides

uram apám húsz esztendeiig járattya is véllem a le-főssőbb iskolákat, soha ezeket mög nem tanulom. A fehér lovat hogyan subiczkóják feketire, a nyeszlett dög mitül ágaskogyik, mive lóhet vemhesre fűjni, s a többi kupecz fogásokat mind; úgy, hogy mikor süheder koromba vásárra vittem egy-egy csikót, a zemplényi zsidó csiszár is körösztot vetött magára. Hogy először magasztaltam föl magam a sárgára, kit édos apám uram cserét be két agárért a Ver-

dung báróti — akkor éreztem igazában, hogy nincs annál urijassabb gyönyörúség, mint lóhátrú nízni a világot.

Rég is mögszerettem ütet, mán csina-korában kenyeztöttem. El-eljártunk Andrissal a Verdung báró istállójába, ott mögveregettem az állat helös tom-

porát, ammég egy röggel belső barátság szövödött köztünk, úgy hogy idős uram apám Bertalanynapkor egyszerre csak az istállónkba vezéreltette és nem sajnáta oda janni írette a vármögye letjobb két nyul-fogóját, a Cziczkét mög a Föcskét. De hát az apai szeretet nem kíméli a kőttségöket, hogy fiának rangjából illő nevelíst adjon; a hazai pedagogiába peig első sorba áll az lú. Az Andrisunk mög e'kkicsit alám tanította, mert ü is szerette. De nem azzal az ifjú

hevödelömmel mint én, ha' jikább apai szeretetvel.
Mindig is ékössen fújta, ha rá gondút, hogy aszongya:

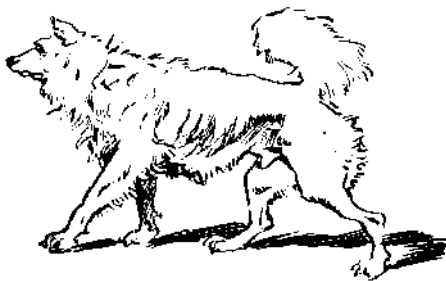
Ez a lú, ez a lú,
Ez a sárga csikú:
Ez a Gara Bangyi
Mínessibti valú.

Mer hogy akkó mind vártuk a Garabádit (a tudatlan nép Garabangyinak hílta) mög a Türr Pistát, hogy mö'mmöntsék az honyhazát. Én is, hogy érzelmejimet kiadjam magambul, elkörösztútem a czafatos házörző dögejinket: az egyiket *Zsandárnak*, a másikat *Fünáncznak*. Többet akkor még nem tehettem az hazájér.

Közben elmebéli tehötségejim kipallérozására is na'ggondot fordított idös uram apám. Möghozatta neköm a letjobb tanítókot, a letnagyobb mestöröket.

Pestrú hílta ükét, úgy rendüte mellém azokat a nevezetös tudósokat.

A professor *Flohacius* oktatott a gyeográphiára. Mö'mmagyarázta neköm aztat a glóbust, aki tromfképpen kormányozza a világot, míg a professor *Bizaitius* a kártograpphológia finom számvetéssejivel gyútott szövétneköt

Ez a „Zsandár”.

ginge agyamban.

Most érzöttem a tudományokból való

jasztataröjtéllesvon-

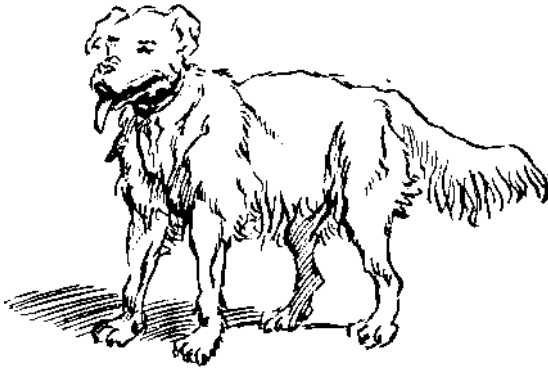
zódásomat. aki mán

kölyök koromban

dagasztotta keblö-

met. Egész új világ

nyillottmög előttem

Nem költött
mán ezöntul
gyermeki buta-
ságban bámulni
az öregebbek mű-
ködésit, ha tuda-
má nyos névnapi
parázs ferblire
gyültek össze
idős apám uram

Ez a „Fünáncz“.

házánál; s amikor tapasztalták,
hogy akar agárrul, akar
diskurzus, én mindéig találó
közbe: duflán gratulátok
nevelísemhöl, ami az
bódogsággal.

lúrul, akar blattrul folik a
találó szókat hullajtgatok
idős apám uramnak a jó
öregömet telejöntötte apaji

Csak egy vót, akit nem értöttem, pedig sokat beszítik aztat is. Nem értöttem, de mögsejtöttem serkedő férfijasságom mindön idegzsállaival, mint ahogy szarvával mö'llátja a kecskerágót a vak csiga.

Tudni jillik: a nőstényszag korán csapott mög. Bomlani kezdtem a fehér nipsíg után. Katát, Juczit ha körünyaláboltam: a repedt sarkú vászoncelédjei még nevettek, a kezemre is rájütöttek és aszondták: maradhassak, mer mö'mmondják iframot a tekintetös urnák. Oan csupádon csupasaz képpel csak nem akarok tán embörszámba menni? Hiszen még alyig ütöget a bajczom l

No ha csak ezön fordú mög, máj mö'bberetvátatom magamot. Az első irtást a Tüdő Zsiga, a cigány-frizéros még a'nnap követte jel rajtam, hadd jobban igyeközzön az a szakáll.

Míg a nagyjából nyúhattam, az aprajába gyakoroltam bele magam, és igyeközettel kezdtem körükarazérozni a Nyakló zsidó Regyikáját.

Ahányszor a jordán gubernánt csürhéjibül haza ment, mindétig rálestem; oszt úgy töttem, mintha véletlenségbül trafálkoznánk. A kis garabójába szilvát hullajtottam, s ha virágot tanátam, azt se sajnátam tülle, mer bizony takaros egy kis fruska vót s akárhányszor mondtam neki, hogy: de kár magácskáér, hogy zsidó; valamint hogy csakugyan ártatlany vót benne a kis jebuzella. Mondok, főnevelöm magamnak mint a kicsi agaramot. Amazzal nyulászok, emezzel eprészek. Mer bárha süheder is még az embör, mán programmjának muszáj lönnyi.

BELÍPŐK AZ ÍLETBE

Csihaj, világ!

Mint a kadét, ha lajdinanddá lőtt és arany portupé lefog le a kardja markolattjárul — vagy mint a leány, ha élettyibe elsőször rak búbos kontyot a fejibe — avvagy amidőn jércze akzeptálja a hímet, helössebben szólván: amikor vín tyuk lapul mög fíjatal kakasnak; mi'mmikor a kölyök-agarat avassák föl a nyulfogásba; va'mmikor az Andris kocsisunk adta kezembe ja gyöplüt, hogy mán most hadd magam igazgassam az ötös czúgot; avvagy a húsvágó legíny remeklísbe letaglózza az ökröt: oan büszkesíggel vegyös remegís fogott el, amikor adtam az *első bankot!* Akár mien vitíz is valaki, de jameddig nem lútt oda, ahunnad visszalúnek, ameddéig nem szagút puskaport, addéig nincsen mög nékije a haltungja.

Hanem ami éngöm illet, hamarossan beleszár-maztam a dunsztjába és a saját tehetségemen kivel bátorságot ójtottak belím a mentorjaim, kik jó tanács-

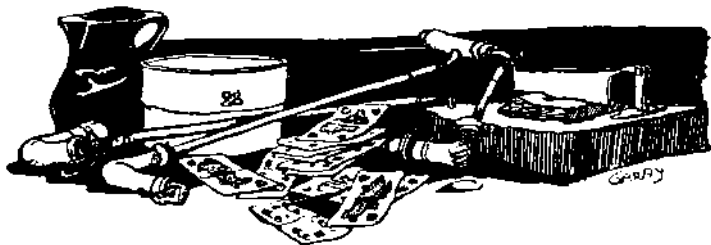

adással, bölcs intéssel, helyös próziczerséggel és tudományos drukkal támogatták pällakezdisem első léptejit.

Mi is egy rongyos nyert csata ahhol képpest, mikor az embör lefözi a kompániát! Úgy nem lípködött végig Róma utczájin Milczijades, midön leverte a galileusokat, mint ahogy én dülyesztöttem ki ja mellyemet, mikor az első bank-adás után egy szép tavaszi röggvel gyöztessen sétátam hazafele. Még a természet is örüt az diadalajimnak, mer ipp akkor, hogy a kis kapuba tértem, bukott föl a nap az égön. Oan vót, mint óriási blatton a vörös ász.

Ha Hőjét szivárványos ordóval jutalmazták mög azért, hogy kegyös íletet foltatott: nem látom át, neköm mért is ne kedvezett volna az ég ien asztro-nómikus kitüntetéssel, amér legyöztem az ellenfelejimet. Mer hát az a Hojé végre is csak vín jordán

vót, magam mög nömös úrfi vótam. Ha jannak a szivárvány jut, néköm kévés az egész firmámentom. De elsőre bejértem a nappal. Hogy is mondja a gyomródi plébános? Viktrix kauza diisz plakujit, szed Vicza Katóval.

Úr a pokolba is úr.

Köllemetős érzés az, amikor a férfi aszongya magáhol: gyerök, etnbör vagy!

És én jó lilékké! mondhattam a saját szömömbe: hallod-e Bérezi komám, legíny vagy te a gáton!

Úgy a fizikum, mint a pszikhikum bejütött nállam.

Nem kényesködök, ha jaszondom, hogy itilet dógába nem fíltettem én magamot a káptalanytul se! Ép eszöm nem savanyodott bele a sok mihaszna magolásba. Szabad természetességgel pillantottam szeme közé akarmi fényé fogas kérdésnek; ha nem ódzódott föl jószántábul: históriai esméretejimbül alkalmaztam annyit, hogy Nagy Sanyi maczedóni kozákcsászár nyomán úgy vágtam ketté a gordijánus görösöt, hogy csak úgy lóggott le rúlla ja czafat.

Mer ha jaz rab értelöm nyakaskodik, az energyia a képpire mászik. Áztat a professzort szeretném én mö'ffaggyúzni, aki jaz ü girhes logyikájával segíteni tud példájul oankor, amikor bunkó az árgumentum.

Ami mög élkes alkatomat illetyi, az után bion — bátran kimondhatom — döglött a fehér nipsíg.

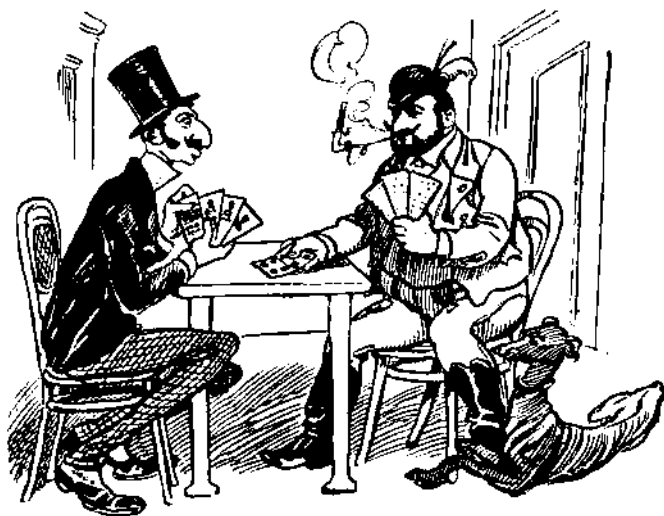
Akar ha tempóssan rakva jaz lábam, lípködtem délczegön véggig az utcán — akar peig ha ja daruszóru hátsomot bomlasztottam a pijarcz közepin; vagy ha ja szandlóferem első ülésin, kaczki kocsissal mellettem, trappótam a fő-szögtül az alszögig: mögzőrdült ott mindön zsalugáter s mögüle felém sandalított, mint rózsza a muskátli közül, ahány eladócska, mönyecske csak vót a faluba.

Hát még, amikor névnapon, torba vagy kaszinóbálba, vagy majálison furtenczerködtem l

Sassérozni nálamnál különben az a föcskeszárnyát libögtető csejországi francia se tudott, aki ja szíjártóék pajtányi méhelyében tanította csosszantásra a fiatalságot. A rözgő polkát újjártam, hogy még az, aki mesztélláb áll a jégön, se kapkodja czifrábban a lábát kintelensígbül, mint én a magam úri jó akarratyábul. Aki lyány vagy asszony mög a karomba szidüt, az onnad ki se kívánczozott többet; úgy szeretett volna belém halni. A francziában elegányossan srittolni csak én tudtam; de nem úgy gyalogolvanyavalyogva, mint a Pestrü hazacsapott víkony fiatalság, halom azzal a rugékony hötykeséggel, mint a telivér paripa. Csárdásban mög, ha van az a forgószél, aki különben möppörgeti a kakast a ház tetejin, mint én a jérezét a magam tengelye körül: menten nímet lögyek, vagy akarmi más csúfság essön mög rajtam. De jamikor szóló magyarban a derekam tövében pihentetve a kezem, rangossan slájfoltam a gyöpöt a kis erdőn majáliskor, szüretkor fészterben az agyagot, tílön mög a szála vikszos pádimentomát: kijengedt a mamák érzése; aki mög fiatalabb högyiség vót, fogyasztotta utánam az epökedés. Mikor pedig

högyös rikkantással hol a fejből kaptam, hol a csizmám orrát fricskáztam föl: ahány nyőstíny szent van a kalendáriumba, ott háttá vóna jaz mennyországot mind. „Hopp, szent asszony, isten anyja!“ Mer hogy nállam is jó heőn lőttek volna. Hiszen tekintve, hogy mennyi kalandom akadt a frónczimerek körül: magam vótam egy *kalendárium*. Mer a vín Szempítőr előtt csak többet ér száz igaz de beteg szentnél egy bűnös bár, de tagos Bérezi.

Ha mög azután vocsora fölött élkes tojaszt köllött akar az hazára, akar a házi gazdára, asszonyra, diszös vendégkoszorura, vagy a jelön lévő evő-ivók bármellik úri tagjára: az én munstukkomhol képpest Kvintili János is csak borbíly vót. Ha mög vármögyei kongregácziójba emeltem szót, vagy liberálissan a dölyfös magnatéria ellen dörögve, vagy a tolakodó purgernek, zsidónak odakajátva, hogy:

„czurukk nyirkos!“ — tisztölöm böcsülöm Izsó Krá-
test — de hátra a tudós baglyaival, mikor sólyom
röpül; kuss a klarinétnak, ha tárogató harsog.

len vótam, hogy telles voltomba pöngöttem bele
jaz íletbe. Férjfiak irigysége, asszonyok vesződelme.

A sühederkori enyelgések csak úgy elvétve, ha
kikéredzködtek még belüliem. Végre ki jis aludt bennem,
mikor nagyobb ambicziójó fúttá föl az önírzetöm. De
jaz kedves reminiscenzia végett be-beszóligattam
mágamhol egy-egy jordánykát.

Ha nyáron vót és nyakaskodott a jebi a csekély
foglalóval: bebocsátottam a cselédszobába és — mer
nem szenvedhetem a smuczigságot — ráfűttem
vagy öt hamvassal; ha mög télön huzalkodott, vendég-
látó szívességgel kinyittattam előtte a híves parádés
szobát s belediktáltam egy fiaskó gréfenbergi riz-
linget, hogy mö'gygyógyuljon.

De jezők mindikább csak az unalom színtelen, apró virágjainak tekénthetők. Mer végtire, ha a jordányra ien enyölgésökkal rájlesztettem is, a'cssak afféle sportos nyúl vadászat vót, akit szobába cselekszik mög az embör, ha jéppen ien erányban fejlődik az humorja.

De vásárokbá a zsidó mönyecskevel bomlani — ammán oszt sportnál is sportabb.

Hejh, mert a czibaki szabadságon, döbröczönyi sokadalmon: ott vót néköm csak cifra kedvem!

Mintha most is látnám az Ocsó Lőrincz sátorát, amint portéka heött megszalajtja a rúföt. Aki kocsisném, béresném, dohányosném, vinczellérném vót, arra mind ráparancsútam: a Lőrincz zsidónál vögyetök, mer én úgy akarom, hogy az ü portékája legyik a legócssóbb.

Hogy így diplomatyikus módon szögámmá töttem

a jordányt, a jordány asszonyka is közösebb lőtt, engedte czirógnyi magát, mialatt Lőrincz gazdának úgy telink ugrát az apró fekete szöme, mint a balha.

Firegport bele! — mondok magamba; bálnám is én a szömödet, ha ja felesígednek annyi keze nem vóna, hogy ammint körülfontám érzeszejimnek selyemszállaival, mindjára ott terem a patyolat karjával és hamarossan lemotollája megest. De jazér, ha egyeb hasznát nem vöszöm is az érényességinek: appetitóriumnak jó.

Mindétig is sajnátam, hogy erkölcsös lúval, érényes asszonyval semmire se möngyön az embör.

Ammikor osztán jó kilegyesködtem magamot Izrajel csemetéjivel, kimöntem a vásár szélüre a Fáraó leányaiból. Mer hát szörnyen szeretöm a rabszolga-faját: akar zsidó, akar kutya. Ha nem szabták vóna mög azt a sok tökéletlen törvinyt! — mer minek a, hogy főszabadíjják a zsidót és mögfelejtkeznek a zsidó asszonyrul, lányrul! Én letalább alig tanátam benne, aki emanczipát lőtt vóna. Mind odaragaszkodik az uráhol; azt hiszi a jámbor, mert hogy az ura, hát mán szeretnyi is köil.

Nem hijjába, hogy a füstös nemzetsíg jobban hajul az magyarból, amijér oszt' mög is adtuk neki az „új magyar“ nevet, akit bátran viselhet ad-dig, ammeg annyira e nem vása, hogy ős magyarrá lösz belülié — mondom: a cigány fajta mindétig is könnyebb kezelésű vót. A kemíny szájú tisztösség se bántotta úgy, hogy ha úri embör tartotta joda a kártyavető Zsuzska kezibe a tenyerit, abbú ki ne óvasta vóna, hogy mi ja kívánsága az úri vendígnak, kívát hogy ha jabbú óvasta ki, akit bele óvasott maga.

jó eledel a kóser libamáj, de a cigánypecsenye se murva.

Azonba nem csak a szerelóm, de a mívíszet is lölkösíti jaz kebelt és mö'sszomjadzik az tudományra is, ha jalkalma nyillik nékije, mint például a vad indijánus famíliában, aki mindön dinnyevásárra, gesztönyevásárra gyün ide a mekszikóji erdőkből, mutogatnyi magát.

Hogy a vad indiána felém fordította jaz indiánus glóbusát, rábocsátkoztam az idegöny ország földgyire, mö'tunnyi: mien? S ahogy ippen konstátalom az indijánus talaj termíkeny voltát, néköm gyün a vad indijánus, rám emeli a bunkós botját s azt kijabálja indijánusul, hogy levegyem a kezem arrui a mekszi-kói öbölről, mer az az üvéjé.

Főnízek hozzá csak úgy e'kkicsit, aszondom neki csak úgy e'kkicsit: ha be nem fogja mingyán aztat a bogyiszlói toromba zsalugátertalan ablaknak szánt

hasított száját, oan zsalugátert tapasztok rá magam, hogy hóttig nem beszél elül.

Még erre se haagatott el, sőt avval a görcsös bunkónak esztergályozott puhákkal néköm gyütt, hogy mit szcdögetöm én a felesíge balháját? Móg tudja ja fognyi maga jis, ha jakarja.

— Tyhű!.. te nímetre rákassérozott beteg vad! — mondok; oan furmát veszek eszre, mintha szóllanál? Ha van szufla benned, add ki magadbul slajfer, mer ezután csak nyögés lösz a tudományod!

Erre úgy belé tanát ütödni réz pofografiája a vas terenyembe, hogy akkorát szót, mint mikor kalapács vékonyítja a bádogot. Csakhogy még a bádog belevékonyodik az ütísbe, ennek a vadzab mívésznek, éppen ellenkezőleg, úgy főszaladt a kípe mint a szobozslai czipó.

— No no, ne szeleskedj mán, beteg! —mondok neki nyugodt mérséklettel, hogy a dobogóiu le jakart szidúnyi.

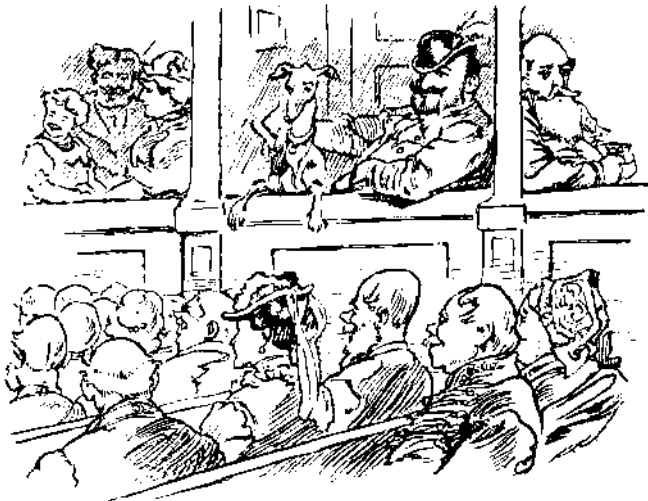

Ezzel főkaptam az indijánust az övinél mint a zsuppot, az indijánka előtt a tópára állítottam és a mögzápút czifferblattjára ráragasztottam egy ötös flóres-flastromot, akiül a puffadt fél kipe lelapút, a lapos fele mög kidagadt az örömtül.

Mondok, mér ne pártújam az mívíszetet, ha ien multságos, más részt mög bebizonyítja az idegöny előtt, hogy nömössen is tudjuk élvezni.

A színészet, ammög különössen nagy pártolóba jakadt bennem. Prémadonnát rózsával, színészt borval tartottam. Akárhányszor valóságos múzsa-szeminárium volt a házam, eczzer-eczzer mög olimpus is. Nagy figura vót a, mikor a Jupiter direktor ü istensigibe úgy belejütött az isteni szikra, hogy kapkodott a ménykű után, aki a nagy áldásiul kijesött a kezei közzül; vagy amikor valameik más halhatatlan, hótra szittá magát a Bakhus pajtássá szürésin, mög a többi félisten- és olimpusi csöcselék is e'mmást segítve kereste jaz mennyország kapuját, mijalett Vénus, kihöl e'kkis lijezony fűzött, költőji dallokat dallva ült az trónusomon. Mö'sse látszott rajta, hogy vizbül származik, mer a szülő hullámja (az ides anyja) úgy nyakalta a földi nektárt, mintha maga vót vóna jó szent Borbála. Avvót-e igazán, nem tudom, dehogy Leokádia löhetött vóna, ammán zikker.

Hogy este azután páholbul níztem ükét, hogyan józanodnak ki e'mmásután a binén, az természetös. Letjobb szerettem előbb e'kkis appetitoriumra a kulisszák mögé mönnyi, ahun a mívíszet papnóit, ammint illik is, partfogdostam. Mikor mögeresztették a darabot, én ottan ütem a lózsiba és úri önérzetvei sörczentöttem le ja partérba akárhányszor úgy, hogy senkit

se tanáltam, ami szintén mivízet. Mikor hummi ostoba darabot jádzottak, belekajátottam. Mert pártúni a mívízetet még nem mind, de jérteni is köll ahhol.

Letjobb szerettem (ha valami stukkba mán kezdtem bele imelyedni) a színházi diskurzust. De nem suttogvást mint Pestön szokás, hogy az embör a színísek belekottyanásától a maga édes szavát se hallja — hanem jóízüven, kedíllössen átaldiskurálni a szemközti lózsiba. Mikor például az apa mögátkozza lányát, és mó hallgatás van: akkor szólok át valami figurát, hogy a szomorúság eröt ne vögyön a publikumon. Ha jaz ártatlanyul szenvedő Gyenovéva sorsa mán kezdte csavargatni jaz orromot: nehogy ott mint a bornyu még el tanáljak bódünyi, kerestem ismeröst. Röndössen akadt is. Átszólok hát, hogy:

— Szervusz Náczikám! Lött-e sok szénád?

— A nem lött, hanem két kis lyányom. Mö'gygyere-

ködzött az asszony az íczaka, — mondja ű vissza.

— Gratulálok pajtás. A dufla körösztlőn ott löszünk. Az egyik körösztapának akar be jis matrikulátathatsz.

Az ien dijalógusok oszt mindétig köllemetös változatosságot okoztak, úgy hogy a letsiralmassabb jelönetökbe akárhányszor kavartam bele e'kkis vígságot, mer mondok, dosztig siralmas ez a világ, minek még szaporittanyi is a könnyeköt, sóhajtásokot?

Ha jakadt, aki pisszögött, arra csak ráníztem azon pellantásajim egyikével, akikkel még a kiót is mögigézöm. Gyugta is mindján fejt a hóna alá, mint ézengéskor a lúd. Mert úgy tessön fővönnyi a dolgot, hogy attul a pár csibe-, krumpli-, tojás-antrétól főkophatott vóna jaz álla jaz egész olimpusi csürhének, ha jén nem tartom avénán a szilvesztris múzsafiakot és múzsahőgyeköt, amivel tudományossan azt akarom kitenni, hogy én vótam a meczénássuk, hát néköm jussom is volt akkép igazgatni a darab folyását, amint az én kedílle hangulattyának mö' ffelelt.

Mer mivel gyözzük le az ílet keserüségéjit, ha nem azokkal az tromfokkal, miket az osztó sors keze nyom gyarlandó markunkba?

ÉJJELI STIKKEK

Csúnya bogár az egér, sitítbe.

A lethitelösebb köttök is emlögetik, hogy az icczakába valami röjtíles homál vagyon, akinek sitit lepedője alatt szövi titkajit az természet.

Való igaz. Magamrul tudom.

Mert ícczaka leterőssebb bennem a természet, akar Merkúrius óttarán áldozzak e'kiss csöndessel, akar a Bakhusén néminemű italkával, akar pedig a Vényusén ábrándos szerenádéval, az kedves ablakjai alatt részeltetvén el a cigánnyal érzelmes gerjedésejimet.

De az icczakaji humornak kiválóképp vótam kedvellője.

Mán gyerekkoromba szerettem féreverőgetnyi a harangot. ícczaka mög, ha szép hódvilág vót, tüzet kajáttani.

Az ien enyeltgíseknek azonba végre se volt praktikus haszna. Többet érő volt az icczakai falopás, akit nem magamér cselekdtem, mert hálá istennek: sem szükségesnek, sem nobilisnak nem tartottam, hogy magamér kövessem el az ekszpedicziót; — halom

szegény diákok jóvoltáért; mert nem csak a míviszetet, de a tudományt is pártútam.

A letósibb tudományos hecczők sorába tartozik a falopás, ami jazér történik, mer a bennlakó diáknak nincsen füttője. Hát szőröz. Részt vösz abba mindön fiatalabb erő, akinek van e'kkis hajlandósága a komolyabb törekvisek erányában és nem ugrik mög a más árnyékátul se.

Mer a falopás gyerökmulatság ugyan, de úgy kijár abban némelkor az öreg ütés, hogy bátran a nömössebb sportba lehet sorúnyi.

Sokszor, ha ja Gazsi vagy a Lőrincz diákot látom homályossan magam előtt, amint viszik azt a zsalugátért, akibül két órával előbb a szép Erzsikének szőke feje mosolygott alá, köszönettel fogadván a virágot mög a kántust, csak úgy ráz a kaczagás.

Hát még mikor a nímét péket zavartuk ki a meleg pihébül!

Gazsi a kutyát kalbással tartotta, én hánytam a fát, Lőrincz mög hordta. Mikor így vagy e'ffél ölecske elszármazott a portáru, Gazsi odamegyen a nímét ablaka alá ugatni. A betyár tudott is úgy vonítani, hogy Bécsben is bátran löhetött vóna nímét.

A nagy ugatásra kigyütt a gazda s mikor mö'llátta, miben műkönnék az udvarán, főkapott egy husángot és utánnunk iramodott véle; azaz, hogy csak ő utánnuk, mer én beszabadútam a konyhára, onnad a kemencze tájára s hirtelön jóllaktam e'kkis meleg zsömlyével. Mire a pék begyütt, hült helyömet lelte.

De letczifrább mégis csak a'vvót, mikor az ídes magam kapufélfáját hordtam el ícczaka, másnap mög jól mö'ddeklínáltam érette az udvarosomat.

Naktmuzsikát nyögetni a kedves ablakja alatt, míg én a sarok mögül csak félig látszok és a kari-kásommal adni hozzá a taktust, vagy a banda élin vikonyan süvíteni a vastagmézeskalácsosnének, hogy:

|er ki, jer ki ablakodba,
Szép sápadt lyeány —

amely nótának szertelen sok szöröncsét köszönhetők a szép nem környül — az ien szerenádékba nagy kedvem tellött, főképpen ha ja mö'ttisztót hogy szö-méllössen köszönte mög a szíves mögempléközisömet. Kóttói sor vót a, ha úgy níztük, hogy kóvályog a hód pofája ringy-rongy felhők közt, mijalatt mó álomba szuszog az égisz természet.

Némelykor mögejtöttem azt is, hogy kicserétem a czigányaim közt az instrumentumokat: a primás kezibe nyomtam az öreg böggöt, a kontrás szájába a klárínétot, a czimbalmos kezibe a brácsát, össze-vissza mindönkinek azt, akit nem tud s osztán alómars, fűjjadd, húzzadd! Eztet a szerenádét szántam éccző a rézfenekü uzsorás zsidó feleséginek. No, oan sivalkodást, vonyíttást nem hallott még az a vín hódvilág odafönt, mint akit azok a főfordított instrumentumok cselekedtek. Az igaz, hogy az egész falu kutya-macs-kája segített benne.

Ha jóllaktam pojezissel, alászálltam a magas ábrángatódzás fölleg-párnájirul a pozsgás valóságnak kukoricza-hajjal puhára szórt földgyire, a fosztási szuarék kedéllös bukólikájába, akiben homállossan ígett bár a lámpás, de világított benne a szikrádzó szöm: a piros kukoricza. Fosztogattam biz én ott, hogy csak úgy csattogott, s mert piros kukoriczára

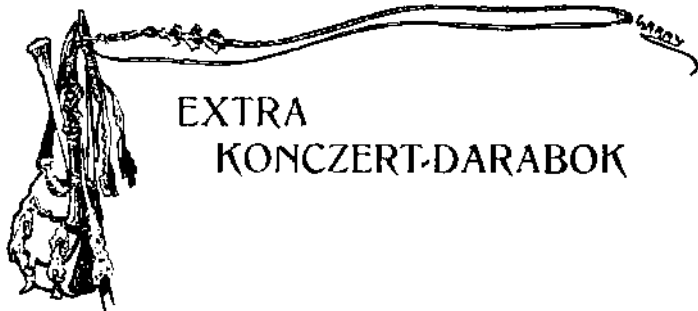
mindétig is akadtam, éltem a szabadságommal és leje-
reszkedém egy-egy fődművész-leánykáhol csőikért.
Hanem akadt benne olyik, bogy nem kérdezte, a
török háborúban veszett-é jel az őszám, vagy hogy
Rákóczi-féle ármális lógg-e a kaszlim fölött: úgy
chagyintott magátul, mint a bántott csüet, eszem aztat
az erényes fajtáját!

Szerelem után következett a háború. Az em-
berbe vagy megalszik a vér, vagy fölbuzog, ha e'kki-
csit ki nem ereszti magátul. S a kukoricza-estíjek
után rönpszörössen parázs verekedís vót a prográmba.
Mer a rüpók parasztja, aki bent a fészker alatt még
a száját se tudta kinyittani, a kapunál nagyobbra nyi-
totta ki osztán, ha kivel vót rajta. Mert a'ffúrta a
paraszt máját, hogy úri magunkat jobban kedvelt a
leányzó. Hja, a fehérnípre, ha paraszt sorban van is,
a fain magaviselet, a mívelt tempó, az úri fogás min-
détig hatással van.

És csak öste, mán hogy nagy öste szerettem
az ien ekszpedicziókot. Mer ammég a sitítbe a bátor
férjfiaba főtámad az energyia, szívében a szerelem és
bátorság — a gyáva rotty embörbe lelohad .

EXTRA KONCZERT-DARABOK

Czupász!

Az écczakai humor a fő-humor, híjjába!
Tudd erről mesét mondani Kanyó bácsi.

Mezőgarázdasági prakszí vótam a pispeki javadalmokon. Ott szőröztem, aki egy kis kártyavegytani tudományom és gyeologiai ösméretöm van. Kanyó bácsi keze jalatt praktizágattam, ámbátor vín létyyre ő is gyakornokoskodott volna még, ha jez ellen tisztös kora nem tiltakozik. De jazér csak leejtötte a kézit, ha valameik peszra karikázott el mellette. Mi meg biztattuk Kanyó bácsit, ne hagyja magát, szorijja! Mer addétig fijatal az embör, ameddétig annak tudja magát. Aki huszonnigy esztendös korába kehös, az vénebb a hatvan esztendösnel is, ha helyre öreg.

Kanyó bácsi el is hitte nekünk, hogy még legényerőbe van, pedig bizony az ílete szekerén mögvásott mán az tengő. Hanem mer mulatnyi csak muszáj, hol borral, hol szerelemvei: csak le-lekapattuk az öregöt a lábáru.

A bor, a csak itatta magát; — de mán a fehér

níp, annak mögvan a maga szabad akaratja, az nem itatja magát, ha csak maga is nem szomjas. Kanyó bácsira pedig még a saharai pusztában se fanyalodott vóna rá. Hát még a csengődi pusztán, ahun csak úgy bugyogott a sok fiatal forrás. A kukoricza-erdőbe, berekbe csak a'vvót az ojazis, aki pusztá vót.

A Juczit főbízattuk, hogy kedvezzen Kanyó bácsinak szóval, kacséntással. Juczi tanult cseh'd vót és ami műveltség hibádzott benne, azt az én pallérozó methodusom helyre ütötte. Valóságos hőgyet neveltem belülié; ha még a franczia szóhol is ért és klávérozni tud: úri gubernántnak is bejillett volna. Mer híjjába, a paraszt fajta is urabb minállunk mint másutt a magnatéria.

Kanyó bácsi ehitte magáru, hogy ő csakugyan mögejtötte szüvit a Juczinak, mer valahányszor elment mellette, Juczi oan laposakat pislántott rá, mint a lepíny és akkorákat sóhajtott, mint a czibaki kovács fujtatója.

Randevút kér tülle az öreg. Juczi vonyakodik, húzakodik, hogy így amúgy, még hírbe keverődik, mer a téns úr vesződelmös embör, kifog a húsz esztendő's legínyön is, ü fél. Hanem ha mögesküszik, hogy nem szóll, hát egy szóra, egy kurta szóra nála níz . . . de úgy níz, hogy ne lássa; majd sitíttel.

Mögvót, amit akartunk.

Mikor mán aludt az egész tanya, még az éjjeli kerülő is: fogtam egy két hetes boczit, ölbe vettem s a Kanyó bácsi félig nyitott ajtaján betótam.

Ott álltunk lesbe az ámbituson, ahányan vótunk.

— Te vagy Juczikám?

— Én vagyok, teins uram.

— Ne teinsuramozz engem hugám, gyöngyvirá-
gom Juczikám, csak Mártonykádnak mondj.

A boczi a szoba közepire ért. A körme csak
úgy kopogott a padlón.

— Juczikám, hányd le a csizmád, mer nagyon szóll.

Egyszerre csak: „mbbbó !“

— Jézus Mária! — kiáltja Kanyó bácsi.

— Mmmbbbó-öh!

— Jaj! Kísértet! — ordíjja az öreg.

Erre égő gyertyával rohantunk be mindnyájan
a szobába . . .

Ami jerre következik, azt a színpadon úgy hilják,
hogy tabló.

* *

*

Hej Kanyó bácsi! Sok bolondot ejtettünk mög
rajta!

Hát mikor ecczé barátta töttük!

Ez így esött.

A csöszmőgi gvárdián átkúdde hozzánk az egyik
kódís növendíkit.

(Akkó mán nem a pispeki javadalmakon vótam
prakszi, halom a Zálogházy gróf birtokán mint szám-
tartó neveltem a terhet. A pispeki tanyára nem jár
kúdúnyi semilyen szerzet, mert egyik pápista varnyú
nem éhezi mög a másikat. De nem is kapott vóna.)

Hogy behajtatott a szent atyus, ígértem neki
tyukot-kalácsot, apró pízst, ha lejjissa Kanyó bácsit.
Kérdeztem is túlle:

— Tisztelendő kódiskám, tud-e maga innya?

— Amennyit bírnom a szent gondviseléstüi ada-
tott, mondá kenetössen a csuklyás.

— Osztán sobbú tellik a? — kérdöm én.

— Itatja válogatja, mondja ü, fölemelvén szemejit az égre.

— No, kámzsás Methodus, a javából házatok.

Zsíros ebédet főzettem, sóssat, borsossat, hogy utána nagyon mö'kkivánja az italt.

Ittunk is. Fekete leves után dógajim után láttam (bementem a méhesbe aludni) s távozóban odasúgom a Krisztus inassának: mikorra véli, hogy elkészül?

— Amint a tekintetös tisztartó úr tehetségibül hozzá vethetők, még ezen jó kvalitásnál is östvélig tart el az operáció, — könyörgi vissza a csuhás héber.

— Röndbe van; de jaddig tökéletös lögyék ám az állapot!

Mire elvégeztem dolgajimat, szakadó este vót. No, mondok, ha éngöm is esti kilenczig srófolt le az érmelléki, hát még odaföl mi világ löhet!

Világnak vót világ, mer a gyertyábul láttam, hogy az isten cselédje még mindétig téríti a kezire adott halhatatlan lélek gyarló hüvelyét.

Hogy ajtót nyitok, abba ja perczbe a tövig égött gyertya nagyot sörczen és kijátszik. Sitítbe maradtam.

Tapogatódzok. A szaga után indultam.

A lábam puhába jakadt. Mögnyomom. Nagyot nyekken mint a duda. Dominus nobiscum! A szerzetös volt. No ez beáldozott.

Világot parancsútam.

Ott hevert a két férfiú az asztal alatt. Kanyó bácsi fejjel a kanapénak. Kézibe ja törött pohár. A szakállajs csöpögött a nagy boidogságtul. Mosolygott, mint a hetedik mennyország. Ez is idvezült, mondok.

De mán most hadd én fogok az operációhol!

— Hamar a kulcsárnét! Juliánná asszony, mon-

doni neki, ide az ünneplőjét. A sávolyos selyöm ruháját, a bodros fejkötőjét. He báméskodjon! Szaporán! Eztet az Úr vérivel tőtözött pátert bujztatjuk bele.

A kucsárné mög a hajdú segítettek benne. Amég ki bírtuk hámozni a kámzsájából a pohos mendikást, bele izzadtunk mind a hárman.

Végre fölötztettük, a szakácska mellé odajakasztottuk a kúcsokot, belejeresztettük a zsöllébe, kicsúsztattuk az ambitusba a nagy puhafa-asztal mellé s elejibe szórtunk egy garabó hüvelyes babot.

Csak úgy kapaczkodtunk a tornácz vastag oszlopajiba, hogy fő ne boríjjon a nevetís.

— Még nem vagyunk a végin! János, a beretváló szerszámodat hozzadd le. Mő'bberetváljuk nemzetes Kanyó uramat!

Ott feküdt a Mártonyka. A feje úgy mö'kkonyult, hogy az orra högye a szakálla közepiben legelt.

Szépen leterítettük a pamlagra. Míg János verte a czintányérba a tajtíkot, én addig ollóval szödtem le a Kanyó bácsi bajuczát, szakállát a nagyjából. E'kkis iúszörpárna kitellött volna belülié. Mire tallóvá arattam le a sűrű vetést, János nekijállt és oan simára beretvátá le, mint a terenyöm. Osztán rájadtuk a csuklyát, aki foglalát nélkül hevert ott, hamarossan befogattam a klastrombéli kocsissal, magam melleje ütem, a Muczi hátasomot a saraglyáhol pányváztam és mögindúttunk. Éjfélre bejértünk a városba.

A monyastériom előtt átunk mög.

Csöngetők.

Csak úgy ugatott végig a harangszó azokon a bolthajtásos tornáczokon.

Előcsoszog a fráter janitor és csikorogja ki onnad

bévuőről, hogy nem lakik itt se bába, se patyikus, az mind arrébb van.

— Beteget hozunk, mondok; egy tisztelendő urat. Hóttbeteg. A szekere tele van elemózsiával: tán a nagykaput kék előtte kinyitani.

A kúcs mö'fordult a zavarban s a kapus fráter máj kiejtette kezibül a lámpást, mikó mö'llátta a kocsin horkoló barát állapotját.

A jámbor dörmögött; mintha oan furmát dörmögött vóna, hogy a gazembör megest elitta előlük a javabort.

Aztán Kanyó bácsit a kocsisal lejemeltette a kocsi bül, főczepelték a kondignációba és beletoszin-tották egy czellába.

Azon a nyomon lovagoltam vissza.

* *

*

Kisübb beszíte a gvárdián, akinek két sűdövel kérleltem mög a haragját, hogy még oan komédiát nem láttak, mint avvót, mikor Kanyó bácsi másnap délbe fölocsudott. A barátok valami jövevény kon-fráternek hitték, maga mög Kanyó bácsi oan ostoba pofával nízett körül, mint a kölyök kutya, ha nyillóba a szöme. Mikor gyiákul mö'sszöllitották, magára nízött. Észreveszi a reverendát. Az álfához kap. Nincs szakáll!

— No, aszongya, kűdjetök ki stafétát a zálogházi pusztára. Ha ott van az öreg Kanyó, akkor csakugyan barát vagyok; de ha nincs ott az öreg Kanyó . . . akkor az isten áldja meg a tisztelendő urakot, mégis csak én vagyok, kűdjenek oda.

* *

*

A kúcsárnévá lótt barát fölamolyodásán magam vótam jelön.

A hajnali szellő szépecskén fölébresztötte. Én mög, mintha jaz istálló felül gyüttem véna. A főkelő nap ippeg első sugárcévéjivel süttött rá a barátnak az orra högyire. Ú'sszikrádzott akár a rubintos gyűrű.

— Ejnye kucsárné, mondok, úgy félig vetve oda ja szót: de korán kött.

— Eh? — nyögi a barát és nagyot níz az apró szömivel.

— Korán kött Juliánná asszony, mondok újra. Osztán mien takarossan kijötödzködött. Nyilván a vásarba hajat vásányi.

A barát emelgeti a homlokát, amitú csak úgy ágaskodott fején a bokros fejkötő.

— Ejnye no, kucsárné, hát már nem is felel az embörsígös mö'sszóllításra?

— Tessen? — mondja ü oan rozsdás hangon, mint a kenyetlen sarokvas. Ekkor a szöme rátíved a térgyire, ahunnad kék virágokkal szegött rózsaszín sávolyok tarkállanak feléje.

Nagyot ugrik. A fejihöl kap ez is. Mö'ttapéntja. Bukros kötő jakad a kezibe. Lepakja. Mö'nnízi. A ruha jalatt a sok stájfos szoknya zörgött, mint borsó a teknyőbe. Térdre roskad. Azt hitte, mö'vvan babonázval, némberré lött.

— No barát, mondok, gyere! Viszlek a klastromba. De apácza-klastromba, gyóntató kucsárnénak.

Könyörgött.

Estére kicserélem a Kanyó bácsival.

A GYAPJU-UTCZAI NÉMET SZINHÁZBAN

Belénk származott a nímet, még peig duflán.

Komédiás politikusok, politikus komédiások. Abriktolt delegátusok, dresszérozott táltosok. Egyik megszavazza a píz, a másik mög besöpri — mind a kettő csak szóval, dagannának e'mmásba!

A kókler státusférfiak az akademiájába döfödik bele ja derdidaszt a Szarvas Gábornak nyitval felejtett hézagjaiba. A kinsztlérek mög azon mosdatlan a Gyapjú-soron az árván hagyott, nevetlen, lankadt bögyü nímet múzsa hirdeti ja Sillért — de méri a zsigert.

Amöre ellátott szömöm, csupa magyar hangot hallok. Hej, úgy leszaladt mán erről a fődről az hazafiság, mint a kevi kutya.

Főhúzzák a firhangot.

No nímet, lohogj elő!

Ahá! Te jis hússal dógozol. Hogy a lámpások elejibe odaröng az a cseh Vényus, akkorát szíttam

magamon, hogy máj lebegő nékü maradt a két szomszédom.

— Ez oszt a mö'ttestösült mívíszet, hajlok oda az egyikhöl, aki szinte jaz orrára csavarta föl aztat a prágai sonkás Libusát . . . mán ikább Ludmillát.

— Rreizend, nyögte.

— rSikt raiczis, szondern bemis, — tanítom ütet — vasz iszt ibrigencz ájn hund.

Erre a fejit úgy elkapta mellőlem a sógor, hogy máj legurút a pad alá.

— Czú vé m hábe ik dasz glükk? — kérdöm. Csak most láttam, hogy mi isten csudája. Mer hogy sose tapasztaltam még orr végibe embört.

— Ich heisze Kuranda.

— Vasz? Zi zind dasz berümte ungarfresszer?

— Ach, mit nichten! Sind wir ja doch die besten Freunde jetzt. Wer sind Sie, mein Herr?

— Szó zéhen szi mir czvisen di ógen, mondám én, dasz ik bin herr Bartolomáus fon Mokány, feldherr und erdbeziczer ausz Dombszög in Sáromberker gespansaft, unabhángige liberále, ajzerszte linksz in rekszfrage. Zi visszen alzó . . .

Ebben a minutában gyújtottak rá a második aktusra. Szinte jólesött, mer kezdött kirojtosodni a nyelvem a nímet szóba. De mán a figyelmemnek kiszakadt a feneke. Nagyon üthetnékem vót. Jordánt, nímetet egy csapásra kitüntetni: ien alkalmatosság nem kerül egyhamar. De mer mívelt magyarból nem illik az ien kritika, rábíztam a Szellómre.

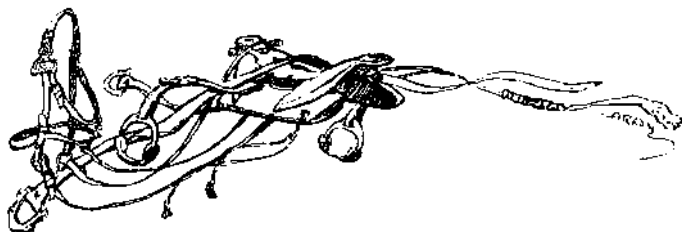
Mikor az ámbitusba hüselni híttam ki jaz agaratot, utánnam gyütt az orranagy jebuzeus is, mer, aszongya, eredetinek tanálja társaságomat.

De nyovolyás, itt kivel vagyunk dajcslandon, itt
nincs brúder. Szellő — beszíj vélle!

Mög is cselekedte hüven.

Dosztig vótam a nímet mulatsággal. Mines szöbb
a magyarnál.

Hadd is szójjék hát!

ANGLIUS KOMPÁNIA

Hallom az újságból, ánglius klubbot akarnak alkotni.

Hát annyira ment a gyérmánizáció, hogy mán a splín ütött belé a magyarba? A magyar gyénius mán csak afféle ízék lögyön, akit mögfú jaz honyfi, mint gubanczos szénát a Riska tehenem?

Czurukk 1 Oan nincs!

Hogy beröngöttem közibéjük, hazafiassan szerte-sustorékoló pillantásajimmal mind fenékre löktem ükét.

— Dzsentlmen pernehajdersz! — kajátom oda nekik a saját dkezióinárijomukon — ju vili bí grinding en inglis-höngérien klöbb? Ze divel boo-yake in júrsz mencseszter lord spenczer! íz not inöv ze dzsörmen epidemi, end naú ze pátriotik gövernemet? Ju vili hir for szjuperflusz en inglis naval? Sipnaval, or navalsip, ze szém navalya. Kvesn iz for ősz: in ónli lingvedzs! Hir isz ze plész for lébing end for sterbing! All ozer isz kóficzroy! If ju vili not finis júrsz arulation, ze dunder chap in júrsz tök-head into!

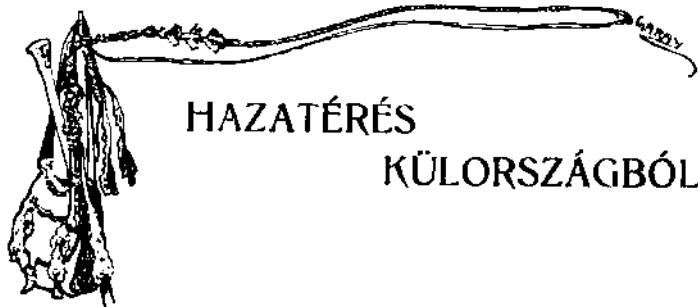
All men on bord, rule Hungária! Csír! Böftök apátok, rozböf anyátok! (Hogy aszondom: Önök angoly-magyar klubbot alapítanak? Ördög bújjék a mancseszter spenczerjükbe! Nem elég a nímet epidemija és most a magyar kormány? Önök itt fölöslegül még angoly hadihajót akarnak építeni? A mi igyeközetünk: egy 'ögyék a nyelv. Itt élned, halnod köll. Minden egyéb kóficz. Ha önök a mi hazánkot akarják elvonni, hát akkor a ménkü csapjon belétek! Hajóra legénység! Éljen Magyarország!)

Erre a szpícsre külön-külön vagdosták hanyatt magukat.

Azzal az érzéssel szödtem föl a vasmacskáimot a kikötőjükben, hogy megest mö'mmöntöttem a hazát.

Klubb csak akkor löhet angoly, ha ja *mi* nyelvünkkel él. Ennek peig a szózatya az, hogy:

HAZATÉRÉS KÜLORSZÁGBÓL

CSUHAI édes honyom, benned vagyok megest!
Immár nem diktálnak belém beteg levest; —
Hájas magyar Hét, gavalléros vig hecz:
Kezdjük elül! — Hímet, neked pedig dikhecz!

Csgye, kehös fajta! Letkissebbik lyánya
Harmincz esztendősnek születik világra!
Ha asszonnyá gyűrték: a nímet hógy keble
14 golyvás nyakába! mindjárt ott lefeg le.

Mán peig oly nőnek, kibe kebel, kar nincs,
Annak csak aszón dóm: fahr ab Kézi, abrincs!
Kanja még hitványabb; mikor feszül: csuklik,
Énekelné hasba gitárral a Kotiik.

Csak te vagy a világ első nációja:
Kinyös hazám izmos gyenyerációja!
Még itt szabad jordányt pofon ütögetni,
Szaftos felesígit mög-mögöleegetni.

*Köp a többi! A szent lélekje is vak tyúk,
Czoki valamennyi! Csiba nímet, abczug!
Nemzetek rangjában magyar mindig fönt lesz:
Valameddig szólni fog benne ja csöndes.'*

len lelkös pojtására se hittem, hogy vetemedjek valaha! Peig siralomra fakadhattam vóna ott kivel, mikor azt hallottam az ujság-lapokbul, hogy a lovagijas szittyá gyalogversenybe lohol Budátul Fűredig — puhúna nyergöm alatt az ábrázatja. Csak mikor azt hirdették, hogy nyóczvanöt pajtásom kerüt bele jaz díjétaba, libbent föl bus kebelemben a mögölmosodott szív.

Mindjárt is oda sijettem az országházába. Csak megest a Szellőmbe kapaczkodtak bele, hogy kutyának nem szabad oda bemennyi. Micsa? — mondok. Hát ott az a rácz kutya: kutya? Avvagy ahun oan dohos a lebegő, mint itt bévül, lukszus a szellő? Hasze, te stiglicz! —kajátok rá arra ja csipasz ajtónállóra: ha jakarom, még be jis választatom az agaramot. Ugatnyi tud ez is a kaúrrmány mellett, ha jó tartják.

Ezzel bátran belíptem a tisztótt házba és két hogy közzé nyomakodtam be a spersziczömrre.

Ahun a! Csupa szakasztott magamot láttam ott egy csuportba. Akár az éldős magam arczulatját ütették vóna jaz padokba.

— Szerbusztok fiúk! Csak ne kéméljétek a miniszterjomot. A zsidaját peig nyomoríjjátok mög e'ppár vekszlivel.

— Kérem, ne tessén lebeszínyi, könyörgi az egyik liberíás liberális.

— Ne ordíjj, cseléd! — mondok neki úri mögve-

téssel és egy flórest csúsztatok a fehér pamukba szorított eeső lábába.

Valamennyi követ főnizött hozzám, az elnök mög felém csöngetött.

— Csöngethetsz, vín pecsovecs, mondok. Nem ghyczyzünk ebben az országgyűlésben. Tagbaszakadt legínység van itt most édgyütt, akit le nem tromfolsz azzal a beteg házszabályaiddal. Kiaggultál te mán a hámbul!

Nasszerü effektust csinyátam. A balsó szomszéd asszonyka mosolygott. Tetszöttem nékije. Oda tévedök a térgyihöl:

— Nassádnak tán az ura szintén köztük van? — kérdöm.

— Nem, zöngi kanári-módon; de az apám.

— Antul jobb, mondok. Mijolta tetszik neki ablegátusnak lönnyi? Csak nem tart a kormányval? Ki jis tagannám, ha magácskának vónék.

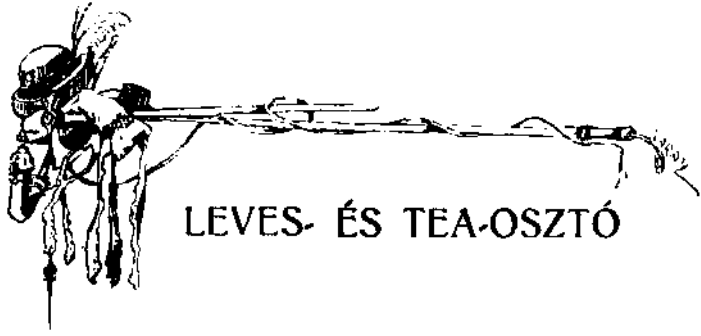
Múlattattam a kedveskét. Emlögettem neki jaz agaramot, a szandlóferemet, mög hogy a «Bársony kanczám csillagos csikót ellött, az is kanczácska; neki való vóna hátasnak, neki is nevelném, ha mög-értené érzelmes beszídemet. Előhozakodtam a füredi szezonnyal. Mán a lufczúg oda jakarta kapni a karomat a vérbélü honleányka víkony derekából, mikor éczörre csak mögnyekken mellettem egy szorított hang. Mondok: a Szellő. Bordába akarom inteni, mikor a jobbik szomszídasszony férerándíjja ábrázattyáru a firhangot . . . Tyüh! Hogy származna bele a «Honkorány vagy minek hilják aztat a masamód-ujságot, akibe verset tojik — a Kotlós Zirza vót!

Kettót se jugrottam, mán kivel vótam a tisztött

házon. Csak mikor ahhol a kis ajtóból értem, akin
hévül nappal is gyertya ég, akkor tért vissza belém
a szufla.

Ragyogón fogadtak. Még le sem hánytam a bíró-
mándlít, mán is kijadtam az éjjeli napiparancsot:

LEVES- ÉS TEA-OSZTÓ

Flekk!

Hát e mi nyovolya megest? — tünődök magamba, hogy mö'llátom a Sándor-utcza sarkán: >Leves- és teaosztó intézet.> Mondok, az országos apáknak szántak hummi potya frustukot, amér korábban költetik nékik hozzáfogni az ásitáshol? Mer biz az keserves, ha mán a követ is akkor koczog a gyűlésbe, ammikor — így kísű őszvei — a csürhe jarra a kényyszerödött mezőre, lebötüzni aztat a pár fakó fűszálparagrafust.

Bemenek hát a csuspájz-akademiába: mien benne az állapot.

Képviselőt nem láttam. Még szögényebb nípnek szánták azt. Hásze a sorsa is azér bal.

— Hé-kás! Lyányasszony! — intök oda egy könyörületös peszrának; hogy vesztögetik a teját?

— Teát rummal parancsol?

— Teátrummal? He komédiázzon angyalom, ha dzsentlmén ereszkedik le jebbe a jótékony-sági putriba mö'kkóstolni a szegínysíget, mer ki tanáлом kapni alóla a földet, mondok szelídeden.

— Jézus Mária! — kiáltja ű, hiszen úgy értetem: rummal tetszik-e a tea?

— Szót vóna mingyá grammatikálissan, felelek én. Rummal hát! De e'kkis teja is lögyék benne!

— Rummal 7 krajczárszepögi a megriadt tejarúzsza.

— Jaj babám, enyelgök vélle, még ha bodzafán termett is a tejád, mégis ócssó.

Aki szamováriumos kínja vagyon a jótékony bögyödnék szógám! ... Ha nem fonnyadt ágáczkalevélből szúrte, mög ha a rumját nem ócska glaszékésztyüübül főzted, soha ne tudjam a különbséget a zöd kirá mög a makkhetes közt! Mán a cél akár-hogy szentösíjje az eszközt — ikább sose löszök szögény embör, mintsem hogy ezzel a felebaráti moslékkal haragíjjam magamra jaz bitemet!

Benyitok a másik szobába. E'kkis savanyu bablevessel mögkérlelöm a hasamot, aki a tennapi borböcsléstül a Köztelkön, mög ettül a szecska-szósztül mán gyérmanizálódni akart.

Hogy magam alá gyürök egy szóma-szíköt, kérdöm egy talián küfaragótul: jó-e máma a bablé?

— Est bonus fisolus?

A macskafaragó csak níz rám.

— Domandó, é mandzsábile la szuppa di babbo?
— mondok nyomatékkal.

— Non capisco ungherese, feleli ü.

Hogy aggatnálak szaláminak a kímínyömbé, te pernahajder, vagyis: ajdero di perna!

Aszonygya a nőstiny kernyelke, hogy ma lencse-
nap van.

— Lencse — Nini hugám, sűgok oda neki a hónaljába, nem kókai termís?

Az optikából mö'mmaradt bennem annyi tudomány, hogy a »lencse« nagyít, ami való jígaz is, mer ahányszor jóllaktam véle, mindig fölfúttá jaz hasamot.

— Hamar valami ántidótumot, Hébé'm babám; mer a maradék teja kikéredzkedik belüliem.

Hozott csáját, a tán jobb lösz. Kérek bele rumot, czukrot duflán.

— Van már abba minden, mondja a görlicze.

Hogy amúgy könyv nekü a rojtos nyakravalóm mögé düntöttem, ezer farbába szikrádzott túlle a szö'möm. Bizony, mindön vót abba! Valamikó otthol tívedísbül papramorgó heött be tanátam köpni az öreg anyám kámforos pályinkáját, akivel a köszvínyes tárgyt kenyogette — de jaz tokaji vót ehhol a pogány folyadékból kíppest. Hanem szögény embernek hasznos. Letalább egy hétig nem eszik túlle.

Én bevátottam a prográmmomot, főjáldoztam magamot a nípír. Má most éljünk e'kkicsit éldös magunknak is.

H. i. sz. h. az a cs.!

TÜKÖR-HISTÓRIÁK

Püf neki!

Még tükör-koncertot se hallottam. Mondok: új svindlőség! A másütt főfogott tájikat ragasztja tán bele jaz tükörbe, hogy mindétig benne marad? Mind ez nem véna ögyéb közönsígös fotografusságnál, akit nálunk a Nyakló zsidó fija is cselekszik? Merhogy az a vörös külök úgy etrafáta a tanyámat, hogy ammijótátúl fogva ott lógg a vaskaszlim fölött, ki se járok bele.

Ha úgy van, hogy eztet a főfogást hirdeti tükör-koncertnak: úgy főfényképelem a nímet kóklerjit, hogy a tükörjeibe se lát oan patent natúrzelbszt-abdruckot, mint akit én nyomok a pofografiájára.

Ott a kassza mellett rühellődzött pohos nímetje. Elejibém támolyog, hogy aszongya: sokan vannak bent, várgyak.

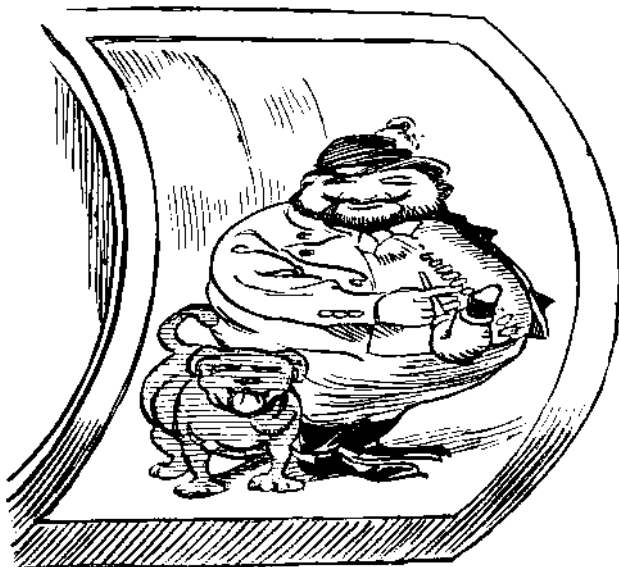
— Mán hogy én? — mosolygok a szöme közzé. Fére csippás! — mondok enyhédeden és na'lleiküven odahagyintok neki egy flórest, hogy mingyá kétrét húzta szét a firhangot a szájáruul is, de mög a bótyáruul is.

Csakugyan úgy van, ahogy gondútain! Érzöttem, hogy nagyon rám ért a pofon-nyalhatnám.

Mind likba nízött, valahány csak vót ott. Egy ifiaszszonyka tnög úgy nekihajút a nízisbe, hogy hír-telönyibe azt tudtam: ű a panoráma. Erre lelohadt a mírgöm. Ippeg a firhangját próbátam szétránczigányi, hadd tapasztalnék-tapogatnék valamit én is: mikor a szomszédba jakkora sikítás-nevetés esött, hogy mon-dok: valami fogadalom esik ott is.

Benízek! Vihogó fehér nípsíg.

— Mit nevetnek? — kérdők egy vármegyévé ömlött, különben heős magatartásu úri magyar embört, aki felém evezőit a hasával. Nem szöll. Nyilván nem is magyar, mert oan mangalicza-fajta dakszli kutyá-val jár. Eczörre a Szellóm ekezd szükönyi; az a for-

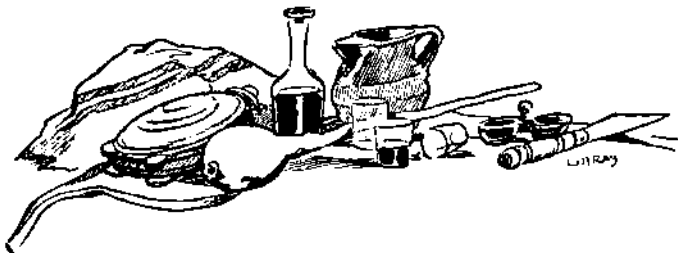
dított lábú nímét kutya kavarta föl a virít. Csak közelebb menek ahhol a vastag urhol, mer valami ki-magyarázhatatlan titkos vonzódással voltam hozzája, mikor — zsinegrevaló kóklerja! — észre veszem, hogy *én* vagyok az a Mátra-hasu úri embör, az a kajla lábú dög meg az én tulajdon Szellő jagaram. Respekt!

A másik tükörje mö'ffordította a vastag állapotot víkonyra. A Mohácsi bátyám oan vót benne, akar a lécz. Erre akkorát nevettem, hogy jó kedvemben magam mellé sodorintottam aztat a bögyös mönyecs-két, akit a domború tükörbe pillántottam mög. Hát ahogy a gyanús nyikkantásra mö'ffordulok — megest a Kotlós Zirzabella vót!

Ugrottam kifele. Alyig bírtam az agarammal, mert mindig csak azt a tükörbéli mássát nyaldosta — mö'mmög á hátúsó lábát is kezdte emegetnyi, hogy mögfürössze. De mán ekkor oat ütöttem a bordája közé, hogy a fejem fölött röpút kifele.

Mégis csak mívész a nímét! De ha még dufla vóna is a tudományja, mégse tunná aztat a nömös tudományt, akit én tudok.

H. i. sz. a. a cs.!

A NÉPSZÍNHÁZRÓL

Ucczu múzsa, de főkaptál!

Van most oan hazafiság a nemzetiségnek ott kivel a Kerepesi-uton, hogy dosztig lakhatik véle még a függetlenbélü honatyá is.

De jén aszondom, hogy abrincs az ien népszínháznak!

Bársony tóteiba ütetik, pokróczot guríttanak a lába alá, mö'nnasságoják, limonyádéval kínágassák ... hát möte szokás iet cselekönni az romlatlan níppel?

Ha mán színház kő neki, mér nem szöröznek nékije ikább valami állást egy nagyobb pesti hotelba? Va'ttán ez idő szerént urnák köll az állás? — a nép mög belejül a paszomántos zsöllyébe, oszt' möngyön haza és nem tudja kifüzetnyi az adaját? Vagy bankó heött azzal a mö'mmaradt hetedik bürivel váltsa mög az ajntrét?

Hogy a vizes gubámot a nyakamba tartottam

— utállom a parupnyit — aszongya az a kadrupbeli lebernyegfogó, hogy: „pite ablégen!“

— Nem vagyok én ablegátus, hékás! — mondok neki.

— De kérem, tilos felső kabáttal a házba lépni.

A képiből is törütem véna a jobbik kezem-fejít; a pöcsétnyomó gyűrűmnek mán befelé is fordítottam a czímerös felit, hogy jobban fogjon — mikor mögharsant bévül a muzsika. Hamarjába a fejihő vágtam a nyirkos gubámot, kinyössen feszöngtem a főajtó fele és nyomtam bele magamot az hetembe. Mőffeletem nékije, mer teljessen kitötöttem. De, hogy körűnizök, tapasztalom, hogy hirtelönyködtem az ítéletem vei. Valamint a nippárton nincsen níp, azonképpen nípnek nyoma itt se vót; mer a nyöstínyje mind kivágot gott keblözetü, búbos, fürtös hölgyiség vót, a kanja mög fehér nyaklóba, fekete föcskeszárba ékesködött. Mán így heössen van! Ha jaz níp kípínek a visellője nasságos úr, a népszínház publikuma se löhet hitványabb.

Oda le ja hidlason mit prézsmítátek, mit nem: úri voltomnál fogvást mög se figyeltem. Szanaszét hagyigátam pillantásajimot és a horogjába belejakadt nem egy női szív. Mán partra akartam huzni egy kívánatos asszonykát, mikor odalent kicsiholnak a magyar tánczra.

Csak haagatom. Mondok, tán ki jakarják véle figurázni a nímétöt, hogy aztat a kalamajkát nyagatják, mög hogy azok a drótbábuk rángatódznak a zsinóron? De biz a csárdástánczrak akaródzott lönyyi. Míregbe gurútam. Hát az opera-színházba vagyok itt, hogy ien csúfot látok ejteni a magyar tán-

czon? — gyugnám ki jannak a kehös parasztleány-
sígnek piros-csizmás lábafejit a paliásom ablakán
kukoricza-fürtnek! Upre nímet! Vadzab a hasadba!

Arany firhang, bársony szék,
Már én inned tovább mék;
Polka, csárdás vagy langósz —
Itt híjjába bitangósz.
Tüllem zönghess, csenghess,
Püf neked elegy-belegy,
Már néköm nem köll egyeb:
Csakis az a csöndes!

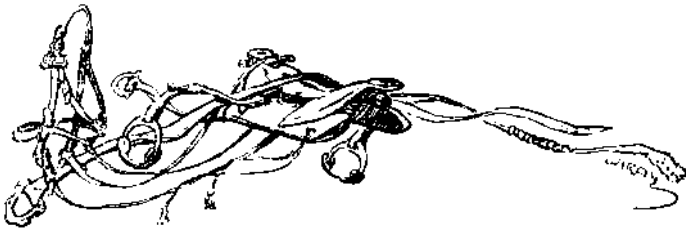
ATHLETIKA

Möte ja lú böcsületöt szöröz a magyar névnek, irigye lőtt a magnatéria s mán oda töri magát, hogy ne csak az ánglius vér; ha' ja magyar vér is hadd álljon ki ja placzra — de csak amúgy gyalogjába.

Kitanáták az athletikát. Az édgyk víkonybílú fia-gróf a maga kocsija-lovával 27 nap alatt akar elérni Párizsba. E'mmög csizmába foházkodik neki. Majd akad, aki ráliczítál, mer a másik mesztélláb kutyagol 200 mérföldnyire — patkoltatná mög a lába sarkát, len vanderpursot akarnak neveenyi az magyarbúi!

A'sse kutya, akit az Csemcsöghy állami iró-diák fundált ki, hogy mámost francia kendertilóval akarnak bennünköt kivégezni. A kóczbul való nyakra-való mán derogál neki — kötném a nyakába. Hát már semmise lögyön magyar? Kidüntének mán az akasztófát is, és nem gondújják mög, hogy a magyar mindég kegyölettel függ az ő ősi instituczióin.

Pusztulunk, veszünk! De jaddig is: h. sz. az a vizasztaló ősi cs.!

PARÁD

Itt vagyok az én Bérezi *) druzsám hazájában. Még jófunán bele se törüköztem a szobalyány kötényibe, mán mögléptem a promonádén azt a helyet, akin azon nyüvetlen állapotban sétált végig hajdánába az én komám, hogy csak úgy vonyított bele ahány szuka-kutya látta. Iet produkáljon ma valaki, ha van benne e'kkis magyar vér. Nincs mán szaftos, mulatós gyerök!

Hun is van az a híros forrás?

Piha! . . . nem forrás e, ha' fortyanás! Elejinte arra véltem, hogy a Szellóm szeleit; úgy bordán rúgtam, hogy a hátulsó lábára ülve, estig sivakodott föl a Mátrára.

Vagyunk mán öten. Közte hat zsidó. Szöröncsére az édgycik mönyecke, még peig mócsingos. A csevicze körül tnelleje söttentem s a könyökömmel mondtam neki jó estét.

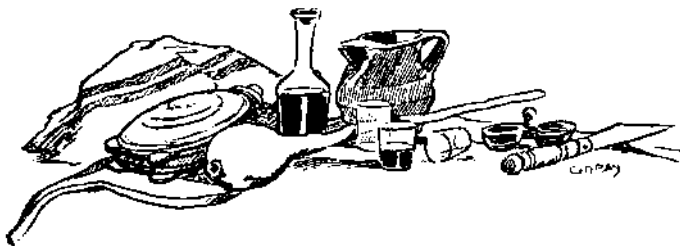
— Ifiasszony, mondok, kedvellője a zápszagnak? Erre oan hirtelen szaladt föl a gégámon a so-

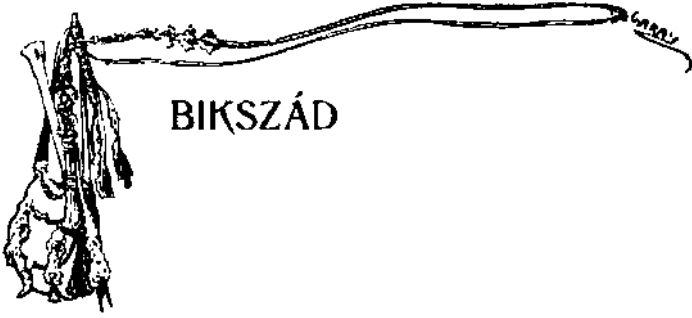
*) Németh Bérczi.

hajtás, hogy csak a farka végít kaphattam el. Itt nem csak a hús, hanem a víz is bőf. (Alanglé-e vagy ti-langlé, má nem tudom.) A jordány asszonyka erre úgy végig mért, mintha pászta vónék, ü mög indzselér. Ejnye, a síonos-czionos mivoltodat, mondok magamba, de kinyös vagy! Öszöl még te Mokány Berczivel e'ttálbúl bőftököt!

Kévés a hazafi. Ma gyütt két szál főssővidéki tótmagyar. Mögtisztölöm ükét, elszedem túllük a gyüvőesztendeji zabtermis árat.

H. sz. h. az a cs.!

BIKSZÁD

Kampez!

Eszödtem túllük a zabot. Mit ősznek mán most a zatyafiak álló két esztendeiig? De hát muszáj nekik zabbal élni? Ott a kása. Az a beléjük való.

Szidták a szentömet, istenömet. Erre jasztán elibéjük fordútam, agyarra kaptam a szipkámot, hátra raktam a kezemet, a féllábamat előre vetöttem, a kalapomat tnög a nyakam csigájába tótam. Még csak nem is szólítani, csak nagyot pöktem. Hát nem mind elhordta az irháját?

Én rám bíznák, mögréguláznám a sok borovicska-nyakaló, aszúval álmodó svihákját úgy, hogy Mátrának nízne a szoboszlai czipót, ha látott valaha. Csak amúgy duhajossan kő nékiek kerünyi, mindjárt behúzzák a csepü-fejüket a halinába.

A zsidó mönyecske nem volt oan kezes, amint gondútam. Keményszáju nevehísbe részesödött — fújná föl a lóhere a gubernántját! Hej pedig oan a szügye-csüdje, hogy szövensen álltam vóna melleje rudasnak.

Mentem is másnap Bikszádra. Ott még messzi jesik a vasút. Kísű este átt mög az ötösöm a „fürdői igazgatóság“ jelött. nyitattam szobát a javábul. Hogy lefekszök, egyszerre csak az orrom högyire koppan egy esőcsepp.

— Nem vízi-kúrába gyüttem én ide! A vizit másba szeretöm! — ordítok rá arra a mezítlábas ténsasszonyra, aki főrekommendálta nekem a kovártélyt.

Mit volt mit tennem? — kifeszjtöttem a paprupnyit a fejem fölött. így tötöttem az első icczakát. Röggel, hogy az itató elé megyek, egy helyre asszonyka elejtette a búbját. Azt, aki alul van.*)

— Nassádkám, mondok, el tetszöit veszteni a farmatringját! — és gavallérossan főszödöm aztat a fia-krinolint.

Ekkor oda sántít elibém az ura, valami doktor és asszonya, hogy ez neveletlenség.

— Mitül is méztatik csuklani? — kérdöm és úri mérsékletvei úgy a czipferblattján tanálom felejteni a kezemet, hogy a fél pofája a főpóstán is elment volna rekommendált czipó-számba.

Nagy dolgot csinýáta belüle, peig csak afféle zsidó kilörgos volt. Az asszonyok majd kiszedték a szömömet, a fürdő-inspektor mög kijelentötte, hogy ez nem járja.

— Adok öt flórest a zsidónak, ne legyen rám panassza, mondok. Az asszonymnak mög csapatok éj-jeli muzsikát, békéljünk meg!

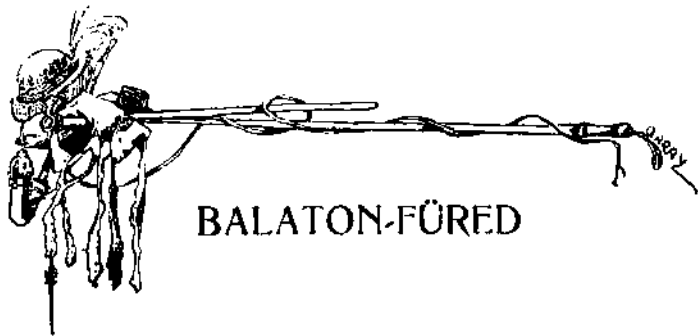
Ennél többet csak nem tehettem szabadelvű lí-tömre?

*) Turnúr.

Még akkor öste elvitte a zsidó a felesígit. Kicsit röstelteni a hirtelönsíögömet; de hát a vér, a vítéz magyar vér!

Szöröncsére jakadt egy kis kompánia még az este. Eresztöttem a farbát, hullajtottam a blattot. A lárma után jól esött biztatnom a legénysíget, hogy: hadd szójjék az a csöndes!

BALATON-FÜRED

Nem szukcedált a bikszádi füröszítés. Rossz az usztatója, mög váttig hajtogatják a fölképeit kilörögost is, lapittaná mög a kultúra! Mit néköm ez a pocsóta? Tengörre magyar! Gyerünk Füredre!

Hogy mö'lláttam a Balatont, mö'ssajnátam. Bizony mö'ffogyatkozott! A sijófoki mögcsapolásrul kúdul szegény. Ippog annyit vöttek el belülle, akibü mögíhetött véna; a Sijóba mög ippeg annyit eresztöttek, hogy nem bír kiszáranni. Sijó-Balatony, te vagy kipe jaz magyar vircsaftnak!

Ahogy nekijeresztötte göthös bárkáját a kapitány, a hajó víkonyabb vígé fele mentem s belelőgattam fejem a tóba. Köptem bele nagyot, ha'llögyön több.

Haj, amoda van Tihany, akinek sziklájába rekedt annak a feleselő kántornénak a lelke, aki most ekhós szekérbül csúfolja, aki belé köt. A pojéták mögtötték rijadó lyánynak. No, rijadó lány akkor a Gerzson bácsi felesége, Árnál asszonynéni is.

Bugaczy Laczi az öreg fiskus bácsit ugyan csak rászedte a minapába. Aszongya hogy aszongya: ha

ja a tihanyi högybe ezt kajátja bele hogy: »szörön-
csés jó napot kívánok!« — azt feleli vissza az ekhó,
hogy »isten hozta öcsém uram!« Lőtt is ezért La-
czinak »csikó«, »süvöivény«, »tinó« mög a többi titu-
lus, hogy hanyatt fekvé a bilijárdon, akkorákat röhög-
tem mint a menaszérijában az a kékfenekű kanmajom,
akit a czibaki búcsún mutogattak.

Ilyen költői kontemplációk között haladtunk
tovább.

A hajón e'kkis masamód-jordanella gyütt velünk.
Hozott Pestről siont, pántlikát, bokkrétás kalapot, fej-
szíjjat, szügyellőt, nyaklót, csótárt, sallangot, mán
ami hozzá tartozik a ginge fehér nípnek a hüvelyé-
hez, hogy ahhol tódjon hozzá, akibűi úgyis van, mög
abbú vögyön el, akibűi úgyis kévés jutott.

— Mondok, tán bál lészön, lányasszonyka? —
köppintöm oda a kis jebuzellának.

— Eltalálta, — mondja ü.

— Osztán hogyan is méri eztet a lebegő porté-
kát? — kérdöm én.

— Tán venni tetszik a nagyságos urnák a nagy-
ságos asszony számára? — mondja ü.

— De nincs ám kinek, rúzsám. És tokán csipőm.

— Maradhasson a nagyságos úr! . . . dehogya
is nincs. Oh jaj, hamissak az férjfijak, — mondja ü.

— Nem tanálok hozzám valót, — mondom én s
mán a bajczom végivel czirógatom az orcáját, — hát
akkor bukik föl az alsó szalonybul egy vín jebi mög
egy uraságotól levetett jebuzea, afféle Százcánc
Sára — vágnám hozzá a Mózsés kútábláját! Közbe-
vették a Szálikát. Az öreg jakhecz a gyomrábul szöde
ja szót, úgy köpdöste a lyánya bársony szöme közzé;

az anyja mög rázogatta a fodros tilanglé fejkötőt s akkorákat sikított, hogy Füredön azt hihették, segődelőmért süvít a gőzsíp. Semmikép se jakar civilizálódni ez a fajta.

A hajón lévő malaczbandát magam köré vöttem s húzattam vele a zsidó-polkát szakadtig. Nömössen így boszultam mög magamot.

Megérkezünk. Még egy jókorát nyekkent az a girhes hajó, azután rátehenkedett a dobogóra, aki ja partrul viszen befele. Hogy a lábam rátöszöm a partra: ki nyálából környül, ki szorít oda piros bársony lāj-bija rubintos gombjaihól, ki csokol mög két ódalt? ... Ki más, mint az én kedves mesterem, az én Misi bátyám, az ország bárója.

— Csakhogy möggyüttél, gyerököm! Slajfer világ van itt, szógám! De mán most virrad, gyere is hamar!

— Tán ha mö' ffürednék előbb egy kisség?

— Megfürödni? Hát zsidó asszony vagy te? Álló mars dragóner! Hagy szükség van rád.

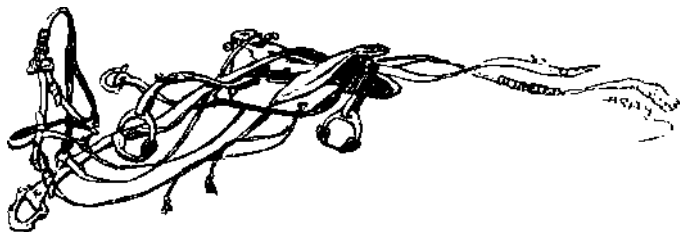
Nem dicsekedésképp mondom, de még aznap húszán telegraféroztak haza e'kkis magért, úgy hogy végtire azt mondám: »adok öt forintot, dobjatok ki!< Este, hogy kifújjam magamot, a tó partján andalogtam. Amint egy bokor előtt elmenek, egy dagadt fejű embör bújik ki a lomb közül. Hun is látam mán én eztet a bálványt? Az isten Jézus ugysa!... A Kisfaludy Sándor szobra! Annyi igaz, hogy magyar pojétának jó kövér!

A leveles ustornyelek sorában vendégek sétá-gattak, akik vizi-kurába gyüttek ide. Egyébiránt helyre egy feredő, annyit mondhatok. Reményiem is a szittyá istentül, hogy közibénk nem keverget sem ángliust, egye

ki a francz! Se francziát, kapná el a nímet hast! Se nímetet, származna bele az égyptomi kolera. Magyarnek maradjon a vize, mint a bora. Hanem, ú'llátom, vásikopik itt is az igaz magyar tempó. Hogy annak a tagos kis jószágnak, a Csiperke Zsófi diátrista pesztonkának naktmuzikot csapatok, rám küdi Écsy bácsi valamelyik vizi-csikáját: ne tessön neköm a békén alvó betegüket háborgatnom.

— Micsa? — mondok.— Betögembört háborgatni? Hát möte jár feredöbe betög embör? Hát ispotály ez a Füred? Dikhecz az oan magyar feredőnek, akibe nyavalyás embör jár. Ha mán naktmuzsikányi se szabad, akkor kudi nakt! Hejh, mikor még tizedmagamval harsogtattuk a promonádén az élkes magyar dalokat éjnek évadján, hogy csak úgy rözgött bele a Horváth-ház! S mikor egy-egy salabakternak, ha nem áldozott elegendőn a hőnyi mívíszet színi oltárára, öklömnyi apró kavicsokkal lyukgattuk ki jaz ablakát! Mikor még az Anna-bálokon, aki nem vót ős magyar nemesfi vagy lány, a Beöthy Aldzsi rudjával úgy kipiszkátuk, hogy ízrájelnek szakállas öreg istene másnap estig se tudta összeválogatni a maga választott népét. Mikor még . . .

Sahaj! Mán most a tizes is figura! A sántával is jádzunk, polgár a jordán is. Girigaré ez a mostani magyar világ! Csakhogy maradt még egy csöpp vigasztalásunk: a csöndes. Hadd is szójjék hát!

SZLIÁCS

Frecandum puci!

Mikor elmúlt az Anna-bál, akkor ez azt jelönte, hogy bakala csiszta Fürednek, abrincs szezony! Aki nem azér gyütt ide, hogy a nemzeti színjátékot pártolva, nömössen mulasson, annak hiába csobog a Balatony vize.

Hanem a mulatság faintos is volt.

Raktam a Juczi nassámmal a dombszögi riszálót, hogy beletánczolt alattunk az a vén spórhérd is, akin már az öreg apámnak főztek. A legvíknyabbik nadrágomba tömködtem bele jaz ikrámot, ha'llássák, mien fajtabéli vagyok én. S mikor az ellenzöbe kínyössen odajakasztottam a hüvelykujjamot, a balog tenyeremvel mög rá-rácsaptam a csizmám szárára, hogy beleröngött a szála: a mamuskák összedugták a búbjokat és mosolyogtak rám. Akkor se szólít nagyobbat a kezem, amikor a bikszádi kilorgóst intöttem kípön. Bizony, asszony-néni, telik még itt, mondok magamban; nem slájfer volt az apám — és erre mö'ppöndöríttem juczi nassámot mint a forgószél.

Hanem, öszöm a miatyánkos mindönit ennek a barna-piros jószágnak, helyre kis lyány is! Győzős, akar a Muczi lovam s táncz-közben a kötényibű vadkörtét eszik, nem is flórenest, mint az az elkorcsosodott kisasszonyiníp, aki körülöttünk franczijábul köhögött s úri kankánban lebögtette ja szoknyája elejit, maga mög csak a lába högyive bökdöste a pallót, mintha bóhát akart volna ölni, s a kasját mögemeeve nyavalygott abban a veszteg gyalog-tánczban, akit a redutba tanát ki valami köszvényös mágnás-gyerök.

Nem tött bele félóra, mán szögrű-vígre tudta valamennyi agaromnak a nevit, a pedigrijét, de még azt is, hun pántoltattam a szandlóferemet, mög áztat is, hogy a kukaczi pusztán mennyi az igás lovam, a maglóm; mömmög aztat is, hogy a kissebbik Riska tehenem, az a nagy tejelő, mikor folytatott. Úgy rémlik előttem, asszonyt csinyállok belülié; mán hogy a Juczikábul.

Marasztottak.

— De, mondok, se maradás, se tartomány . . .
menek Szliácsra. Mer utazás pallérozza az ernbört.

Hogy az ottani promonádéra lípök, csakhogy félre nem verték a harangot — mer férfi: mán hogy az ien tagbaszakadt legíny, mint izmos magam, ritkaság ebben az asszonyi feredőben, akibe jaz édgyik rész a szaporodást piheni ki, a másik a meddő-sigrül iszik és a succrescentia elejibe fruttéroztatja magát.

Máj mögöttek szömvel. S amikor véggigníztem ezen a halovány, mögcsapolt néember-hadon: nagyot

gondútam magamba. Bérczi, mondok, eszödön jáRJ, sok lúd disznót győz.

Hogy estefele szítnízök, hát semmit se látok. Pub kereste a dámát. De hijjába, csak nem akadt rája, mint a Garay Klárája.

A következő nap se besserölt. Hogy az új filegória mellett ellipkődök, elejimbe hág valami gémbe ójtott vékony tensasszony.

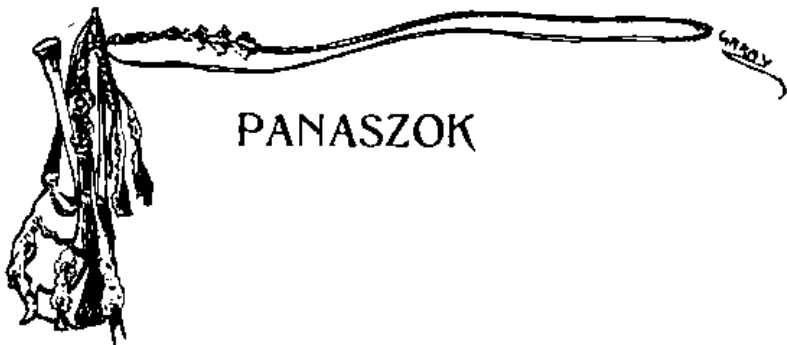
— Berczim édes! — hehögi ű.

Berczid a nyovolya, mondok magamba, és ezurukkolok.

— Ön Mokány úr? Nemde? Igen, oh igen! S úgy a vállamba vágta a tíz ujját, hogy még most is ríjja a bíró-mándlim az ehös tapintását.

Tyühű, vinnék el a lábaszárát kendertilónak!... inegest a Kotlós Zirzabella! Nem ezt a szint vártam én! Servus neked, csöndes! Még az ícczaka szaladtam világgá.

PANASZOK

Csakhogy itthol vagyok! Mindönütt nímet ország van ebben az országban, csak itt Dömbuszögön van még magyar haza! Haza is gyüttem.

Mondok, illik szétnízni ja nemzetben, ha'llássam nípemet legelőidön, mint Arany Miska fújja, akitú jaz a bögyös szöske szavallott a feredói koncerton. És amint úgy szélllyel tekéntök Árpád apánk ivadé-kán, oat éreztem, mi'mmikor erős guszta után hit-vány blatt akad a kezembe.

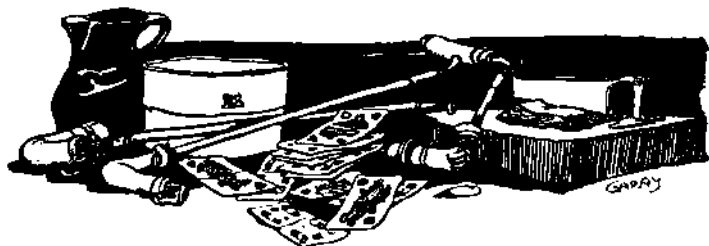
Koritnyiczán az erdőt keresi mint a vad kocza, és hig savót iszik rá akar a göthös asszony, akinek mán lefölozta a vére sűrűjét a klorozis. Tátrafüre-dön belejüt a högyi bánat és nem is a jércze hal-mát, ha' ja kakasdi csúcsot keresi. Azt a nagy sáros-fürdőt mög ott a Balatony partján, akiül mögvárja a haza, hogy magyar tengör lögyön, úgy mö'cczi-vilizáták a lecsapolással, hogy mán kanállal szedi magába a vizet. A parti fa-sora, a'mmán a tiszta palesztinai Rivijéra. Hazám kipe va'tte nagy pocso-lya, mondja tulajdon az a versellő, akinek mívejit

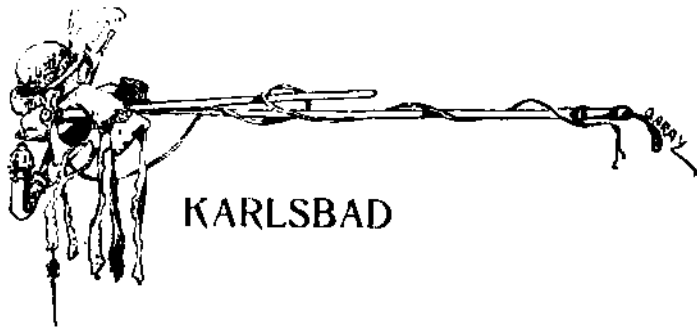
az a tomporos honleányka morzsolgatta, mikor oan vidámon mosolygott a szemünk közzé a hangversenybe. Bizony takaros főtrágja is vót neki, őszöm aztat a patyolat vállalát! Szerettem volna kocsson anni neki ja markomat, amikor a szivire nyomta a kacsóját. A vendégek közzül még olyik azt is mögtötte, hogy cigánymestörsígre vetemedett és hegedűit, mintha kénytelen lött volna vele.

Muzsikál, verset mond, gyalogol és vizet iszik — ien most a magyar!

De tán csak a nyári melegtül hígult mög az agyveleje. A hűvösön máj felocsúdik és megest csak kilesz a harminczkét kártyája.

Keverd, emeed, oszt h. sz. az a cs.!

Ez hát az az ország, akibe még a makk heött is bak huszár termőit a tőgyfán.

Mállók nizek, mienek otthun a saját szemetyükön.

Mán több ízbe vót cseh világ Magyarországon, ha'llögyék ézcző magyar világ Csejországbán.

Kiníztem a kupéta ablakábul: mifurma az országja a sehonnainak.

Mien búzák! Mintha csak árvalány-táblákot látnék. A kukoriczáját mög nyilván virgonai cigáréba szánta Ülöknek. Mem szállja madár az ien köhögés vegyetácizjót. Az is igaz, hogy madár-ijesztőnek a gazda mindétig maga sétál azon a falatka földgyin, akit két-lovad, egy-tehened magával, a csepűhaju györök-csürhével édgütt munkál mög. Csősznek má kiníztem magamnak aztat a donga-lőcs alkotmányu, hosszú leginyt. Ha jez fordíjja kifele ja válla közzé ragasztott kobakját, tudom istenöm, hogy még a verebek kirájja se bántaná tülle jaz hajlott gabonámot.

Aszondta ja dombszögi zsidó kilörgos: sprúdelt igyák, mer e'kkicsit nekiteljesödött a májam. Biz azt

bátran mö'csselekedhette, mer nem igen fért ahhol mindön gyütt-ment. Fejlődhetett a kedvire. Az epémet is, aszondta, jó lösz föleriszteni, ne sűrítse jaz vérömet. E'cczóval: öblögessem ki magamot meleg vízzel, mint a viselő edínyt. Hásze a hordót is ki szokták forrázni, hogy doha ne lögyön. Mán peig az embör fia, ha oan szerkesztésű is mint magam, csak uzoválódik, bátor mírtikletössen koptatja is az tagjait.

— Vakkants hát, cseh nímet, hun lakok én? — kérdöm nyájassággal azt a dögleves-habarót, akit kaulauznak kúdték ki elejibém a vasuthol, valahogy magam ne tanáljak etívedni.

— Gefállig „alté Wiese“?

— A nepomukbéli apostolodat csapod ki ja régi

legelőre, te cseh pimasz, nem éngöm! — intem ütet jóakarattal. Se mezőre, se jerdőre!

— „Pascha“ vielleicht?

— No, ha háremmel jár: Allah neki fakörösz, lobogj hát oda véllem a basába.

— Oder vielleicht „Meerfräulein“?

— Rittig! Az a! Jé mer frajláj, besser desztó, Odavigy éngöm.

Níztem, a tengőri kisasszonyok elegendő számmal vagynak-e? Röstelném, ha valahogy ez a három tengeri szűz is ott válna potykává, ahun letérdekösebb kezd lönnyi, mer a sleppjüket halfarnak nem akceptálom.

De, hogy röggvel aztat a latyak sprudlit szürcsölgetöm, nem köllött vóna énnéköm még a Vénuscsillag se. Hogy az első korty leszalad a gégámon, máj nekirándultam a falnak. Csak fura jaz embör természete. A jó italtul betegődik meg, a beteg ital-túl gyógyul.

Mömmög az a ké vagy kő vagy mi ja kú, aki-ben zsinóiban szedik magukba az e'mmás könnyebbedésit! Ej, mondok, tán csak nem nyeldesöm eztet a sok idegöny párát? Attul menten mö'zzápulok. Vágok hát elejibe amúgy magyar-miskássan:

— Czoki nímet a glédábul! — legyintek ágyékba egy spenóton hízott tübingai teologyiae professzort; ne jáld az utam I

Ezzel mö'ffogtam a katufrékja gallérját és kiségittem a korlátan. A hirtelöny pördülettül mö'kkeverődhetött a tudományos sógor csekélke agyveleje, mer nem jól mérte ki ja fal távolságát, akar minö gründlik visszensaftja van is nékije máskülönbén.

A feje nagyot szótt, hogy odakoppant; a pohara mög, akibül mögitatja magát s aki abrakos zacskóképpen szíjjon lóggott le ja nyakábul, cserépsort próbált s úgy szertecsörömpút, hogy az öveg füle maradt mög belülié magnak, a sógor ümögje mög a hirtelöny erőködéstül ott szakadt ki, ahun nem varrtak nékije likat.

Vót erre háború! Ahány nyelven kódul e nagy világ minden nípe, annyiféle dijalektusba szisszentött, dörgött, hápogott, fútt, röffent, csuklóit körülöttem. Soking! Parbló! Psjákrev! Empőrend! Porka figura! Zatra czene! Karamba! Gewalt!

Erre odajálltam a kút elejibe, a fejömet hátraszegtem, a mellyemet kidüllyesztettem és így szolnokoltam:

— *Soking?* Kódisok! Hásze az egy száll ümög is sok tinéktök! — *Parbfö?* Ide hát a placzra, ha jegész regement ló is! Ha szereti, hogy sprudli heött ólom-pirula lögyön a puczrába, bele szaladhatom! — *Psjakrev?* Te tótok pápáját valló esklavus! Te fagygyuagyertyán nevekődött muszka! Úgy mö'mmártalak ebbe ja vízbe, hogy sóbálványnak húznak ki belülié!

— *Empórend?* Mit kattogsz, nímet? Mit parancsolgatsz itt, mikor otthol is csak kommendóra mersz lölögzetöt vönnyi abbul a moslékos levegőbül, akit porziószám méret ki mindön röggel a Bizsmarkod!

— *Porka figura?* Figura ám az a macskanyuzó kucséber nánciód, aki szalámit ordít, mög kandúr farkát árul! Úgy beléd olvasom a Garabaldi nótáját, hogy Dánte Alligatóri poklába se ragasztod össze aztat a trubaduros gitár-derekadat. Aztán tudom, virrad máj neköd is. De mán akkor mailó in baskera! — *Zatraczene?* He ne, ne! Cseh fene! A klarinét is zene? Köhög a bóha. Spiczli kuss! Itthol is kutya vagy! Néköd a Szellöm feleljen, ha nem röstelli fölemeeni rád a hátulsó lábát. — *^aramba?* Hé spanyol urfi, teremne mög benned a gallérod, má mér vónék én goromba? Hát annyira vattok tik is, hogy nímetöt mán kilökni se szabad? Olvasnám rád spanyol nádszállal a kárlista alkotmányt, bérmálnálak mög a tenyeremvel Alpofozónak! — *Gewafi?* Tán bizony zsidó-beszíd ez? Ha csakugyan jordánynak rázott ki jaz tömlőrongyábul az a teremő szent natura, mikor fíregtül tisztogatta ja háza tájikat: az utálkodásomnak köszönd, hogy szét nem gázollak, te pökés!

Amöte Károly császár megugratta itt aztat a forrásfakajtó szarvast, akkora rijadalom nem vót még

ebben a bezirkben. Az üszögi búcsú vecsernye hozzá képeest.

Nem közeledőit felém senki, mert nem vót kurazásija. Csak egy kikrétázott kötőfékű policzáj, aki jitt szaporít, mőte szabadságos lúggal kijöntöttük a fajtáját kinszenvedett honyhazánkbul, emelte rám a szömit. A markába csosszintottam egy flórest, akiül mindjárt mő'tudta, hogy úrral van dóga. Elkésértem ütet a komiszáriushol, annak mög előjadtam, hogy attul a forgó vitzül kaptam vérszemet, más egyéb-kínt szelíd lélek lakozván bennem.

Azt láttam, hogy a Aébe mán csak benn kő szorúnyi mindönkinek. Letalább oanfurmán segítöttem a keserüsígömön, hogy egy kaczki francia mönyecske mögé sőttem, akivel oan jóüzüven parléroztam, hogy szinte kurtállottam a kuthol vezető jutat.

— Mijét fájlalja, madámka? — kérdöm.

— Induration de foie, sipíjja a takaros gallina.
A májam kemény.

— Zsó mánsz voter bögy, mondok, szi é dúsz
lő kör, ha puha ja szive; lö dúr foa dézsa pó reszté
— akkor oda se ja kemény májának, pötít nassád-
kám. Zsó szvi doktor de vótr maladí, én löszök
orvossá a bajának; moja zsö vu föré la kúr, máj
kikuráлом én magácskát.

Fogott rajta a tanács; most kettecskén az apácza
kutyájol járunk. Rajta is segít, néköm is használ.

Aki jigaz magyar, az nemcsak meleg vizet
innya, szittyá böcsületér küzdenyi, gallus asszonykát
hódítottani, de magyar nyomot keresnyi is eljár ide.

Rájakadtam a „magyar padra“, akit valameik
hazánkfija banknak alapított ittend még a gründolási
krach előtti korszakba. Ez a vers van a derekára
írval, hogy aszongya:

Aki keresve e forrásnál üdülést meg az enyhet:
Ülj le e padra magyar, s szíjjad a jó levegőt;
S hogy ha erőd gyarpult, s megújult ereidben a vér is:
Uj adományiddal drága hazádnak adózz!

Ahányan vagyunk itt jelös magyar fiák, köztük
Pönögei Anti, Sármány Guszti, no meg Ghyczy Kál-
mány, Arany Jani urambátyáimék: a „Heverdel utján“¹
(Faullenzer-Weg) lévő pad fele pályáztunk. Én kalaju-
zoltam ükét s bizony rajtam felejtette, ahány vászon-
cselíd vala ott, a szóméit egyig: mikor piros béllésü kék
bíró-mándlimat a meleg mián panyókára vetve, daru-
tollason, vijolaszin ünneplő nadrágomba, akibe csak

úgy feszül a kondíziós lábam, aranyzsinóros meggy-szin bársony lajbimba, kényössen rakval pöngő lépés-sejimet, és ujjaim közt mö'ttánczoltatván az illvai rabmunka-fokosomat, vezettem a honyfiakat.

Hogy a szent Kanut boronálja mög a hátát! . . . ippeg egy dán família üt rajta. Va'nnem a'vvót?... Hanem hogy közel írok, csakugyan mö'llátom a két kis-asszony víkony lapoczkája közt a magyar inskripcziót.

Mán a közeledísömet is meredő szömvvel níztek. Összebúttak s loppal sandalítottak felím. Bizony,dányus honyleánykáim, ha ja düppeli sáncztul a grönlandi határszélíg mind főkavarjátok is aztat a börszöny-hajú legínységöt, ien gavallért nem fogtok benne.

Oszteगत odalíptem, mö'ppördítöttem a fejem fölött a fokosomat s elrikkantottam magamot, hogy:

— Ik bitté!

Mikor héjjá csap a jércze-nyáj közzé, nincs nagyobb vértógás, mint akit azok a szölke fürtú kappanhágói vászon cselédek követtek el. De még a kotlós is elkodácsolta magát, kiterjesztvén a nagykendő-szárnyait, sőt még a kappanyszabásu papa is ijedtjibe a parupnyiját feszítette ki elejbém. U'sszéjjei ugrottak mind egy minutum alatt, hogy fia se maradt.

Híjjába, aki valódi magyar: hatást csinyáll a mindig.

Hogy kitisztult a pad, odajálltam elejibe, Stellungba vágtam magam és lölkössen elszavaltam a versöt. Nem jár ugyan kádenciára, de jazért csak kipattogtattam.

Mikorra mö'fforduiok, nem mindnek hűtt helye vót mán? Elszaladtak a magyar fijak szígyön-szömre. Vesd el magad! Ki be jaz erdőbe, ki le jaz vögyesbe!

Csak Pönögei Anti mög a Sármány Guszti maradtak mellettem, mer mozogni se tudtak a nevetistű.

Betértünk a „pósta-udvar“-ba. A Marika kernyellel, akit most nevelők magamnak, hozattam két „egyenes“ mög egy „kifordított“ kávé, odajültünk a nagy bükkfa árnyékába, a mándlim ódalzsebibül kiszödtem aztat a mindétig virágzó blattot, s a Szellőmet az asztal alá rúgva, elkajátottam magam, hogy:

— Ha' szölljék hát az a sprudliban bugyborékoló csöndes!

MARIENBAD

Szalonnapólisba is bekukkantok. ITT élned, fogyod kell! Aszongyák, annyi ott a kövér, hogy más plusquam disznóság! A'kkő neköm csakl Hadd tapéngatom mög a hogyi részit, a csíppő-csontját mög-ézőm-é az ujjam alatt? Úgy hallom: a fő-kúra jobban áll itt, hogy nem öszik az embör, gyalogol annyit mint a mappahordó cigány s akkor kél, mikor a tyúk.

Itt is kő-be jáll férjfi-jasszony egyaránt. Csak-hogy, ha tizen szuszognak e'mmás mögött, a tetemük szétigyekezése miatt a krajczáros kúttól (nímetül úgy hílják, hogy „kreuzbrunn“) a vörös köszörűsig zabszemet se jékelhetnének közibéjük. Hogy él ez a fenyűcsapon nevedett pízkaparó! Mer mink magyarok mindön czuslógos adótagadás, jégesső, fagy, száraság mellett is nagyobbab szuszogunk emíztís előtt, mint ez a nyeszlött fajta, amikor jóllakott.

Benyaltam hát a krajczárosbul. Hideg vót. Biz ez, ha egy csöppenet boreczetöt hullajtok bele, még kortes-italnak is mögtönné. Elmémbe tartom. A gyüvő választásokra máj hasznát vögyük.

Szent Mohácsi báci, mekkora tömegök! Míg az egyik Röffkét vagy Mangalindát gusztusomra környül-

bókolnám, addig itthol mán elvált feleségemmé lőhetett véna. Hanem azért csak mög tunnék vélek barátkozni, mer úgy szeretóm a fehér szeméit, hogy a könyökibe is ködök legyen.

Hát az ott? . . . Nini! Az itt a divat, hogy eligön se takarják? Asszonynéni, ne invitálja a fényerőmet, mer Jézus ugysa, úgy odatapintok, hogy a csattogásatul két akkorára dagad. Ha „beszélni“ tanána! Odajugrok segíteni, mert végtére is hogy! Mindön környülmények között gavallér vagyok.

— Nassád, mondok, ha jött méasztatik hordanyi a válla közt aztat, akivel a böles természet kitapaczérozta az ülnök emböriséget, letalább boríjja bé fátyolval.

Mikor odatapintok, hát szöme is van! Bocsánatot kívántam tülle. Mög is adta és a szívességibe akkorát nevetett rám, mint a cselédkönyér gyürkéje.

Ecczörre bennem is, mintha kis mókus mulatna. Peig csak az a hitvány viz vót. Viz erőködött ott, ahun a Szróli bora szokott. Kifogott rajtam a krajczáros folyadék. Futvást futok mán. Odakapok az ellenzöböl . . . mintha m'öttágút vóna ja szijjam. Peig biz az ikább szükült-szorútt. Véggignyargalok a hosszú ámbituson. Minden ajtó zárval.

— Hé, junge Frau! Vó iszt hír Buda?

A csoroszlya rám níz, széthúzza a száját, aki szakasztott oan vót, mint a Vlk Podjebrád marhadoktornak a dohányzsacsckója, mikor fogytán van benne a dohány. Oszt' rám vicsorog azzal az e'sszál pipaszurkáló fogával és — oah! — nevet.

— Ne vicsoríj, te Tüdö Kata, könyörgök neki, mert az öklömet beletemetem abba ja sitit

krumpli-vermedbe, akit szájnak hasított vasaiatlan ábrázatodba a gondviselő természet!

— Sie müssen's ja besser wissen wo Buda ist, nyihogja a vasorru bába. Sie sind ja selber ein Ungar!

— rSikt zolhe Buda vó iszt prezidium, ordítok szeliden, szondern vó iszt stájeramt, kabinet desz ministériom fon innere ongelegenhájten, te vedlett csörgő-kió!

Végre mögértött. Ideje is vót, mert a mókus nífusi-lóvá nevedött mán bennem.

Tíz esztendővel ifjuhódtam mög, hogy ismét ki léptem a nípsíg közzé. Egy hosszú kanapén három embör pihent. A pihenésükről ösmértem rájuk, hogy mind igaz magyarok. Az egyik a nyakamba jis esött mingyán.

— Szervusz Bérezi! Csak tíged vártunk!

Az Elek bácsi vót.

— Mi ja ménkút csinyának itt urambátyámék?
— kérdöm.

— Fogyunk ecsém.

Mög is szerkesztődött a kompánia. Melléjük renyhütem s két pártra oszolva, tóttünk mög két kanapét.

Mintha szemleníző gyenerálisok lóttünk vóna, úgy görögtek el mellettünk az embör-gombócok. Az a bóbítás ott a Rócsild özvegye. Csak az a százhusz mil-

Hója, aki van, kerekesebb magánál. Hónap bémutatattom nekije úri szövényömet. Hadd ösmérjen éccző valakit, aki többet tud kőteni, mint akit öröküni tudott ü méit-sága, s hogy ahhol a bankhol, akit én tünék adni jaz apró pizibül, az ánglius bank csak hitvány fapadka. Legyintöttem is feléje oan tüzeset, hogy egy font töpörtyüt ezzel az egy kacséntásommal is kijolvasztottam belülié.

A fia-Bizsmárkot is mö'mmutatták. Aszongyák: az apja röstell élni a hirtelöny kapott nagy vagyonyjával, hát a fíját lakatja jól. A szokatlan jó flettül föl is puffadt a gyerök. A sok gölödiny máj fővetötte.

Vacsorára én alkottam öszvel a spajzczedulát. De hát marienbádi konyhábul jó vocsorát szerkeszteni! . . . Könnyebb mö'ttanúni a derdidaszt. Mikor sillabizálok a sok moslékos-czedulát, látom, hogy a brillás professzor-kernyel ot vakaródzik, ahun nincs mögfűsüve.

— Hé! Szil Flórián! Háben szi fillájkt hemoroiden?

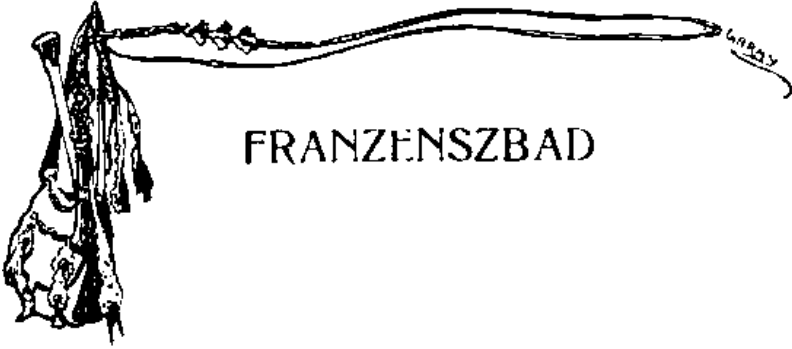
Erre fölugrik a nímet, a szalvétáját möglóbálja és aszongya:

— Ich weisz nicht. Will mai in dér Küche nachfragen.

Ezzel kirohan.

Utánna vágtam a tányért. Ölég vót az italodbul, Marienbád. A konyhádra nem vagyok ehös. Nyomban el is akartam mönnyi. Csak azzal tartóztattak vissza Elek bácsiék, hogy hát így világ csúfjára csak nem hagyom el ükét? Ez mö'ffogta a természetemet.

No, ha úgy: hát ha'sszólljék az a tripla tokájú csöndes!

FRANZENSZBAD

Mö'cssömöröltem a sok egíssigtül. Akczizolatlan pályinkaforrásbul gugyit kéne ott innya, nem hummmi sós vizet: annyi benne ja kövér.

Menek appetitust szöröznyi beteg némbereknek közibe, Franczenszbádba! Ha kit leterít közülié a nagy meleg, ráborított az árnyíkomat; hanem tud véggig lebögnyi a promonádén, akasztom a karomba s az ien szenvedőleges ténykődéssel élvezőleges pihenésbe részesítöm, ahogy Tojáss Danyi bátyám heössen szokta kiejtenyi.

Ameik feredőbe még egy zsidó-büjti menázsin daruvá aszalódott lajdinánd is izmos embör számba möngyön: ottand Mokány Bertalany annyi mint a Jupiter!

Mikor az ünneplő trikó-nadrágomot fakadásig mögtötve a magam éldös tetemivei, odaszökkenök az orkesztrum elejibe, oan áhozás szaladt véggig a fák

árnyika jalatt, hogy a középön az az öntött nímet bálvány is högyözte ja vas fülejit, hogy mi csodatevő legény tette be jaz lábát az asszonyt usztatóba?

ügy vetöttem a lábam, hogy lapút alattam az a ginge cseh fundus, de csak örömibe, hogy igazi magyar láb váltogatja rajta a topát. Mert hogy nagyon kitanútt mán ez a vidík a teherviselisbül. A csupa meddő vászoncseléd úgy mászik rajta, mint gyüretlen paplanyon a légy. Olyik a hálóköntösse szélüre nehéz csipkét rak, hogy e ne fújja a meleg: akar a halász, aki a háló szélire fűzi a nehéz ólom golyóbist ha'llögyék ami lehúzza. Nem vagyok tudó benne, ezek a pünkösdi özvegyek élnek-e *hálóval* — de hogy utánnam mind kivetötte a szerelmetös szive horogját, a'mmán zikker.

Urat csak egyet szolgálj — eztet is akkor, ha ja magad gazdája vagy. De asszonynak szógáhatsz annyinak, ahányra csak telik a gavallérságodbul. Asszonybul az egymagadé is sok: de a másé, ha ötven is, csak játék. Mán t. i. ha jértesz a játékból.

Aszongyák a doktorok: ez a Franczenszbád oan csudavizzel van mögáldva, hogy akinek nem vót, annak ad; akinek mög van, az elé reteszfát tol, hogy doszt! Egyiket azzal biztat, hogy „mars“! — másikat azzal vigasztal, hogy „halt“! Afféle antuka-parazol: naprul is jó, esőrül is. Még az a csupa-has főfizikus is ezt vallja, pedig nem idei gyerök mán. De nem is az ien hasra mondta jaztat a haahatatlan köttő, hogy aszongya: has, alkoss, gyarapíts! Mán ekkora hassal se nem alkot, se nem gyarapít. Arról is tött előttem említést, hogy itt az a hirös Fehérfolyó mán hajókázható.

Amint a sósvizes kutat körülbillögetöm, hogy nízniék ki magamnak szípet a jóból: felém henterög egy kövér jebuzea. Intöget a fejivei, hogy máj leszi-dült rúlla a haj-petröncze.

— Nem ösmeri már ingemet, herr fon Mokáni? — kérdi a mozsilia.

— Hogyan ösmérjetn én a nassád üngit, mikor magát se jösméröm? — felelök és nyájassan háttal fordulok feléje.

— De én vagyok a Karfünklstein Elza, amivel edszer ün tánczolta a redütba.

— Má hogy én?

— Na igen! Csakhod nem ösmeri én rám most, mert akor voltam mint éjeli királynő.

— No, ha éjjeli kiráné vót, akkor ne tessön csodálnyi, hogy nappal rá nem ösmérök. De mondja csak ifjasszony, mit keres itt ezzel a dús kecsökkal és a lehögésig bájos termetivel? Marienbád-várme-gyébe tartoznék ikább, úgy eszelöm a dolog mivoltát.

— Jaj! Ottand nadjon nervöz leszek l

— A „kreuzbrunn“tul ugy-e?Merhogy a „körösz-t-vizet“ nem vöszí be a termízete. Bévülröl csak mög nem árt?

— Higyen meg, kívölröl jóban todnék elbírní.

— Hát csak tessén húzatni magára akár két vödörrel is. Ha megest fő méasztatik tönni a fejibe az éjjeli koronát, fogok jelentközni.

— Gatt, vi ungebildet! — mormogja a jordina. És mindig mondanak, millen gáfelír náczión o modjor!

Még ű beszéli! Peig jussa sincs ehöl a sovány fürdöhöl azzal a csúcsos gyeröktokkal. Az ien göm-bölyüségnek koplalás a bábája, bujt a doktorja.

De u'llátom: bujt, koplalás van itt néköm is. Beteg asszony, beteg puska, betög ló, semmire se jó. Mit érek vélte, ha jéngöm kivannak mög, ha jén nem vagyok rájuk szomjas? De amúgy sincs itt nömös dissipácziójó. Ideje is hazafele vergálni, oda, ahun ép az asszony, mög szóll a csöndes.

JÓTÉKONYSÁGI ELŐADÁS A KONYÁRI FÜRDŐN

(EMLÉKÖZÉS AZ ÖRDÖG ÁRKA VESZŐDELMEJIRE)

Abczug!

Dosztig vagyok ezzel a gyatra választással.

Se jeterés, se jítatás az ősök módgyára! Csak afféle uborka-salátás vesztögetís, kindruszos kávékoczká, gitáros kortes-nóta, hideg beszíd, meleg sör — öntením ki vele jaz egész új magyar dicsősíget. Bizony jó tötték Sanyi bácsi, Esvány bácsi, ho'm-mö'bbuktak. len világba szógálni nem úrnak való. Czigány lögyön képviselő, mög zsidó!

Hadd fűrösszem ki hát magambul eztet a sivány mulatságot. Menek által Konyárra, ott folyik most a feredői évad, ami magyarul aztat jelönti, hogy szezony.

Amint észrevették, hogy porzik alattam az út: mán elejibém gyüttek Lupi bácsi, Bugaczy Laczi, Duhaj Pista mög a Böllér Gyurka. Vót öröm, de nagy.

— Szerbusz Bérezi pajtás!

— Szervusztok! Adj' isten Lupi bácsi! Nagyba jállhat mán a multság, ha ennyire gyüttetök ki jennek a varangyékos országnak a határjába. Van-e munka? Szóll-e?

— Hásze csak azt gyüttünk jelönten, hogy de bizony jó volt mán elgyünnöd. Mert mihánst te vagy ott valahun, mingyá glanczossabb a jelöniét.

Illendő szerénységgel helybehagytam a mondásukot s möntünk le a promonádéra.

Ott vót csak a finom fogadás! Asszony, lyány — tojós mög jérceze mind összedugdosta a bóbitáját s gyönyörködve! sipogták a nevömet. Csak ezt hallottam, hogy „Bézezi“. Bizony Bézezi jaz! — sandalítok feléjük. Ugy nízzetek rám görliczéim, hogy mind kibalházom betüietek a piruló vallomást. Mer ha lösz mulatság, én csinyállom! Színi előadásval vegyös bázáros bált! Csihaj!

Lássam, kiőtök mit tud? Hadd brillérozson, akinek van valamire tálentoma, a budajiak közjaváér, akiknek az a búbánattyuk, hogy a borukba nem a maguk jóakarattyából, ha' jaz természet haragjából elegyödött bele ja viz, mög hogy a káposztaküeket oda hordta, ahun nem vót rájuk szükség. No, akit odaplántáltak nímetnek: éngöm ugyan mö'nnem adóztatsz, ha mindön testbéli csatornád ördögárka jis! Halom mutyiba még a derdidaszt is bemagolom, ha jár véle e'kkis haszon. Ne hajtsátok váttig, hogy a magyarba nincs üzleti szellő — mondok: szellem. Egyébaránt hummi kódís-garaskát hullajtok biz nekiek én is. Mer akkor szeretöm letjobban az nímetöt, ha sajnáhatom.

Odasasséroztam hát Mócsingné ténsasszony elejibe, akit Pörczösalja-Csuszádról ösmérek, ahun az ura ja csöndesbül uraságra vetemödött székálló vót. Azóta a felesége, ja Bába Treszka, a ténsasszonyi méltóságot uzoválja. Akad, aki halántékon nassádolja, amitül hízik

mint a babsütő jordányné térgyehajlása alatt a lúd.

— Nassád, mondom neki, a budaji ördögárkába bukott csecsemők és szülejik javára röndözünk muzsikális-deklamatorikus akademiját. Emléközők a nassád élkes mívészettyire, akivel húszon . . . mondok: hat esztendőkkal ezelőtt csöpögtette fülejembe hangorás gitárján a zöngös melódia bűvös akkordjait. Massád zöngetné a húros szerszámját, Böllér Gyurka mög süvítene melléje. El tetszik fogadni?

El tetszik-e? Hát nem a karjaimban akart szétmállani a boldogságtul?

— Dehogy nem gitározok, ha az ilyen gavallér szállít föl rá! Ámbátor a grifföket már elhanyagoltam.

Magam is a-gondoló vótam, hogy aztat a hurka ujjait níztem; de jazér csak biztattam: jó lösz az a budajiaknak.

Egy paddal odébb álltam. Hát azon ült a zsidó kilórgosné, akinek az ura a tenyeremhez dörgüte tavaly a czipferblattyát.

— Ifiasszonyka, Őszöm a kecses bögyét . . . mondok a böcsös kegyét: sose haragudjunk e'mmásra l Felebarátink balsorsával szembe félre köll tönnyi a nehöztelist. Oszt' mög tavaly óta ki jis heverhette a doktor úr a szelességömöt. Borijjunk fátyolt az múltakra! Eztöt a politikai jelszót fogadjuk el mink is — nassád!

Hát csak azzal felelt a jebuzella, hogy főkelt, a fekete szömit végigvillantotta úri szömélyömön s oanfürmát mondott, hogy máj tudja ü, hogyan-miképpen juttassa a budaji kárvallottaknak amit szánt nekik, nem kéri ü jerre az én közbehágásomat. S ezzel főkapta ja sleppjit és elhömpölygött.

Tala te ne! . . . Érzy magát a mozsilla, móte emánczipátuk. Mán látom: öt flóresbe kerül a kérelés. Még ma nyögetök naktmuzikot neki jis.

Hamarjába összekapartam még egy szavallót, a görhédi tanítót, aki ja „Nyomorókereki Messzelátó“ röndös vidéki leveledzője és Garajit könyv nekün tudja. Rekomendátam neki, hogy eztet szaválná jel, hogy aszondja:

Ki jáll amott a szirttetőn?

Kont, a kemény vitéz l

Ezér kiír éngöm is lölkös és mívelt honyfinak. Mö'vverögettem a vállát. Máj leszakadt a nagy tisztölettül.

Hogy azon gondúkozok: a prográmba kit tóda-nék még bele — elejbém zörög a Kotlik Zirzabella, s még mijelőtt félreugorhattam elülte, azzal a kicsucsorított hecsepecs-szájával úgy homlokon nyalt, hogy hirtelönyibe a hóna aljába türüköztem bele.

— Honfikém, édes! — mondá ü és a két karja béklyóját a nyakamba verte. Izmos hirdetője a romlatlan magyarságnak, erélyes himfím, köszöntöm a jótékonykodás mennyországgal biztató üdvösvenyén, a felebaráti szeretet dicspályáján! Én önikével tartok! Röptében lendíteni fogom önt. (Lendíne mög a szél l) Részvétől csurgó bensőm drága gyöngyeit engedje ölébe sírnom! (Sírod ám a körösztyanád pöndölyibe, te parupnyi-skelétutn l) Én dalolni fogok. De nem mint Mócsingné, hangorával; hanem lanttal mint Sapphó, mint Corinna, mint Delphina, a perez hevétől átgylva, a nyomor lehétől megihletve, szárnyakat öltve, lengedezve, nemde? Igen, oh igen!

Mondtam neki, hogy éntüllem akár abba ja tne-

redék nyakába akaszthatja a fél lábát, a karjával mög a szent Dávid szakállát tépdösheti szét sárpivá — ő mindönképpen használni fog az ügynek; s éppen ennek az érdekibe jis erisszen tovább. Még felém telegraférozott a kaszálló póklábkarjaival, de mán akkor Lupi bácsival a kis erdőbe a program főpontját szörkesztöttük mög, aki ugyan nem lősz kitével a koncert-czédulán, de jannál jelőssebb mívíszet gyakorlására vonyatzozik.

Mán mög akarunk fordúni, amint távolabb ott látom szuszogni a Krakszelhuber Tóbiást

Hát eztőt a gyérmánizátort mi Bizsmark-szele fújta ide figyelőnek?

— Hé, Tóbi bácsi!

Mö'ffordút és búsan czammogott felénk.

— No nímet, mit lóggatod a fejed?

— Jáj, nyögi ü, pelem idett a szóbot-elfisek. Muszáj pelilem gifereszdeni. A dokter úa ide barandzsollda engimet, hoty iten tyíjeg hoszám. Czu tumm! Et gis szóragozás, mondta i és jó leni fok. Mert naty pédeg fagyok. Omi fold negem o pudái szélé, osztod mind tengre mente. Omid megkimöllde a szóbot-elfisek, osztod elvite a másik suas-csobás, ó zifodor. Fége a vüllágnak . . . pózama poszme!

És eleresztve a fejit, odébb akart menni. De mö'ffogtam s elmondtam, hogy az ájnamébul jut neki is. Csak azt köll cselekednie, hogy mutassa ki ja hazafiságát: tánczoljon egy magyar szólót!

Erre ijedtjibe úgy kinyujtózkodott, mint a gumilászti huzentráger.

— Lapulj nímet! — kajátok oda neki. Pízzel jár ám a munkád! Szörőzhetsz!

Ezt mögértötte. Gondúkozott, de azután csak rájállott.

— Hád ó herr fon Mogáni мүд fokja dzsünállni? Fallaini gonczertstukk?

— Bízza rám, Tóbi pádzsi. Oat nem faggyuzott az Odínba rekedt hetedik dédapja se, mint akit én fogok cselekedni. Az *ötössé/* kivágom a *nyóczast!* De nem az asztalon ám, ha' jaz udvaron. Nem is blattal, ha' lúval. úgy ám, Tóbi I

— Nó, asztad notyon szép lesz. Hád a herr von Peiler Tyurgo?

— Azt se fitsed, sógor.

A nímet rám meresztötte aztat a sűththal-szömit és mö'llóbázta a fejít.

Mögvót a program. Dobszó mellett hirdettük, az egész vármegyébe kurrentáltattuk, úgy hogy vasárnap röggel mán a viczispányné is a szénás pallásra szorútt vóna, ha mög nem szánom és gavallérossan alája nem tolom az ágyamot.

Ránk virradt a na'nnap. Alyig tértünk a szálába. Úgy rátehenködtek az emmás hátára, akar a bunda a szűcs botjába nyáron. A vágóhid-furmára összejábdált póczra betereltem a karomon Mócsingné ténsasszonyt. Velem begyütt a Gyurka jis. Mócsingné nagyot vakarintott a nyüves gitárján, ami azt jelentette, hogy: no most! Gyuri mög rágyújtott azzal a messze bömmögő bassusával erre, hogy:

Bbübbánatnak bbujdosója vagyok én!

Bbüggó galamb bbús babája vagyok én!

Oan bömbölés vót abba ja szálába, mintha ötven szerelmes bika fűtta vóna ki jött az epeködésit. A

gitárka csak úgy nyögött-dünnyögött mellette, mint darázs mellett a szúnyog. A publikum tapsolt, hörgött. Nagyon tetszõit neki.

Ha ja kezdete jó vót, odábbat csak antul gyöngyebb lösz a multság. Ezzel kicsaptam a publikum elejibe a vikony gyerök-hajcsárt.

A girhes tanító szózatyára ugyan nem sokat figyeltünk, mer mind várta ja a Rrakszelhuber magyar szólóját. Lött is, vót is. Aszondom, hogy amöte forog véltünk ez a nagy sár-gölödiny, akit a tudósok föld-golobisnak neveznek, ekkora figurát nem deputált az a mennybéli öreg úr még akkor se, mikor a tisztö-lettyire szent Dávid a kommencziós almáriom előtt járta el aztat a mezsopotámiai rituális galuppot.

Amint rádreszéoztam, úgy kalimpálta jel Tóbi azzal a tekenyő-lábajival a verbungos szóló magyart. Igaz, hogy produkció jelött mögitattam véle e'kkis lóporos ürmöst, akivel a rokkant dögejit paprikázza föl a kupecz, mijelőtt vásárra viszi. Mondok, mé ne hasznána a nímetnek, mikor a törödött lúba is szilajságot önt?

Szukezédált a csiszár-fogásom. Rugta-járta a vín Tóbi mint a csödör-csikó. Aztán a kidagadó bendőjibe kétódalt belekapaszkodott az ujjával, mert hogy a csípője is csupa has vót. A két sonkája mög majd kipukkasztotta a régi heverő nadrágomot, akit a nömös czél tekintettyibú fele-járon adtam el neki. A Laczi biró-mándlijából ú'llógott ki ja két keze feje, mint piros kukoriczafürt a paliás ablakából. Mikor azzal a vármögye-tenyerivel édgyet-édgyet csapott rá a csizmaszárára, akkorát szólt, mint a czibaki templom partján búcsúkor a taraczk. A kucsma is oan vót a

a fejibe, mi'mmikor fekete gomba teröm az úri tőkön. S hogy a görcsös lábajit rakosgatta, ott láttam magam előtt aztat a menazsériabeli rinóczéroszt, akit a tavasszal mutogattak a mucsai vásáron.

A palló, hogy kilépett rá, adta ja viharzó Balaton y tetejit. Mikor az elsőt bokázta, a luszter mö'kkótyagosodott és a deszkaszálak gyanús recsögést követtek el. Elejente módjával rakogatta; de hogy a muzsikán mög a tapsainkon nekitüzelődött: vérszemet kapott. Oszt' kezdőt benne munkálkonni a lúporos ürmös is. Oda-joda vágott ahhol a csöbör-fejihő, akirül csak úgy patakzott le a verejtik, és úgy kapdosta a lábát, mintha tüzes pléh lőtt vóna jalatta. Szuszogott melléje, akar a mágocsi kovács fujtatója. Mentül vigabban szót a Czencze Náczi hegedűje, antul szaporábban dobolt a Tóbi. A faluba jart tudták: a honvidsíg mö'kkapta az első ágyút, azt sütogetik el tróbára. Hun a lábahögyive bökdöste ja deszkát, hun a tóppával dobbantott, hu'mmög a sarkajival döfötte a binét. Zihált mint a kenyetlen masina-rosta, a hasa mög úgy himbálódzott jobbra-balra, akár a tele abrakos zsacsó az ehös számár fejibe.

De ha ja Krakszelhuber sógor nem akart is kifárrani, peig mán ódalt lefegött ki ja nyelve a szája sarkából és nyúlósan csöpögött le rúlla a tajtík — ha, mondom, gyözte is a munkát: de mögunta a pócz, mert éczörre csak aszondta, hogy nyekk!., recss!.. puff! . . leszakadt alatta. Tóbi fejjel bele a süllyesztöbe. Csak a repedt feneke, mög a telegraférozó lábkarói rekedtek kivel. Akkorát zuhant mint egy templom.

Má most se maradás, se tartomány — kijeresztöttem magambul a kaczagást én is. A falhol düllesz-

ködve csuklottam mint szembe ja tihanyi ekhó. A könyveim úgy potyogtak a keszkenőmbé, mint szórt kukoricza a hamvasra. Hát még a többiek! E'mmást fogták, a szék vállára hajultak, rázta őket a nevetés, mint tele zsákot a béres. Sokan mög ú'ffészkelődtek, mintha tövissel bélélt párnán útek vóna. Kit előre lódított a görcs, kit hátra rántott a fuldoklás. Nyihogás, visítás, harsogás, rőfögés — akár a hazaszabadult csürhe.

A mívész nevit kijabáták, mög az enyimet. Az alatt a Tóbi sógort kikaparták a pódium alul. Nem esött kár benne, csak a nadrágomba.

— No lám sógor, mondom neki, hogy a tengör tapsot bekeresve, a kis szobába nyitottunk; —tellik még magyar a nímetbüí, csak bánni kő tunni vélte.

Tóbiás nagyot nyögött és betegen hunyorgattott rám.

— Jesszász!

— No, no! Ne szeiesködj, sógor!

— Midzsoda pollondot dettem! — mondá. Én, ety régi pirger, egy preschpurgi dannadzsos!... Mi is jododa negem ősz eszipe? Mek folldam pallandulfa, mek folldam poponászva. Osztod kondolldam, már mek is nem áll a gét lápam. Én nem is ógrtam . . .

— Dehogy nem ugrottái! — vágok közbe. — Ugrottál bizony, még pedig heössen!

— Nem ógrtam montani hoty ógrtam, hanem hoty nem fold nekem gedfi o danczolásra, mékizs danczoll-dam. Gombramendirozfa fagyog! Oda a rebudácziann!

Én tyanidog, hoty apa a pulferbo fold vallami puar, omi engimet a fejembe ekézen mekfordullta.

— Jó sejlik ki belüled, nímet! . . . Sose fogyaszszad a lelked, sógor, hogyan vót, csakhogy faintossan

vót. Kivívtad az egri dicsőségöt. . . möga honoráriumot!

— No, eszted mék ety gidzsid mekfügoszdollja engimet. Mennyi tyutt pe?

— Majd csak aztán óvassuk mög. Most le kő pörögtetni a prográmat.

Soros vót a Kotlik Zirza. Köttemínyeket szavalt. Egy mö'ffagyott cserebogarat búcsúztatott el, mög azokat a fülemüle-tojáskákat siratta, akiket a szél fútt le ja fárul ippeg az ü kebelibe, hol dal-csipaszokat köttött vóna ki, ha rántottává nem locssantak vóna széjjel. Akkora koszorút dobtak neki, hogy a két Riskám jóllakott vóna vélle. A fejibe rakta vóna, de a nyakába szakadt. Lengedező lépésekkel tánczolt le a póczrul, mijalatt a kis ujjamba fogódkodott, hogy el ne düjjön.

Most esött sorja az utósónak. Úgy vót hirdetve!, hogy „*tuba mi rum*“. Vonyítási koncert-darab. Előadja pákozdi Cziczkey Szellő, szabad nyulmívész.

Sose tudták, mi nyovolya lösz. Ekkor az inas behengerített egy jókora kast, akinek a széljáró likából kiszolgált egy csapkodó kutyafark. Bévülről csöndes vinnyogás hallatszott. Ráberrögtem a láthatatlan kinsztlérre, hogy „kuss!“ Erre csönd lett. Egy füstös vályogvető rajkót főszalajtok a dobogóra. Mikor jelt adok néki, szájába fogta ja rözgő farka högyit és bátran beléharapott. Mőte mö'sszületött a kutyafaj, ekkora sivalkodás még nem sítta tele jaz isten lebegőjit. Szivrepesztő hang vót az, akit a cigány gyerök a fogával szorított ki jaz agarambul — mer hogy ü vót. Nem is ária vót a'mmár, akit inekőt, ha' agária. De ja kárvallottakér ha'sszenedjön ü is! Mikor lejemeltem rúlla a kast, a nyakamba jugrott s

örömbibe-félembibe mind lenyalta ábrázatomrul a bajszkenyőt.

Következtem én!

Az én koncertomnak szűk vót a szála. Annak udvar köllött. Mind lementünk. Misa elejibénk kanyarodott a szandlóferemmel. Oan öt tálto toporzékolt, legyeskődött előtte, hogy hozzájuk fogva a muszka császár is csak fia-szamáron jár. Fölugrottam, a mar-komba fogtam a gyeplúszárakat, az ostort kijeresz-

töttem, nagyot csördítettem az öt sárkány közibe, hogy az első lábukkal csak úgy kaparták vóna le ja csellagot, ha nappal nem lótt vóna — osztán nyujtótattam ükét s hirtelöny fordulással mö'kkerülve a közbülső orgona-bokrot, ott a dámák, urak előtt oan 8-ast vágtam ki jaz fövény ön, hogy 100-asnak is bejillett. Még akkora tapsot nem kapott koncert-darab. Mívészi büszkesiggel mondom ezt. A produkezió högyibe a suhogómmal rádásul kipattintottam még nekik, hogy: „jupp la, jupp la, Katarina!“ Amire

mind vállra jemeltek a férjfiak, a dámák mög a zsebbevalójukat lebögtették felém. Mer könnyű ám a klavéron kibökdösni a melódiját — halom tessön ustorhőgy sudarával tróbányi!

Osztán a bazáros vacsorához ütünk. Eztet a részit a jótékony előjadásnak a Lengekákay köttönő ű nassága vezette. A honhőgyek hordták környül az ítélt, akit a szegíny koplalók jóllakása végett öttünk mög. De még azonkível is bekerestek. Egy kéz-szorítás 5 flóres. Ippeg alkudozóba vótam egy simogatással kombinált szorongatás ára iránt, amint éczorre hátulról orozva odatapad a számhol egy hōgyösre csucsorított csuka-száj. A Kotlós vers-erőgető delhōlgy vót, az az íneklő daru — áldaná búbon a gém komája röptibe! Hozzá képpest az agarom csolkja angyali puszi vót. S még hat forintot rebegött ki jérte a zsebemből. Hat flóresért fogásossabb mulatságot szōrzök én magamnak.

Folyt a bor mög a tojászt. Mikor mán leéltettük nagyját-apraját: az asztal végin főtámolyog a heredi árendás zsidó, hogy ű is hadd mondjon dikcijót. Micsa? Itt Jordán is beszéljen? Hát országgyűlis ez va'mmi? . . .

Még jófurmán fő se ámolyodott üttö helyiből, amint puff! . . . durr! . . . csörr! . . . mellettem pistoly sül el s a golyóbis a zsidó kezibe cseréppé zúzza a poharat. A Bugaczy Laczi remeklívése vót, a program utósó pontja. A jebi hanyatt vágódott. Azt hitte a gyáva, hogy möghótt. Úgy költött föllocscintani e'kkis szifonyos spriczerrel. Kár értté. Már hogy a szifonyér.

Letösletvégül hálóztunk. Kerestem a kilörgónét,

nem villog-e valahun a szöme? De bizony nem vót az sehun se. Mán csak kilopódkodok inned, a fél bandát kicsalom magamval, hadd reszeljen a menyecske ablaka alatt. Hát elutazott. Aszondták, hogy mijattam. Hát mégis csak érdeklőm ütet.

Mikor rostund vót, föláltam e'sszékre és így szótam:

— Hőgyejim, urajim! Van egy indítványom! *(Halljuk!)* A jótékonyssággal atyafi a szöröncse. Épp azér, mer aszöröncsétienség szülte. *(Úgy van! Helyes!)* Önöktül függ, hogy a maji ajnámét szaporíjják annélkül, hogy e'vvörös krajczárral is többjükbe kerüne. *(Éljen!)* Üssük el! Dufla va'ssemmi! *(Viharos éljen!)* Lupi bácsi mög én: mink vagyunk az egyik fél. Önök a másik fél. Ha önök nyernek — a szögínyek két annyit kapnak. Ha mi nyerünk — önök semmit se veszítenek. Gilt? *(Dörgő gitt!)*

Hamarjába kihúztam e'ppakli zsirosistványt. Missótam. Emeltek. Missótam. Megest emeltek. Megest missótam. Ne mondják, paklizunk. Oszt kivágtam az első blattot.

Nyolcz, kis sláger! Meghökkenem, de oszt kicsattintottam a második blattot.

— Kilencz, nagy sláger! — ordíjja a kompánia.

Dijadal! De hogy ne mondják, smuczigoskodunk: kipöndöríttem egy ropogós ötvenest, vigyék a budaji szegény ördögök árkába.

A kompánia nekimelegödött. Jó stimmungba vótunk. Közheösléssel is fogadták, mikor elkajátottam magam, hogy:

— Ha'sszóllják hát az a csöndes!

A BALHA-SZINHÁZBAN

Motto: Frecandum puci.

Eb a nímét kutya nekül!

Eb a kutya balha nekül!

Így tűnődtem magamba, hogy a sarkon mö'llátom azt a proklamácziót, akin az van hirdetve!, hogy möggyüttek az égyptomi kedive ugró mívíszei. Tán tizenharmadik csapásnak. E'llősz az a fillokszéra még a gyükeribe van, — mondok egy pápaszemes nímethől fordulva, akivel a manifesztumot óvastattam le a fairül.

— Nem a, mondja ü, hanem igazándi balha. Kitanútt balha!

— Mán kéröm, a kitanút lú is csak nagy munka! Hát az ien csöpp bogár! Nem hiszem.

Odajértünk. Kivel egy-egy óriás balha dobolt, trombitált, hogy mindjárt kezdődik a fitterung.

Csak bekukkantok ebbe ja színházba jis, ne mondják, hogy nem pártulom a mívíszetöt. Csak úgy tolakodott befele ja sok níző.

— Félre ugorj! — mondok e'kkis tökmag-jebinek, ha bóha nem vagy is. A többi népet mög a két kö-

nyökömrnel hasigattam kétfelé. Kit hasba, kit ódaiba figyelmeztettem, mer szeretem az igényös utat.

— Mi az ánrített?

— Zweiter Platz? . . .

— Hallja-é ifiasszony! Ha jén az ánrítettet kérédöm, akkor az eesön kezdje.

— Nach Belieben.

Odalegyintöttem a sárga hajú kaszirosnénak egy flórest, hadd emlögesse, ki járt itt.

— Bitté, dér Hund bleibt drauszen.

— Vi háben szí nur geszagt? A Szellóm kivel rekedjön? Hát a paradicsomba nem elviszem magamval?

— Es ist wegen dér Flöhe . . .

— Sohse féltse jaz balhát, ifijasszony. Van az én Szellómnek több is, kövérebb is. Ha csak nem hagy itt belüle, vinni nem visz el.

Ezzel férerántom a firhangot és belépek.

Kerek asztal körül álltak-ültek a vendígek. Az égyiptomi balha-professzor azon kezdte, hogy beszídet tartott előbb a balhának természetjirül.

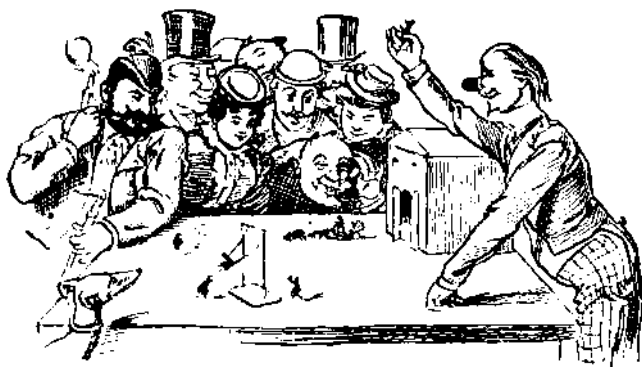
— Ácsi! — kajátok oda neki. He orgonálj! Tudjuk mink, mi jaz balba természetje. Ugrik, mög szereti az asszonyt. Eddig van. Lássuk a balhát!

A kinsztlér erre jelhallgatott, kinyitotta ja színház kapuját s azon bejugrátak a mívíszek. Az isten ucssa! . . . kitanított balha, hogy ott csípném mög valamennyit a kis szomszéd asszonyka tomporán, aki mellé kerütem. Nízte, igazán oan-é, mint akit ü szokott táplálni azon a patyolat, genge fehér bürin.

— Nassádka, mondok (s könnyedén möllegyin-töm a könyököm högyivel, hogy ne fájjon, csak kedvezzen neki) nassádka iet se látott még, úgy-e?

Szömérmertössen hallgatott a gyöngyöm s csak a szömit sütögette le; azért-e, hogy a balhát lássa jobban, vagy azért, hogy éngöm ne lászon? Mő'cssipom a derekát, mondok, abbul jobban ért mint a beszídbül. Talán még balhának veszi az ujjam högyit — vátta-nám föl, akit magán nevel I

Csak egy csöppet risszantotta mög a hátát s aztán ü is kukkert fogott s nízte, az a lánczba vert nyomorult bogár hogy vontatja maga után a csö-rösnyemagbul faragott koleaszt.

— Lássa nassád, sűgom oda néki, ha véllem tartana, az a bogár ott szandlóferen járhatna.

Ippeg másodsor akartam az ujjamra bízni, akit szóval nem löhetött kimagyaráznom: mikor belép a főmívész, egy hunczut spanyol balha, aki alyigha nem a dón Karlosz tábori ágyabul ugrott ide, mert — mint a professzora dicseködött — hires vér-szopó.

Odajállt elibénk, gavallérossan möghajlott s rá-kezdte a balhétét. Úgy szökdécselt, akar az a Kanpille

(Campilli) *) ott a Nemzetibe. Ahogy mö'pillantotta ja szomszédkámat, szerelmesen feléje csavarintotta a csáp-ját, a szive tájára tette az első lábát, amivel azt akarta kifejezni, hogy szerelmes abba a rózsapiros véribe, aki jött ragyog az orcáján.

— Ejnye, korcsférge! — kiáltoks felpeszdül bennem a szittyva lovagijasság; ha jodább nem ugrói, megöllek!

De a hispániai legínyke csak emelgette-nyitogatta feléje az ehös száját. Dosztig vótam mögnedvesítem a hüvelykömet mög a mutató-ujjamat, spanyol galléron csípöm, mögmozsolgatom-nyomorgatom, az asztalra leejtem, a nagykörmömet lefor-

>

dítom s aztán recsss! — úgy szétroppintom, hogy százfele ugrát mindön aikatrísze. Ez volt az utolsó ugrása ebben az íletben.

Lött erre multság! Az égyptomi nímet ijjedtibe akkorát csuklott, hogy hirtelön bekapott három balhát.

— Kedves egíssígire! — mondok; ez ugyan vérré válhatott benne.

— Uram, mondja ü, négy legnagyobb művé-szemet követelem az úron. Főképpen a spanyol grand, az ötven számba megy.

— Ne köhögj! — intem ütet jóakarattal; adok érette százat!

Ezzel fölkapom a Szellómöt s arrul a tájékrul, ahun legbűviben neveli, oan két marokkal vágtam oda neki egy fogásra, hogy kitelelhetett rajta újig. Ne mondja ü se, hogy smuezig a magyar.

— De uraságod nekem tanulatlan balhákat ad! — sivalkodik az égyptombéli balha-direktor. Oda minden fáradságom!

♦ Tánczarmester.

— Tudom mit akarsz, nímet, mondok. S mert a szomszédka is rám emelte aztat a kerek ábrázattyát, a megroppintott donzsuán mellé egy ötöst is roppintottam oda a professzor képiből, akit nagyon megköszönt.

— Hát izé, mikor kezdődik mán az az egyfölvonásos bolházat, a nagy fitterung?

- Rögtön l — mondá ü. Ezzel fölgyürte az inge ujját s az erdős karjára rájeresztette a truppját legelni. Aszondom erre: nem balha-vadászatot, hanem akár vadkan-vadászatot is lóhetne tartani ebben a röngetegben. Hát ez a csöppség is el tud mán igazodni ebben a vadonban? — kérdém ütet.

— Oh, a balha-csecsemőrül máskép gondoskodunk, mondá ü. A böhikának dajkát tartunk. íme, ez a balháné.

— Mi ja? A Blaháné? No, oda jéngöm is vigyenek kosztba.

A dadájuk csak afféle nagyobbra fejlett balha vót. Alája gyömöszüte a kiesebbik bogárkákot s rájuk fogta, hogy most szopnak. Az egész fészket ki akartam irtani, mikor jelönti, hogy most Pulcinella Irritanti, az utánozhatatlan s utolérhetetlen assoluta fog a kifeszajtott selyömfonalon, mán hogy kötélén táncolni. Lestük, merrül szökken bé, de nem vöhattük eszre. Csak az ódalom kezdett el bizserögni. Tyúh! — mondok, kaczerkodik vélem a primadonna. A lajbim alá nyúlok . . . rittig ott szerelmesködött a kis barna. A két körmöm közzé fogva gavallérossan visszatereltem a binére, ahol kaczeron ugrálta végig a balhabilt a selyömszálon.

A szomszédkám nyugtalankodott s titokban

vakaródzott is. Rég váltogatja a lábát. Nyilván a csöpp hidalgó bolygatja valahun.

Leejteni a tajték szipkámot csupa merő viletlenből s hogy az asztal alá hajulok mő'kkesnyei, hát ott látom a betyárt a boka meg az ikra határán.

Ikra, boka kettős határ,
Benne jaz balha ja betyár!

Hogy utánna nyúlok, oan paradicsomi vidékre ugrott, ahova mán én neköm tilalmas volt az antré.

A BORIZÜ MUZSIKUSNÉK KÖZT

Borizü hát, mikor Weinlichné a kappelmajszterjuk!

Kapóra gyűttek. Mert most áll a szüret.

Hogy a szálába nyitottam, oat kahintottam, hogy mind felím nízött. Boglyasnak mind boglyas vót mint a cigány; de a büre — hajh! — a büre, a csak ú'rragyogott a fehírsígtül.

Möte a keczeli borbély felesíge beretvált mög, azóta rákaptam a puha kézre. Ha mán a kípemön tud jóizüvet kaparni az a hölgy, mien kaparást követhet el a húron ha muzsikál! Eztet csak amúgy tehorijába eszeltem ki magamba. Ho'nne szaladtam vóna hát föl, mikor azt hallottam az úságbul, hogy negyven virágszáll kisasszony húzza odafel a váras kocsmájában. Húzza a nótát, vonja a szivet. Mán ez osztán kellemetös huzavona lösz.

Neki düllyeszködök az edgyik oszlopnak. Mög-tötöttem a szömöm magnétikus folyadikkal s úgy közibjúk sörczentöttem a flujidumot, hogy mindnyájának arra rándút a feje, ahun én álltam.

Helyre asszony ez a Vájnlík ténsasszony. Hegyven némbert úgy eligazgatni, hogy egyik se hegedüljön bele a másik mondókájába — e' mmán valami! let még magam se tunnék véghölvinni, pedig a kis ujjamon pörgetöm a fehér nípét.

A magnétikus flujidum azonba jól dolgozott. Mind rám vetötte ja szömit. A kacséntásomra úgy elkezdett riszányi valamennyinek a vonyója, mint a pókláb.

Hej, az az ustorhögyes! Nem is gyanította, hogy, mint a köttő nyögi, az keblem följazott idegejin ugrátatja jaz nyirettyújét. De ja gyeplús se hitvány. Tele hegedüte a szivemöt epekedissel. Majd kidagadt a mejjembül. Mikor mög a csellista magán-árijába kapott, irigye löttem a kis böggőjének. Oan heön még a czirok-söprű is szépen szóna.

Mikor vége vót a koncertnak, odajálltam a direktorné elejibe, összevertem a bokámat s ékes szóval mindközönségössen möginvitátam ükét e'kkis vocsorára a kisebbik ebídlőbe.

— Kernyel! Virczauz! Váz gut und tájer! Mulatok!

Kónya alá kapta a lábászárát valamennyi, úgy nyargalt le ja söntísbe, konyhába.

— Májne dámen! — fordulok a negyven virág-szálló. Empfangen szí tize szujaré aisz czájken fon májne érung und feraktung. Hat nikt nur Mendelffy-Bartalus Bódog empromptü gekomponirt, zondern gibt aukh empromptü fon mir. Májne instrument iz ungarise grosz-zéligkáj, na'llelküsíg. Spile ik darauf mit vájt-hándigkeit, bőkezüsíg. Bitté czu piaczen, tesszen helyet foglalni, szí könnyen czuzéhen, hozzá láthatnak.

Tetszött nekik a dikció. Összeníztek, mosolyogtak.

Akadtközte francia jisz. Aszonta, hogy szeretné hallani a bohémieneket is.

— Azokat Csejországba tanálja, — világosítom fel ütöt. Mer atnöte bejütött nállunk a függetlenség, a magunk embörségibül nyúzzuk e' mmást.

— Mais non! — flautázza a kis gallina. Les égyptiens!

— Égyiptombélieket tetszik gondúnyi? Azokat mind emanczipátuk, fültak vóna a vörös tengörbe.

A madmojazel erre mögvonta a fehér vállát, kaczagott és lejült.

Nobilissan adtam a meczénást. Öttek a szentjeim mint a kijéhezett galambfiak és ittak mint a czibakt homok. Én mög biztattam ükét. Nagyon mö'bbarátkoztunk. Magamban is gyöngyözni kezdött a jókedv. Fölkértek, taníjjam mög ükét magyar nótára. Erre erikkantottam magam, hogy:

Venn ik bláze májne flaute,
Kommst czu mir dasz libhen traute;
Báj di sáfe májn hund vachet,
Vérend Julcsa auf mich lachet
Mit gefül.

Im grünen vald bin ik. Und da
Lég ik níder májne bunda.
Lég mik dann auf bunda níder,
Fájf auf flaute májne líder
Mit gefül.

Erre osztán kicsiholódott a kedvük. De ja magamé is.

— Éldös hugáim, mondok; züsze svesztern!
Legyünk brúder! Te mög, csücskös szájú furuglyásom,
ide jaz ölembé. Lehúd el anótámot! Ide jaz fülembé,

klarinétos angyalom! Húzzad, húzzad hegedűsöm, díznót adok, fiasat! Te meg gyöngyöm kis dobosom, pörgesd el szívemen a szerelem czapistrángját. Hagy fészössen högyössen, pestiessen bögyössen hajahajh!

A kis lányok hamar betanútk az hőnyi mulat-
ságba, rákaptak a magyar ízre. De mindnyájunkba
a magnétikus flujidum a borízú szerelemvei úgy
összeegyelődött, ho'bböggőnek níztem a menny-
országot, a karcsú tálján czicza mög éngöm nízött
böggőnek, mer átkarolt a karmos kis jószág s a
szivem allyán végighúzta a vonyóját, ho'cssak úgy
duruzsoltam a boldogságtul.

Felejtetetlen nömös multság vót. Csak egy
van különb nálla: az, amikor szólt a csöndes!

AZ ÓRIÁS DÁMA

Rebesszer!

Czigány, ital, blatt — faintos háromság. De az asszony, ha tagos: idősőbb cigánynál, italnál, blattnál.

Kivált ha egymaga három annyi, mint hat más fehér cselíd.

Gyühet ide tnihozzánk Dombszögre klavér-taszigáló, hegedű-vonyító, flauta-kehegő; vágassa itt agyon Othelló a Dezsdemonyát; beszíhet fére Lejár kirá, mikor a mihóki pusztán ránczigálja szürke sörényit a szél; bánkbánkódhatik itt a vitíz, nyavalyoghat a veronai szalámiba bódút Julis, és ütögethesse pofon a halotti koponyát az a hámlott dánys királyfi: mit mink bánjuk?

De ha bódét nyit a pánye Zdrahál, késsel hagyigálja mög e'mmást a kinézer, nyársat vacsorái az arabus: mán akkor nem sajnáljuk a flórest a míviszet óttárátul. Letfőképpen, ha óriás hogy vágja ki nállunk a kecsejit: mán akkor fölágaskogyik bennünk a lölkös pártfogás.

Mögszimatúta ebbéli nömös hajlandóságunkot a donna Czompók Faramunda nímet óriás delhölgy, aki

dombos voltával az egész földgolyóbist szuszogta mán környül, és kijárendáta nállunk a kössíg granáriumát, hogy beletérjön.

Ez az asszony csak! úgy hagyigálja a mázsát, mint én rá a czukedlit. Mit az a híres diplomatyikus tapintat ehhöl a tapintatos néemberhöl képpest? Mi jaz a politikai árgumentom azokhol az öklökhöl fogva? És mi ja beszíd, szömben ezzel a mázsás tényálládkkal?

Ha jelnízöm terjedelmes, tömör vótát: szeret' nék Zsül Verne nyomán körülutazgatni a két hemiszferáján; ha jodatekéntök arra jaz idős likörre, akit oszlagba rakott oda a mellyire — szeretním dajkámnak.

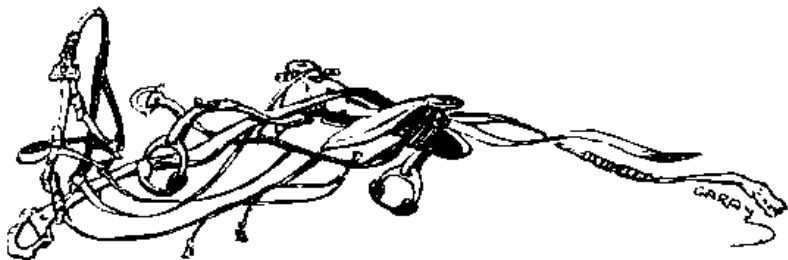
Hanem, amién tökéletös a testje, azonképpen izmos a virtussá jis. Mert hogy mán mög nem áhatam eszthetikaji ösztönömet és mö'cssiptam a dagadványos lábikráját, akkorát toppantott, hogy mö'llódút bele a granárijom teteje.

— Aber! Das ist ja meine Wade, Sie Schlimmer! — kajátja ü.

— Venn dasz ist ire vádé, mondom neki, zó erlóban szi májne bitté czu inén: vadé mecum! Kommen szi mit mir!

Amire aszondta hogy: nrksz ungris.

Hejh, kár a nímetnek ez a Gyérmánia, önteném át Hungáriává!

KÓKLER-SZUARÉ

Sanzsé mars!

Heted-havadhét országot jártam mög; ott vótam a czibaki vásáron, a köpi búcsún: de oan kókler, mint ez a Hermány jordány — oan nincs!

Láttam kóczot önnyi, rá malomküet köpkönnyi; láttam egy nímet hunczutot, aki főszítta a bendőjít a torkába; fogtam mívísznét, aki mozgatta a fűiit akar a számadó juhászom szamara, mikor esső jesik; — hanem akit ez a kókabélú kákler — mondok, kákabélú kókler elkövet: oat még sose láttam. Nem ott!

A letelső kunstukkját is avval kezdi, hogy mögkap egy játíkot és ekezd véle harmonikáznyi, mint a lakatos-inas. Ez aztán a missolás! Bravó Hermány! Csakhogy jádzani nem szeretnék véled, kopna tövig az a hosszi paklizó ujjad!

Nohácsi bácsi út mellettem. Evittem magamval, mint alapos kártyológust.

— No bácsi, ennek az újját vóna jó kiarendányi!

— Öczém, láttam én mán ennél czodállatoszszabb presztiti . . . diti . . . giti . . . gata . . . üssze guta, de nehéz kimondanyi! . . .

— Csak bele né füljön abba, jakit mondani jakar, biztatom ütet és vágom hátba, hogy kiköphesse.

— Presztigi . . . dögi . . . girigaré . . . ejnye no! . . . garatór! . . . czapjon bele az iszten czodája, alyig tudtam kinyögni. Nekem ez nem ujszág. Vót itt egy eszkábátór, aki a halber czvelvibe a két szömöt a széllirül a közepibe fújta, az ászt mög billogosztul köhintötte le a blattrul.

Kövéreköt tud mondani a bácia. Amint a vára-kozó perczöket ien mívelt társalgással kitöttögetnénk, gyün a kókler.

Mö'ffogja a bácia orrát és oan náthába ejti, ^{ho}gy egész blatt-záport hullajtott ki belülié, de még a nyaka-csigáját is mögcsapolta, ahunnad szökökút módjára ugráltak föl a letszebb slógerok.

— No bácia, ez oszt a kombinát mutációs kunstukk. len náthásnak se tudtam emböört soha!

— Ah ja, mondja a svarczkinczlér, Mohácsi báczira czélozva, molto nadhas!

Nem vót írkezősem mögveszekönnyi a nevetís-tül, mer a prográm tovább fejlődött. Egy findzsa aljából papirosokat motollát föl a páczikájára, mikor éczörre csak ... az isten ucssa! . . . kácsa hápog a papirosba és egy műjértő jebuzeának kövér tenyerebe rakja, hogy ítilje mög. Én is mö'ttapéntom: mon-dok, eleveny-é? Mán hogy a rucza. De épp hogy odanyúnék, elgeggönti magát a szárnyas, elsikíjja magát az emánczipóra, mer a kácsa ja vizit-kártyá-ját tanáta rápottyantani a zöd selyemruhára. Ijjety-tyibe el is ejtötte a madarat, a'mmög az ártatlany — gigom-gágom, jaj nadrágom! — a Kóbi koczkás pantallérjára. Vót erre gigágezőesz Izrajelba, mi-jalatt fogtam a hasamot, hogy úri derülségemtül le ne repedjen rúllam a rajthuzli. — A kácsa ja verseny-

gáogástul mögkeveredve, oda bujt ahány ketrecznek való selyem-borítót csak előtanát az útjába, míg végtire högyösset füttyentök a Szellőmnek. Értelmes agarom az intésömrre előszaglálja a mindenféle ketreczők alul a libát és oda japortérozza a bámuló bívísznek.

Hogy kimutassa erányomban elősmerésit, mö'f-fogja a Szellőm farka-högyit és kezdi fejni belülié az ezüst flóreseket.

— No kutyám, mondom neki, nem Széli mán a financié, ha' Szellő.

Ippeg odasettent hozzá a magyar pizügyefogyott minister és a kókler fülhöl odahajulva, súgni kezd bele. Nyilván köcssönt szeretött vóna belülié kidrukkónyi.

Hanem, kókler, el nem szelelsz inned, ammég ki nem vallód néköm a kunsztod nyitját. Kút ki kút, a fűnánicz-müveletöd el akarom sajátíttanyi.

Odahajulok hozzá én is, interpellálom: ne nyavalyogjon, taníjjon mög erre ja hasznos tudományra.

Mosolygott.

— Me lakszáljon barátom! — mondom neki leje-reszkedőleg.

Erre jaszondta, hogy a Szellőmet két napig tart-sam cziberén. Egyebet se jadjak neki. Osztán csak kapaszkodjak jól a farkába: hull belülié mint a pa-rancsolat.

— Gilt, mondok.

A Szellőm két álló napig nem is nyakait egye-bet mint cziberét. Hátha van valami a dologba? Csak úgy vonyított bele az aranytermő koplalásba. Har-mannap hozzáfogtam az operációhol. A Szellőm úgy lefogyott, hogy az egyik oldalán keresztül a túsó bor-dáját is mögévashattam.

Osztán embörössen két kézvei fohászokdtam neki a farkának. Ordított mint a bibliabeli hét so-vány esztendő. Szorírl... biztatom magam. Végre!...

Hullajtott is a beste lelke, csakhogy nem flórest.

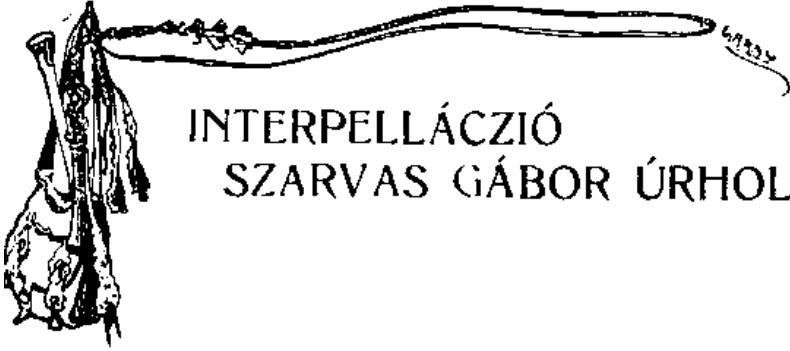
Hun vagy jordány nímet, hogy tapintanáam hoz-zád azt a reduttot! . . .

Mán tennap sanzserozta el a görhes tetemit Bécsbe.

Mines egyeb hátra, mint a régi módhol foja-modni:

H. sz. az a cs.!

INTERPELLÁCZIÓ SZARVAS GÁBOR ÚRHOL

Hallja az úr!

Nem tudom ki fija légyön az úr, de néköm nem parancsol, ha mindön akadémiabeli na'ffejú famíliástul gyün is ide nyelvcsősznek. Én szóllok, irok, ahogy asszonyámtul tanultam. Nem engedők csorbát ütni az édös hazaji nyelvemön. Azér hát czurukk azzal az újítással! Ne süvíjjen, aszondom! Mert amint mán évtizedek óta mög van alkotval ez a szűz magyar orthográphia, annak is fog maranni.

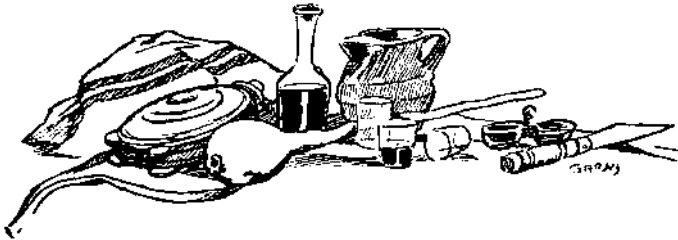
Esztendeje nízöm az úr tudományos rágódássajit a szittyá nyelvezetnek gyökér-szállajin. Mondok: bomoljon az ehös tudóssa magának! De mikor mán azt hallom az úságbul, hogy az úr az *aszt az ész* is ki akarja marni a nemzeti grammatikábul — mán akkor abrincs! Aszondom az úrnak, ezt ne mergye tönni, mer ahogy átalbuktunk ezön a mostani választáson: nem sajnállom az utat, beköppintök Pestre és azután jaj, aki Kinemmondommivas Gábor gyökfejtő nemtöve vagon a tudományjának, mert akkor

én törülöm ódalba az oan gyükérrel, aki a bikába
teröm!

Hát mivé lenne jakkor a csöndes, ha ezentúl se
ász, se ész nem lösz benne? Hogy szóllana mán,
ha ien híjjá vagon?

Pedig annak szóllani köll mindhalálig.

Ha' jis szólljék hát!

KRITIKA

(A Toldy István drámájáról)

Hogy hírt köttik ennek a »Kornyeliá«-nak: mondok, főimének, mert e'kkis hecz elül ki nem férök, ha nagy is. Tele is gyürtem a gubám bekötött újjait pattogatott kukoriczával, rohadt ómával, záptojással, vörös hajmával, mivel — mán ahogy kikerült az Ágnes komorájából.

Föh ándíjják a nagy firhangot; lesöm, hogy a kissebbik firhanggal is az történjön: mán mint avval, akit a Kornyélián láttam. Még a bokáját se mutogatta! Tán odábbat rászánja magát. Lesöm, de híjába. Pedig az erényességöl való hajlandóságom hozott ide, hadd bugyogjon ki belüliem a szömérmetösség.

A Kornyélia kimén, mögakad a szoknyája a vászonyajtó forgácsába. Aha! — mondok. Most gyün. Úgy kiforgattam az ópergukkert, hogy mán akár mög is puszilhattam vóna a szentömet, oan közel tanátam magamhó csavarintanyi. Semmi! Hát én hijjába dulakodtam idájig? Mivé lögyön az a tömérdek pojén donor, aki főgyülemölt a bögyömbe? Ki se köpjem máma?

Mellettem egy fölporös ült a feleségivel.

— Massádka, mondok, hun kő jitt elpirúnyi?
Magácska jobban tudhassa, mert genge természet
lakozik benne.

A jebuzea az uráhol fordul és aszongya neki:
il est moquant!

— Hát hunnad tetszőit rám ösmérni, hogy én
vagyok Mokány? — kérdöm, s ezzel a térgye kalá-
csát simogattam mög egy kisség.

Kezdték pisszögni. Ahán! Itt az ideje. S a ka-
rikásom csontfogójába úgy belesipoltam, hogy for-
gott bele a luszter. Erre aztán zajongtak, mint a zsidó-
gógában. A fölporös dühössen csapkodott maga kö-
rül, e'kkis fekete tökmag embörke mög a sarkon egy
daruba ojtott békaszemü agárkutyát uszított, hogy
ugasson. Aszondták, ez a főkritikus mög az árvája.
Ha kritika kő, mondok, itt vagyok én. Ki ja placzra!

Egy mellyes úri embör hozzám hajút és súgott
a fülembé, hogy aszongya: kitakaríttat, ha le nem
lohadok.

Mán hogy éngöm!

Aztán megest hozzám hajút, megest súgott.

Vagy úgy! Hásze csak a mívíszetért való löl-
kösség beszél belüliem. Én túllem akár itt járhatja a
rókatánczotj Kornyélia a csoroszlai préposttal, mit
én bánom!

Előjadták a redutbált is, amint karazerozzák a
honleányokat. Niksznucz! — mondok. Nem igaz a, ha
én nem vagyok ott!

— Jól beszéllek-é, nassádkám? — kérdöm s az
uráhol lapítottam a szomszéd asszonykát, ha'ggon-
dolja a Dávidja, ho'sszeretik.

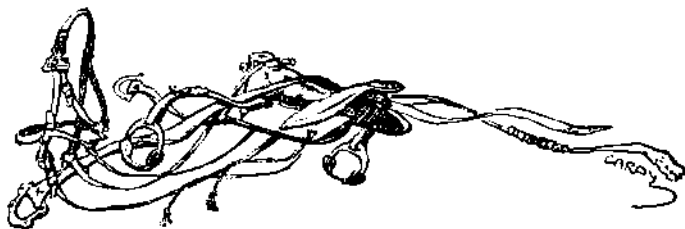
Mikor Kornyélia lepuffantja az urát, a mönyecskének így szóltam:

— Lássá nassád, magácska is így cselekedhetne; osztán elmennénk kettecskén Szörmentébe (Sorrentóba), vagy mi jaz ánya térd jibe!

Az ánya térdjiről gyütt eszembe az üvé. Újbul odatapéntok — hát a fölpörös tartja rajta azt a köszvényes markát. Ott géamberönne mög!

Akárminő színjáték is ez a Tógyi Pistájé — de ha még oan vóna jis, csak nem vóna külön az én színjátékomnál.

Ha'sszölljék!

TANÁLMÁNY

Még mi mindönt ki nem tanának!

Azt hallom az úságbul, hogy kártyakeverő masinát fundált ki valami lépen ragadt pakliológus.

Kártya-keverő gép! Mi ja veszekedett hét választó fényének? Hát van jobb kártya-keverő gép az embör tíz körminél? Akár aszondaná valaki: no, csinýátam evő-masinát! Van oan masina, aki különben tud önnyi-innya mint én? Van oan masina, aki különben tudja mö'kkeverni a kártyát mint magam?

Bökheti az ien tanálmányt!

Kézre való brilla! Aki jaz ujjá högyivel ki nem tapogatja a slógert: ott a száraz ág, kösse föl rá magát Ha jén osztok, úgy hullajtom a blattot, mint rózsabokor a levelit. A kártya-keverő gép mög az én kezem közt az a különbség, ami jaz órabeli muzsika mög a Csekő Náczi hegedűje közt. Ott a vak masina, itt mög a mívész.

Abrincs hát a keverőnek, vágnék az orráhol éllel egy új játék magyar kártyát!

ÉSZAKI SARK-EKSZPEDICZIÓ

(Cap-Pest)

Még iet se pipátam!
Fölszedelőzködik e'cssuport embör, belé jül egy
hajóba, oszt' aszongya a kormányosnak: vigye ükét
Jégországba, Fagyvármegyébe! Hyovolya-Zsemlyéig
mög se álljon.

Hát mi a jégönkopogó szúz fényének? Mit ke-
reskőnnék az oan vidéken, ahun a köp is kavicsnak
gyün ki jaz embör szájából?

Búvárkonnyi? Mit búvárkodik ott, mikor tövig
kű jaz a tengör? Osztán ha mán a fenekire ért is,
mit lel benne? Még csak fagyos kutya-fülit se, mert
a kutya nem tud mögélmi ebben a rongyos hazájában
a maga rongyos embörsígbül. Kiteellik tülle, hogy az
Aetnát is csapra veri s a turháját úgy vezetí jel oda
csatornyán, hogy krumplival ütethesse be jaz jégtáblát
s hogy alája gyúttson a böcsületös jegös-medvének.
Eb gusztus, nímet bánja.

Hanem hogy akadt magyar embör is, aki jössze-
tötte magát vélek: ezen akár jégbálvánnyá fagyhatna,
aki jígaz szittyá vér. Mán ha ki jakar vándorúnyi,

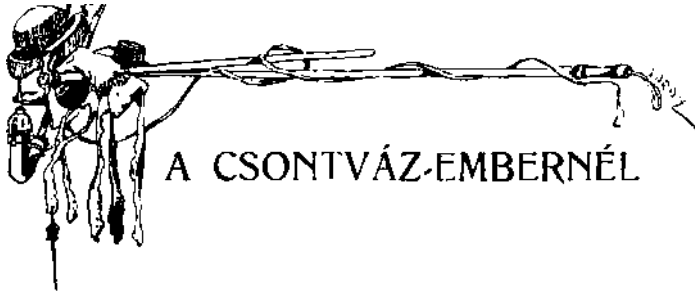
ott a mormonyok országa! Ott buvárokodhatik hajnalig, ütethet, szórhatja a magot itélet-napig, még csak a körme högye se fázik mög bele. Vagy ha Spitzberg köllött neki, tudok én annál különbet: a Spitzbergnét, a sarki bótosnét, aztat a kis jordán menyecskét, akin csinosabban domborodik a reménység foka, mint az a meddő kap-Pest. Hejh! . . . csak-hogy hibás az ü mivolta. Nagyon «erkölcsös». Keményszáju. Nem kezes. Rúg. Mög nem áll a szép szó-nak, pedig hogy vesztögetöm rá! Ott könyöklök a botjában bezárásig, mindön nap vöszök túlié e'ttaj-ték-pipát, a trafikját kazalszámra szíloom, a ezukros monduláját két pofára öszöm, a szilvóriumábul négyet is beköpök egy délelött, a Csóri cigány-gyérökkel rókatánezet járatok a tisztölettyire s mán nem is úgy híloom, hogy ifiasszony, hanem ténsasszony — tennap pláne még mög is nassádoltam, az urával mög, ú'rremlik, tán kezét is fogtam — mind hiába! Ammeddétig fogyasztom a szivarját, monduláját, szilvóriumát, addig úgy mosolyog rám, mint a potyka; mikor osztán értelmössen beszélök vélle: fáról a kis jebuzea, öszöm aztat a tíz-parancsolatos kis száját! Mö'ttróbáloom még a nakt-muzsikával. Icczakára mö'sszöktetöm, e'llösz az én északsarki-ekszedicijóm.

Úgy igaz! Spitzbergánál hattam el. így téved az érzelmetös ember a jégmezőröl is a szerelemnek virágos mezejire, rozmárrul a rozmarinra, a reménytelenség fokáru a reménység fokára, a «kap«-ról a »nem kap«-ra.

Hanem egyben jó dóguk vót. Hat-hónapos icczakai fény virradt rájok, s aszongyák, szivárványos

écczakai fényvel úgy ferblizett még az ég is, pedig
soha nincs arrafelé icczaka. Mien pompás idő-
járás ez a munkára! De ha jis, mán én csak nem
hagyom el hazámat, peig ikább éléhetnék a jégön
mint ü.

A CSONTVÁZ-EMBERNÉL

Attande! Láttam már dufla hajadont, kétfejű bornyút, szölke zsidót, hótt szamarat, dresszérozott Keringet, öt blattot — de eleveny skelétumot még a szép apám se pipázott, mikor a Kotlik Zirzabella öreganyjánál vót lyánynízöbe.

Mi nehez nyovolya löhet már? — mondok, hogy az oszfáltos piarczon mö'ppillantom a plakátot, akiön le vagyon pingával edgy nyúzott nímét, ammint neki készülődik a kalamajkának. No Szellő, agár-embört menünk nízni!

Mellettem egy csupa-bögy, kebedús högyike felejtötte rajta a mosolygó szömit azon a dög-portrén.

— Nem tetszenék bévül kerülni? — kérdöm, összepöngetve jaz bokámat. Avvagy nem-e jártalmas nassádnak, ha sokat níz? Mer vágynak ám állapotok, — vetöttem oda hamissan.

A selyöm vászonceléd erre lekapta ja búbját és oanfurmán mosolygott, hogy kivöttem bellüle magamnak a szüksíges porczijót. Nem is engedtem, hogy ü fizessön, hanem gavallérossan kiszúrtam ü jérette is az ánrét.

Itt is aszondta a kasszéros, hogy kutyát vinni tilalmas.

— He ordíjj nírnet, békéltetóm ütet; tán csak nem füzet, ha atyafit gyün látogatni?

Ezzel be! De még bévül se vétünk, a Szellő mán kezdett szükölni és egy-kettőre a falra úgy oda tanálta legyinteni Sáromberk vármegye mappáját, hogy Czupász Gyuszi se különben, pedig hirös indzsellér vét az aptya.

— Czoki nyulás! Máj eltágítasz onnad! — kajáitok rá, és a Szellőmet mö'ttanítottam e'kkis kutyaembörsígre. Nem látod, hogy hölgyvei vagyok?

Az asszonyka máj leszídút a székiül, u'rröstelötte az agarom kisdógát. Böcsültem benne, hogy ien szigyellős. Nincs is szöbb az előhasi szemírmetsígnél.

Oszt e'kkicsit a markomba kaptam annak az

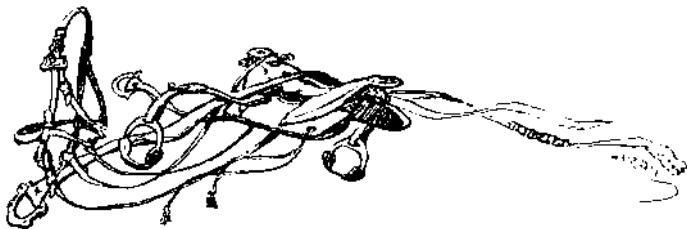
agárba fundát nígyágú peneczilusnak az első ágát. Mindján le jis út véna, ha lőtt véna mivel; de így ikább evágta magát és mint hummi embörnyi kanszunyog kalimpált mind a négy tagjával.

— Ne szeleskődj, halál! — mondok. Öttél-e mán az idén?

Aszondta a szitakötő, hogy nem szabad neki. Mibül éljen, ha nem koplal?

Csak eb a nímet, ha nem agár is. Jóllakni gyütt ez ide és mögguberálok száz flóressel egy petákot, ha nem mangaliczának möngyön haza ez a hétegy sovány esztendő.

De csak is különben érzöttem magam, hogy a nassádkát a karomba ragasztva, késértem hazafelé. A kövérré gugyi való, csont után mög húsrá éhedzik mög az kebel.

MAGYAR ZENE

Abrines, Rikter Hanzi!*)

Ezt ugyan kifirunczvanczigótuk, akasztaná a nyerög-kápájába Odin.

Usgye Bajrajtba! Ott akár váttig vakarhassa bele a Vagner topába ja dicsősíget, mint képfaragó a kűszent feje fölibe.

Mer hogy hazafinak kő lönnyi! Ez az eeső. Csak a magyarság mönti mög eztet az én kinszenvedett drága hőnyi nemzetömet — kivével az píz. Az löhet tüllem akármí náczíobéli, csak lögyék.

Nem vót ölég a Bachbul? Még az átkos tajcsait is meghallgassuk? Hát az a Mendelzony se tudott annyi üdő óta mö'mmagyarosonni köztünk? Mért nem Mendelffy Bartalus Bódogra változtatta ja nevit a nyüves? így csak möghaagatnám aztat a hódvilág-szopó nímet ezinezogássajit.

Azt hallom az ujságbul, hogy a fő hőnyi mívész az Ábrányi Kornyé. Aszongyák: jó familiából való,

*) A 60-as évek filharmonikus hangversenyeinek s a' m. k. operának azóta világhírre emelkedett igazgatója.

még táblabíró is vót. Hát köll az ien úri embörnél különb főispány? Mögtösszük, aki gőzkocsi bumberdója van a Vagnerjinek!

Má most Czencze Simi, ki jaz placzra te jis, füstös! A koncertodba mög egyebet se merj húzni mint ezt, hogy: „Kondorosi csárda mellett!”

Mer ez az én nótám! Ha úgy kijeresztöm magambul, döglyik utánnam ahány Kata, Sári van a domb-szögi határba. Kivátt az a Sári, hoznám tejure, az teljesen magáhol riszálta a szivemet Osztt ú'zzöng akár a pacsérta. A valkür csak hadd nyargaljon s ínekölje lóháton a Votán nótáját. Az én madárkám mög csak ha'rörködjön és csicserögje az enyimet.

ÁLLATSEREGLÉTBEN

Upre országgyűlés! — másutt is van menaszéria.

Ott mutogatják a Sugárúton. Ha'llátok mán oan vastag bürt, aki a nímetén is kifog. Ha'llátok oan karmot, aki ja Stanczi asszonynéni karmánál is vágóssabb. Ha'llátok oan talpat, akinek a faczipős barátok gvardiánja is a nyomába líphet.

Amint kinyössen kifele lipkődök, a zsidó-pijarcztul egy köpésnyire mö'llátom a deszka-alkotmányt. Az ódalán termiszethüven ki vót pingával, amint a szerecsöny leböki a jegesmedvét; az elefánt mög a fiát, a nilusi csikót dajkálgatja.

Az ajtó jelött valami petröncze-haju állatprofesszor kijabál.

— Tefe, mefe, kokodrilos, amerikánise kió, májúm, mind elefent!

—Hát biz az magyarul vót.

Jaj, hogy varnálak bele jabba a fakó orosz lányirhába, akit a nyakadba jakasztottál, te olvasztók! U'llátom, jobban tudsz te nyelvet vadíttani, mint fenevadat szelídíteni, fordulna ki belülled a tudományod.

— Hát ezt ingyért mérik? — mondok, hogy azt a moslékos korpán teljesedett csuda mangaliczát mö'pillantom a kasszában. Asszonynak vét fölötötzetve: búbos fejkötő a fejin, selyem szoknya a tetemin. Tán kedvezek neki, ha mö'vvakarom. Hát amint a kör-mömmel a füle mögé nyúlok, emböri hangon szollal mög. E'mmán a drezúra I Nem is aszongya, hogy „nyuf” — hanem azt, hogy „pite!”

Hú! . . . aki röffentése vagyon a fajtádnak, ez boszorkaság! Kissé mö'rrökönödtem magam is; a Szellőm peig oan nyihogásba fogott, hogy onnad bé-vülről kórusba ordított, hörrentött, bömbölt, nyítt kifelez egész né'llábu szoczetás.

Be no ja ponyva mögé!

Ippeg az elefánt mutatta be ja prográmbeszídjit. Erre magam is rászavaznék, mer ekkora hazafi nincsen még Mucsán se. Ministernek mög kár vóna mögtönni. Mer százszor különb ám az ien orrmány, mint a kormány.

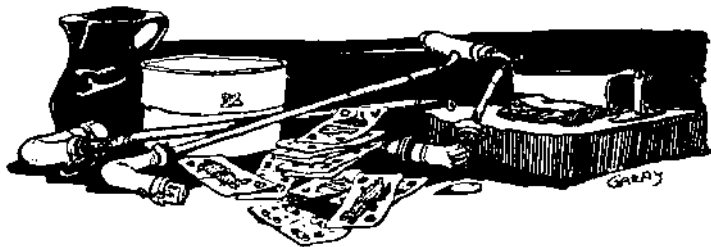
A szomszéd ólba mög e'vvín zsidót csuktak be. Váttig hajthatta túllem a bujtárja, hogy rinoczérosz. Jobban tudom én, mifajta. A széna-evés még nem bizonyít. Mer ha módjában van a jordánynak, a lovát is kalácssal tartja; ha nincs, a szómát is spenótnak őszí mög maga. Hát nem rügott-oan ez, mint a pesti Goldfinger Samu, aki mindön tavasszal vötte mög a gyapjúmat előre? Nem vöszí most, mert lejártá ütet a börze. Hanem, az élelmes zsidaja: nem löhet kifogni rajta. Hogy kikopott a svindlérségbül, beszegődött vadmarhának. Mán ü csak munka nekü szeret mögéltni.

Az ott mög a tigris. Három hétig lögyek mellette nímet, ha ki nem szógát czirnos kandúr.

Csupán a majom, az igazándi majom vót. Szörnyen szeretem a majmot. Az edgyik éppen a hátúsú kézzel cserkészett a tilalmasban, s hogy mö'cssipte jasztat a fillokszéra bolhátriksöt, derékon úgy kettévágta az első fogával, mint a tiló. Oszt oda mázúta a pajtása szőriből. E'mmög nem vöszi tréfára, úgy törüli pofon a szomszédját, hogy kijesött vóna a nadrágbul, ha benne lőtt vóna. Csak arra ocsúdott föl, hogy asszonyágot érzött. Ebbe ja részbe szakasztott oan, mint magam. Mer' ha majdan a fejfám mellett szép lyány fog elmennyi — mindjár möglösz a föltámadás. Mihánst az genge nemhöl vagyok közel, mán pözdülök. Melléje is billentem a kis néemberhöl magyarázónak; mondok, tán nem érti a majom szándékát? Szivessen eleksplikálom néki. A mönyecske vihogásából mögértöttem, hogy jó víz: érti a csízijót.

No maki, vagy csimpánz, vagy kinek hoztak ide — csimpánzkodhatsz mán a ketreczed rostéjjába! Vittem a fehér nipsíget vocsorára. A szölke mangalicza a kasszánál somolygott. Nyilván a sűdő-kora jutott az eszibe.

De jazért nem mulasztottam el a javát. Mer a czuppanásnál mindétig különb a czupász.

SPIRITISTÁK

Attande!

Ölég vót a farsangi húsbul. Gyerünk a bűjtbeli koplaló lelkek közibe.

More is van az a kísérteti csárda?

Odajigazítanak a Trézsivárasba. Mingyá gondútam. Ha kísértet, nimethöl húzódik a'. Ez is hozzátartozik a kultúrából.

— Hékás, asszonynéni, mondok egy csoroszlyának, aki jaz icczakai szennyét öblögette egy lavórba, ez itt a Wesselényi-utca?

Rám níz a framám, elvicsoríjja magát, a boglyas fejit csóvágattya s aszongya, hogy oan utca erre nincs.

— Bújna belid a Tóti Dorka söprústül, te kísértet! — mondok elníző türelemmel. Dehogy nincs! Itt muszáj ennek lönnyi. Itt a czédula!

— Ja szó! — köhögi a Sára. *Die Wascher Leni' Gassen!* Éppen benne tetszik állani.

— Hogy is nyehögte, szentöm? Vesser Léni-utca? Vakulj magyar! Híjjába körösztüöd a te fővárasadat a hét vezérre mög a magyar istenre: nímetet

faragnának itt még én belüllem is, ha sokat erre hurczolna a lábam.

A 18-ik numerusba bejállítok s mutatom a bilétömet.

— Jól van, mondja a cselíd-lílok. De a kutya, az nem mehet be.

— Emberebb az én kutyám te nálad! Ferdufte, gespenczt! Füttyentöttem a Szellőnek s ezzel be ja furczimérbe. Az ajtóbul elejbém lebög egy fehér alak. A főkísírtet vót.

— Csolkolom genge kezejit, szellem-nassád, mondok gavallérossan. Együttem, hogy belejártsam magam a földön túli ösméretökbe. Az ícczaka jis az anyai ágrul való dédapámmal álmodtam. Az igazított ide.

A fehér személy — mer valójában fehér vót — lapossat pislantott rám. Oanfurmát mondott, hogy felelhet, mert éppen álmodni készül.

Ahán!

A szobába oan vastag sitit vót, hogy mondok, tán ide csapolták le a Fekete-tengört. De hogy széjjel nízök, ú'llátam, hogy ikább a Vörös-tengör vót; mind jordányul beszítek. Körútapogatok, de rossz helyre, mert akkora sikítás támadt utánna, hogy csak úgy hasigatta a lebegőt, mint fekete retköt a bicska.

— De kinyös lílok maga, leiköm, mondok. Ha Ülök, mit hozza jide magával a testjit?

Ekkor balrul még víkonyabb sikoltás hallatszott.

— Jesszász, án geist! — ordíjja úri nyelven egy idetévelyedett körösztiny néember s a nyakamba ugrik. Mi nyovolya töri mán eztöt is? Ekkor érzöm, hogy a Szellő kutyám bomlik. Idegöny határba vót balhát fogni. Fene jó szimatja van a döGINEK! Agaramot a

székem alá lapítottam. Ott kussoljon, mer kezdődik a pogány mise.

Ahun a! Egy szellem ott őtögeti ránk a tüzes nyelvit, pedig messze vót még pünkösöd. A lobogását lefordíjják érhető magyar szóra.

— Ez a Daedalus, mondá egy hang, kinek a lelke azóta egy francia légmászó hüvelyibe bujt bele.

E'ppárszor még kibökte a nyelvit egy spanyol fal résibül, osztán visszazármazott a szellem-odúba, ahová való.

Ne higyj a nímetnek, ha görög is, mondok magamba. Rányitok én még a titkodra, örmény!

Nagy csetepaté támad a fejem fölött. Ú'szszótt, mintha kilenczven ibriket vagdosnának éczörre jaz falhó. A lapoczkám közzé kaptam a fejem. A Szellóm mög úgy jajgatott, mintha maszlagot övött vóna.

— Kusti, nervózus dögé, mert szellemé nyomorítanak téged is!

De cserepek nem hullottak. Egy vak hang azt magyarázta, hogy az ibrik-zörgésre, akit Brutus Collatinusné római ifjasszony Moréna szakácsnéjának a szelleme követett el, felelt az a herkulánumi agár, aki ott pákosztoskodott a hajdani coqua konyháján.

No, agarom, néköd is ősapád van má, még peig kutyabőrös a javából. Szellem lóttél te jis, Szelló!

Csak tűnődtem, tamáskodtam. Ekkor mö'sszóllal a házi kisírtet.

— Kételkedő van a hívők között. A szellemek vonakodnak hívásunkra megjelenni.

— Én vagyok az, aki nem hiszök! — mondok büszkén. Ezzel fölállok, odamenek a spanyol falhó s egy toszintással fődüntöm.

Erre föllobogott bennem a hevödelöm.

— Szellő! — mondok. Svindlér szemfényvesztés!

Aló mars l

Egy ugrásra ott termöttünk mindketten. Mö'ffogtam az édes magam kísértetjít ... hát ráma vót! Komisz lécz-ráma. Abba vótam belefoglalva kutyás-tul. Egy, kettő ... a petróleum-lámpást lerúgom s bele a nipsigbe oda, ahun letsűrűbb vót.

— Aj! *Vay!**) — kiáltotta egy jebuzea.

— Maul haltén! Nit ferráten! — orgonálta egy másik.

Előléptem és következendőképpen szolnokoltam:

— Dámájim! Urajim! Méltóztatik a delhölgyeknek magukat luddá, a delurak pedig lóvá tétetni. Szerény vélekedésöm szerint abczugot szavazunk ennek a sátoros komédiának, akivel . . .

Mögakadt bennem a szó. Akkorát puffantott egy ököl a hátam közepibe, hogy szikrát hányt bele ja

*) Vonatkozik a Vay Zelma báróné spiritista estélyeire.

szömöm és látvást láttam, hogy fut ki belülem a lilék. Mán csak a lábam végét érzöttem a gégámba. Aki főtámadása vagyon a herkulánumi szakácsnéjának! . . . Nagyot szított magamon s csak úgy apránként, mint a makarónit, szopogattam visszafele a leukómet.

Tisztólet, böcsület annak az ökölnek. Ez megterített.

Hátrafordulok. Tomporos honleány állt előttem.

— Maga vót, galambom? . . . őszöm aztat a makkon nevelkedett bájos mivoltját! Kihöl légyön szöröncsém?

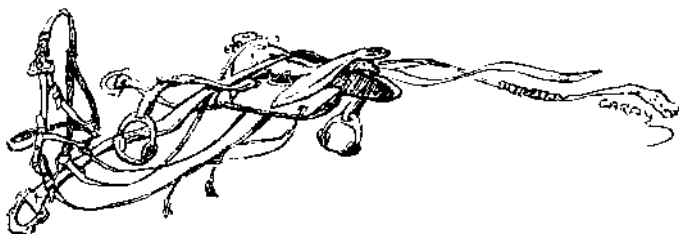
— Én vagyok a stájerországi, a gorobitzi be-zirksrichtertul a lány, aki álmába tudom beszélni.

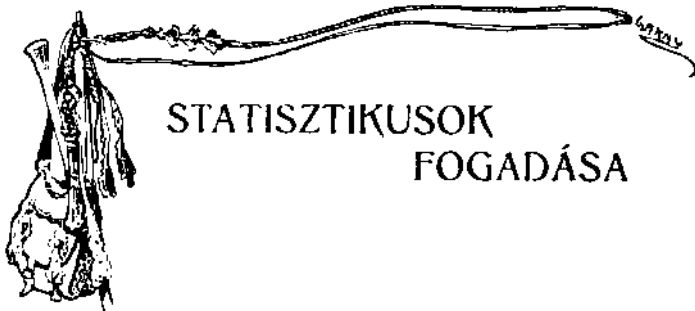
— Ha maga álomba, én mög ébren. Tessen vélem tartani.

A hotelba mö'ssugta az óberkelyer, hogy ez az (ábrázattyáru) holdvilágos kisasszony a spiritusos kompánia kontójára mögövt egy hét alatt 80 forint áru böftököt, 50 forint áru rántottát és megivott hö-gyibe 40 butélia bak-sört.

— E'mmá néköm való hogy!

Idíztük is a szellemüket.

STATISZTIKUSOK FOGADÁSA

Csihaj tudomány!

Ha nímet vallja is, csak lejereszködök hozzája, hadd ösmérje mög az úri magyar vendéglátást. Mer azér, hogy nyakunkon döglük ez az ehös kórrmány, még akad az ősi portán elegendő, hogy harmincz nyovolyás akadémija is kiteleehet rajta.

Ide hát statisztikus, antropologyikus vándorsáska gyülekezet! Túlit ibi Deus, nobilis societas! Dignetur intrare apud me, ad kóstolandum hospitalitatem hungaricam. Ad me, ad salutarem undam per sundam bundám. Salve laeta dies! Azért hogy kis kapu, különb ez a magas portánál, pöczkölném ki a félfáján a Deják politikáját. Lohogj be hát, tanulmányos csűrhe! Szerbusz!

len ékes dikcijóval nem fogadták még ükét sehun, pedig ugyancsak végigpotyázták a hazának mindön ki-bekerített vármögyéjét.

— Urajim! — mondok. Ez a mi országunk ammien kódís píz dógába, oan gazdag eredetiségejibe. Oan eredeti ország e, ho'sseho'sse birgyák lefordítottani

nímötre, bátor szakadtig ebbe buvárkonnak odafel. Az isten lován látták mán lepingálva a jó pásztort? No, mutatok én különbet. Pásztornét számárháton.

Ezzel intök a Csecse Pista hajdúmnak. Ez kijereszti a saráglyát és az istállóbul úgy kivágtat a Zsöndicze Jutka, ho'sszikrát hányt bele ja sok brillás betúmajszter. Bizony ez egyszer villámlott a zsöndicze.

— Ennek az apja is statisztikus, mondám; mán hogy az *én statisztikusom*, a *számadó juhászom*. len munkával tessenek kilépni a tudomány gyöpjére!

Mög is níztek környöskörül. Egy-egy östörténetkaparó mög is szerette vóna tapogatni rajta az antropológiáját és a praehistóriáját; de erre a Jutka úgy kobakon törüte a kezeféjével, hogy szinte megzöldüt benne ja tudomány.

— Nur czum ansóen, magyarázom nekik; pászt nikt czu viszensaftlihe arbájt. Venn áber vollen zi viszensaft, kommen szi in májne studium-czimmer.

Betereltem ükét a kerti szobámba és elejbjük vágtam egy úri tököt.

— Tessen alzó díze prehisztórise sédéi zu befaggyúzen!

Nízték, forgatták, emeegették, kopogtatták. El is kérték, vihetik-e magukkal eztet a nevezetös húnkoponyát a münheni muzejumba. Na'llelkü líttömre a högyibe még magra eresztött iborkát is adtam nekik. Hadd terjesszík vélie a tudományukot.

— Vollen zi andere merkvürdigkkájten bezéhen? Pite! In májne muzeum befíndet zik ájn junger héber, vasz trinkt vájn, áber gíbt vider herósz; dann ájn alter héber, vasz, venn vájn hat in szík, behalt. Junge hat vájn in köp, alté in mágen.

Máj szétváltak a csudálkozásba. Éczörre csak bal kezembe kapom a lopótököt, a jobbikval mög a kályha mögű a szakállánál kiszóllítom a Nyakleves Moczlit és bemutatom az uraknak:

— Da háben zi junge und alté *héber*.

A lopótököt is elkérték, de a jordányomat mö'ttartottam. Máj ha kitömetöm, vihetik eztet is Münhenné.

Aztán tótam ükét a nagy szoba fele.

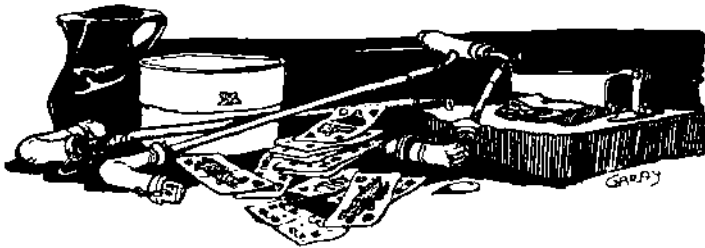
— Vili ik ínén czájgen bilder-galléria. Kónige und kóniginnen, vasz am beszten zind belíbt in májne fatterland. Hír!

Mö'mmagyaráztam nékiek a mívíszetöt prehisztórikus, de különössen antropologyikus tekintetbüi.

Jóllakván tudományval, mívíszetvel: mögöst in-töttem a Pista gyeröknek, hozza be ja bibliothékát.

Olvasatlanul bekebelezték és ahányan vótak, annyi dadogó nyelven dicsérték a gyűjteményömet. Az egyik lapáthangon adta jelő, hogy még statisztika-előtti állapotjában se vót ien jó sora. A másiknak úgy főszaladt a hasa, hogy mikor kitámított az ajtón, csak éllel feszühetett át rajta és akkorát czuppant a hitvány tetöme, mi'mmikor a dugót húzzák ki a flaskóbul. Tudósnak üt le, akadémiájának kelt föl.

Mikor mán antropologyicze és statiszticze telössen e vótak látval, mö'sszöllaltattam a prehisztórikus csöndest.

LÁTOGATÁS PATTINÁL

Mán csak nálla nízök annak a tahiján pacsértának . . . Aszongyák, úgy íneköl, hogy nem csak az kebel, de lajbiban az pugyilláris is kinyílik túlle. Csakugyan! E'mmán osztég ínek! A dombszögi kántor bivalybornyu hozzá képpest. (Egyébaránt ebben az állapotban van ü, ha nem vetekedik is a Pattival.)

Őszöm aztat a zöngő bögyit! Hinti a trillát, mintha lapátrúl szórná a sok tiszta gyöngyszemet. Hát még mikor a „*Sevillai kilörgos*“ czímezetű operában blattrul cselökszi! Eztet a blattot mán duflán mögguberáinám. Amién koloraturát elkövet benne, annyi szín nincs is a ferblibe.

Másnap beküdtem hozzá a vizit-ászomat. (A nevemöt csak ien kártyára szoktam nyomatni.) Kedvessen fogadott.

— Szinyóra, habeo honorem; io szóno iszte cselébre Berzino Mocagno di Szegő di Dombo e Bugazzo. Nolo elszaíasztáre l'occasione di prezentáre i miéi ommádzi. Lei siete grandissima artista, io meg sono grandissimo cartista. O ancora fór un C, che pono allé sue labiette piccolissime ... mangio lavostra zúza!

Erre aszondta a kis diva, hogy trezemábel vagyok, améért osztán pusztit pattintottam oda jarra az hamvas kezire. Pattinak csak pattintani lóhet. Hátul egy kernyel állt. Mondtam a mívísznének, hogy a Szellómmel némi produkziót szeretnék tónni, akihöl nem köll markőr jelenléte.

— Ce n'est point un marqueur, c'est monsieur le marquis mon mari: — hogy az nem markőr, ha' jaz ü férje a márki, — flautázta az istenasszonyka.

— Úgy is jó, mondok.

Végtire is a Szellóm nem szégyellős. Hát biz ez az én dögöm is trilléroz. Nem tókélletőssen ugyan, hanem kutyának elég fülemile.

A Pattika kíváncsi vót az ineklő dögömré. Mö' ffogtam hát bal kezemvel a farkát tóbül, a jobbik kezemvel a högyirül, oszt trillába ráztam, akitül az agaram igényös vonyíttása hullámot vetött.

— Lássa nassádka, mink is fejlesszük a mívíszetöt. Igaz, hogy az ien kutyának nem oan az egzisztenciája, mint a nassádé, mert ezé a páratlan páráé katilinárikus, a nassádkámé mög pattilinárikus.

A produkció alatt a szinyórácska hanyattvágódott a fotóiban és oan arany hangokba kaczagott, hogy ha ja börze jordányai möghallották vóna, nyomba lerugtatják a volátot — mondok a valutát.

Közbe nekimelegödtem magam is. Hátha! . . . biztattam magamot. Bérezi, helyre legíny vagy te! Az ien kan czinegét, mint ez az ü nyeszlett ura, egy legyintéssel kibököd az Adelinka szivibül. Odasettentök. Díván feküdt a díva. Átnyalábolom a genge termettyit, mögcsípom az állát és genge tónuson én is flautázva mondom neki, hogy:

— Madámka, hadd ínekölöm el az ides szavú száján a hírós „puszi-valczert!”

Amire szeginke nagyon megijedt. Hja, az oan tapintatos férfiú, mint izmos magam, rá is csördít az ártatlanságra.

Nem szukczédált ugyan a kísérlet, nem szöhettem gyöngypirulát a pattikából; de möggyőződött felülié, hogy néköm is van ám jó taktusom.

Szépen szöll ez a mönyecske, de százsorta szöbben mégis csak az a csöndes.

SZERELEM KÖNYVE

Mottó:

Legszöbb asszony a másé

„AZ ÉN HÁZASSÁGOM.“

— Regény 5 kötetben. —

(A Christie és Milly összenőtt kétegy testvérről szól.)

I. KÖTET.

Amint őket mö'Íáttam.

A Kriszti mög a Milli szerezöny-országbéli honlejányokat mutogatták' a redutba. Aszondták, úgy ragannak e'mmásbol, hogy késvei se löhet ükét szét-feszögetni. Mondok: tán csak nem kutyafajta?

Benyitok. Hát ott ugrál négy lábon a kétegy testvér.

— Igazán össze vágnak ezen dámák nyölve? — kérdöm mívelt hangon az inhóbert, egy görgeteg ángliusz lord Plumpuddingot.

— Jesz! — mondá ü.

No ha jesz, mö'ttapogatom a gerincze végít, igaz-e? Mer nem hiszek én az ángliusznak se, ha nímet.

Ezzel utat könyökölök magamnak a dobogó felé, akin tánczútak. A füstös kisasszonyok mán rég kokettéroztak felém. Hogy megálltam előttük, máj mögöttek szömvel.

— Ejnye szógám, mondok, hát ketten vagy?

Erre úgy elmosolyodott a kétfejű purdé kisasszony, hogy ficzánkolni kezdett a lajbim alatt a gerjödélöm. Csak a fogát mutogatta, osztán azután rágyújtott valami kokinkinai nótára, hogy majd ki-tört bele a hideg.

Errül ösmértem föl magamot. Egy blatt, dupla slóger.

Állapot! mondok.
Szerelmes lőttem!

11. KÖTET.

Vallomás.

— Kormos angyalkáim, ne sokat czifrázzuk a dógot. Vágjunk neki magyarán. Én a tietek, te az enyéme . . . vagy tik az enyém! . . . Puszi!

III. KÖTET.

Esküvő.

A szerelem nyargalvást halad. Azt is tudtam, hogy jócskán be jis szőröztek mán apró pízt. Mondok: egy fene, ha kettő jis! Mán ha asszony, lögyék dufla. Bízok magamhol. Káfolok. Aló mars, bele ja házasságba!

Pap, dispenzorium hamarossan kerút.

Az ángliust még aznap este súgtam regbe. Úgy kihagyigátam, hogy tán még most is potyog le valahun.

Így lőttek ük az én felesígem.

IV. KÖTET.

Lakoma.

A szerelóm evés-ivás nekü annyi, mint a blatt gusztó nekü. Itt látszik csak, mi a jó farba.

Biztattam a leikeimet. Úgy nevettek rám, akár egy-egy jól kiszítt pipa. De ami a pipába hiba, az a szerelómbe próba. A bajuszomat odatapasztottam mindegyiknek az ábrázattyáhol. Szinte szortyogtak a nagy szerelemtül.

V. KÖTET.

A szerelem gyümölcse.

AZ ATHLETÁSOK ELSŐ VERSENYE

Mán a dulakodás is nobilis dolog. A verekedésnek is kijadják az ármálist. Lovaggá döngetjük emmást.

Hásze csak e köllött néköm! Régótátul hajtom, hogy nincs különb dolog e'kkis agyabugyánál, mikor a nőmösi czímeröm öt ágát ott hagyhatom a más ábrázattyán, hogy két hétig is azzal dicseködik el szígyöllettyibe.

Hanem ha mink csinyájuk, az nem gilt a nyovolyás dögmajsterjainak odafel, szalajtanák magukba aztat a kanszúnyogba felejtött ángliusz lókukacszot, akit úgy hílnak, hogy dzsoki. Mer a'kkő nekik csak, böftökölné mög ükét a birminghámii böllér. Czoki dzsoki!

Főníztem hát közibéjük, ho'ddögönyözik mög e'mmást koncertba.

— Ajn gull'n ánré, pittáh! — vonyijja egy zsíros szájú magyar ripők, akit nímet ángliusznak tettek oda a nájgepáj elejibe.

— Ne nyögj, czafat! Itt a flóresed, mondám dzsentrís önbecsüléssel.

— Hát magyarnak méltóztatik lönnyi? — kérdi ü.

— Magyarnak-e, te kocsson vett pofájú ebnyiró? Apád látott-e nállamnál magyarabb magyart?

Ezzel kinyössen odábat pönögtem és odajálltam egy lózsí mellé, aki bizony még akkor is bejillett véna ketrecnek, ha nem anyatyúk mög három jérczike ül benne.

Valami húsz darab stiglincz ugrált körül a pordon. Az egyik oan víkony vót, hogy akár mingyár möggyujthattam vóna virgóniának.

— Hát ez is athléta? — mondok a fias-tyúknak. Hiszen kérem nassád, zsebbevalónak gyűröm össze, oszt mö'pparfémozom, úgy adom át használatba ennek az arany virágszál kisasszonynak.

Mer ho'ttakaros genge csibe vót, őszöm a zúzóját.

Csöngettek. Neki jiramodott e'ppár szivárványos athléta és futott. Ez is kunszt. Magam is more legyenek, ha a vályogvetőm Rudi fia cigánykerekezve hamarább oda nem ér.

— Svindlérek! — szóllok a jérczikének.

Sipogott is rá valamit, de oan ángolyul, hogy mög se jértöttem.

Kezdődött az öklözés. Ketten kijálltak a placzra, púposra kitapaczerozott keztyűvel e'ppárszor nyakon bojkottálták e'mmást,errejazanyünye publikum tapsóts a két bajnok a sátorba tért, ott osztán kilehögte magát.

A súlyok dobássábul láttam, hogy egy se jigaz magyar. Alig bírták elvetni. Rám bízták vóna, úgy kilüköm aztat a golóbist a nájgepájbul, hogy azt tudták vóna a városba: megest bombázzák.

Ami fika, kimenetes privaideiner vót, a'mmind ott lebzsüt és gondúta magába: mien bolondok az urak! Pihenhetnének, háttörök magukot! Magam is aszondom.

Hanem ha jaz ítel kevés is, de a polyvájából antul bővebben telik. A nyári szellő egy tuczat orralalót oda-odasodorintott felénk valameik titkos am-

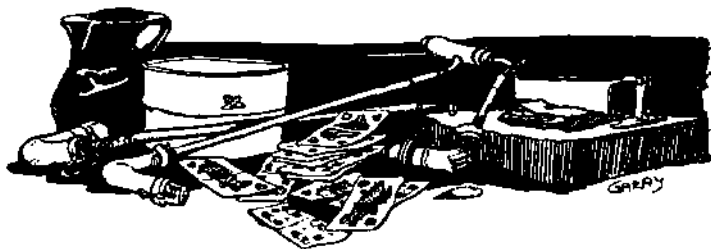
bitusról, hogy hirtelönyibe a magam Szellőjét bokszéroztam ódalba a csizmám högyivel, mer mondok, tán ű cselekszi. Odafordulok a jérczikéhöl is és aszondom, hogy oda se fintoríjjon neki; katona-dolog! Akárhányszor hallottuk az úságbul, hogy ez vagy az a gyenyeralis retirádban van. Amire a pipiske a fekerje mögé gyugta a szölke bóbitáját.

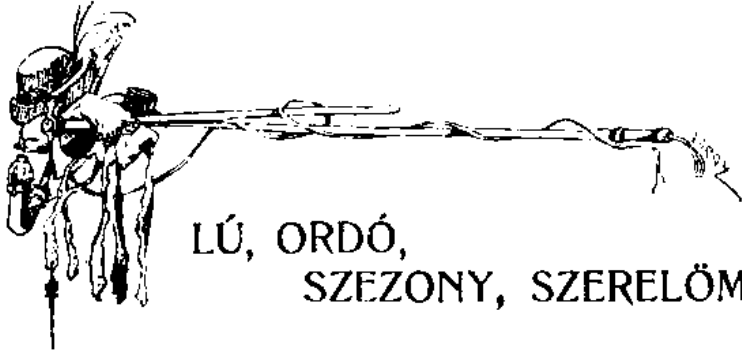
Most gyütt a koczogás. Az edgyik heös poroszka-lípíssel trappót elül, míg a másik csak úgy lóstatott utánna. Az eeső tetszőit neköm. Bizony kár érte, hogy embör. Derék lú vátt vóna belülié. De jazért ha mán emböri teremést szánnék magam alá paripának, tunnék én magamnak nálánál különbet.

— Igaz-e nassádkám, mondám és odafordulok ahhol a patyolat leányzóból. De mán akkor a karjáar szögte valami svihák pesti ánglius. Sajnálom tülle.

Beharangozták a legínsíögöt. Kinevezték egyiket bajnoknak, másikat sámpijónnak. Bolond gomba is az, aki jaz ien bérért vássa a testjit. Osztották ki köztük a jutalmakat. Az egyiknek czinbül való ezüst lebbencs-tál jutott; a másiknak, a lehögőnek, egy óra. No, ha különben nem jár mint a gazdája, ikább mindjáraást adja el a zsidónak.

Mán ha athlétai mulatságot akarok, mind előparancsolom a vályogvetőjimet, esött malacgot ígérok nekik, oszt akár hóttig az után futnak.

LÚ, ORDÓ, SZEZONY, SZERELÖM

Lúfejjel aratjuk az idegöny országbeli babérokot. Aszondom én: tőgyük mög pízügyministernek Kisbért. Letalább fináncziánkot helyre fogja rándítanyi. Telik a földözettyibül. Mer úgy az a gyöngy állat se tud hágni, mint ahogy hág a mi deficiztünk — lönne túlle vehős a bícsi bank.

Hallom az uságbul aztat is, hogy a budapesti pógármestörök e'kkis ordójér futamodtak fő Bicsbe, de háromszoros indítás után is csak visszafutamodtak. Az e'mmás nyakába szánták a csöngőt, akasztának bele kötelet. Mer elsödször: nem való magyar demokratáhol az ordó. Osztengat mind ü nekik jussion? Ha keresnék az igaz írdemöt, mö'ttanának az alsó udvaromba.

Különb öröm a'nnéköm, hogy megest kivirétott az határ. Ha végig menek a pusztámon és látom ridegbeli, lóherbe hajtott ökrejimet, ho'rropogtatják a kukoricza-szenát: a bajszosom kolompjából a falusi mögölégödés ineköl felém. És haagatom a pacsérta nótáját és a pitypalattyoló fürjecskét, mer ho'sszeretöm

ezeket az ártatlany madárkákot zsírba sütvel. Máj csak aratás után! Reménykődök ahhol az jó terem-tőhöl, hogy ad mibül eetagannyi az adót.

De kivirétott a szezony is. A Bugaczy Laczi írt is mán a konyári feredőbül: gyűjkek hamarossan, mer most bugyog a forrás, még ki nem habzsolja az a sok szomjas gyalog kozák. Fogattam is min-gyárást a Bandival. Az új szandlóferem, a'mmég ma-darabb a tavalyinál, akit a czirok-szállási búcsún viczbü, fogadásbü vagdalt széjjel Ábris komám a fél kézivel, józan ésszel. Na'sszerü gyerök I Most a let-fáintossabb mulató a vármögyébe, hogy a szógabiró-ság kicsöppent belülié.

A két pihent lovam is ú'rröpül most, akár a pihe. A körmire univerzítás! patkót verettem a müt hétön, hogy odafönt felejkeztem két napig.

Rangomhoz illendón fogadtak a konyári savós-kút előtt. Hogy a körülötte kehegő beteg lómerítő-köt nízegetöm: a kanjába akad-e dagadt mellyü, a nyöstényibe teljes bögyü — hát észreveszek egy jor-danellát, aki szivessen kacséntott a két fekete nap-világával, akit szömnek gyújtott mög benne az a ga-vallér úristen.

Hogy galántossan közeledjek hozzája, e'nnihány szalony-szót legyintöttem feléje.

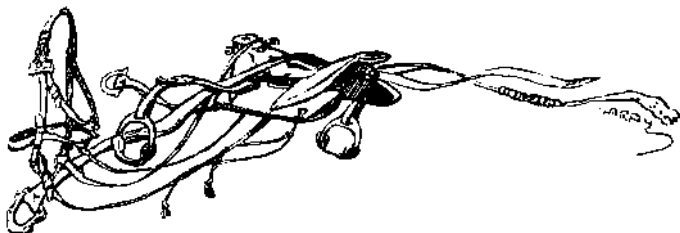
— Madáme, madáme, mondok, mer e'kkicsit hozzá vagdalok a franczia szóhol: szí vuz avé bezo-jén dö la kúra, ha köll kúra, csapok én magácskának oat, hogy hajnalig se jiszik ebbül a kü-vályuból hasz-nossabbat.

Erre a ragyogóm oan szomjassan pislántott rám, hogy máj belecsöppentem. Szüret! — biztatom magam

s két savós pohár közt a szívünkkel koccintottunk.

De mer' az orthodox aptya úgy mö'bbicsaklott az avas hitibe, hogy aszongya: nem szereti, ha körösztiny úr szoringatja bele ja lyánya fogikony lölkibe aztat az egyedül idvezítő fejtelt mijatyánkot — közibénk állt tilalom-lőcsnek és aszondta: machen ze ká gezéresz!

De ja szerelóm fundálíkony. Kijárendátam a fotografúst, akinél mindön nap randevuztunk. Fotograf nyelvön fölvétel a neve. Mink lajikusok csak lekapásnak mondjuk. Első tanálkozásunkot bele is srófolta a vak ágyújába.

BÁL KÖPIBEN

Köpiiben is vót bál.

Ide ját vótak nipsíget fogdosnyi a czeczójukba: a Gida is, mög a Mengyi is. Aszondták: ha jen nem vagyok ott, ikább bál se lögyön. Mer' énnékülem oan az bál, mint a kalandárium piros bötü nékün. Mondok, ha mán úgy dögletök utánnam, csak átnízök nállatok, ha'llögyön kerek a boldogságtok.

Hogy mö'llátták szömbe a Rippancs kiasszonyok a Misát amint fog be: átszalajtották hozzám a kis mocskost, akit szobalyánnak emlögetnek (akár a kocséri árendás az ispányját szekretáriusnak), vinném el ükét is. Csak harmadmagukkal löznek a mamájokkal. Még csak egy kisztent mög hat katulyát hoznak — e'sszállal se többet.

Ha véletlenül eszömbe nem ötlik, hogy a nagyobbik Rippancs kisasszony, a Tinka, heössen kiesztergálozott hajadon, mög az öcsse, a Boriska, takaros külök: Jézus ucssa, mö'ffelejközök rúlla, hogy gavallér embör vagyok. Mer az az abroncsolatlan harmadfél mamájuk e'mmaga is kijömlik a nájticsá-

nerömbül. De máj csak kantárba szoríjjuk, mint a möggyelevelös fazekat.

— Gyűjjenek a nasságos asszonyék, mondám én, szívesen látom.

A Kelevíny zsidó se jár tornyosabb kocsin a csengeri vásárra, mint ahogy én möntem át Kőpibe ezzel a csomó asszonyféivel.

— Ha fázik nassád, a Szellőmöt rekkommendálom böcsös lábára, mondok a kotlósnak. El is fogadta. A Szellő riszálni kezdte a fenekit. Jó vér, gondútam magamba. Kuss! — rivvantok rá.

Az anyus mellett ült a Boriska. Ki se látszott a Csorga bácsi déczbundájából. Úgy ült benne, mint fűrj a fészki. Mellém mög a Tinka szorútt. Erősen váltogatta a lábát. Mö'nyomkodtam, mer attú melegszik. E'ddarabig jól tartottam ükét szóval, de ja czudar szele csak úgy hasigatta a kípemöt. Behúztam a fejem a csuklyába. 4\mi ja gubám szélibül mö'mmaradt, ráborítottam a Tinkára.

Östvélig csak mönt a diskurzus, de biz osztán négyönket elnyomott a buzgóság. Az anyus feje hun előre csuklott, hun hátra, mint az imádkozó zsidójé. A Boriska is engödelmessen odabiccentött, amőre ja mamája. A Tinka mög majd belém bujt. Hja, a fehér nipsíget vagy a hó maró láng, vagy a hideg hajtja az férfihol. A balsó vállamon nyugasztotta hattyutorkos fejkötőbe bujtatott szög fejit, akar a fáradt bari, ha jaz öregebbik nyakára hajlik. Csak mikor Pista süvített a lovaknak, érzöttek föl e'kkicsit.

Sülyedt-emelkedött a nájticsánerem, mint a gözös a Balatonyon, mikor tarjagasodik a vize. Kátyubul ki, kátyúba be. Lucskos kormányja! A nagy

adóbul nem hogy az utakat igazíttatná, ha' szuharékat ad.

Szakadó öste vót, hogy Köpibe jértünk. A Tinkával é'ffranczijára foglalkoztam és aszondtam neki, hogy „á lovajár, a duflánál tanálkozunk!“ Patikuséknál letöttem ükét s hajtattam a kaszinóba. A tornáczon Lupi bácsi gyütt elibém. Piros vót az ábrázattya mint a vaskályha, ha csutkával fütik.

— Szervusz Bérezi! Kapóra gyüsz.

— Tán már folik is a munka?

— Folik-e? Szakad, öcsém!

Hamarossan lerúgtam magamrul a gubámot.

— Czupász! — mondok, hogy beléptem az ajtón.

Mán a na'sszálába javába csosszantották a valczert, kopnának bele térgyig! — de mi még folyvást a csöndesben munkálkodtunk. Éczörre mint a forgó szél nyargal be jaz ajtón Mengyi. Hitt, gyűjkek mán a francziára, vár a Titka.

— Mondjad neki, csolkolom a bögyit, umslógot rakatok a lábamra, eefagyott.

Nyargalt kifele. Mög vissza. Gyűjkek mán, aszongya.

Lepöcsétütem a blattomat, oszt' betekéntöttem. Adott szóhol ragaszkonnyi kő.

— Nassád, mondok a Tinkának, magácskáért még láb nekü is járnám, őszöm aztat a fürtös angyalnak szánt gömbölyűsigit!— És elgyalogútam vélte ja francziát oan kevélyen, hogy Napólejon az Eugéniával se különben, még mikor kötésig állt benne a dücsősígben. Alyig kommandérozta a saszé-kroazét, Gohér Abris (Szöllössy Aladárnak adja ki magát a nyovolyás, möte rigmusokat tojogat a »Domszögi

„Hajnalpír“-ba), rálegyintök a lapoczkájára és aszondom neki:

— Ne orgonálj Ábris!

Osztán csak úgy fél szömmel lapossan föl kacérok Czirok Náczi-ra az ajtó mögé — tudta már a füstös — és rárizzantotta a pöngettyűst. Tyúha haj! Éldős eszöm, el ne hagyj! A luszter a plafondon csak úgy lóbázott, mint a harang, ahogy raktam. Biztatam a Tinkát. Mártogattam, pörgettem; kapdostam föl, töttem le. A vendígsíg gyűrűbe jállt köribénk. Tinkárul foszlott már az a szitakötő ruha, akibe most szoktak vetkezni az asszonyok. Csak a vállával járta már, de nem háttá magát.

— Náczi! Malacgot adok! Le ne ejtsed állandul aztat a száraz fát!

A mama váttig kérlett, hogy öleg vót. Hátha most mingyán a pöcsét-gyűrűmön mászik köröszkül avval a nehéz tetemivei, abba hagyom-e? Erre elibém billög a Gohér Ábris, hogy nagyon kifárisztom a nasádkát. Erre oszt' mögátam.

— Hallod-é te kapálatlan venyigének maradt csökevény! Úgy kisutulom belülied, aki liraji hideg-lélés sorvasztja aztat a kehös mellyedet, hogy csak a czefréje marad mög benned. Abrincs, amég talpad alatt érzöd eztöt a pádimentomot, te húzentrógeros hódvilágugató, mer kirázom belülied, ami prozódia nyirkosodott mög a hig agyvelődbe!

Lött erre állapot. A báli nipsíg zsongott mint a zsidótemplom koplalókor.

— Placczon állok, köpöm oda nekik. Ide no!

Gohér Ábris a vizit-czéduláját dobta a lábamhol.

— Majd ott hagyom a nömösi czímerömöt a

sáppadt czifferblattodon, te süvölvény! — mondok és
mán befele jis fordítottam a pöcsét-gyűrűmet.

Ha Lupi bácsi nem kérel, embörhalál esik.

— Náczi! — kajátok oda a primásnak.

A'mmán tudta a dörgést.

Bevittem az egész bandát a kompániába.

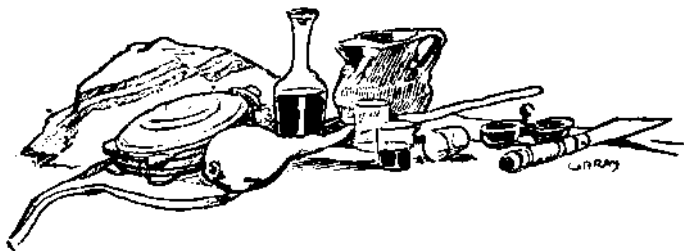
— Ezöknek a nasságos uraknak húzod kivilágos
kivirradtig! A szálába egy hang sok, de annyit se,
mert prémnek hasított le jasztat a göndör gyapjúdat
irhástul. Kernyel! Száz butéliát ide!

Ho'llehütsem magamot, nyakaltam befelé az or-
vosságos vinkót, szűrném vissza abba ja zsidó ánslog-
professzorba, aki méri.

Náczit az ölembe jütettem, úgy húzta. Mikor
jól csinyáta, bankót gyugtam a fülibe. Mikor elhibázta,
pofon ütöttem.

A cigány a nótát húzta, én mög a bankot.

Így mulattam én a köpi bálba.

A MINISTER-ELNÖK SZUHARÉJÁN

Tartom!

Bittó éngöm is möghítt. Ösmérni akarja a vidíki hangulatot, hát ezér. Kötnék föl a nevre, mondok: tán kántornak níz, hogy túllem kérdi a hangulatot. Papp köll mán tenéköd, nem kántor! De csak eemöntem. Nem csinyátam belülié tarisznya-kérdést. Világéletembe lejereszkedő vótam mindön emberhöl. Azt se níztem, minister-e jaz istenadta. Hát tehet ü rúlla, hogy mögtötték? Belelépett mint Peták Vincze a csokoládéba.

Bittó Pistihöl különben ikább főjereszködök. A Széchenyi Ödöny gözmotolláján húzattam fő magamot. Máj beleszakadt a masina, akkorákat szuszakolt. Alig bírt velem. Bizony teljes embört visző, nem hitvány paragrafus-szopogató, simléderkoptató iródiákat, kit akár a tenyeremrű fújjak el, esne bele a tentatartójába légynek.

Gavallér lítömré első helyre vátottam bilétöt. A palota, akit a mi pízünkön uzovál a minister, egy sörczenténsnyire van a sikló filegóriája mellett. A kapuszine faintossan tele vót szórva czitromváí. Peig

nem is czitromfák hullajtották; nem is högyrű kerút, ha' fenékből szakadt. Hogy zabon él a nagyvárosi döge, azt egy túrásra kiláttam belülié, míg a szegény vidéki lú gazon tel, sőt mahónap a czirok-söprűre is ráfanyalodik.

A grádics virágos pokrócczal vót leterítvel. Nyilván nem jól sikálták föl. len ez a városi gazdaszszony mind. Ha szörzök, nem is inned viszek asszonyt, aki jegész nap csak a kanapén nyúladoz, mög a klavért böködi.

Oan világos vót a tornác, hogy nállunk, ha Rebinyák szappanyost magát gyújtják is mög, fertály akkora sincs. Szinte láttam a sanyargatott níp zsírját, hogy potyog le a gyertyákrul.

Ódalt huszárok sorakoztak. Úgy átak mint a czövek. Épkézláb, tagbaszakadt legínyek, az igaz. Könnyű nekik. Ezek is a szegény níp vírin tagosodtak mög.

Elöttem egy fürtös-frakkos nímét kapaszkodik föl. Ahogy mö'ffordul, látom, hogy ez az Andrássy. Csak azér is nímét, mondok. Mít keresködik Bicsbe, ha jigaz hazafi? Hogy a gubámot odahagyintom a ruhafogónak, egy püspök fújtat el mellettem. Majd lehúzta ja köröszt, aki jabba a szalonnás nyakába lóggott, akasztanám ki belülié.

Az első furczimérbül bóra fordúva, e'kkis tök-mag embörke furakodik hozzám.

— Hát maga kiféle? — kérdöm ütet.

— Én vagyok a házi gazda. Üdvözlöm! — mondá ü.

No hazám, ha jez a te miniserelnököd, akkor eredj Taliánországba makarónit fúrni! Hiszen eztöt a cziuge-fogót a Gyuszi bojtárom is a fődhő vágja.

Úgy mö'ropintottam a kézit, hogy három hétig nem tud véle aláírnya.

Nyüzsgött a sok vendig. Az asztal teli kuglóffal, limonádéval, csájával. Hogy falták a sanyargatott nép filléreiből kicsikart, beteg hasnak való komedenciákat! Mán csak a híriér végig öttem egy táblát. Piha, de komisz! — böffentöm el magam, hogy bekaptam egy kuglófot mög e'ppár tálacska fagyalékot, akit körűhordtak. A lokájoktul nem gyöztem elszödogetnyi a mihaszna nyalafántos ítelököt. Csak-hogy mögutájjam, azér öttem. Ez a kolerás vacsora mán magába jis prográm.

A jobbrul eső szálában érsek gyuvontatta a kisasszonykákat.' Az igaz: rózsaszín miatyánkos arczulatja is vót a szentjeimnek. Bejállottam vóna éretük faczipós barátnak. Bizony, oan firer-czugot állítottam össze magamnak belőlük, hogy akar mingyár a hetedik menyországba röpihettek vóna.

Mán csak illendő, hogy a házi asszonynak is bemutatkozzak. Arrú ösmértem rá, ho'jjól nekisudarasodott. Mer hogy kis embör nagy botval jár. De nem vót ám bot, hanem karcsú pálma. Elejibe illegök és aszondom:

— Kegyes kezejit csolkolom, kegyelmes asszonyom. Én vagyok a Mokány Bérezi. Engödelmivel együttem tisztölögni a kormány fejinek rózsakoszorújához, őszöm a mosolygását!

Pisti ministerné csak nízött, oszt' eefakadt neveivel.

— Mein Herr! Sie sind wohl im Irrthum!

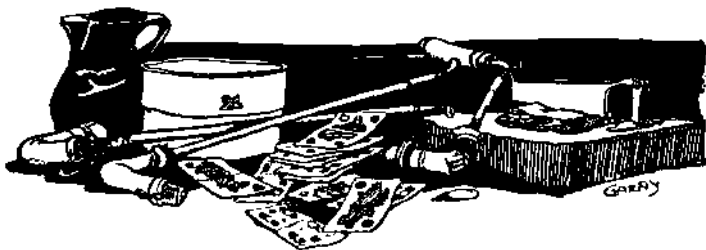
Ne no! Irdumm vagyok? Ez még tán a dummnál is több!

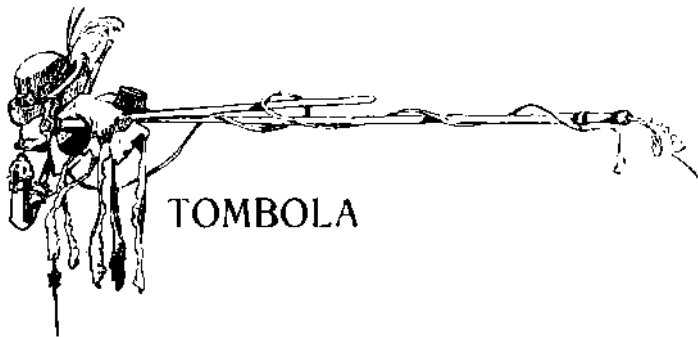
Ha mellém nem ugrik a Kandó Kálmány,*) bizony mö'ffejtközök gavallér voltomrul és leszödöm fejrül a síónt. De csak jól esött, hogy nem ü vót a házi asszony.

Keresóm Ghyczyt. Sehun se vót Peig möte a fejit ráreszkérozza oan czondra blattra, mint a törvényjavallatja, kezdóm respektányi.

Dikhecz az ien szuarénak! Különbet tudok én. Arra fele is kanyarodtam.

*) Akkortájt a miniszter-elnökség első tanácsosa.

Gyöpre legínység!

Mán hogy: ki ja vikszos pádimentomra! Mars be a jótikony lutriba! Mer sok ám az adótul mögtört nyomorék, akiön segítenyi muszáj. Csak azt nem értöm: ha mán játíkkal akarnak lökni a sanyaruságon, mér nem oan játíkhól folyamodnak, akihól mindönki letjebben ért, mert hogy magyar!

Mindönökelött peig magyarok lögyünk! Ott hányja el a fogát, ha jén tudom, mi fán termóit az a tombola.

Aszongyák: görögđ van. Máj mögkérdöm, ha jotthon löszök, a Simon görögtű, aki zsidónak gyütt le hozzánk Dombszögre.

Ha mán terjed a czibilizáció, terjödjön hát ki én rám is, mondok, és glanczossan kikészítöttem magamot nímetnek. Mert bizony, még nímetnek is különb a magyar, csak akarjon.

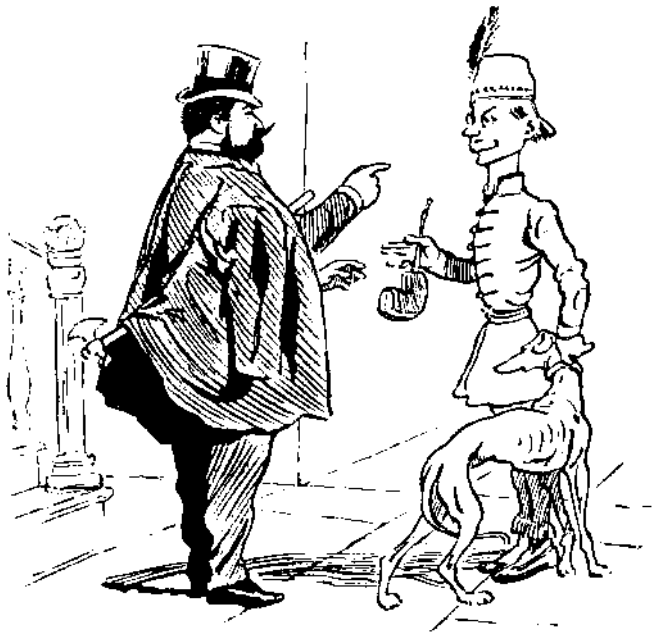
Odamönni, gyalog möntem. Ha nem az én szandlóferemen járhatok, ikább lábszáron.

— No Pepi, vagy minek hullajtottak erre a sáros gombóczra, szóllok ahhol a gyerkóczhól, aki jött a lépcső tüvibe kapdossa el az embör lábafejit, hogy mö'ssuvikszolja — siralom néköd ez a vigadó, mi? Nesze ja csizmám, szaladj véggig rajta!

A grádicson sűrűn hömpölygött főfele a nipsíg. Mö'mmögátam az alsóbb fokon, mikor hummi diszös honlyeánka ídesanyástul karikázott el mellettem a fordulón, ha'llátom mög, félvér-e va'ttelivér. Mer jenkor van gusztó csak; ienkor föst letjobban a fehér szemily. De ja hurczátul még a sarka vége se lát-szott egyiknek se. Csak elül emegetik a szoknyát, mer' most ez a tónus.

— Hát maga mi? — tudakolom, hogy felemagas-ságig értem, falaznák be aki jezt a kübül való Jakab-lajtorjáját mögalkotta. Hát maga mi? — kérdöm aztat a nímeknek rezolvált üvegös tótot, akit a czugos ájer csak úgy lebögtetött az odújába.

— Én, gérem, fagyom á pülledőr, szüköli alá-zatosan a nyovolyás.

— Hogy fagyot, azt látom. Ugyan ki bujtatott ebbe ja maskurába?

— Gérem, eztet id fan a mótjor némszedi gal-laquandl.

— Forduljon ki belülied a tót miatyánk, mikor javában falod, te kimustrát kérgesig, dohogtam ma-gamba. Ezé ja szóé kípen törünélek, ha vóna. Fönt-szóval mög így: itt a czigarószipkám, mög a Szellőm. Eztet a kettőt rád bízom. Hiba ne jessön egyikbe se, aszondom, mert letépem errül a találomra összerótt tagjaidrú a mundért. Ezzel egy fiórest úgy a kezibe nyomtam, hogy máj lejejtötte a csutka karját. Szervusz Szellő! Ha mögsimogat ez a nímet, ne szenvedd!

A gardróbban nagy vót a dulakodás. De jén mint kos a hodájba, féretúrtam az utambul, aki nem köllött, a lábommal mög ú'sszétrugdaltam, ami elibéje akadt, mint a polyvát.

— Itt a gubám! Ezt fogja!

— Ne lükülüdjün oz oreság, mondja é'ppariémos botos legíny; majd ha rájün a sur. Elsű o ründ!

Erre aztán vágtam is oan röndöt, hogy a Misa béresöm se különbet a laposba. A rúfös gavallért mög a térgyemmel úgy odatoszintottam a padhol, hogy a stelázsirul 300 téli kaput potyogott rája. Szerrettem vóna nyomtatóknak még högyibéje is únyi, de bévül mán mö'sszóllamlott a muzsika.

Hamar a lábas-tükör elejibe!

Kihúztam a keztyűt. Gazember nímetje kicsi numerust adott! A Muczi csikómnak nem vót oan keserves az első patkoltatás, mint a gazdájának ez a keztyűbe való belegémbörödés. Éczörre csak . . . püf neki! . . . Akkorát repedt a disznó kecske-büre,

mint vert fal a kánikulába. Hát így mesztélláb kézzel mőnjek be?

Ez a paradicsomkert csak! Mien vállak! Hát az ott, az a bögyöske mit mutogatja, ha tilalmas? Mit ingerkődik? Mért is több szabad a szömömnek mint a kezemnek? Ha auszlóg, mérjenek is belülié! Szinte elnyihantottam magam, akkorát sóhajtottam. Mintha visszanyögnének rá. Valaki a vállam högyit üti mög é'zzörgős legyezővel. Nehéz sejtés fujtogatott. Lassacskán fordulok hátra ... hát csak hogy el nem röffintöm magam... Hun is láttam mán én eztet a daruban marasztalt nyöstíny gólyát?

— Honfikém édes, emlékezik még? . . . Üljön ide mellém, maga hamis!

Szentséges Leokádia! Hiszen ez az a kotlós nádszál Cziberella!

— Bizony nassád, mondok, nem jutván eszömbe, hun lőtt légyön voltaképpen szöröncsém . . .

Ekkor látom mög Lupi bácsit hátúrú, ahogy a keze fejit melengeti a dereka tüvibe.

— A holdsugaras éjt, a szliácsi hölgyikét, a füredi honleányt elfeledhető? Hálátlan! És úgy molsolygott mint az eczetágy.

— Lupi bácsi! — súgom oda a fogamat csikorítva, forduljon mán erre, oszt vigyön vakon, amőre lát... Igaz! — mondok főntszóval. Az, isten Jézus úgy se! Hát nassád az, nassádkám? . . . Lupi bácsi! — ordítottam titokba.

Végre mö'ffordult, mög is értőt, nyakamba vetőtte azt az ötven fontos karját és vitt.

— Hamar Bérezi! — mondá ü. Bugaczy Laczi, Potyoghy Gyurka halálba keresnek.

— Ejnye, éppen hogy javába társalkodók ü nasságával! Kézit csolkolom!

Ezzel egyet mártok magamon, Lupi bácsit a nadrágszíjjánál fogvást huzom el s egy ugrással a szála túsú sarkába származtunk.

— Czukros gesztenyét, uram! Narancsot, teát! A szűkölködők nevében! — flótázza mellettem egy hang. Ragyogó peszra kínáogatja ami időssége vót.

— Ejnye gyöngyikém, őszöm a szívit, mondok, hát a letédesebbibül, amiye van, nem anna?

— Parancsol czukros mondulát, linczi tortát?

— Hogy vesztögeti, áldomannakaczukerpakerájos bimbós kis szájának a virágos fakadását! Ha mán ídessig, nem iennel élek, nem ienön nevelkedtem én. Halom abbul a saját termésű puszijából ha juttatna vagy egy itczével!

A kis peszra rám mereszti a szömit, a csipkés szakácskája zsebibül kivöszi a patyolat fehér keszkenőt, lejomlik a székre s úgy tele vihogja a kendőjit, hogy ha bonbony lőtt vóna, kitötte vóna az itezét. Egy kitéglázott hajú vín ficsúrhó odahajúva, aszongya:

— Qu'il est dröle, ce gentilhomme campagnard!

Hát grófkisasszony vót, aki a jótikony czél tekintettyibül magyarul beszíit.

— Mán, mondok: dril-e, dról-e, néköm egy feki! De kappanyárnak éngöm ne tessen tartanyi! És büszke kakaslépésbe emelgettem odébb a lábamat. Ebbül is mögítélhette: kappan vágyók é, va'sse?

— Há, schéner gafelír, herr fon Mokáni! Tülem fogjo veni legoláp hormincz lözt fir de tambala!

Hát ezt a libazsíron neveet zsidonnát mi förgeteg lódíjja az utamba?

— Na? Nem ismeri engimet? In Föred! Föred sur Bolatan? Frau von Kohn? Ami tánczoltok edjött az Annabálba ed kalanba?

— Hát maga az, ifjasszony?

— Wieheisztifiasszony? Mikor voltam énedifiaszszony? SieGrobian, was Sie sinten! Gatt, ezek a mad járok barbárok. Olejan ungebildet nation! So ein roher Mann!

Ezzel vágta előre a sleppjit, tetőtől talpig mögmért és otthagyt.

De sajnáltam, hajh!

Ippeg, hogy kezdik ordítani a numerusokat, a gardrobbul kivátottam a gubámot. Lupi bácsi ott aludt el a sarokban a piros bársony kanapén. Jóízüven hortyongatott, kár lőtt vóna fölébresztenyi. Egy jordány épp melleje akart ereszkönni, de Lupi bácsi akkorát fűtt, hogy a fölpörös leszídút a pamlagrul.

Ennél se vót jobb multságom az öste.

Az az embörnek kiötözködött vigadóbéli papagály is ott bóbiskolt a széken.

— Mimet! ordítok rá. Ide a tajték-szipkámot! (Alyig bírt az eszibe kapaszkönni, úgy elámodta.) Hát a Szellöm, te madár-professzor?

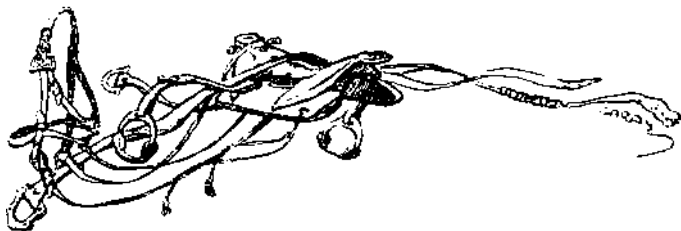
De a húséges agaram, hogy mö'hhallotta a gazdája szavát, a fülkéből a nyakamba jugrott.

A Pepi gyerök még ott didergött a kapu jalatt. Ennek odaröpintöttem a mö'ffakadt keztyűmet.

— Nesze, csinyátass belülié magadnak szarvasbürnadrágot!

Hogy oda jártem, még javába folt a multság.

Az igazi.

ÁRVIZI SOR

Elejibeh!

Csak nem maradok otthol, ha még akkora sarakba dagasztunk is: mikor odaföl segítségér vonyítanak.

Főmének, mondok, e'kkicsit szárazra segitthenyi ükét.

A kajla oszfálton mög is látok egy magányos vászoncselédet.

— Nini asszonyka, nem fii maga a víztül? Ki tanál csapni ja Duna, kivátt, ha jeszre vöszi magácskát, mondok negédössen.

— Jaj nem!

— Ne mentögetődzön, ifijasszonyka, biztatom; máj mö'mmöntöm én magam! De hogy a dereka köré akasztanám a mentő karomat, oat ütött rá, hogy máj magam kajátottam segítségért.

— Ejnye szógám, de haragos járása van a kézinek! Mán csak mö'vvarhatná az embör, hogy az áldozat-kíssíget nyájassabban fogadják, ha vesződelöm van. Hát még válogatós is! Mert afféle *M. T.* bötüs Mihaszna Tulok gyütt, azzal menekődött el.

Ez az asszonyféle döglik e'kkis uniformis után, lia nem rikít is egyeb rajta, mint az a két bötűs franél rongy. Azt hiszi, könyér köli a nípnek mög szalonna! Annyi a könyér, hogy ha émmás tetejibe raknátok, lenízhethníték rúlla a Gellértre; a zsiradék mög kitúrná ágyábul a Dunát, ha mögeresztentök. Hanem *széria* köli a nípnek! Azt gyűjtsetek; mög píz. Mert ammien káros a vízár, ippeg oan hasznos a pízár, verném csapra ahány hordóval szűrtek le a bécsi bankóprésön!

Deröglyével vitettem magam, oszt körűníztem a borítványokon.

O-Budán nagyon kijöntött. A partiul ugyancsak sivalkodtak felém, vögyem föl a bárkamba ükét.

— Viszlek, de csak válogatva. Aki fiatal némben, azt mö'mmöntöm!

Jézus Mária és Mózsos! Hogy közel érök, látom a merő lucok Izrajelt! Hát ez a sok viz Jordánnyá körösztozte a Dunát, va'mmi? Czurukk, fajzati Elgyütt az özönvíz, ki vagy öntve! nagy bünejidért, ürge-náczió! Odébb!

Intök a csáklyásnak, hogy hamarossan takarodjunk el inned . . . amint egy baglyas zsidó legíny a hátán hozza oda ja mátkáját. Nem vót ocsmány a kóser hajadonka. Mán ezt csak bejemelöm.

Beléje kapaczkodtam ott, ahun letbiztosabb fogás esik rajta, hogy mint a esik, ki ne csússzon a kezemből vissza ja Dunába. Be jis hoztam szöröncsészen és mer más hely nem vót a sok dereglyéstül: az ülembé üttem a kis Rákhelt.

Mö'ttoszintom a partot, oszt tovább ment a ladik.

— Jaj! A Móricz! — kiáltja ü.

— Czilikám! — jajgatja vissza ja göndör vőlegíny. Megálljának!

— Jókor füttyűsz, Jakab! Én tnög nem állok. Gyű nól

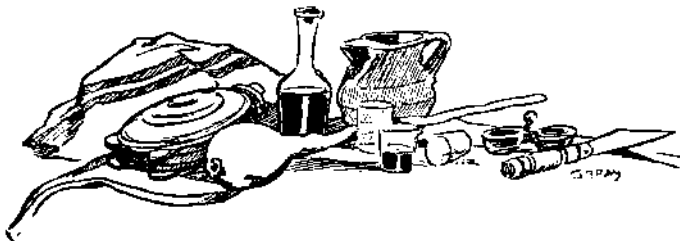
De ja Móricz a vas gyűrűbe fogódkodott bele s be jakart ugrani közibénk.

— Ne toladodj, tallús! Nem bárka jez! Én se vagyok Nojé, hogy párossával vögyelek be magamhol. Ölég neköm ez az egy!

A Czilike úgy mögijedt a haragomtul, hogy a honyom alá rejtötte a fürtös fejit. A vőlegínynek pedig belefogódkodtam a kondor üstökibe, oszt, Ábrahám Izsák szent lilék nevíbe, úgy a víz alá nyomtam mint a tököt. Mikor az iszapos ábrázatját mutogatta, akkor mán a pesti parthol voltunk közel.

Nyilván mö'rromlott benne még az unoka jis.

Sokat vihet el a víz. De ja szerelmöt és kedílt soha.

ÁRVIZI LEVÉL

Dombszög, február 20-án

Laczikám!

Gyünnék, de nem gyühetök. Akkora nálunk a sár, hogy ölbe viszik ki a kutyákat ugatni.

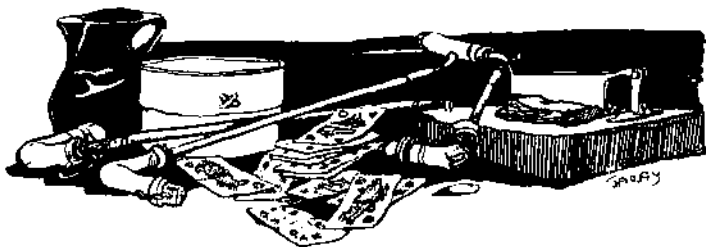
Apadtok-e odafel?

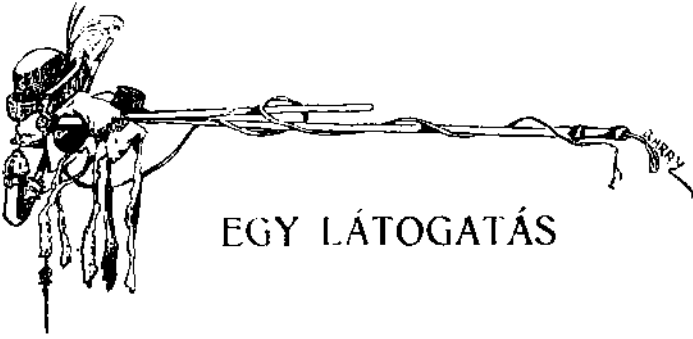
Ha jelmút a víz, māj fóst megest a vízi!

Ha jelcsöndesút az ágyú, māj szól! megest a csöndes!

Szerbusz!

Bérczi.

EGY LÁTOGATÁS

Ütöm!

Ahogy ma röggvel az ámbituson törülöm kípön az igás kocsisom, amért szénával dörgúte mög a pejkrát, rázöndít a Fünáncz. (A Fünáncz az a czondra kutya, akit jaz udvaromon tart jól a cselídsígem botval, moslékval.)

Mondok, mit vonyít a Fünáncz? Nyilvánvaló, hogy zsidó-szagot íröz, vagy nímetöt látott mög az utczán. Mer ha drótos tótot va'mmás idegönyt szimatol, akkor csak ugat; de ha zsidót, nímetöt pillant mög, vonyít Nem tanította rá senki: csak úgy a maga embörsígibül cselekszi.

Még jófurmán bele se melegödött a Fünáncz, kezdi ja Trafik is. A Trafik, ez a másík. (Nem az én portámhol tartozik, csak úgy gyün át látogatóba. Hanem azér neki is kijár ami a Fünáncznak.) A Trafik a letvíkonyábul kontrázott. ETrosz jel! Mi kolera löheti a nyovolyássajit? Tán bizony... még csak a'kkék az új adóhol, hogy ne csupán a fünánczminyistérijom, de még a kutyám is mö'vveszeködjön tülle.

— Csiba te! Húzzátok be jaz ól mögé ükét, Palya! kajátok oda a pajzán gyөрöknek. Mi bujt beléjük?

A kutyám mán most oan keservesen sivalkodott, hogy bejillett vóna zsidó kántornak hosszi napon. Sáska gyүн-e, vagy vége akar lönyi a világnak? Még ien lamentációt nem követőit el, móte a cselid-jeim jóvoltából koplal.

Ekkor löki felém a lapoczkája közül víkony fejít é'ddarucspasz, oan szabólegíny furma alyig embör. A lábszára úgy lödörgött a csizmaszárába, mi'mmozsártörő a mozsárba. A körme közzé fokost szorított, tán hogy a szél fő ne kapja lebegő mivoltjából. A nyakába panyókára löggott egy göndör guba, akár rüdon a fekete zászló. Az orczátlan szakasztott oan birómándlit uzovált, mint úri magam. A szakállából szerettem vóna szakítani pozdorjának valót, a бүribү mög taplót. De nem vót бүr a pofáján, ahogy a diskurzus folyamatján kiderűtt.

Azt kérdözte: hozzám van-é szerencséje?

— Hozzám hát!

— Alász' szolgálja!

— Nem tartok szógának ilyen hitvány cselédöt. De ha önnyi akar, az ámbitus végén van a konyha.

Ekkor a víkony dongáju snájder még a szügyit bökte ki, hogy ü nem kúdúni gyűtt ide, ha' (előfizetést gyűjteni).

Hát széna a píz, hogy gyűjtsék? Előfüzetést? Ú'sszödögetik mán, mint a gyöngyösi barátok a liztöt? Tán bizony kint is áll a szekere?

— Uram, én a haza nevében gyűttem!

— Akkor mönjön is csak haza! Siessön, mert úgy itt felejttem, mint a köhintést.

A Fünáncz mög a Trafik olyan hosszikat rított most, hogy madzagban mögtött vóna 200 rüföt.

— Hazámfia! — mondá ja fölötztetött ürge, hallgasson meg! Mikor az ember azért állít be egy hazafias hazafiúnál, kinek neve béhangozza nagy ez országot, hogy e hont közösen megmentjük: egy kissé barátságosabb fogadj istenre tarthatna számot.

— Hm, mondok; már hogy mi ketten möntsük mög a hazát?

Tetszött neköm ez a gondolat, Hátha én eltrafalom, akit eddig híjába vöttek czélba a czímerös státus-férfiak! Országos embörhöl pallérozott tónus illik, mondok magamba. — Böffentse ki hát, mi dagasztja a mellyit, barátom?

— A választások küszöbén állunk. Megint biztatni kellene a népet. De fogytán van a pénz, a hitel, az ital, a lelkesedés I A zsidó . . .

A Fünáncz mög a Trafik erre a szóra mán üveg-hangon flótáztak az ól megett, úgy, hogy a hízórn is gusztust kapott a muzsikára. Mán most tarczbe fűtták.

— A zsidók, uram . . .

— Hagyja a zsidókat I Máj csak agyonütögessük őket, ha független állam löszünk és győzni fog a szabadelvűség.

— Lelkesülök nemes és czélirányos gondolkodásán!— hízelködött a vendig. Tehát egyazon alapon állunk. De mit ér, ha ezen és ehhez hasonló eszmék csak az ön kebelében buzognak? Terjeszteni kell! Erre pedig csakis a „Kortes“ alkalmas.

— Tessen?

— A „Kortes“ azon újság, melyet alapítottam

a hon-haza megmentésére. Bor helyett ezt a lapot kell mérni a szent népnek . . . a . . . (csitt!) ... a buta népnek.

— De hát mö'rrészegődik-e tülle?

— Meg-é? Megkergül beié!— mondá meggyőződissel a vendig. A törköly-pálinkánál is erősebb argumentációval száll az agyvelejibe. Nem csak ő kap be tőle, hanem bekapok magam is.

— Ahán! Aztán mipárti voltakép a „fortes“?

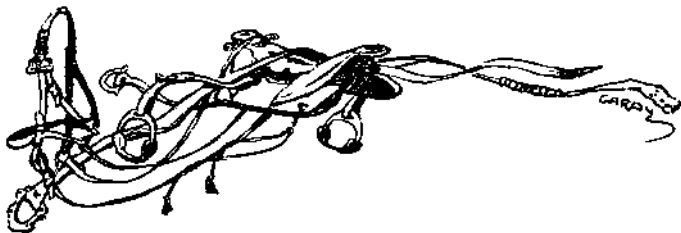
— Hiszen az a virtusa éppen, hogy minden párti! Mert minden pártot köll megnyerni a szent célnak. Azért hát kérem önt, jeles hazafi, fizessen elő 100 példányra!

Kiöntelek, te frizérozott ürge, mondok magamba, hogy mö' nne bántsam.

— Ágravaló, ágrulszakadt ipar-banditája, nesze a foglaló! — mondok kiméletössen föntszóval.

És ezzel egy nőmös lendítéssel kipöndöríttem. Bárcsak kilökhettem volna jaz országbul, hogy valahun nímetnek esne le, mert való igaz, hogy röstellöm az atyafiságot. Ha ja hazát mög nem möntöttem is, de letalább a hazát möntöttem mög ettül a sviháktul.

Mán csak azért is jól esött, mer mintha csak elvágták vóna, éczörre abbahatta a jajgatást a Fünáncz mög a Trafik is. A hízóm is mö'nyugodott és jóizüven röffintött, gondúván magába: van embör, akin disznóságba még a mangalicza se foghat ki.

A RÉGI JÓ VILÁGBÓL

Sahaj!

Snasz világot élünk!

Minősen pojén-donőr, mint vót a glanczos világban. Még aszongyák, mindön jobban lösz, csak támogassuk a kormányt — támogatnám ódalba!

Szűkné komámasszony parancsol most.

De csak faintos czéczók is estek akkor Miskánál! Raktuk mint a hatökrös pógár, áiltuk mint a hogy. Gazsi mög húzta, hogy a római pápa a nevenapján se hall különbet — imádkozná belém a poszszúmust!

Úgy vót, hogy a Miska a felesígit odajütette egy tapaczérozott székre a szoba közepire; oszt a fehér, kerek nyakát mög a hószin vállát körútekergette kolbásszal. Akár arany láncz lött vóna. Mink mög a verbungost jártuk körülötte. A Miska sebös kutya-futtában leharapott egy darabot a kalbász-rózsafüzérbül, utánna mink is. Ikább abba ja gyöngyszin vállajiba haraptam vóna bele!

Bizony, sós íze vót az én falatomnak. Nem zsiros vót az, ha' vizes. Sós mög vizes pedig azér vót, mert az asszonyka rápotyogtatta azokat a gyöngy könyveit. Biz' az ritt. Odasugok neki:

— Ne ríjjon, nassád leiköm, önném el a kalbász alól aztat a harmat lapoczkáját!

E'mminutáig mög is sajnátom ütet. De nem sokat biztattam, mert nem akartam erontani a nömös mulatságot.

Hogy az asszony kiment, eredt mög csak isten igazába jaz öröm. Én magam eljártam a Kinizsi szőlőmagyarját, csakhogy török heött a kis kontrást akasztottam a fogam közzé. Mert hogy a fogamval ketté harapok e'rréz krajczárt — lökném oda penzióképp a fűnánicz-ministernek!

Ittunk, az igaz. De annyi czilinderrel nem bírunk kiinnya, mint amennyit Miska ja falhó vagdosott. A bor, ha kárba mönt is, de nem az üvegje; mert egy nállamnál is kutyább legíny ú'rropogtatta a víkony cserepeit, mint jordány a húsvéti máczeszt. Marczy mögötte a parádi üvegöt, de még a báránysüvegöt is. Nagy tálentom vót! Hát, hogy Marczy rágja az üvegöt: aztat a piros levét, aki a szája sarkábu! csurgott ki, akár egri török-vérnek nízhethe vóna a tudatlan vendég, pedig magyar vér vót!

Miskának erre megest hatalmas ötlete támadt. Ibrikkel, fakanállal beparancsúta a Jutka szakácsnét, fogja föl, habarja mög a Marczy vérit. Közbe ja felesége glaszé-keztüjének az ujjait mind levagdosta s aszonta Jutkának: vérös hurkát csinyájjon borkorcso-lyának. Hát nem mögöttük, hogy csupádon csak a varró czernája maradt mög?

Mikor ellaktunk, szanaszét dűttünk; ki ja kana-péra, ki ja vetetlen ágyra. Miska a czimbalmost gyúrte maga alá, azon horkantott, hogy a czitnbalmos azt hitte magáru: böggös lett. Nevelt embör lítettökre vetött ágyat kerestem valahun az alsó házban. A béres gyerökei szuszogtak benne. Hármójukat lepedőbe kötöttem, úgy dobáltam ükét oda jaz ídes anyjuktól; én mög a meleg helyükre bújtam.

Hogy reggel föltápászkodok, alyig akadtam rá a fejemre. A szobába magam vótam. Kimennék — az ajtó be van csukval. Szabadúnyi akarok, mer ott bévül gonosz vót az ájer. Azon a disznószem-ablakon mög ki nem férök. Ez a Miska munkája, — mondok. Éczörre csak melegem kezd lönyyi. A búbosba is möggyútt a szómatúz. Hát e'mmi? Rittig! . . . rám fűttik aztat a mohamed-kemenczét! «Nyissátok ki — ordítom — mert összedüntöm eztet a kalyibát!< Oda-kint nagyokat röhög valaki. Rájösmértem a Miska szavára. «Nyisd ki Miska, mert Jézus szent ferhécz ugysa, alája tollak ennek a gazos fészeknek!« Ekkor mög az ablak alatt zönditikráa Gazsiék, hogy «csúnya bogár az egér sitítbe!« A magam nótájával keserítettek. De mán ekkor nekitehenködök a redves ajtónak . . . recss! . . . kirepül a hitvány ábda, magam mög utánna.

A Miska a góréhoz tamaczkodva, a hasát fogta nevettyibe.

Zseni gyerök vót, hijjába. Nem tudtam mögharagudni a rokony Illökre.

Mögizentük Jóskának, hogy Miskátul hozzá mögyünk seregestül tyukveröre. Jóska erre az örömhírre mö'sszökött előliünk. De jazer a nem szegte ja

kedvünköt. Betörtük az ajtókat, mindön butyrát ki-dobátuk az udvarra, a firhangjait fővagtuk török dohánynak, azt szítottuk. Az új hintáját kívül-bévíl bémeszeltük; egy ánglius csődörít, akiér 1000 aranyat adott, mö'mmiskarótuk; a képejit lejakasztottuk a falrú; szent Porczyunkulának kulimással bajuszt pingátunk; a szent Jánoskának köcsög-kalapot mázótunk a fejibe; az egyik hízóját fölötztettük az öreg úr gyenerális uniformisába, osztán béjeresztöttük az író-szobájába; takarmánynak mög a könyveköt töttük elibéje.

Így mulattunk a farsangon hajdanába!

Hát még nyáron a feredőbe! Mikor a közös bazénbul kihúztuk a csapot! Az asszonyok úgy benne voltak a szapulásban, hogy eszre se vötték, mikor éczörre kezdett alattuk fogyni a víz. Ugrándoztak, ficzánkoltak, mint csík a gyöpön és nagyokat sivalkoddak.

Egy nímet asszony dühösen kijabálta, hogy „*tu pédjár!*“ Egy kövér jebuzea mög folyvást ezt hajtotta, hogy: „*gevált!*“ Köztünk vót Laczi jis, a szógabiró, Ütet hitták segödelömül, pedig maga vót az, aki ja csapot kihúzta a feredő fenekibü.

Hanem osztán kárpótlásul derekassan múlat-tattuk a dámákat. Invitátuk ükét: gyűjjenek el véltünk a sziklából. Oan ekhót hallanak ott, aki még a tiha-nyinál is ekhóbb. Ez négyszer repetái. Én vezettem.

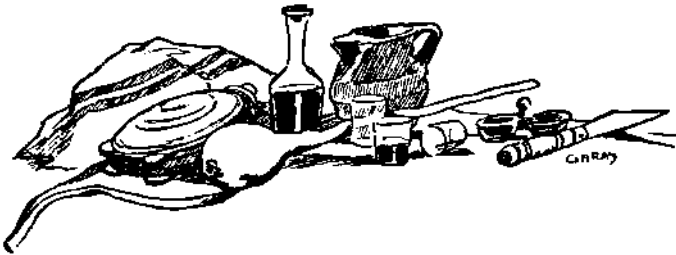
Hogy odajérünk, elkajátom magam: „*Főszaladt a nyu! a fára!*“ Hát a kutya ekhó ezt feleli, hogy: „*Föl ám az apád hátára!*“ Az asszonyok be se várták, hogy repetáljon, hanem szaladtak.

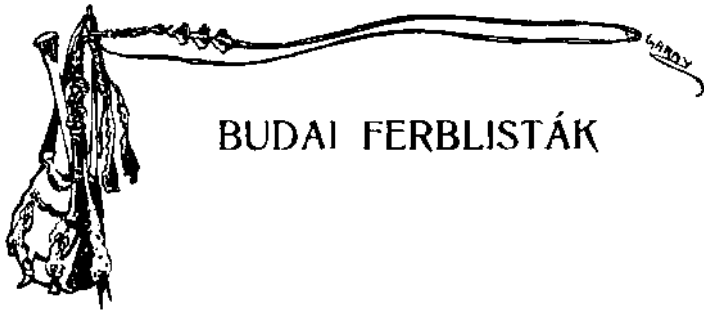
Így vót ez akkor! Gyöngy idők! Ebben a maji snasz világban a homályos múltnak derült emlékejit

szopogattya a fogíkony kedíl. Mára pedig van tudományos Ghyczynk. Kitanája a srófot és bejadja jaz adókúcsot.

Menek nazarénusnak. Azoknál se pap, se bíró, se katona; az asszony mög közös ügy.

Amég rászánom magam, h. sz. a. a cs.!

BUDAI FERBLISTÁK

Váttig azt hajtja az a sok petrenczefejú újságcsinyálló, hogy aszongya: magyarosonni kő ja nímetnek, ha köztünk akar mögéltni.

Ott van, bökitek, az a Buda! Nímetnek oan nímet, ho'mmindön éjjel hazaszökik a párája Bécsbe, kigyuvonni magából aztat a magyar gyéniust, akit napközbe szuflátak bele.

Akad benne e'cssomó nömössebb, anyarugta pugris, hogy mán ü — szabná mög a miatyánkját — rátér a magyar íltre, vallja a farbás bibliját, morzsolgatja a blattos hiszökédgyet. Neki is magyarosodtak. Aki mög bejártotta ükét az egyedül gusz-tálló religió drukkos malasztjába, nemcsak többül nyesett magyar vöt, de bejamter is.

Hát nem odaszagút mingyá az a sajtókukacz?
— pöndörödne bele ja maszlagos smirkázjába. Másnap tudta jaz egész váras.

Nem értöm, mér kapaczkodott mingyán bele jaz az olvasztékos törvínny? Mi kifogása van ellene? Ha magyaríttás, csak hivatalossan löhet azt mögejtényi?

És az ien kehös kormányra van bizval az haza!
Abczug neki dobszó nekű!

Csak a vidéken va'mmég e'kkis Magyarország.
Lobogtassuk is az ászlaját, akin ez az örök mottó
ragyog, hogy:

SZILVESZTERI MÉRENGÉS

Czoki!

Utánna jaz többinek! Ott fújjon föl a szilveszter-icczakai szél, ahun ér.

Mert kutya esztendő is vöt, származna az égyiptomi hét csapás nyomán oda, ahun üvegre fejtik a kolerát. Orvosságnak osztán szedje a Ghyczy jad-dig, ammeg elfelejti a négy spécziest.

Pedig hát ez a most gyüvendő kölyök esztendő se lösz különb az anyjánál. Adónak az unokája is csak adó. Kutyának eb a fia.

Azután mög vagy három úságlappal is mö'ssaporodott vén léttüre. Egy szem búza, ha jól fizet, húsz magot ad; de egy szem bötü, ha meleg éri, sokasodik mint a nyü. Búzánk nem lött, de úság van. Csak vigyétök a malomba, öröljétek mög a tudományotokat! Osztán dagasszátok is mög, süssétek is mög, ögyétök is mög. Vessünk bötüt, arassunk hírlapot! Ebbül máj mögélünk!

Mindönik receptet árul. Ez a segítés, az a segítés! Annyi receptet vöszünk, hogy orvosságra nem telik. Néköm hijjába is nyomtatják. Búza lögyék, ne polyva, akit néköm nyomtatnak.

Betliztem az asszonyokból a bazárba. Mondok, egy kupiczával benyalok a szegények jóvoltáér. Hun is van az a tavalyi csaplárosné, aki jéngöm kiszógát? — öszöm aztat a heössen kiesztergálozott derekát! Tán csak magáhol kacsint?

De biz nem törte jött a hideg egyiket se — mert fáztak az lelkejim. Kuczorogtak, diderögtek a sátorba és oan siralmatossan níztek e'mmásra, mint a dufla ablak tilen. Olyik még ásított is.

— Rossz a vásár, ugy-é lelkem nassád?

— Bizony rossz az, — ásított a szép asszony.

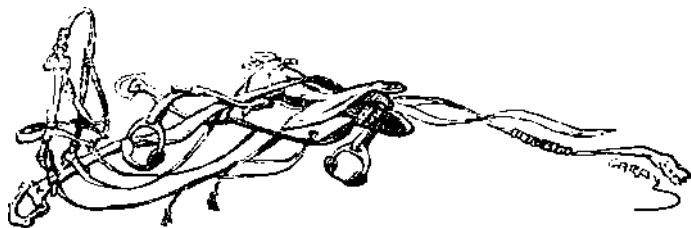
— Va'ttán amért nem tetszenek csolkot mérnyi? — mondok s a kalapom széle alul oan ídes-lapossat tanáltam odapislantani, hogy máiénak is bejillett vóna.

— jaj, hagyja el! — mondá ü. — Köll is a csók! Ha tetejivel mérnénk, se kapnának rajta.

Hogy ezt möghallottam, főfujta keblömet a na'l-lelküség.

— Nem köll a csókja, nassád; czédálom valami koplaló sihedernek. Itt a tíz flóres! . . . és deiikátus puszit czuppintottam a kis ujja rózsaszín körminek a lethögyire.

Mert tudok ám én na'llelkü is lönnyi, mög értök is a beszidhöl, ámbátor némőkor bizony elköppinti magát az embör. De mikor oan erős bennem a szittyta természet: a bátor beszid, mög a bátor cseleködetl

A NÉPKONYHÁBAN

(MÁSODIK LÁTOGATÁS)

Kampecz!

Ott jártam megest a leves-korcsmába, ahun ingyér mérik az ítélt egy hatosért.

Az ínség enyhítése okábul bemenek én is. A kármentőbe takaros vászoncelídet látok selyembe. No, ippeg arra vagyok én ehös.

— Nassád, — mondok, — é'pporczijó ítellet kedveskődjön néköm is . . . és vagy két sukra jeresztöttem bele ja tekintetömet abba ja bogár szömibe. Hozták a levest. Egy repedt sarkú tót leány aszongya üljek le, ögyek.

— Nye krics 1— szóltok oda ja Marijankának. — Add oda valameik zabon neveet zatyádfijának, én ú'sse élek vele. Gombóczos levest az agaram se jeszik. De hun is van a dögje? Hadd mutatom be jannak a selyem asszonykának. Mer az után már ikább levedzik a szám.

— Nassád, oan kutya je, hogy ha czintányíron

nem viszik elibéje az ítélt, a hátulsú lábával utasítja el magátul. Úgy a!

A hógyike jerre szügybe vágta a száraz kis fejt és ú'vvihogott bele a lénijás könyvibe. Mő'ttet-szöttem nekije. Erre jén gavallérossan úgy nekifeküdtem a kármentőnek, ho'kkét lécze ki jis röcssent.

— Sose ejtse az eszit az alsó szoknyájába, nassádkám, — mondok, mer hogy elsikította magát. — Itt van az ára!

És ezzel odalengetöm elibe a bankót. Közbe keresöm a Szellőmöt: nem lelöm sehun. Erre a számba gyugom kampóra hajlított mutató-ujjamot és akkorát süvítök, hogy a Marijanka három porció babcsuszpájt ejtött ki ja vörös kezejibű. Erre josztán vagy öt szál nípkonyhabéli honleányka összegyugta a síonyját s ott suttogtak nagy rijadozva a sarokba, és hun az edgyik, hun a másik vetött rám pillantást. De nem sokat törődtem a kaczérságukkal, mer a Szellőm nem tudtam hova veszött.

Éczörre nagy ordíttás, sivalkodás a konyhába. Közbe mög vonyítás. Ez az én Szellő kutyám! A pákosztos bestéje kint gazdákodott a fazekak közt! Hamar a karomrul lejakasztom a karikásomat. Hun vagy, eb? Ahogy kifele möngyök, kitarul az ajtó, az én Szellőm nyakába é'ffazék. Leütöm rúlla. A kutyám pofája tele babbal, a betapasztott szőmitül nem lát, a feneke korom, a hátuljárul lehámlott szőre-bőre a forró víztül, akivel mögáldották; a szakácsnő a mög-rémisztett úrhógyekhöl rohan, nagyokat csuklik amint beszél, hogy ez a «kutya kutya» tíz forint ára kártött a konyhán.

Az ócssó vendígek mind összeröffenek.

Se ne te ne! Ordíjzatok mán!

— Nassád, mondok a kármentóbélihöz, sose tesszen mögijennyi. Aki kárt tött a Szellóm, itt a tíz forint, futja ebbül.

Erre vittem ki ja szükölő agaramot s ott hattam azt a moslékony intézetöt, ahun vízzel tojasztéroz a fővársi pógármester, élne a konyháján hóttig.

Menek arra befele, ahun virít a makk, mögatök.

KUTYARFKEDTSÉG

Közbe mö'bbetegődött a Szellőm. Nem kutyabaja lőtt a kutyámnak. De berekedt a torka. Hogy a pákoz döginék a minapába benszorított a feje a köcsögbe, akit úgy kölletött letördelnem rúlla apró cserepekbe: azótátul mö'rekedt a szava. Se jugat, se vonyít. Mán ennek doktor köll. De nem bízok a zsidó kilörgoszhoz — e nem tudja felejtenyi a jordány Aristotabeles, hogy akkor a tenyerembe ütötte bele a pofáját — mer mö'ttanáná étetnyi valami trikinumos disznómíreggel. Kapóra hallom az uságbul, hogy a Navratil professzor a gégát összeszorítja, mög kitágítja, ahogy néki tetszik. Odaviszöm magamval a Szellőt. Szegény pára csak a száját tátogatta. Vonyítottani szeretőit vóna, de nem vót mivel.

— Tökéletes afonia, — mondja a professzor.

— Mi a fényé fónia?

— Az, hogy meglazult a hangszálagja, a hangrése meg elenyészett.

— Ha van rúlla orvosság, segíjjen ezen a hűségös dögön, — mondok elírzikönyödvé.

— Meglesz, monda a professzor.

Ezzel lába közé kapta a Szellőmöt, nagy tubust bökött le jaz torkán, oszt belenízött. Úgy görnyedt az én jó agaram, akar a kukac.

— Püh! — fütüli a doktor; ritka szép eset! Tessék belenézni.

Beleníztem. Az egész belső világába vethettem pillantást.

— Az ám! — mondok. Mi jaz ott, az a mócsing?

— Az nem mócsing, hanem sajt. A pádziens nyilván aludt tejet evett; az aludt tej az állati melegtül túróvá, majd sajtá lett. Ama helyre pepsint lövellek, mely legott meg fogja emészteni a sajt-darabkát. így ni!

A Szellőm mán annyira vót, hogy magátul foly-

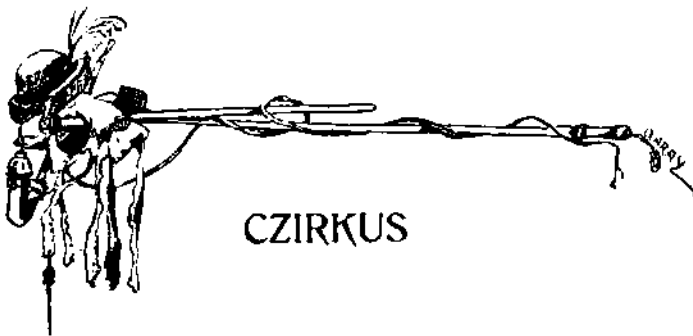
tata a szőnyeg mustráját, akin rajta áll. De ja professzor éczörre csak fölugrott és fínyös mosolygással aszongya:

— Uram, az ön kutyája meg van mentve!

Ezzel kihúzta belőle a messzelátót. A Szellóm akkorát ordított örömbé, hogy számártul is sok lótt vóna.

Csak nincs szebb a tudománynál! Mindétig is ezt hajtottam teljes íletömbe. Azért is e'ílott a mottóm, hogy: h. sz. a. a cs.!

Gyi te!

Mi jis az embör, ha nem lú?

Hány embört tudok, aki számár. De lovat nem láttam még, aki számár lótt vóna. Ha mán nem segíhet magán, öszvér alakot vátt.

Az embörbül mindön telik. Van közte disznó, van közte kutya, van közte birka — de a lú az csak lú marad.

Nit én nézzem a színházba: Romejó ho'nnyavalogy a Julissal, míg végtire közibök csördít a vín Petúr bán, hogy kijátkozza jaz Ofeliját, amér az Othelló zsebkendőjétől lótt náthás.

Ez csak asszonynak való. Néköm lú köll.

Van is ott a szalonna-piarczon oan czirkus, hogy három falka pojéta legíny két hétig se tunna belediktálni akkora tudományt abba ja szárnyas lúba, akit pegazinusnak hílnak, mint a mekkora itt egy csikónak van a patájában.

Biztató hazaji istállószag csapott mög, aki jobb mindön párfémmél.

— Hun a manézs?

Aszongyák hátúrú kerújjek.

— Néköm hátul van elül, ha jött istálló vagyon, mondok.

Amint benyitok, ünneplő nyerítéssel köszöntenek. Mán hogy a paripák. Tudják ük, ki jaz ü mö'bböcsülőjük. Szent Bábólna, dicsőségös Kisbér, boídogságos Mezőhegyes! Mien állatok! Van-e na'ddarab földön asszony, akit szivessebben simogatnék, mint a szép lovat? Valamennyinek a kerékjászlába odatettem a vizitezédulámot. Az előkelő lóuraságoknál tudom én, mi jaz bontony.

A muzsikáló fullajtárok rázöndítötték a doboskürtös intrádát. Gyű be no!

Mennyi níp! Látszik, hogy lovagijas nemzet vagyunk. A lózsiba fölöttem négy kisasszony üt. Jó-fajta szügyes, tomporos lyányasszonykák. A fehér foguk közt édes bonbonyabrákot ropogtattak. Nyilván ettül a czukortul finyös a sörényük, aki jaz vállukról búven omlott alá. A letvégibe fonatos vót és pántlikát fűztek bele; akár a Muczim nyaka, mikor lakziba menek rajta. Intöttem nekik a homlokomval emegöttem a szemődököm, kacséntottam is, de nem vötték észre. Nevelt, gavallér líttömre csak nem csetenthettem nekik?

Éczörre nyílik a sarágiya, a két szárnya széjjel-csapódik, cigány-galupba vágtat be ja fűrészpores arénába egy jó simli. Oszt' mögáll. Várja a mívíszkisasszonyt. Ehun szökdécsöl be. Amoan bokorugrós szoknya van rajta. Puszit röpít széjjel a tenyeribül. Egy híjján mind ekaptam. A kigrétázott topát eleveny kengyelbe, é'rrajtknektnek a markába jakasztotta.

Onnad egy kettő! . . . rajta termőit azon a paszornántos sabrákkal beborított díványon. Egy csattanás és körű lehög a vín szürke ja porondon, a kisasszony mög az ostorkájával nagyokat puffant a matrácra, hun a jobbik kezibe fogja ja bal lábaszárát, hun a balsóba a jobbikot és oan élesököt sikít, mintha különkülön mindegyikünk ujjától fittené az ártatlanságát. E'kkicsit kifújja magát, osztán újból aprózza ja simli. A kisasszony elibe most mán abroncsokat tartanak jó magasra, de mikor átugrik rajtok, lekapják megest. Abrincs az ien abroncsos kunsztnak!

Bejugrik má most egy ritter azon-puczéron, ahogy feredni szokott; csak az uszó-gatyát felejtötte magán. Mondja ja szomszédom, hogy az nem csupas tag, ha' trikós. Kötött nadrág van rajta.

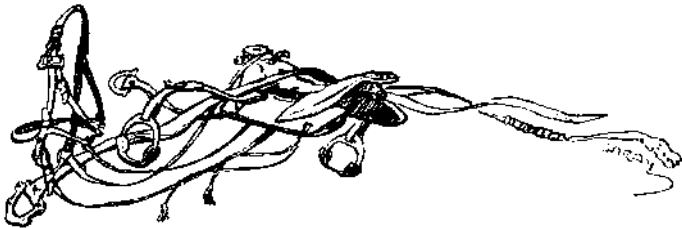
— Mög is esnék, mondom, ha nem vóna megkötvel.

Az igaz, szörnyen odafeszűt a testjihöl. Ugyan csak ríhat alatta ja bóha! Az a nímet mög czigánykereket hány a ló füle között; lágyékával ragasztotta joda magát; mög lejugrott (amikor lebukott), mög főbukott rá (amikor fölugrott), osztán ütötte pofon a lebegőt.

Csak mikor a pojáczák gurigáztak be, fakadt ki jaz kedvem. Ú'ppofozkodtak, hogy szinte mö'kkivántam. (Mán hogy segíjnek nekik.) Ez a humor csak! A gyönyörűsigtül máj' beleszidütem a szomszédkám ölibe. De jez csak intermezzo vót. Mikor belejtöttek azok a kisasszonylábu lovak: mán akkor úgy neki-leszédtem, hogy én kaptam öibe a szomszédasszonykát. Elgeggentötte magát, akar a vadlúd. Hát még mikor a nyócz arabus csödör állított be s szép jó-

estét kívánt mindnyájunknak az első lábával! Hát csak a lúba van embörség.

Mikor kijömlöttünk az piacra, vagy öt szál vendég mászott ki ja népszínházbul. Szígyölték magukat az istenadták!

A „CSÖNDES“ DIJADALMA

Szüret!

A letfaintosabbban megy a dolog sorja, csak tunni köll a módját. Mán vótak is, akik a nemzet sorsán kétségbe jested. Nem fíltöm én az én szent hazámot! Van ugyan bíró Budán, de jazér még nincs oda jaz igasság!

Akad ennyihány helyre legíny, aki a csöndest szerény elvonultságban mög-mögszóllaltatta. Hogy neszit vöttem a nömös ügyeközetnek, mondok: főtekéntök magam is, mer hát jó a tapasztalt vezető jebben az ágas-bogas tudományban.

Nehezén is ment elejinte, mer hogy a fiúk vakon ugrottak neki a vak szöröncsének. Az ien karambol-pártiba peig nincs köszönet. A jóvérű luat is csak úgy köll nyeregbe törni, mint a paraszt-csikót. Csöndessen a csöndessel!

Gyöngyen-gyönyörüven mönt a munka. Hát egyszer csak betolja a pofografiáját valami konfiskált kípü állam-balek.

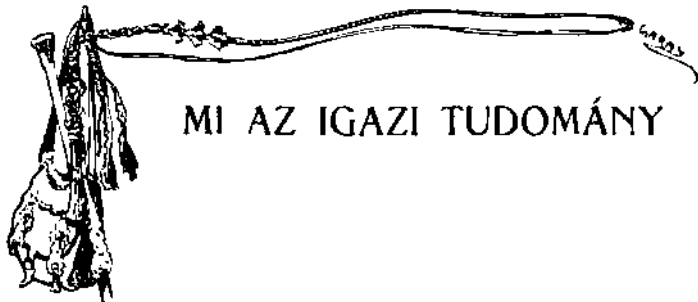
— Fiúk! — mondok. Meneküljetek! A magját máj mögmöntöm én!

Lecsavarintom a lámpást s ezzel forbercz! . . .
 magam is bátran utánnok. De ja sitiibe nem akadtam
 rájok. Váttig hajszulom ükét egész a vasúig. Ajjanak
 mög! Nem vótak ott. Mán ha itt vagyok, férsegitöm
 a kéncsöt és viszöm! Nem öszik abbul a kaórrmány,
 pedig ez is csak főt véna az ű kódis-tarisznyájára.
 Máj csak itthol kilesöm, hova likad ki ja filozófiája?
 Hát pörbe fogta jüket. Ez is csak az ien alkotvány-
 nyadt országba jeshetik mög, hogy a szabad pógárt
 — mondok: a szabad nömös embört még abba jis
 mög akarják akasztanyi, hogy az éldös magáét vesz-
 tőgesse-nyeregesse.

Két apellátán hurczolták végig a kauzájukot.
 Mán abba vótam, hogy — no donga, sámfa! —
 nyakatokba jemelik a küet s odajállítanak ki ja szén'
 Henczi szobra mellé siratónak! Hanem a letfössőbb
 törvínyszík szígyönszömre vötte ja dógot és azt itilte,
 hogy: böcsület, tisztesség — a csöndes művelése
 kultúrái kérdés. E'mmán beszíd!

Ezután csak még amugyabban szállaltattuk.

MI AZ IGAZI TUDOMÁNY

Csakugyan professzornak akarják bekötni aztat a Hornyot!*) Néköm ugyan mindegy répa, én úgy se járnék elejibe, ha az öregaptyának, annak a szent Dávidnak a zsóttárjait köhögné jis, vagy ha katedrán járná el is az Arony próféta verbungossát.

Nem igaz dolog az, hogy valamennyi zsidó butíjjon, ez az egy mög taníjjon.

Mit tanítana a boldogtalan? Nemzetgazdaságot? Ü — mámmint ü fogjon éngöm arra, hogy most ugarolj, most mög aczatolj! Politikát? Osztán ü — oah! — ü vóna jaz, aki minköt, mán hogy minköt magyarokat vezérüne a politikába?

Még ha minister akarna lönnyi, aztat érteném. Akkor letalább hozzá törúhetném a csizmámot. De így professor léttyire még mög is pretendáhatja, hogy levögyem a kalapom, ha ja szobájába lípök.

Szaladj rúfös, ebbül nem szopol!

Aztat helyesölöm, hogy az én Kari komámot**)

*) Horn Ede.

***) Serák Károly

mö'ttötték áliatdirektornak. Nem könyvbű magót a gyerök, ha' maga járt ólba, istállóba s mán kölyök-korunkba édyütt erőgettük a purczli-galambkot.

Osztán tessén annak a Brémnek va'mmi ja kelevínynek híjják, u'csördítenyi béres-ustorval, mint a Kari I Csak ü tud bánni az állatva! s ha baja lészön a nílusi csikónak, ú'mmő'mmiskárolja, hogy a czibaki kilörgos se különben.

A HONVÍDEKRÜL

Ácsi cigány!

Ho'sszödi ja fujtatójába a szuszt a sok nap-
tologató uságirója! Ho'mmuzsikál elejibe jaz gyüven-
dőnek! Mekkora trombitaszóval hírsztöli, hogy az
a másodfű honvidsíg mien vitéz! Még aztat is kivítta,
hogy egyazon-serög is — de én nem tisztölöm, fa-
kanna ki ja bornyuja ott, ahun az az alamizsna
, lénungja csörög.

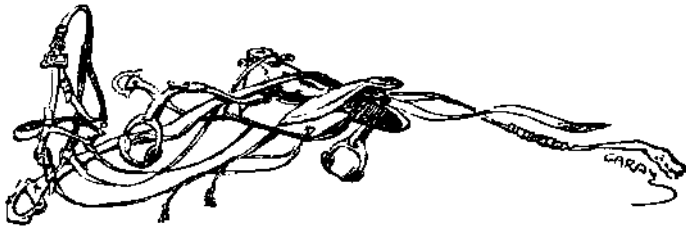
Mikor én vótam honvid, nem akzeptátam a
füzetést. Költött is neköm az országé! Az kódís, én
mög úr vagyok. Azt mög köll védelmezni, de jaz mög
nem védelmez mög éngöm. Hanem azér hazaszeretetbű
csak közibük áttam kapitánynak. Oan tábori íletünk
vót, hogy a spijon is összeverte a bokáját, mikor
utólagos jóváhagyás reményében a Fütü Muki czi-
gánnyal főhúztam az ágáczka-fára. Húzzadd Muki,
disznót adok!

Ha vót, ha nem vót ellenség: mink mindétig
ütöttük; némökor alsóval a fölsöt. Mikor én doboltam
rijadót, é'ppördültre ott termóit a harcztérön az egész

legínység — osztán a dob fenekin slógert slógerra. Csak úgy csattogott! Elbuktak biz ott ennyihanyan — hanem hát a hazájér, az igaz; de osztán mög is sajnátuk. Ez is csak valami!

Mi jis az én hajdani csapatomból fogvást ez a brukki ripókhad. A minap is apró pízért gyütt hozzám egy amoan m. kir. szegény legíny. Mi ja? Adóba egzekványi éngöm? Hát nép vagyok én? Ezzel lejakasztom a szögi ül a duflámot, kiméne az ámbitusra, rákapom arra ja nyálas államcselídre és aszondom neki: „Te nímet! Ha a'kközzé jaz ójtott lábád közzé nem kapod mingyán a hosszi leveledet és el nem nyargalsz véle egy futamodásra Czibakig, abba ja mögzsugorodott hasadba úgy ott felejtök é'ggolyóbist, hogy ezön a második likon nízhet a kormányod egy szebb gyüvő elejibe addig, ammeg kifut a szöme! így védelmezi magát, aki jigaz magyar honvíd!

Addig is, hadd szóljék dobszó nekü az a tábori csöndes!

POJEZIS.

GYÖNYÖRÜSÍGGEL TELE VALÓ KÉNSZENVEDÉS

VAGY

KÉNSZENVEDÉSSEL TELE VALÓ GYÖNYÖRÜSÉG.

VALÓSÁGOS IGAZ TÖRTÉNET

AKIT EGY KASZÁS TÓT CSALÁDON MÖGEJTÖTT
ÉS AZTÁN ÉLKES RIGMUSOKBA FOGLALT

MOKÁNY BERCZI

ÚRI MAGA.

A MUZSIKÁJÁT PINGÁLTA: JANKÓ JÁNOS.

Erre a dúdra megy ki, hogy aszongya:

Eszr nóczszász hormincz hétpo,
Mikor mekfolt a naty hitek,
Ety kereskede Szmirmyába
Föllesége elvitek.
Kalmukányok, muzsulmányok,
Késekvél tyitek utánok —

Jaj!

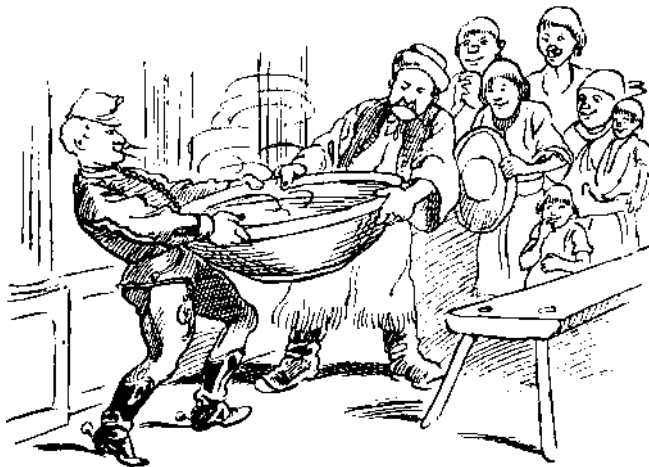

*Mikor is vót, hej régen vót,
Hogy Domszögön, Bugacson
Seregestül kaszált a tót,
S ütte a hajdúm nyakon.
Hanem — pomeráncs nem répa,
Az erőszak nem szép tréfa —*

Hopp!

*Majd gondolok én különbet,
S mellém in töm hajdúmat:
„Nagy ebédet főzess Gyurka,
Mint ha várná! száz urat.
Hat fogásu, zsíros lögyön,
Hanem osztán járv eszödön —*

Csitt!“

*Napi munka vége zti vei
Beszámolt a zatyafi ;
Ifjüzetvén ükét, mondám:
„Jó! akarlak tartani.
Itt a zsíros lebbencs-leves!
Több is kerül, hogy ha kevés —*

Czupp !“

kanalaz a familija

S egy kicsit jói is lakott —

Mikor intök a ha/dunak:

„Hé, gombóczot hozzatok! . .

„Czo to! Knedii? Vám gomboczka?

Jáj, há eztet tudtunk volna —

Pufi“

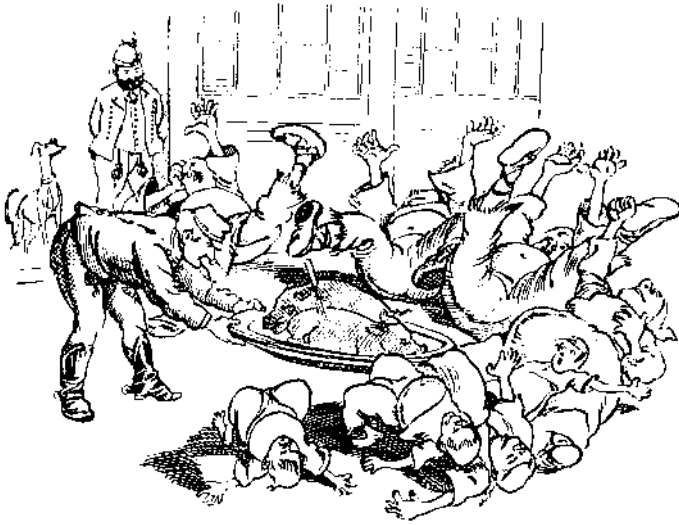

*Csak legyűrték valahogyan,
Hisz győzős a tót hasa —
Hanem ekkor a nagy tálban
Gyurka száz fánkot hozza.
„fristye pane, szűz Marjanka,
Sag mosd segítsél a tankra —*

Zsupp !“

*Mán alig birtak szuszogni,
Szint' aszondták, hogy: „no doszt!”
Mikor újból intek: „Gyűjjön
A töltött káposzta most!”
„Jezsizs ffristye!” kiabálja
Janó pukkadó családja —
„Nyuf!”*

Csak úgy dült ki mán a szemük . . .

Én jóiziün kaczagok,

„Gyurka” — mondok szelídeden —

„Hozzad csak a malacot!”

„Máláczl? fájj! . . Es hanyatt vágja

Mágát a Janó családja —

Bumm!

*Oan vót mán hasuk mint a
Glóbus, avagy luftbalony.
Meredt szömmel csudálkoztak
Felfívódott hasukon.
De csak tovább vezénylem én:
„Jöjjön most a túrós lepény“ —*

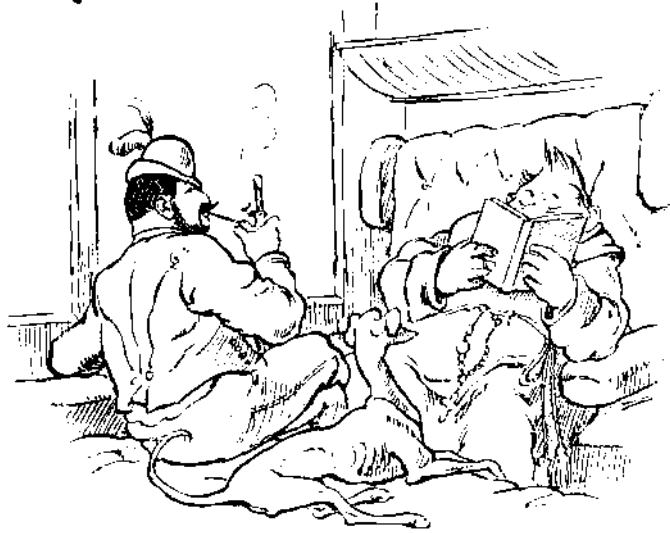
Nyekk!

*No még olyat sose láttam
Ami rá következett:
Bőgni kezdtek mind a hányán,
Sírtak szörnyű könnyeket.
Aztán mit volt micsinyányi?
Tótágasba kezdtek ányi —*

Mind.

LÁTOGATÁS LATÓ LOJZA SZENT KISASSZONYNÁL

Motto: Nagy ándung, apró sláger.

*Hallván az uságbúl, hogy ott Belgyiomban
Szent sebekbú! vérző csuda kisasszony van:
Mondok, nálla nízök. — Szömben a vagonban,
Vastag barát turkált breviárijomban.*

*„Ejnye, szent atyuskám! Már az ebugattát,
Ha'ttekéntöm mög a nömös cziíferblattját!“
S hogy férelegyintöm kipirul a könyvet . . .
Ijire esmérek! ... A bámulás máj' fölvet.*

*„Szent utakon járó jó Baldácsi báró! . . .“
Int vastag kezével, mó hallgatást rám ró.
„Csak kámzsában lóhet riszed a szent Louiseban /“
. . . Értöttem a szóbul — én is abba bújtam.*

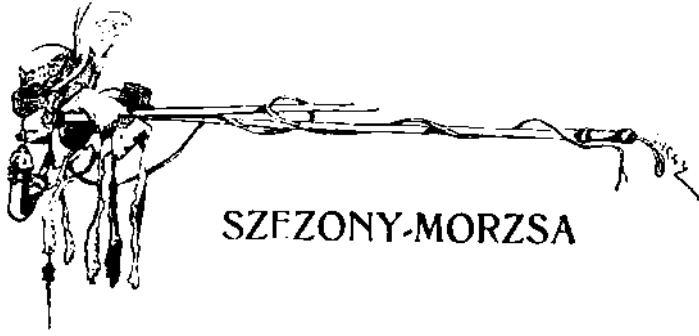
*Lató Lojza háza. Sok níp hemzseg ottan:
Gyönyörködtem skótban, nimetben, angolban.
Százával lebzselte ott jordány zsurnalista,
Jézsovita páter, örmény, kálomista.*

*A tolongó nípét oldalba bökdösvén,
Nem nízük pogány-e, jebi vagy körösztén.
Mijelőtt fölőcsult az a sok thebánus:
Már fogadott minket a nyájas plebánus.*

*Legott bebocsátott. Jaj, szemünk mit látott!
Jaj, takaros szent lány, eszem a zuzádot!
Kerek tagja, keble a vért csöpögtette,
Leborúttam buzgón térgyemre előtte.⁶*

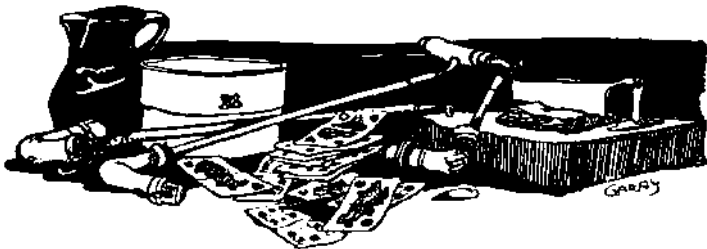
*S hogy ott lábajnál kegyössen hevertem,
Egy kis miatyánkra szottyant vóna kedvem; —
Hasztalan! A jelős plébános így szollá:
„Máma nem lőhet, mert gyűn a gyóntatója.“
Belgaság volt túllem menni Belgyiomba!
Még az nap utaztunk vissza Magyarhonba.
Lón kai szent Antal fogadt ájtatossan:
Fő!szén tőt öklöm vei fültövön áldottam.*

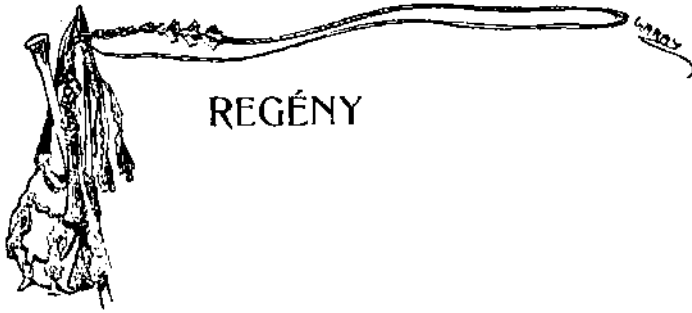

SZFZONY-MORZSA

Még be se jeresztöttek a Szellőmmel. Aszondták: rossz a szaga. A kedvelőkért tán pacsulit izzadjon, innátok mög!

De csak beníztem a maskura-bálba. Mekkora zсібongás, zsidongás, zsinagobongás! Hogy mögkarattyúnak azok a lárvás dominák, donyeszok és debar-dérok. Egyiket magyar-miskássan mingyán fenékön szállítottam. Ú'vvértyogott, mintha sasé járte vóna ien úri mö'ttisztötetés. Mö'sse tapénthassam mán: a nyergös hátúja véggig szoknya-e? Hanem az is igaz, hogy ahová én csipok, mögtöremlik ott a lúbúr is. Valami genge tésúr kötött belém, hogy az az ü czuczája, mit kapok bele? Azt a slajfer mindenödet! — intöm ütet fönsíggel; fére ugorj inned, mer úgy hozzálapítalak ahhol a falhol, hogy azt tartják, tégöd is a Thán Mór pingált oda!

REGÉNY

Még mög is házasodjak, azzal kölletlenkőnnék. A'mmégmás böcsületös embörnekvan felesige, mondta édos uram apám, addig minek vönnél te?

Csak nízzeek szét, kérlel a nyanya. Jó, mondok, elmenek a lyányos házhol. Mő'mmutatom, hogy tudok a kinyös barázdabillegetők nyelvín is.

— Gyaníjja-e nassád, hogy én most nízúbe gyüttem magácskáhol?

A szentöm erre lesüti a szömit.

— A keservét nassád! — mondok s úgy rápökök a forró zöd kályha kellős közepibe, hogy csak úgy sörczögött az a közbülső koczka. — let se látott még, ugy-e? Ha jaz embör a jövendőbélíjét is úgy eltrafálhatná! Mer hogy az is koczka jám — mondok ábrándossan vicczöve.

A kisasszony csak tovább sütögette le hajadoni szígyölletössíggel a szömit.

— A kinos mivoltját, nassád! — folytatom; — az agarat csak mő'ddressézórozom, de jaz asszonyi állatot . . . jahaj! Az a kutya-dolog csak! Mer én-

néköm siónt nem hord ám egy se! Se bogarát, legyét
nem tűröm; a lúba se szeretóm, ha legyes. Csak azt,
aki pöndölybe lakik, azt a bogarat tűröm el csupán.
Mer a bóha tiszta fíreg. Igaz-e nassád? — És erre
úgy mö'nyomintottam a dereka tüvit, hogy elsikította
magát és Jézus Máriát emlögetve szaladt be ja negyedik
szobába. Va'mmegszökik, va'mmegszökik, mondok.
Várok.

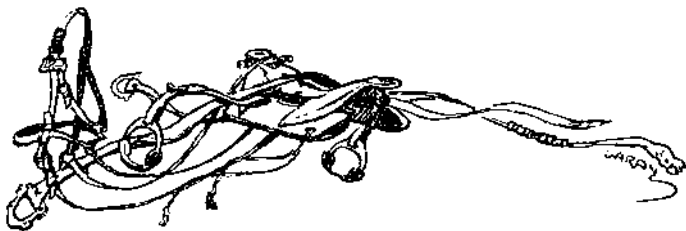
Nem gyütt vissza.

Obsid, amerre a nap süt!

Hogy emondtam asszonyanyámnak, mögrítt bele.
Pedig 890 holdacska níz rá az apjárul.

Mennyi is az a 890? A megélésre épp úgy kevés,
mint fakó szekér, kendörhám az uraskodásra. Mög ki
győzi kívárni, hogy az öreg alája bújjék a földjinek?

De minek is néköm a másé? Mán csak így
legénysorba szógálom ki ja magam üdejét.

FŐVÁROSI SÉTA

Mán tnög a negyvennyóczasok szakadoznak. Mit bomlanak, hogy így bomlanak? Csakugyan vendég-ódal-párt lösz mán. Ehhöl szegődök én, ha eggyen löszünk is. Az a frizérozott, ugronfüles, mértékletössen veszeködött, lágyan kemény szélköz szakasztott oan, akár az apportérozó komondor. Csak tolják haza az ünnepekre az elviselt képüköt: tudom, rámászkol valamennyiére!

Csanyágyi Sanyi urambátyámat se tóm, há jakar kilyukanni? Igazi kuruczfajta. Bocskay-vér, szabad hajdú, helyre magyar: mégis a pantalléros Irányiból szegődik kommenczijótlan fullajtárnak. Ikább ez gyünne közibénk, mint az a jordány Helfy. Ha zsidó, mit opponál? Mönjön át a jobbódalra fütyüni!

Atalányos szavazatjog lösz? No jakkó szüret! Máj mö'mmutassuk, ki fia a magyar.

Mégse jide, ha' jabba a másik állatkertbe nízök, akít odatelepítöttek a város erdejibe. Van ott egy mondva csinyát rom, akibe baglyok laknak. Ez példázza jaz kormányt.

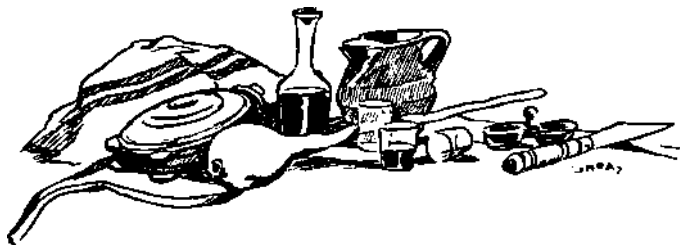
Véggig níztem ott valamennyi isten csudáját. De jitt is letkülönb az majom. Egynek, ahogy éppen a fenekén bogarászott, mögkapom a farokját és akkora csombókat kötök rá, mint a sárgára, ha füves. Vöt erre fogvicsoritás! Még így nem mulattam a Lóheringbe se.

Van ott egy zsidó kos is. A böffenésig szakasztott mássa a mi Kerge zsidónknak, aki jött az ujgerzdi útba méri a fekete lajbira való piros portékát. No, te emanczipált pógártárs, mondok és a hátulsó térgyire koppantok a városi fokoskámmal, mi újság? Erre a jakhecz állatja neköm ugrik és kezd öklelődni. A fokoskám boldog végivel akartam neki mö'mmagyarázni, mi jaz egyenjogúság, amint gyün a csósz és aszondja, az állatokból nyúni nem szabad.

Nem szabad, nem szabad, mindig csak nem szabad. Hát ez a magyar szabadság? Ha mán zsidó bürgét se jüthetök, hogyan üssek zsidó bürgert?

A csósznek é'ppár vasat nyomtam a markába: ne magyarázzon, ha a fejem fölött rikogató kajdácnak a leghosszabbik piros tollát kirántom. Most is itt van a kalapom mellett.

Szürettem rózsavizet husvétra a patyikus Ferdi-jével. Mögöntözöm vélte a Sáríkat, tán mégis asszonyt csínyállok belülié. Nem ér semmit, mindétig csak a bérest ütni pofon.

AZOKRUL AZ APÁCZÁKRUL

Hopp szent asszony!

Mögvan az új hupikék biró-mándlim a piros szegéssel. Akár a hajnal, mikor pirossan pitymallik az kélk égőn.

Mán így csak elibéjük möhessek az apáczáknak. Ha égőt látnak bennem, csak antul jobban hozzám kívánkoznak.

Mert vínül ám a Bizsmárk is. Ammég a barátoknak tengette ki ja reverendáját, aszondtam: fene ríjjon utánna. Mert Bizsmárk is úr a maga szemettyin. De mikor a szent vászoncelédöket is elmarja magátul, a'mmán aztat jelönti, hogy ott van, ahun a rómaji pápa: non possumus!

Hanem jó heere terelte jüket. Ha annyi kanbarát nem fogott ki rajta, a nyóstény-barát mög ú'sse fog.

Kapóra gyüttek, épp piros pünkösd napyára, mikor a tüzes nyelvek szóllamlottak mög. No, ahhol a nyelvhöl értök én is. Úgy elczifrázni a miatyánkot az a vatyikáni vín atyus se tudja, mikor az eretneköt nyakon áldja, mint én, amikor kijeresztöm a karikás hiszekedgyet.

Kápolnát építtetők a házam véggibe gyónó kanapéval, a csuklyás gubámbul csuhát szabatok, így fogadom el ükét a televiny köröszvényi szeretet ölibe.

Csak mán az a Majoros Pista is ne meddő szájjal, ha' energyikussan ódozná mög éccző aztat a nőkérdést, akit váttig hajt az országgyűlésön. Ha'llönne mán plébána jis, én mög szegődnék hozzája gazdának.

Akkor osztán az arkangyalok se fűjnek szebben, mint ahogyan akkó szóllana jaz a malasztos csöndes.

BŐJTI ÉS HUSVÉTI DOLGOK

Apagyé!

Kerepűhet éntüllem a libéralis párt a kálvinyista Róma Péteriiátul a pápista Róma Péterfiáig; akasztatja a nyakába az öreg harangot akár a bihari pontifex, akár az a másik öreg ott a Vakitányba — nem vallom én se ja kátét, se ja T. R.-át.

Annyi főtámadásba, mint akin ez a kínszenvedett drága honyhaza átalbukott mán, csak egy van, aki bele nem bírt veszni — ez az én úri meggyőződés.

Pusztulunk, veszünk. Mán a természetbe is más a természet. Mint a nyakas fejős le nem adja, a természet is mind magába fujtogatja a genge fűszálat, akin úgy el tudok ábrándozni, ha egy tagba tízezer holdrudl mosolyog rám.

Eddig csak vót minek elfagyni — most e'sse lösz. Föl is fujhatja akkor Széli az ország fenekit.

Mömmög az a húsvéti ősi locsógatás is mivé nyomorodott! Nem is kutvizza, ha' parfémmal öntözget ez a fanyar új gyeneráció!

Mikor még a (uczikát főnyalábótam s úgy vittem ki jaz pitarba, oszt a'kközzé jaz kerek nyaka közzé odabesszeröltem a kis rocskával, hogy a lucskos ruha alul csak úgy ugrott ki ja gömbölyded mivolta . . . Most mán mind nassád lótt a kisasszonybul; a víz mög beleszorútt egy balhányi fiaskóba s ebbül spricz-czölik szömbe a kinyös fehér nippet. Ikább ne jis öntözze! Mikor mán a zsidó lány is akzeptálja a húsvéti körösztlést! Tán a Jordány révin. Ha még úgy akzeptálná, amint én gondolom, nem sajnálnám tülle jaztat a ködmönbül sutult otkolonyt, akit a FTóris patyikus szűr a főszögön.

Szomorú mán az ünnep is. Ha'llögyék legalább víg a bujt!

Vót is oan nagy-pintököm, hogy még most is nyilallik bele jaz ódalam a nevetistül.

Odafönt a dufla haza nímet fővárassába (Bécs) e'kkis apró píz után níztem. A csöndessel nem szukcedált, mert a sógornak köcsögbe szorútt esze nem áll a nömös mulatságra. Mondok, máj hummi köcssönkét kötögessünk. Tudok én itt valahun egy gödrös mellyú, dombos hátú bankdirektort, akit écczó ja náje veit*) agáczkái alatt ártottam bele ja budapesti rejtelmökbe, mer hát értöm ám én az ien ekszpedicziók demimódját. Van tán annyi embörsíge, hogy möghálálja, ha nímet is.

— Hun vaczkol erre ja herr fon Klajderstokk vagy Fajgelstokk vagy mi az ángya keserve? — kérdők egy fiákkerest.

— A hupfneusiedl-langenzers-petersdorfer hitelintézet igazgatója?

*) Régi Orfeum.

— Az az, szorúnál beléje.

— Az messze van nagyon.

— Ne ijeszgesd a dögeidet. Hajts!

Még jófurmán be se léptem a direktor méhelyébe, mán elibém gyüött, megöleet, szivart gyugott a szá-jamba és marasztalt ebídre. No, mondok, ez jól indul. Mán így möglösz a kőcssönke

Bú áldomást is csaptunk a högyibe. Az asztal faintossan mög vót terítvel ítellet, borval, virággal. Nem is ebédlöbe vótunk mán, ha' pálma-jerdőbe. Nem hibádzott a szobor se. Még a tortára is tellött. Takaros kis gyénius lebögött a tetejibe, czukorbul.

— Hun van az anyja ennek a szép kölöknek?
— kérdöm; mert mentül ikább laktam jól, antul jobban ehütem mög.

— A fülkében, — mosolyogta a nímet.

— Eleveny?

Rázta ja kopasz fejit, hogy: nem!

— Nikt alté veit mit tóté olimp — mondom. Gében szi náje veit mit lébendige göttin, vájl sompányer kann nikt lössen majne durst nách pusszel!

Befogta a számot, hogy a legínye mög ne hallja eztet az én szomjas beszídömet.

Nem vállfám mög tülle, ammég mög nem ígérte, hogy legyün ide Dombszögre hozzám rekonezáncz-sódarra.

ippeg Nagypintökön ravataikor, hogy a fehér nípsig omlott el mellettem a templom-ajtóba, látom a Simi zsidót, amint hozza ja vasútról az én bécsi nímetömet.

— Szerbusz sógor! Hát ide gyüttél bútülni? Gott hat szi gebrakt — abrakoljon mög az Isten! A

jászolhoz máj odakötlek magam. No Sári, Jutka, talpra cselédjeim! Nem csörgött a szarka, még is gyütt vendig! Amoan büjtös ebídet szeretnék elibe rakni a sógornak.

Ennyihány portvist zódre mázoltattam, ezöket odatöttem pálmának. Mert nem szeretök elmaradni más mögött, még ha nímet is. Ámort is tétettem az asztalra, mert semmivel sem akartam adósa maranni — kivével a pizit.

Mind a tíz ujját mö'sszopogatta a direktor. De különösen tetszőit néki, hogy Ámorka is van az asztalon.

— Kicsit barna — mondá ü. — Bizonyossan régiség.

— Ho'ne vóna, mikor Fáraó országából gyütt ki jennek a dade-dédaptya! Amor iszt a Mohr.

— Hát — sugá vendégem és odahajol a fülemhöl — anyja van-e?

— Van-e? De van ám! Oan meszelót nem pipázott az eeső bécsi kefekötő se, mint akit ez tud kötnyi. Szép is, mint a ragyogó icczaka. Festőji is, kivált mikor a pipaszár boldog végít gyugja a szájába.

Ezzel úgy mö'cssipom az égyiptombéli Ámor fenekit, hogy mint a karika hányta le az abroszrul a cigánymiatyánkot.

A nímet akkorára nyitotta ki a száját, mint az öreg 0 betű.

— Mán itt Magyarországon — mondok — ien füstös rajkót nevelünk a mithológiára. Ez a magyar nemzeti Ámor! Egy tagba való ja magyar vaníliával! De mán most emísztsínek, bruderkám, ebbül a hátul piros, elül tarka kóta-blattbul muzsikáljunk.

BANK

Tartom.

Ha van mestörség, akit a magyar embör gyomra béveszen, a'nnem löhet ögyéb, mint a bank-guberátorság. Előjadta a nímét, hogy mi ja bank, hogyan alapíjjunk bankot, hogyan fejlesszük?

— Nem tejoria köll oda, hékás I — mondok. Nem elmélet az, de elemelet. Beszíhetöd a vaknak a színök elmélettyit, ha nem tudgya, mi ja farba! Ándung, guszta, blatt, fölér száz bibliotékával.

Hunczut a nímét! A tubákos orrával kiszimatúta, hogy mégis csak a magyar érthet jobban ehhol a mesterségből. Azér vitték el a Kócz professzort is bankgubernátornak Bécsbe. Csak attul tartok, hogy mán a professzor úr is sokat tanútt, aheött hogy az őssi virtusba bízott vóna; a szúzi ándungot peig mö'mmételözte. Mer' hogy az magyarba is belé ojtották mán aztat a könyvi bakczillust.

De ja'sse baj. Sprengöhetik én tüllem a közös-ügyes bécsi bankot is.

Mégis csak jól esik a magyar önírzetnek, hogy az hönny tudományt mán külsö országokba jis elös-

mérik. Aszondom: a bank-guberátorságot én is elfogannám jó lelkiösméretvel, no mög a högyibe egy takaros v7z/-biztosságot. Mer' hogy nincs is díszösebb tudomány annál, mint akit nem kő tanúnyi, csak ú'sszármazik bele a televíny erejű naturalista tálentum. Lóhet én tüllem alapos az a nímét bank-tudomány, de mégis csak különb az igaz nemzeti.

* *

*

Mondok!

Nömös mívíszet az farbáknak a keveríse. Ezt vallom én, möte az eszömet tudom. De jel is trafáta a gusztámot, akárki osztotta ja farbáknak a nömössígot. A *Pick* mög a *fiercz* mán mögkapta a magyar nömössígot. Most még a *Treff* mög a *Karó* van hátra, hogy hasonló kitüntetés érgye. Csak akad talán az országba két önfeláldozó zsidraélita polgártárs, aki ja magyar nömössíger *Treff-re* és /fáró-ra magyaríjja a nevit?

A'llösz osztán az uras tarokk-párti, mikor a pik-pub, mög a hercz-dáma is csupa magyar nömös.

Mer hijjába — tök a tromf!

ERŐMÍVÍJSZET.

MISS EBBA. — SIGNORE ROBINETTI.

lenkor tavasz fele, mö'mmozdul bennem a kaland-
fíreg, végig bizserög a bendömön, oszt nem hagy
békibe.

De mit szopjam a leikömet? Upre néköd doh,
ha eleveny szag után indúhatok, akivel ienkor vemhes
a lebegő ájer, és csak a'nnem érzi, akinek az orrát
begyepúzta a nátha.

Menek az jól szelelő orrom után. Mö'ttanáta
a'mmég mindétig az igazi szimatot.

íneklő malacczal, klavérozó libával, tudós ökör-
rel, dresszérozott bóhával mán dosztig vagyok. Emböri
mívíszetet ahajtottam mög.

Itt a missz Ebadta lyányasszony, az a híres szölke
amerikai cserkesz dáma, akit hat legény se bir a tíz
körmirül lekapni. Peig nem na'ssor. Csak az elevenyit
foghassam mög, mögállja-é nevetis nekű?

A Zichy Jenő terpeczködött mellettem az orfe-
jumba, mer' hogy az Ebadta lyányasszonyt nyomkodta
azzal a lábaszárával, akirül azt tudtam, mán ott ta-
possa valahun Ázsijába az ősök nyomát. Nem düntötte
mög, pedig ugyancsak fogta a kisasszony dákóját.

Hízom, mire mönnek ketten. Segítségöt is kért maga mellé jaz grófi mívész, de jazzal se boldogúhott. Mán mentőkocsit emlögettek, mikor — ide mellém gyöngyhazám! — felrugaczkodok a dobogóra én.

— Hájnesz, vili ju elló, zet áj prözent mi? Áj em szór Bertram Mokány from Dombszög end Bugacz, mondám neki úri magatartással.

Möghajlott a víkony ángolna, hogy aszongya: örvend a szöröncsének. Éreztem, hogy ömlik át belülié én belém az elektryos mócsing-áramlat. (Lösz a' még mö'ffordítval is, misszikém l)

Hirtelöny ott ragadom mög a misszöt, ahun a lettöbb húsát gyanítottam. Oszt mint a lapdátmö'mmar-kolom, fölhagyintom a levegöbe.

— Ver vili ju, zet áj put ju? Há pónáljam nasádkát? Az anyafödre-je, vagy arra ja mustoha nagy díványra? Már én babám ien vagyok!

Még csak annyi ereje vót, hogy kípen legyint-hetött. Értöm a legyezö-beszédet, misszöm galambom.

Kóklerség! Kísübbet le jis leplözlek, szentöm.

* * *

A Kóbi gyerök, a kun-csabai sakterfi, avval a hírrel köpkögte teli ja környíkö, hogy Pestön a czirkuszban egy tálján erömívész pízér mutogattya a marhányi erejít, oszt nem akadt még oan teremtött lílök, akít földhö ne teremtett vóna.

Nem ám, mondok, ha kóser liba-japrólékon el-kényszerödött saktér-inasok mög vigéczők mönnek véle bírókra. De máj mögvállik, hány zsákkal tellik a dicsőségből, ha legínnyel akad dóga.

Főrucczantok hát, oszt mög se pihenők, amég a

czirkuszba szömtül-szömbe nem állok a taljány bika-düntővel.

Gyöpre magyar!

Azt a polentán hizlalt, macskahúson nevekődött mivoltját! Hásze ez nem is embörnyi embör, ha' négy lábú állat!

De jazér eb, aki retirál. Megköptem a markom, oszt odacsördíték az olasznak:

— Szakramento blindo padre tuo! Ank' ijó szónó pittóre. Et nunc vederemo. Upre al pijáczo, po-jacczo!

Hajrá! Összegabalyodtunk. Hun én alul, hon ü fölül.

Hát nem vagyok én Herkules, csak műkedvellő. így is ölöget töttem, hogy imádott honyom talajára puffantattam le magam.

Hanem most ha'ggyűjjék az a második numerus. Áztat hirdetted ki, mócsing-professzor, hogy mindön vivő félt úgy nyomintasz le ja földre, hogy vállal éri a porondot. Ha nem, száz flóresed bánja.

Mán előbb kértem kocsson aztat az elül-hátul apró nímötkét, aki a sajó-szalóki templom orgonáját igazítja most.

Odabököm az olasz bika elejibe, oszt aszondom:

— Tartom a fogadást! Eztet a legínyt nyomjad úgy le szinyóre bika, hogy vállá érgye a földet!

Vót erre oan ríjadalom, hogy földindulásnak is bejillett.

Zsebre gyúrtem a százast is, a nímötkémöt is, és a legyözhetetlen Silenzio (Csöndes) szükebb czirkusszába vonulva, szóllaltattam az invincibile (legyözhetetlen) nemzeti erömívészetöt.

* *

*

Hogy mögölégöltem a férfi-mulatságot, átnizek az állatkertbe. Ott mutogatják a dahomeji király amazonjait úgy, amint az áfrikaji anyatermízet köpte világgá őket.

Ha már benne vagyok a birkózásban, hadd mérjem össze jaz erőt ezekkel a vitéz vászoncselédökkel.

Szömrre kaptam a legharczossabbat, összetűztük szömünk lándzsáját, oszt neki!

Derékon ragadom jól begyakorolt fogással emezen amazont, és odapöndörítöm a gyöpre, mint Csóri a dudát

No, áfrikaji morék! — ha má nállunk níztek, ne mönjetez haza czivilizálatlanul. Előfogtam a főnöküket,

oszt bejavattam a honi csöndes titkába. Nem tudom, a misszionáriusok hogyan boldogúnak velük, mennyire fogékonyak a körösztýin vallás eránt. Csak azt láttam, hogy a harminczkét levelű bibliát egyszeribe fölfogta.

Csöndes hazájába majd hasznát vöszi a csöndesnek, majd jádzhatik most otthol kavicsküre vagy emberfüre, amint éppen nömös passziója tartja.

Mire az öregöt kitanítottam a csöndesnek mívészetjire, el is nyertem tülle egy amazonkát. Odavezett az akolhon, hogy válasszak belüle kedvem szörént.

Hogy műjértő szömvel véggigtapogatom ükét, mögakad a pillantásom egyik letfeketébb fehérszömélyen.

— Panka te, Csucsuj Panka! — hogy kerűsz te jide?

— (áj, csókulom kézsit-lábát á tékintetés urnák. Séréncsit tróbáltam.

— Nem arra teremőztél te Panka I Gyűsz velem haza.

Osztán kimosdattam a moreilát a maga termíszetös feketesígire, vöttem neki egy ötözet levetközni valót, oszt vittem az öreg dahomeji nagy sopánkodására.

A csöndest otthol folytattuk.

ÁLLATKERTI SÉTA

A hótt szezony temetésire fővetődtem Pestre.

Csak fészök e! A madárság színösse, szavassa mind kiröppent belülié, csak az árva görliczék gubbaszkonnak még itt, alyig van kedvük partfogókat fogdosni maguknak.

Herkulányum lött belülié. Mindön este Herkulesük produkáják magukat benne.

Csömör átt belém a Herkulesöktül. Mög is mondtam az egyiknek: „Kend az az úr, aki pízér vagdosztatja magát földhő?” Akár tálján, akár görög, akár török, mind egy ördög. Nem szorútt abba annyi virtus, mint akivel egy pipa bugaczi szüzet szilhatna jel.

Térülök, fordulok eggyet, hát csak az állatkert előtt álltam mög.

Hogy nem tunnak oan állatkertöt csinyányi, akibe csak csupa asszonyi állat vóna látható az ü természetös valóságába. Ebbe jaz asszonyi állatkerbe szí-

vessen bejállanék szelídítenek. Akármien veszedelmes állat is az asszony, mán én csak szembe níznék vele. Mögjúhozhatom én, ha vadmacska is.

— Nézzétek fiaim: ez itt az orángután, az embermajom, az ember ősatya, akitől valamennyien származunk.

Így tanígatott é'nnagy sörényű professzor, így magyarázta a disczipunussainak a teremtés titkait. A teremtésit! Nem is áhattam mög szó nekül.

— Ugyan ne dicseködgyön mán az úr, hogy ettül a majomtul származik. Hátha ez az orángután el se vállalja az atyafiságot?

Elkotródott a tudós Majmonides. Magamra maradtam az orángutánggal. Odaszóllok neki emberül:

— Hallod-e hékás, ne légy te oan nagyra a származásoddal. Hisz úgyis tudom, hogy nem Czejlon szigetgyirül kerültél ide, ha' ja Váczi-utczából szabadultál el, ahun selyömpántlikát szalajtottál rűfön.

— Brrr! . . . fff! . . . mukk! . . .

— Ne affektálj! Nem hiszem én, hogy fázol. Letsítébb Afrikába sincs melegebb mint itt. Túljárók én a majom-eszödön; tudom mán, mér hattad el ős fészködöt, maki!

— Istállóm alássan, nem Maki a neve, hanem Bézezi, nyögi hátul az etetője.

— Mit mondtál, te majmok privadínere? Berczit mondtál? Aki elkörösztlő, aranyosszáju, nepomaki szent Jánoskenyérfán fűtyülő mivoltja vagyon a négykézre jádzó zongorangután őszödnék! . . . Má mindön majom ellene szegül a Csáky elkörösztlési röndölettyinek? Az a Bézezi név peig nem a Csáky szalmája, hogy csak úgy bitangjába használhassátok. Majd levö-

szitek arrul a majomrul a nevetet, vagy úgy odajed-
zöm a majom ábrázatodra, hogy miniszteri rëndölet
aztat le nem mossa onnad!

Elsomfordát az öreg. Östvéldött is. Ez pedig
virradatot jelönt néköm.

BUDAPESTI SZÓRAKOZÁSOK

Mögszűnt a mezejí munka — kezdődik hát a munka. Czobno, ja szikes földrű ja székes fővárasba!

Az első ammi mögütött, az a sok kerge-nyavalyás bicziklista vót. A slájferok! Patikárus bárók, négykézláb futtató sporti köszörűsök, ön-dögítő kocza grófok. Még fehér szömély is akadt, aki ja lába közé kapta jeztet a srófologyikus szerközetöt. Ha jekkora igyekezettel varró-masinát hajt, e'nnap alatt két viselő ruháját is mö'cssinyáhatta vóna. Tán férjet hajszút, mert gyalog szerrel nem szőrözhet mán.

Hallom az ángolyországbéli lejárásokbul, hogy ott Gretnagrénbe van e'kkovács, aki ja szökevény szerelmös párokat házas-párokká vasalja össze. Nyilván, hogy ü is tanáta fő a kerékpárt; hászen eztet is kovács köti jössze. Lóhet valami a dologba, mert láttam mán bicziklicsikót is.

Otthol mö'ttróbákozott vele a Czipó Rudi beretvasvalizsér. Mindjárt is akadt majma, a mucsai Szrólinak sógora, a Makszi gyerök. Rögvest azt indítványítottam bele a tanácsba, hogy aki biczikli, az lúszamba mön-

jön, oszt szedjenek utánna kövezett vámot Hát nem mind a hátukra kapták a paripát a lófsrittos huszárjai?

Placczon vagy-e még Pestöm? Mőte ja Berettyó elül mö'vvideköztünk, ennyi tőttisön-árkon nem ugrátam körösztü, ütne bele ja földi villám. Mer hogy ez alá bontogatnak most búztem a fölászott rétegjeit Ebbül is láttam, amit láttam, biem szúz talaj, annyi már dogma jelőttem. A Hijeronimi hányasztja, túrná föl a könyökivei! Azóta, hogy a Hilárius barát professzorom leydeni fiaskóra fejtötte az istennyilát, nem láttam elektromos szikrát, csak akit a magam úri embörsigibú pörcentöttem ki jaz irhából, mikor a masinát végig rántottam a tomporomon, ho'rrágyujtsak.

Rálíptem a duktussára. Tudom is hunnad szörzi ott a Foli Kapriczében, ahun hímnemön lévő böcsületös embörnek a haja mered, mög a zsebje tágul.

Nem könyerem a szömérmetössíggel való dicseködés — de jakit az a francia donyesz rázott ki ja rekedt bögyibú: attú még a sárga-disznóbúrös kuffe-rom is epirút vóna. Tán hogy merő muszka-barát-ságbu! orosz bagarja vót a félbemaradt ábrázattyán a madmazellnek is.

Lupi bácsi mán kivel vót, hogy kivátsa a köpönyegit attul a harmad-fejelésű Putifárnétul, akinél háttá.

* *

*

Ha vászon cselíd, árgumentumos formája lögyék, akibe belé kapaszkodhasson a logyika. Aszondom én. El is nítünk oda, ahun néمبر atléták birkódtak a sampijónos övért, mer hogy az a másik rég lefoszlott rúlluk.

Még mö'sse látott a princípális, mán könyörgött

nekünk, második és harmadik ítélőmesternek szegődnénk Iparlaghy Kecsvájó gróf úr mellé, aki ott úte mán a dobogót, kezibe fogval aztat a messzelátó csüet, akivel egész az orrára csavarja föl, ha tetszésire vágyanak az dulakodó hógyek.

Andungosan fogódzkodtak e'mmásba. Igazi vádli-szimfoniát mutattak. A gróf is ánglius beszíddel piszkáta ükét. „Gó on! Múv on!“ De nem ez vót az igazi tüzelés, halom az, akivel én fütöttem alájuk. „Szorri, aki kan-anyátok vagyon! Minka, te vagy a karczossabbik! Balházd ki belülie az energyiáját.“

Erre mind a kettőbe úgy főforrott a virtus, mint buzaviaszk a lombikban. De csak le nem bírhatták e'mmást. „Férjfi kő joda!“ mondok, és evvel a pugyillárisombul kivájom az ötvenest. Hogy mö'llatták aztat a purdés bankó-czédulát, mind a kettő hanyatt feküdt, vállal érte a földet és legyőzöttnek vallotta magát.

Megest felém kaszmatol a gazda. Oan szomorú vót, mintha egy hatlovas temetís gyászszát nyelte vóna jel, oszt a fekete zászló a száján csüngene ki. Azon panaczkodott, hogy kár vót oan hamar végit vetni az oiimpusi játíknak. De jaz gróf mögszentüte a szentenciámat. Mer hogy ü is tudja, mi jaz dogma. Hej nímetöm, oiimpusi játík csak az, akivel én bírom le a világot. Hol is van az az elektryos világgal befirhangolt eksztra szalony? Oda, Lupi bácsi, oda!

* * *

Még alig pitymallott a dél, mán rovogattam az Andrassy-jutat, minthogy azon korán vas öste. A mellyék-vágásokbul takaros pipiskék gyünnek szömrre.

Ölég neköm, ha ja léczön pöndölyt látok, röttön szerelörmre gyulladok. Hát még ha bodros viganóba karikázik elibém az oan madárka! Lakása a düllőben vagyon, minthogy ez is a mestörsíge. Csak úgy guba jalatt totojáztam mög egy-egy búggó aranyost. Futkos ám ott a szabad pállázaton kivel is vérbélű kölyök-asszony, televény mönyecske annyi, hogy országot alapíhatnék velük, ha kiráságra vásna jaz fogam. Kettejít, ha még bíró vónék, kézbesütőnek mégis csak alkalmaznám.

* *

*

Öste vagyon, öste, kiki mozgalomba — szuszogja a köttő. Mögehütem hótt hústra is, benyitok a vín ángoly kiránéba, közibe az ő udvari muzsikussainak, Rác Palkóéknak, hogy kijöblögessen a fülembül a tennapi sánszonettes nímet kosztot. Soká húzta, amég högyösre faragta ja kedvemet. De japródonként ódzani kezdőit a lelkem görcse, főképp hogy mö'lláttam a sátorba a Czinege Mukit a felesíggel. Barátságosan oda jis kajátottam a Katuskának, hogy: nassádkám, van-e mán fia? Mög is hallotta, mert hogy akkor pihent el a banda. Mindön fej arra fordút. Csak úgy égött a Katuska kerek arcza, persze ja nagy öröm mián, hogy így ösmértettem mög ütet a pesti publikummal.

Ippeg oda jakartam fárisztani magamot az asztalokhó, mikor a pillantásom rájesik az egyik cigányra, aki közel Palyáékhoz vendégkép feszített s úgy muzsikátatta magát, mintha dukána neki. Mán csak demokrata vagyok; annak ösmér Dombszög, Bugacz, Geccsér, Mucsá, Czibak, mög mind a környüíötte maf-

lázó kilencz világrész — de hogy cigányt hallgasson cigány, oat még nem értem. Oszt még csak úgy czingulusos szivar mellül fujta'a szót, még bólogatott is. Erre csak aszondom, hogy záporos esőt főkanalazni, kostökbe fogni föl a ménkút, álpei lavinát visszalapátolni, köpködő vulkán elejibe lavórt tartani: erre mind vállalkozók; — de hogy pofon ne felejtsek uraskodó cigányt, erre ginge a természetem.

— Hallod-e válykos, mondok neki fojtott mérséketvel; ha mingyá le nem töszöd aztat a cigiarót és bele nem fogódzkodói a hegedúd nyakába, akkorát ütök a füstös czifferblattodra, mint a csongorádi katholicus gőzmalom!

A more csak níz, egy halom szalvétát a fejibe gyűr ... hát ű vót a kápusztai marharadzsa, india-béli cigány császár. Mellette az a slafrokkos bálvány, Azis-Baksis-Miján, az ű pizügyi ministere; az a tarka ruhafogas mög a Dirám-Durám-Ram, az ű titkos belső

lájbhuzárja. No Bérezi! . . . oda jaz böcsület. De hát nem vónék az, aki vagyok, ha akármien kisiklásbul helyre ne tunnám zötttyenteni az úri prezenziámot. Elibe pöngök, oszt, mer hát a szanszkriti füstölt nyelvhöz is hozzá vagdalok, tartozó bódulattal így köszöntöm:

— Brahma Putra dzselaeddin! Dzsülep ülep
szánom-banánom bungyule karangyule mukk! Dure
vaskandure Buddha-Pest radzsa ruppia löködbököd
nirvanyád! (Hogy aszondom: Isten hozta fölsig! Rös-
tellöm az hibbanatot, ne vögye rossz nevön. Egíssi-
gire váljon a magyar főváras, ne terhöltessön élved-
zeni az itteni jókat, tisztölöm az otthunvalókat!)

Szép barnára szívott tajték-ábrázattya tágasra
fejlődött és kijengesztelődve nyújtotta felém a kezit.
Szent a barátság! Sajnálkozva emlögettem, hogy a
makamáját nem hozta jide magával, mer hogy hal-
lottam az uságbul, szereti a csárdástánczot felesige
ü felsíge, aki takaros kis kirané, aszongyák. Mö'tta-
níhattam vóna rá jén, hogy nincs az a fakir udvari
papja, aki jött Indiák hátuljába különben rakná a
Síva ótára jelött. Mögköszönte. Majd esztendőre.

Osztán e'kkülön parázs mulatságra invitátam a
marhapatát.

Annyi ruppíáját óvasztottam bele jaz Wekerle
arany érczalptyába, hogy az árán kiváthatom a Vö-
röshegyi zsidóiuul az ősi birtokom.

KÖZÉRDEKŰ NYELVÉSZETI FELOLVASÁS

(A NÉMET NYELV-RENDELET KIBOCSÁTÁSÁKOR)

Hoheto!
Hik-hek-hokk!
Derdidasz!
Ez a mottó!

* *

*

Mondok:

Csöndestül pihenő zajos kompánia!

Tökiletlen kegyelmű közbaktatásügyi ministériom!

Hadd vöszök vagy egy dugatnyit abbul a kultúrás szómábul, oszt gyújsak alája a röndöletnek, melegödjön mög tülle a szalonyom banya-kemenczéje.

Van annyi jussom hozzája, mint akárkinek. Mer amöte hordja a szél a bugaczi buczkák homokját, azóta ott ágaskogyik három buczkán az unikornis az én famíliám nömösi czimöribe. Mög oan agara sincs senkinek, mint neköm, mer ez még az ükömapám igenyös leszärmazásu fajtája. Homokon nyött, ott nevelödött. Kocséron is billikomot nyert akárhány!

De minek ez a sok lefetyölés? Dzsentrifajta, igaz magyar vagyok. Tudhassa jezt a Duna, Tisza, Dráva,

Száva, Jordány — de főképpen a Tisza-jordány folyók mentin virágzó szent egy-haza!

Tisztótt kaszinótagok!

Anyámfiái, dömszögiek és bugacziak!

Nízvest látom a czifferblattotokrú, hogy mög vattok rőkönnyödel a derdidasztul.

Mög hát! Nem lóhet aztat tagannyi, mér mert az pofa a lílök tükre.

(Nem kő beleröhögnyi a beszídömbe.)

Aki a természetet láttya, mög a szavamot hájjá: az előtt nem kő bizonykonnom magyari voltomat.

De jazér tanútam én görögű, diákú, mög nímetül is, még se pókosodtam mög tülle. Pejig mikó még én diák vótam, akkó még nem tanáták föl a hátultóttó puskát, de jén belém mégis hátúrú tötögették a nyelvtudományt orgona-vesszővel. Igaz, hogy némü része ott feneklött mög, ahová tötötték; de más része mög főbüfögött.

He Merte Mikra Mánia Eszti.

Ez görögű van. Aki görögül ért, az tudgya, mi jennek a jelöntíse. Én azér tanútam mög, mer az első szeretóm neve is Eszti vót.

Dijákú nem beszíllök, csak aszondom, hogy kánisz koherencia van miközöttünk mög a nímet közt. Húzzuk-vonjuk e'mmást, de nem szabadúhatunk mög e'mmástul.

Aztat kérdöm én már most mindön igaz magyartul:

Kutya-e a *halberczvelvi* mög a *brenn*, a *besszer*, *rebesszer*, *forpász*, *czupász*, *blatt*, *farba*, *ándung*? Mi?

Mondhatom, hogy *jádzva* szőröztem a nímet tudományt. Hadd is szólják az én nímet szótárom, az én mindennapi zsótárom ábécze-röndbe.

Abczug, anzágol. — Blind, banda. — Czukassza.

— *Drukk, — Englisbitter, Ergerberger. — Fórhand, firtli, ferbli. — Girigaré, guszta, gtancz. — Holbzajtü. — Izrahelita. — Kibicz, kosta, kunczt. — Lumpok — Flajzli, missok — biixblind, nixdajcs. — Opsit. — Puszi, pakliz, pechkibicz, pumpol, prozicz-Cier. — Feszt. — Sláger, sprengol, spiczi, spriczer. — Tromf, trafák — Urláb. — Vigécz, vaszakter, virsli. — Zikker, ziccer.*

Hát a törzsökös nemzetivé vált csöndes úgy vót-e ránk oktrojáva, vagy úgy hódítottuk el?

Oda se jannak a röndöletnek, szopná vissza ja gazdája!

Ezér nem filek én a három gyénusu nyelvtül. Hern csinyál az mibelülünk hermafroditát. Sött ami csira benne, abbú csirádzik máj ki jaz új magyar dicsőség!

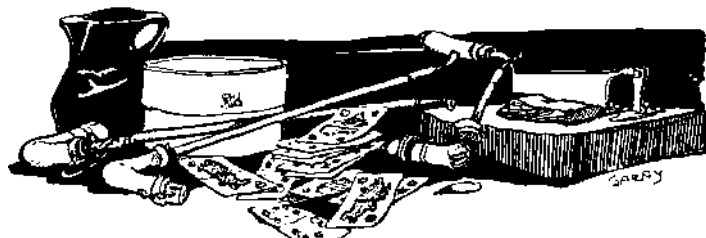
Alzó züsze nánczió, tájéresz fotterland! Frajde zoll hében dájnen búzen und zoll knéten stolcze zelbsztgefül, dasz iszt gevorden besszen Denn bildung iszt óberaufzacz fon unzerer exisztenczia — denn bildung befrajt und fraj vollen lében in ungárland! Hauptzakhe: ruhe und orden!

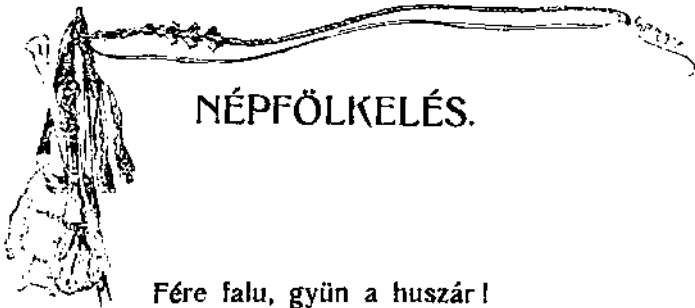
Orden háben son dér paket-izraelit und aren-dátor — olzú braukhen nur rúhe und stíllé.

Zo zoll denn sprekhen dasz stillel

Fümpf gulden dasz vízi.

Ver nikt gibt — az nízi.

NÉPFÖLKELÉS.

Fére falu, gyün a huszár!

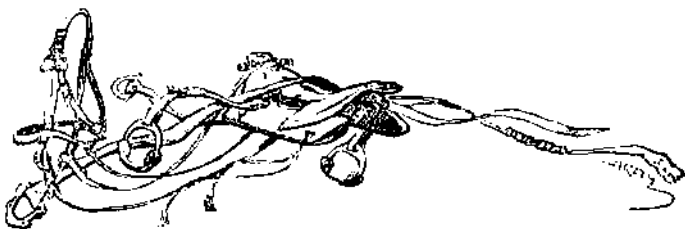
Ha má mög kő möntenyi eztet a jaj-hazát, itt vagyok én!

Mit ágyú, hátul bőfögő, magazénos repetálj puska!
Kínyössen ha joda polkázatom a svadrony éhre a
Muczi paripámot, oszt' csak úgy foghögyrű köppintök
egy sörczenetös rakétlit az ellenség szöme közzé —
hát nem mind elhasal?

Áztat a muszkát szeretném én látni, aki jén
belém merne belekötni. Mer görcsös faggyugyertyával
üdöztetnék rá. Ammég szopogatná: högyibe az ehös-
sinek! Ezt tessön mö'ffaggyúzni. Ha *te* kozák, én *még*
kozákabb. Ha nem fog ki rajta a köppentyúm: egygyet
missolok a blattjaimmal, azokat röpítem a vaksi szöme
közzé és szanaszerte sprengölöm ükét.

Mer a letnagyobb ágyúnál s többet sodor el és
nagyoobbat szóll a csöndes!

Hadd is szójjék hát vérös hajnal-hasadásig!

KORTESKEDÉS

Gyöpre hazám!

Kinyillott az pejros pünkösdi rózsával egyetembe
jaz alkotmányos ílet hajnalán könyvek potyogtatásával
áztatott, újbórral locsolt, ürü-paprikással trágyázott
aloje-virág.

Aloje mars előre!

Möggörcsösödtek az mócsingjaim. E'kkis duhajos
kenyés hadd lapíjja mög, mer mán a Trézsi sulykos
tenyere se nyomkodhassa széjjel ükét. Az úonysze-
relöm máj helyrelódíjja bennem, akit az a *másik* gyü-
kerössen mö'ppuhított. De ne csak a letböcsösebb
j'g gyakorlása fölött való büszkeség, ha' degez bu-
gyilláris is dagassza jaz mellyömet — bátor utállom
eztet az ótvaros hecczöt. Mer mit néköm az a hon-
pógárság, aki hon-úr vagyok; mög mit gyakorógassam
én aztat a nyeszlött jogokat, aki hálá istennek nem
vagyok joggyakornok — nevezném ki miniszternek
valamennyit!

„Nem genge honlányokér, de elvhü honyfiakér
hánykolódik most a lajbim alatt a szív. A kegyelmes

királyi möghivó-levél lombos árnyíkából nízsek szét: ki jis érdemös arra, hogy az én kípemöt hurczója körül álló öt esztendejig? Csak tanálok hummi kvalifikáció híjjában búvelkedő pasaszért? Küdtek a nyakamba vegyös deputációba papot, patikárust, kilörgosnét, sókontrát. Hódy Miska, Bugaczy Laczi, Lupi bácsi, Duhaj Marczy; mind az egész intelligyenzia lölkös szavakkal kínált mög az mandátummal, amire én nobilis tempóval aztat feleltem: hogy nem nyáladzok az ien mulattságra. Mert mit vesztögessenem nömös erömöt a lármás választó-kerületre, mikor én a csöndesnek birodalmában érzöm magam otthonyosnak. Mer kár vóna bolondjába mögreszkéroznyi a czukasszábú kerütt dujalisztikus bankót. De rekommendányi rekommendálok nekik oan jelös követöt, hogy akár tíz esztendőre is elválaszthassák. Antisemita lévén Dombszög és kerületje, különb férfijuhot nem is ajállhatnék neki, mint az *Vöröshegyi* Áрпи gyerököt, akinek az alkotmányos szent czélzatokra itt foghatnánk anyagi erejét, a szellemi erejét vigye peig föl Pestre, ne lássuk magunk között a viselt képit, a beszámolóját is a számadó juhásszával üzenje mög nekünk annak üdején, a prográncs-beszídjire mög nem vagyunk ehössek. Éjjön a nasságos jordány külök!“

Fogott az elokvenciám. E'ttorokkal kibőgtük ütöt jelöltnek, ami nyócnapos kora óta másocczor esik mög rajta egy második környületben.

No jebike! Ha jaz tátid portmonéjának a száját nem is csávázott, de tört kutyabürbül való rántó-szíjj szoríjja is össze: kitágíjjuk! Nem piczulát, ha' jöregbankót hullajtatumk vele, ha ja Rákóczi, Hunyadi és Deják keserves szent háromságából kék is folyamod-

nunk végette! Czigány stafétával kóczmadzagon mög is telefonoyoztuk a gecseri pusztára Danyi bácsinak: gyüvünk, tartson mindönt készen.

* * *

Hogy odajértünk, az Árpi gyerök ippeg ott legyeskődött a bürgeshodály előtt a nyíró mönyecskék, lyányok közt. Dani bácsi osztogatta nekik mindön mö'bberetvát darab után a bádog tantuszt. Az úri deputácziójót, kevély Stellungba vágva magam, szokott ékes-szólássalommal így fogadtam:

„Szent honyhazám rózsás remínysíge!

Ótott sarja az ótott fának!

Metszőit csemetéje apáid tövének!

Köszöntelek tégöd!

Az én számbul egy ország szóll tehozzád, amidön mögkinállak ezön szabadelvű és intelligencs független ántisémita választó-kerület bizodalmaival, mögértvén nemző apád ellen számtalan alkalmakkor kinyilatkoztatott fíjui érzelmejdbül, mennyire óhajtod a függetlenségöt, mennyire szeretöd, ha szabad az elv és a halberczvelv. Mekkora intelligencia igyekszik ki belülied, aki a nagy Kártyéziust tanulmányozod és az intő nemzeti színek összveillesztésiben kemikai erudicziódnak adtad fínyös tanujeleit. Aki magán- és közösülésekon a hon gyarapítására a telhetöt elkövetted és aki végül szeretett úratyádat épp úgy tisztölöd és böcsülöd mint mink.

Ólég okok arra, hogy kitűzzedd zászlónkat, melyet fennen fogsz lobogtatni az eddétig nevetlen ántisémita dicsőségnak a nevelésire, éjjen!“

A hatás na'sszerű vót. A rozsdás hajú kandi-

dávidkát elfogta a boldog öröm kergettyője. Az öreg Dönczóné ölibe jesött, aki bámulatába nyitva felejtette a nyíró ollóját, úgy hogy az edgyik ágával léket hasított az Árpi fűlin.

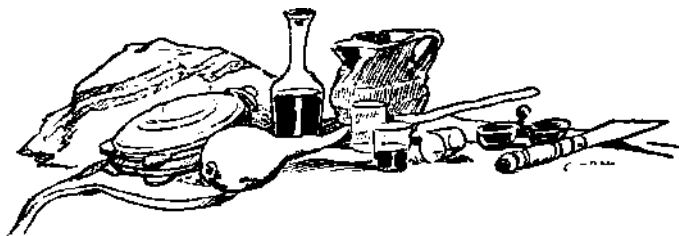
— A hazáért vérzik ifjoram! — vigasztalta Danyi, fölfogva ütet az ő kasznári karjaiba.

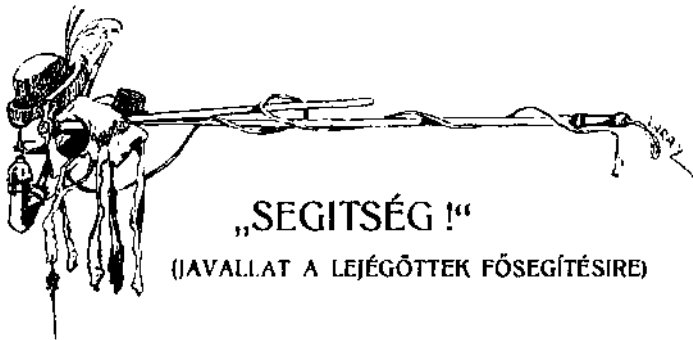
A nagy éjjen-böggésbe belevegyült a bürgék béggetése, mög sikítottak a vászon-cselédek is, hogy biztató fogásajimmal közibéjük keverödtem és az elpördített kalapom után nem jó heön kotoráztam. És vonyított a Szellő jagaram előcsahossága mellett mind az egész komondorság. Még a szamar se sajnáta tülle az iávívátozást. Csak a közel páskumon a kóser madarak geggengették bele az örömríadalba az ő tiltakozásukat.

Árpi elfogadta a küetté való megbillogozást. A négy igást hamarossan összeterelttem firerczugnak — rájuk fért a kinevezés — a keshedt szerszámot petróleojmmal glanczosra kenyettem, a bükkfagatyás kocsis egy kis avassal kifénymázolta a cserepes csizmáját — máj leette rúlla a kutya.

Hónap visszük a kerületbe (mán hogy az Árpi gyerököt), hogy kilehögje magábul a prográny-beszídjit, akit változó szöröncsével, de végre is bő sükerrel dik-tálunk bele hajnalig.

Hadd is szójjék hát az az ékesszólló kétszin-vallomású csöndes!

„SEGITSÉG !“

(JAVALLAT A LEJÉGÖTTEK FŐSEGÍTÉSIRE)

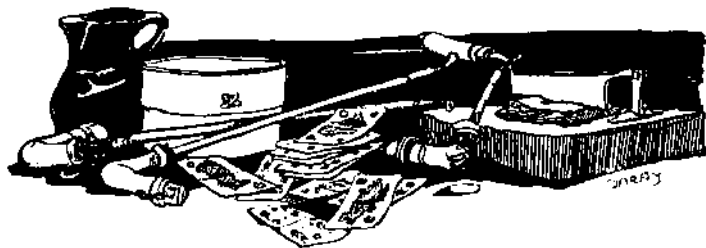
Szerbucz haza, nagyot mondok!

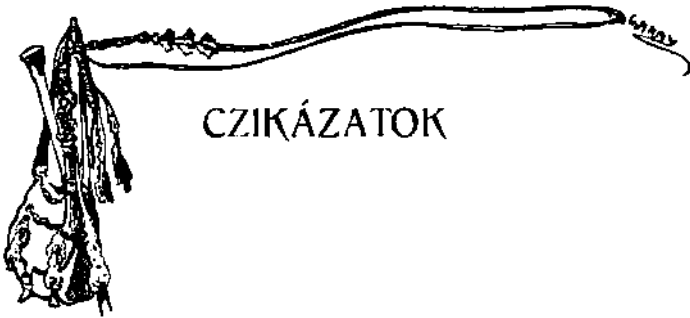
Nem úr, aki alkuszik. Letöszöm az évi gyüvödelmöm fölöslegit a kárvallottak részire kódis hazám ótárára.

De mijután drótférög, szipoly, fűnán cz, jordány, rossz idő- s még rosszabb kártyajárás úgy elszapárgyulázták a büdzsetömet, hogy nem marad fölöslegnek csak egy bitang flóres, akit évrül-évre kalendáriumra előjirányzok: hát az idén lemondok a könyvtáram gyarapításáru, nem *vőszök*, hanem *száritok* könyvet.

Mindön ötödik majzli a szögényeké 1

H. sz. h. 1

CZIKÁZATOK

Utójára akkó vót bennem része Budapestnek, hogy a Pignatelli Kajetánka hörcsögasszony bolygatta föl ábrándékos böffenetökre hajló bendőmöt. Hangbuggyasztó tőgybőgye szépen eresztötte jaztat a tejhatalmú nótákat, hogy akár virradtig onnad merítöttem vóna az altatót. Kozáknak dicsérnek ugyan az hívejim, de annyira még se muszkásodtam mög, hogy azzal az erjedt főrangú kumisszal folyassam magamba az impo . . . mondok: az influenzát. Oan őszinte vót, hogy maga se rekomendáta; ikább azt a hig sört, akinek a czimerös szakácskájával törötte le ja tajtékját, mijelőtt mögitatott. Biztattam, ne tőgye csúffá ja családfáját, akinek a tetejibe íneköl, mer elvadíjja rúlla mind az őssejit. Tán ha jaz én nömösi portámra gyünne gazdasszonynak, ott kigargarizáhatná magából mind a mö'ffeneklött rebegős trilláit, ki a bánatját, még mög is lapúhatna tülle jaz előkelősige. De nem köllött neki, hát nem guszttám tovább.

Falusi havas-lucskos magányosságomba — még a szomszédbul se gyűhettek át — rákeseredtem a

a tudományra, módszerkesztöttem a kártyamivíszet vezérmadzagját, ne maradjon nyom nekü egy országos talantom pihenése. Annyi, mintha jaz memoárjaimat írtam véna mög — mer mindön titkomat kirottyantottam benne.

Hát éccző csak azt hallom, kártya-darabot csinának odafel. No valaháral Végre fölösmerték a kulturmissijót. A középkorba a régi bibliából szödték a tárgyat. Dukál, mondom én, hogy a mai mög az új bibliát emelje a lámpások elibe. Jártá is e'ddarabig a Szzigligeti *kvart bétája* (ü úgy irgya, hogy „IV. Béla“), mög a „*Színre szint*“, a franczia „*Párti piké*“ — hanem ez a magyar gyéniusnak mög se kottyant. Hunya multság vöt ez neki. De most ecczörre *Négy kirá* is pislánt, még pedig a *három kirá* hetibe indútak mög az egy igaz csellag után! Mikor erősebben kisugárzik a nemzeti színjádzás, nála kő jannak nízni, ha jigazi honyfiérzés dagassza a mellyet!

Nini, a *Tett Vilmos* is ki van tűzvel azon a bádog köpönyegön! Régúta böcsülöm eztet a vitézi darabot, akibe mind nagy hősi tetteköt követnek el a svajczi hazafijak, ammely bokros érdemejékér mög is nyerték az magyar nömösi indigenátust. Többet ér az annál a kehes *Varázs furugtyánát*, akit mán most csak *Vizhordó* címön adnak, mög a többi szele-Verdi operánál. Mégis a *Négy ki rához* hajultam. Mondok: új kártya, vigabban csúszik. Jól keverönnék egybe, sláger is van ott nem egy, de azér *kunczustukknak*. eztet a mívet nem deklarálom. Mer aki mán bankot ad a tudományával: akkó czurukkoljon, mikor van még mivel, nem hogy az utolsó piczulája is elkarikázzon.

Ahány kirá ott lebzölt a tizesse mögött, egy se vöt a bakja. Nem is hímön fordútt mög a süker, de jazon a folyton gyöngyén föstő asszonykán, akit nincs az a tromf, hogy kijüsse akármeik pártijából. Kár, hogy az ű véggig szaftos mívíszetje nem akar ráfajzani a többire. Hajh! . . . ösmértem én ütöt első fejtésekor. Hát kél föl szebben a nap a makkhetesön, mint ahogy az ű híre-neve akkor?*

Váttig friss, fíjatal; — zajos sükereknél is harsogóbb csak egy van ezön a gyom-világon: a csöndes!

Szójjék is alkonyulástul fötámadásig.

* Blaháné.

TÁTOVÁLT HÖLGY

Bacillus, ne ágaskodj!

Te vagy az új-korszaki kórságnak a nyovolya-termő magja — ójtanálak a püspökünkbe! Högyibéje tnög a pógári házasság, környülkörösztlés, elkörösztl-metéllés, taplóbúrbe szökkentött nömös magyar vér — kutyabúr ellen a nyulbúr. Marad a szamárbúr, az is csak tudósoknak való, len most a hejhözet.

Ho'ne öhintöttem vóna mög aztat a szűz bü-röcskét az Andrássy-juton: a szép Irénke kisasszonyt? Ott vesztegetik a kedvest: egy pillantás 50 krajezár. Ez oszt' a fölsíges keleti szőnyeg, hevernék rajta fekete kávé után!

Hogy aszongya: merő ötogetéssel, szurkálással virágzott ki ien tulipántosra, mög hogy a teppikjének a hévatalos neve *tetiivérezés* — bátor inkább tán *balhavérezésnek* szömléltem vóna az irháját.

Mennyi ország van még föfödözetlen! Kerül ott nyilván még legsitítebb Afrikánál is sitítebb — lönnék a föfödözö Szténlije! Födövi tapogatódzásajimnak azonba öleg vót az a csöpp hazaji gyeográfia: dél-

keletnek *Emőke*, északnyugatnak *Segesvár*, mög egy
csöpp *Rábaköz*. De oan pontjára nem akadtam,
ammeikben összekerül kelet a nyugattal.

Hanem czimer és mottó annyi van rajta, hogy
a t. ez. nízó akar estig, de még azon túl is forgatná
a lapocskáit. Igazi szépirhadalom.

Itt is fognám millenáris ármálisnak. Mer hogy
oan gyönyörűven főst.

Hadd is fosson hát az új évezred véggeig, azon
is túl vagy hajnali kilencz órájig!

MUSZKA-ÉNEKESEK CSODA-ÁLLATOK

Hoch no!

Ledöntöttük a bálványt, megest beszíhet az igaz isten. Persze, hogy fölfeszejtették ütet is, de letalább imádkozunk neki.

Ott csalogat a vín ragyabunkós Savanyánczky, ott csábígat *Nyedáj*, az ű ídes lyánya, hol andántésan, mikor csöndesen megindú; hun alugróban, mikor elugrik. Szépen szőtt a *piros szarafán*, ötetné mög a gyümöcsit az ídes aptyával. Bemutatkoztam neki, hogy én vagyok az a honi kozák, aki még külön *andántét* tudok, mer hogy én szálllaltatom meg a *csöndest*.

* *

*

Főfordútt világ az, mikó neki vadul a szelíd lyányka és mögjuhoz a farkas, len bárány toportyánt mutogatnak az Orfejumba.

Vót mán szerecsöny az én Csőri Zsigám Párizsba, láttam fejbű számoló disznót, fejős ludat, íneklő fókát is — de hogy eleveny farkas adja be jaz derekát

hummi csepüs kóklernak: nem hittem véna. Még annyi időm se kerűtt, hogy a bukétás kisasszonynak markába nyomjam az állandó flórest, mán erősen kezd szükölni a Szellöm. Nem nyulat állt, de farkast. Főnízök, hát az ordasok is ugyancsak kutyamód vonyítanak felém . . . Fináncz lögyek, ha jaz a közbülső nem az én *Fünánczom* (apja *Zsandár*, anyja *Niksz-dajcs*.) Elsüvintöm magam ... de mán akkó hasztalan köhögött neki a professzor, főfutott a vasrácson, nagyot szökött, oszt elibém lapút.

Lótt erre zsidó vásár.

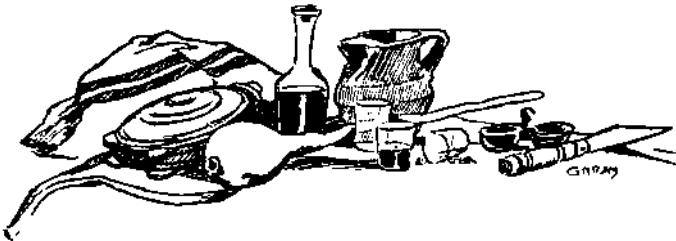
— Izidorkám, vidjázál a lábadra!

— Evelinkám, háttal fordoljál magodot a bestia felé, hodj az obroncsodba túrjön bele a foga!

Turnürön rúgtam a magam nevelésit, mönjön vissza jaz akadémiájába, vigye világgá, hogy ammég másütt a farkas is kutya, nállunk a kutya is farkas, még peig oan tudós farkas, hogy nemcsak tudóssabb mindön pudlinál, de még lutri-játékot is tud.

Dominóra is fogtak mán kutyát, de oan, aki fölösmerné jaz blattot, még nem akadt a 77 vármegyibe.

Azt is csattogtattuk kilöttyenő kivilágos virradatig.

Sahaj!

Azt a keserűsüges akadémiatyánkját annak a könyvkiadó tudáskereső csúrhéne, de jeltrafálta a sorogát! Még aszongya, hogy aszongya: íródjon mög az *bank története!*

Mán erre mö'sszóllalt bennem a dicsőség, mint oláh cigányba jaz béka. Érzöm, hogy nincs oan ember, aki tudóssabb vóna a bank dógába, mint én. Mög az a kikötés, hogy idegöny kézzel muszaj lejirati: e'mmög ippeg úgy látszik, mintha csak az én kedvemér tanáták vóna ki. Kehös akadémiája, ölöget panaszkodtak rád, hogy az eleveny tudománt nem kapágot, csak a kiszáradt ócska nyelvek fájának a gyökerit nyesegetöd. Hanem most az elevenyire jakadtál. Nem is vallód kárját.

A bank története!

Majd lejiratom én valamennyiét, hadd böffenjön világga az igaz tudomány!

Mert mindön banknak mö'vvan a maga törtinetje. Az egyik *elúszik*, a másik *lejég*. Az egyiknek egy-

szeri körülösztasra kampecz, a másik tartja magát. Láttam oan bankot is, aki huszonnégy órájig is fönnállóit.

Hát még a czukasszáknak mennyi a törtínetje!

Mind, mind tudom: tövirül högyire. Láttam bankot *sprengőnyi*, láttam *brennőnyi*. A Kohn Dávidék elül most az ecczör én emelem el aztat a kis czukasszát, akit az akadémija kidrukkót rá.

Nem is engödheti nömös magyar érzetöm, hogy ebbe jis a nímet kotyogjon belé, vagy hogy jordány botos nyergye el a díjját. Ha mán ódhatníkod van, nímet! — ódd mög a filozofijádnak a göröcsit. Ha nyerhetníked van, jebi! — nyerd el a Mózsid tétölit és vezessed aztat a vín öt könyvit! Hanem a czibilizácziójó kútfej it: a bank-kérdést, aztat hadd a magyarnak!

* * *

De a pofografiába se hagyom magam.

Még mijelőtt kitanáták a műkedvellő fényképelést, mán én annyi zsidót, czigányt főgyorsfényképeltem, hogy ma jis rézsuntossan áll tülle a czifferblattjuk. Akadt is követöm nem egy. Ezek most expofoziciót csinýátak belülié az Andrassy-juton. De jakit én főgyorsfényképelek, nem töszi ki jaz auzlógba a szalajtott ábrázattyát. Nem köll néköm napfény! (Ölég verőfény az én terenyöm.) Se sitit kamara. (Sitit kamarába másféle képeket szeretünk csinýányi.) De mög ölég jó néköm az úri portám hangos ambitussa jis. Csak egy kézmozdulat, oszt úgy eltrafáalom, hogy a szülő idős aptya se jismer rá. Különössen szeretöm az oant fényképen törúnyi, aki édös, mosolygós vigyorgással pislog rám, mintha imádkozna. Ennek oan

miatyankot tapasztok az istennel való hasonlatosságára, hogy mö'lláthatja Szempétört, ammint a bagós pipáját veri ki jazon a retkös lába-sarkán. A gyors lekapással pejig csak a vászon-nípsígnek kedveskődök. Czirkulálnak is a hasonmásolattyaím három vármegyében.

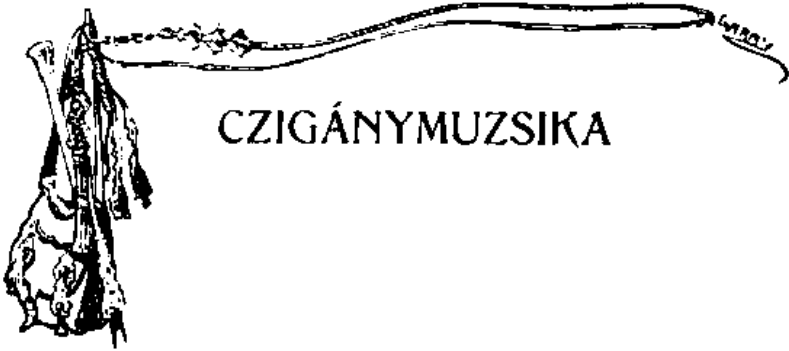
* *

*

A gyejográphiában is melleje állok akár annak a fekete világriszbul visszafele szortyantott szerencsöny-ojtó Sta/r/eynak is, pedig ugyancsak nagyra van vélle, hogy ott a Kilimandzsáró ódalát mögkopogtatta. Ez is valami? Stanley még akkor a padka mellett járt, mikor én mán a letsítébb régyijókba hatótam bele. Ma'vváradtul Afrikájig nincs az a sitit belebuj, akit én ne jösmernék. Az az ángoly vigécz még arrul panaszkodik, hogy nagyon meleg van abba ja letsítébb vármegyébe. Ha jigazi turista vóna, nem pejig afféle högyi mónár mög mezótúrista: tunná, hogy az a természet rendje. Mer mentül melegebb, antul jobb. Ha mán homálos ország, lögyön meleg is, mer csak melegibe jó a', mint a lepény.

Hallom az uságbú, hogy nagyon kapkonnak az ú úti lapjai után, hogy az egyik uság mög se várhatta, amég kinyögi magábú, mán is kinyomatta. Ez arra jösztokél, hogy én is útra keljek. Mihánst a bank történetjit lejrattam, de tán előbb is: béhatolok a letsítébb tartománynak a kellős közepibe, mer mindönbe a középutat szeretöm;

CZIGÁNYMUZSIKA

Egy kanállal idősőbb a cigány muzsika is.

Téve-tagadva, hogy az a Mozsárt, Betóven, Liszt, Vágner, Bölényi, Roszinyi, Donyizeczki, Prücski, Hajeski, Verdki, mind fölverték is a világot — oan muzsikátki nem fundát még, akin a telivér úri magyar ki-mulathassa magát.

Mer dikhecz annak a muzsikusnak, aki fehér keztyűvel tördeli ki a zöngő sublód fehér, fekete fogait, le a legvastagabb zápfogáig. Két flóres antrét főzessek azér, hogy még egy csipetnyit ee se rik-kanthassam magam, hanem az állkapczámot kificzamíjjam a tömírdek ásításba, akit az a sörínyes nímet kalimpál ki a bögyömbül?

Veszteg haagatnyi a muzsikát, a'cssak oan dolog, mimmikor szép asszony mellé kerülök s még azt se mondhatom neki, hogy: „hallja-e nassádkám, nem íme kicsit az ölembe?”

Ha nem én tanítottam a cigányt, hogy a magam édes gusztyussá szörént cselekedje a nótámat, mög ha e'kkicsit fültövön nem nyálhatom, ha elhibbantja — bök az oan muzsikának!

Mert mentül keményebben bánnak a mívísszel, antul heőssebben iparkogjik.

Hej, mikor én csúcsos kedvembe jaszondom nekik: Ádám, Pétő, Laczi, Ferkó, angyalossan húzzátok! . . . akkor mind hanyatt fekszik, úgy munkálkodik; én mög átugrálok rajtok, és ha nem trafálja el az igazi tónust, hasba biztatom a csizmám orrával, hogy még a czimbalmos is akkorát szól, mint a bumberdó. De máskőlőnben diplomatikussan tánczoló a tagjaik között. Egy ánglius, akinek eztet a nömös magyar mulatságot bémutattam, aszondta, nem tudja, kit bámuljon mög jobban: éngöm-é, hogy hōgyös lépésejimmal ki nem rugdalom a zenészek fogát — vagy ezőket, hogy ki nem esnek a taktusbul?

Bizony, nímét, mondám az ángliusnak, ha Dzson Brájtot Kobdenynyel mö'dduflázod, Dizrajelit Sekszpírral összefonyod, fölfeszített Pálmerstonnal mö'sspékölöd és apróra vagdalt Dárvinnaal béhintöd — tudna-é ehhol foghatót véghöl vinnyi?

De cigány-dresszérozásba nem is ez a remeklís, ha' jaz, mikor a kocsibul kiszolgáló deszkaszál letvégibe odajütetöm és parancsolom nékije, hogy: Ádám! Áztat húzzadd nékőm hogy: „Esteiegyik, hajnalogyik!”¹¹ Oszt keservessen ám! Ha pedig egy piczurkányi minutára kijesöl a konceptusbú: a förhéczre ültetlek, mikor fűvel lakott jó a két igásom!

Áztat a buzgóságot, aztat a mívíszetet tetszene mö'ddeputányi, akit oankor követ el az én füstösöm!

A müt keddön is próbát ejtöttem vélle. A csi-nyátt országúton akkorákat zőkcent a kocsi, hogy magamnak is mindön kerékfordulónál egymásból vágódott a harminczkét fogam, a deszkaszáll vége mög

le-föl mint a barázda-billögető farka. A more lába hun bokán föjjül úszott a sárba, hun magasra röpüt mint a daru. Szépen is szólt — de jaz én cigányom mint a czövek, mö'sse mozdút. A nótábul egy hang se hibádzott!

Eztet a kunsztot végezze, ahány ánglius kókler, kóczevő, malomkü-köpködő lord Bájron van a Slezák bódéjába!

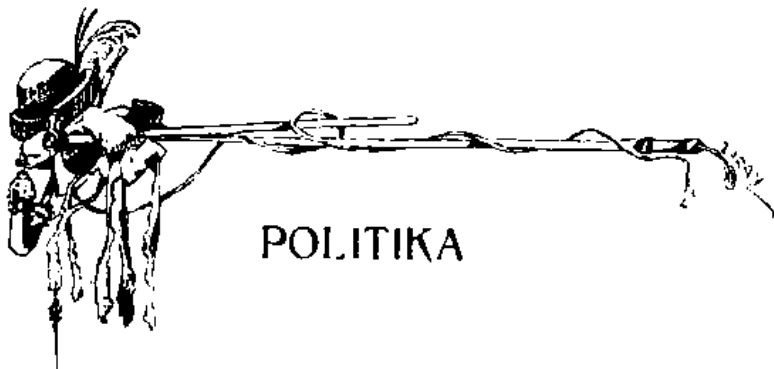
így kő neveenyi a cigánynt; csak ienfurmán löhet mívész belülle. Mer odajülni a zöngő gyúró-deszka elejibe jó székre, a dobogón szétvetni ja lábaszárát és hegedűn vonyittanyi, vagy kis böggöt böffentetni — fináncz lögyek, ha mö'nem tanítottom rá ja Szellómet!

így múlik le apránkint az úri emberrül az idő, ha szép járású. Ha peig zimankós, sáros: a Droppa Lajcsi komám patikájába gyülekezünk e'kkis karminativára, búsulunk az hazán és szidjuk az kaúrrmányt.

De akár nyáron, akár télen — mindön áldott nap éhomra jut e'kkis genge makaó. Este peig fölmelegödött kebelvel csak azzal köszöntök be ja kaszinóba, hogy:

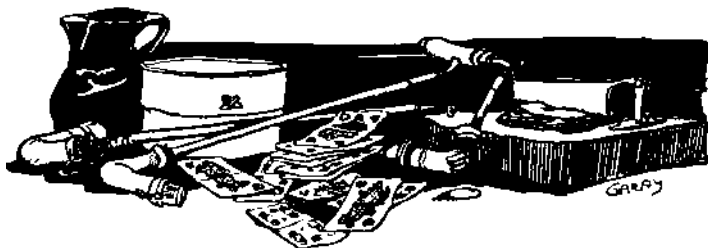

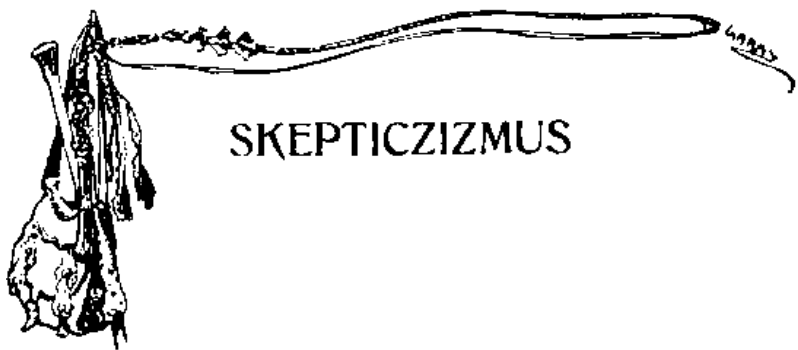
Fáról a szekér, kiódzódott a kisafa, nem húz a lú. Még aki hajtja is, lejugrál a ferhéczről. Iszkiri az ien ministérijomnak! Most mán mijenk a placz.

Néköm ugyan beszíhet akar a dútt fának. Nem hiszek én edgynek se, ha annyira veti föl is magát, mint ide ja fiastyúk.

De jaddig is, ha'sszójjék az a csöndes!*)

*) *Mokány Berciinek* legelső kiszólása 1873-ban.

SKEPTICZIZMUS

A bort is, a szentőt vizet is jordány méri! Sem nyei, Apponyi, Simonyi, Irányi, Ábrányi, Csernyátonyi, Sanyi. Csupa *nyi*, szakadjon belé a nyü!

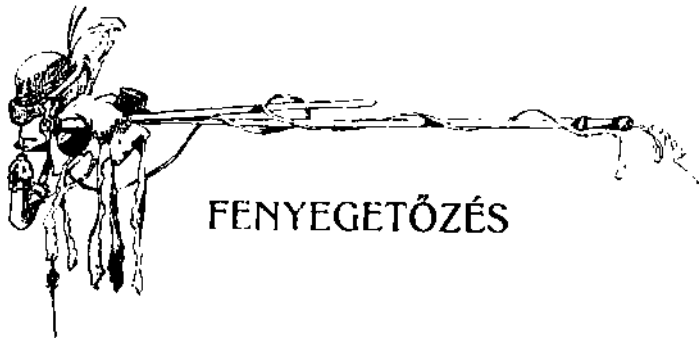
A „MAGYAR SZÖVETSÉGRÜL“

Mi jusson hajókázik az a nímet a mi Dunánkon, mikor az magyar folyó? El köll túlle szönnyi a hajókot mind! Aszongyák: adakozzunk! Hát az az adakozó fészkes feki mire való? Nem' vót ölég adakozni arra jaz akademijára? Adjon a kaórmány, annak va'! Vagy hajtsa be rajtunk fúnáncczal! Mer én csak úgy adakozók.

Mömmög az a magyar szövetség is mi kórság? Én nem filek a krimi tatártul se, ha nímet. Ide tróbáljon gyünni, ha mer! Ide miközénk a pusztára! Minket gyérmánizáljon! Hát nem rájeresztöm mingyár a Primás bikámot? De el se jér a jámbor idáig, mer mán a Libadógló csárda mellett lehúzzák a „Fúnáncc“ mög a „Trafik.* — má hogy az én kutyáim.

Sose filjünk! Nem mer minket bántani senki! De nem is jó kikötni az magyarral. Még csak a pízütiket se merik ide jeresztteni, hát maguk hogy gyünnének?

FENYEGETŐZÉS

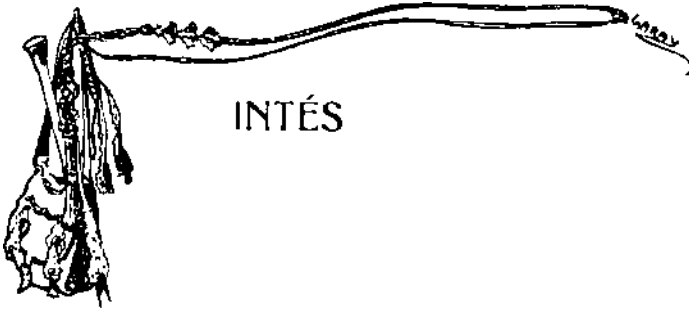
Megest rotyog a párt fazekában a fuzjő kásája, köpnék bele! Tüled-hozzád ránczigálják az ország dógát, a póráz mög a mi orrunk porcogóján van kö-rösztű huzval.

Csak még éccző lögyön választás! Rászavazok a Nyakigláb zsidóra, azt kűdöm fő nekik. Azt azután tögyék mög Kerkapolynak, adjanak rá zsinóros kaf-tányt, csókolják mög az ábrázattyát — ragadnának hozzá!

Nem hiszek én egyőjöknek se, ha akkorákat fohászknak is, hogy meglódul bele az a kajla regá-lés szélmalom ott a cibaki határban.

Biztatnak a köcsönnel. Hogy akad zsidó, aki jad nekik. De mán ha jad, oda tartom a markomat én is. Ha nem hullajtanak bele, azt cselekszöm, hogy ki-lyuggatom a csizmámét, nímét ruhát rántok magamra, nyakamba kerítöm a fél vármegyét, mindön kis kapuba mögállok kűdűnyi, keservesen elrikkantom magam és rájajdítom, hogy: „Atyámfiái, az adó tett földönfutó kódissá!”

Ki oan lú, aki nagy kevélysígabe mö'ffúja még a bugaczi szénát is, az oan lú mögöszí az árpaszómát, ha nem telik ögyébre.

No magyar haza, ha mögnyaltad a Tisza sóját, idd meg rá jaz Ghyczy Kálmány ivándai vizét. Csak jó az az opponálás, mindétig is aszondtam. Előbb szidod a nyulat, mér fáríssa ki jaz agaradot. Most mög szidod az agarat, mé hogy kiszödte a bélít a nyúlnak, még mijelőtt odajértél.

Csak csinyájjátok a haza sorsát! Csak segíjjétek föl a jobb ódalt a saraglyába, magatok mög ott a kocsis-ülésön haagassátok az abrakolatlan igásnak a keserves kántusát, akibül himnust magyaráztok; peig akkorára csikót ellik az én riska tehenem, amikoróra jauravaló kaurrmány lesz belületek, üssön nálatok a vacsorapárt!

Csak Bódi bácsi az igazándi magyar I Egymagába vót mög a bátorság kimondani: ne vögyük mög a Petőfi Sándor; kiskörösi házat. Minek váiyogbul vonni szegínynek házat? Ha'llakjon küházba istenadta írödiákja!

Adok rá két flórest. Mán csak azért is kettőt: lögyek száz perzentvel különb legíny a rozsnyai püs-pöknél, fusson ki a bora!

KÉPVISELŐ-JELÖLTSÉG

Attande!

Ma van ma!

De nagy lakodalom van ma!

Mer úgy dütt a sorja, hogy jó magam szegődök be honatyának. Azzal a bötübe rekedt könyves Miskával mán semerre se lyukad ki jaz ország dóga, peig kötötte a nímetet az karóhol, mondvást mondván: csak ű rá szavazzunk, máj mögérjük aztat a dücső hajdant, akibe az úr nem fizet porczyiót s még amiatt se nyomják bele a kóniczba, ha ja befelé fordított czimeres gyűrűjéből jobban oda tanál ütödni a zsidó, mint ahogy szereti.

Czigány-állapot biz e, mondok. Én köllök oda fel abba jaz országos akolba. Máj összehörrentöm ükét én! Ha ki nyúves közte, kikúrálom bagólével.

Bugaczy Laczi mög Hódy Jani a kortessejim. Gubás embör mind a kettő. Eleibém szalajtották a nípet s köztük a lettagossabbak a vállukra emeltek. Mög is érezték, hogy nem élek cziberével. Ordították a nevemet és annyira neköm lelkesödtek, hogy a sze-

gény Misára törtek rá s a saját ídes programjából a hátához vagdostak vagy egy mázsát. Tudja mán most hányat ütött. Hapartonállmagas Kis Cserepes Nagy Ferencz a vasvilla fél ágára tűzte a kabátját, azt lóbázigatta mög az embörök feje fölött, mint a zászlót. Mien jól járt Misa, hogy nem volt benne a kabátjában!

Osztán mondtam nekik orácziójót. Még oat nem öttek, möte Csanyágyi Sándor bátyám apostolkodott erre.

Elbeszítem nekik a haza szörút állapottyát, az átkos közösüget, a nagy adót, az íhes nípet, mög mind a többi sanyarúságot. Elmagyaráztam nekik a balódalt, jobbódalt, vendégódalt. Csak úgy tátották a szájukat. De dütt is ki belüle akkora éljen, hogy ha beválnék rajtam, mögérném a végítilet napytát. Hanem arrú jis köllött gondoskonnom, hogy azér, ami kidűt a szájukból, valami mönjön is be rajta cserébe. Mögzsiroztattam nekik tiz zsák kolompárt java ürüfaggyuval, hogy csak bílet köllött volna keresztül huzni rajtok, osztán akár mindjárt mög is gyúhattam vóna ükét görcsös gyertyának. De mert maguknak is van bílük — mekkora peig l — hát eresztöttem bele e'kkis folyadíkot. Csapra üttem a két fenekű hordót, abbú szílták magukba jaztat a meggyözödést, hogy csak a nasságos dombszögi és bugaczi Mokány Bertalany úr az igazándi démokrata, s hogy ükét mö'nnem tántoríjja de semmi, kivével az ital. Elöl beszélt Bugaczy Laczi, hátul szónokolt Hódy Jani, közbül mög a níp hasígatta az eget. Valami dicső vót!

Mikor na'ssokára áldásajimmal ellakva hazafele röffentek, az az álnok falu-szája, a Hapartonállmagas

Kis Cserepes Nagy Ferencz uram ú kigyelme a csordával mögát az Hónapingyér kocsma jelőtt, mer a hunczutnak még a csizmája is úgy van szoktatval, hogy ahun czégért lát, oda betéved — és a mög-voltnak a högyibe lógóssat csurrintottak, futna ki jaz fülükön! Száz flóresem ríjja ennek a nipszerüsígnek az árát.

De mit nem áldoz az embör az hazájér!

ZSURNÁLIZMUS

Most mög az egész negyvennyóczas úságitó níp-síget hánytuk össze egy baglyába! Az apám se hal-lotta mássát! Mindön úságnak hatféle a címje, mint a kassai püspöknek. Hát ez a demokratság?

Héköm úgy is egy nyovolya — feljök se níz-tem; csakis akkor, ha tányért eresztöttek, álltam velek szóba s dobtam oda nekik e'kkis szubvencziót, ha'llögyenek függetlenyök ük is, a girhesek.

Köll is neköm az ü tudományuk, mikó mán a helybéli bakter is bejállt redaktornak. Kijadja az „*Elvhü Harangláb*“-at, akasztaná föl rá magát!

Különben egy feki! Akár torombéli idő-redak-tornak vallja magát valaki, akár pedig esemény-bak-ternak.

De csak tudok nevetni az összegereblyézett di-csőségükön! Egyik a „*Szabadság*“, másik a „*Nép zászlója*“. A „*Szabadság*“ mög nem tud veszni a maga embörsígibül, kapja magát, beletojik a „*Nép zászlóvába*“. Mán most „*Szabadság*“ mint a „*Nép zászlója*“. Ott lefetyül, mint az öntött saláta. Még a

dufla szusz is kifogyott belülié. De gyün ám az üvegös tót, az Ernyő, dögrováson levő „Szombati lapuját” belekötí a likas zászló-hamvasba, oszt hármasba mönnek kúdúnyi, a batyut mög annak a jordán Helfynek akasszák a nyakába. De ja zsidónak is van esze — lejakasztotta magát a szögrű és lőtt „Független”. Mán most alszögön-fölszögön sípolva jár: „Vögyenek papirost, adjanak rongyot, túlülü l Itt van a „Függetlenség szabadság mint a nép zászlójával egyesült szombatilapu” Bodzafa-riadóján azt tilinkózza a kákabélű, hogy mellettük van valahány igaz magyar van — tessén előfüzetnyi! Mán én nem fizetök se jelő, se hátú. De azér merje rám mondani valaki, hogy trafikot szilok, vagy hogy rajta kapott valaki az adófüzetésön.

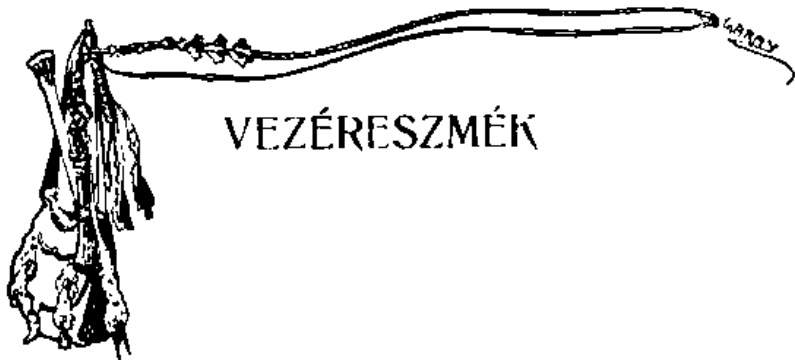
Ellenségünk az Isten is l Mien lölkössen sivalogtunk a fagynak, hogy így amúgy elpusztulunk harmadszor és utoljára — s az Öreg megereszti a csapat, kijönti bánatunk ürgéjét és úgy nekiszalajtja a termíst, hogy még a kutyának is telleni fog fekete kávéra. Ha úgy lösz: akkor nem térhetünk ki előle, csakugyan rákeseredünk az adóra.

Mért a magyarnak elvenni egyetlen örömét is — a búbánattyát?

Csak azért is pusztulunk, veszünk l

Mindétig azonban, szükben-büben: hadd szölljék az a csöndes!

VEZÉRESZMÉK

Hopp!
Én is oda vótam Budapestön mögmönteni az honyházát.

Sokan vétünk okos embörök, mög is möntöttük. Mert talpon van ám még. Ez is csak a mi virtusunk.

Kaurmányék mindétig azt hajtják: virul az ország. Pedig szegínynek eszibe sincs. Aki virág van rajta, az penész; aki gyümöcsöt teröm, az bolondgomba. Mi mög váttig azt fújjuk: vége jaz hazának! A közösügy kódis-tarisznyájába küet akasztottak, húzza le lábárúi a nemzetöt! ... és imé, a nemzet kiböki a szügyit és aszongya: eb fél, kutya fél, amíg jó Ragályi él.

Azt kérdöm én má most: ki jér többet — az-é, akinek a zsótár-ineklise mellett is kifordul az ország üres böndője — vagy az, aki rájadja az utósó kene-töt a dögsre, de jez rá se hederint a búcsúztatóra, halom összeveri a bokáját s azt kajátja oda neki: csak azért is élek mindhalálig, még aztán is beszo-rzásig!

Gubogyi Sándor bácsit mö'ttöttük csordásnak; maga jakarta. Hozzá szokott, möte pógárok mestere vót. Ragályit mö'ttöttük táltos papnak. Csikót nem vághatott, mer nem vót. Szűk időben teszi a csacsi is. Mán ebbül futotta. Mög is eresztött oan miatyánkot, hogy a Helfy Náci tiz parancsolattya csak úgy kereste a magáét, aki ott lebzsol a gatyakorcza körül. Esvány bátyám pedig vetötte magára a kálomista köröszöt s úgy mögáldozott, hogy lejázott rúlla még a más büne jis.

Csávolszky vót a ministráns: az bongatta a harangot, mikor intöttek neki. Súdó politikusnak ölég jó. Még csak e'kkis politikai hidas kő neki. Ott dugdosta ki ja lapoczkája közzül a fejit az ország borja is.* Mér bornyu? — arrú feleljen a gazdája. Úgy mö'ttagosodott, hogy elmegy másod-fű számba is. Mő járású ökör lösz ebbül a tinóbul. Sokat mö'zzavarhatták szegíny párát, mer nagyon csüggedt vót a fél fülire. Attú tartok, mindön tagos volta mellett is nem sokára padra kerül a körme.

Közbe kimöntem a kerbe. Ott egy faintos menyecskevirág traktáta mög a bimbaját a bimbaján.

— Ejnye szógám, cselídem, mondok, de szeretnék az apja lenni ennek a csemetének I

Az asszony erre nagyon elszömérmesödött. Mer hogy előhasi volt még.

— Mér gyüttél be? — mondok. Tán vásárra?

— Nem azért, mondja ű; csirkét hoztam. De hogy egy nasságos űr onnan helyűről möghallotta, mekkorát tud sivítani ez a kis vérem, főfogadtak, vigyem be joda szavazóba.

*) T. Tituszt hitták így a hívek.

Erre mögilletődtem. Hát így csinátok tik programot? Az ien elvtenyésztésnek kancza-ökör, üszőkakas a láttatja. Köthetitek mán a majmotokat a karóhol, én menek. A nemzeti bankotokat pedig fújjátok föl. Csak az az igazándi nemzeti bank, akit én adok.

Hadd is szólják hát!

BEKUKKANÁS A BÖRZÉRE

Beníztem a börzére zsidóékhól. Ott vót csak a veszödelöm! Köpdösték a szót a nagy miregtül. Még úkét is srófba csavaríjja az új pízügyi minister!

A Kóbi zsidó a lajbija vágánnyába akasztotta bele az egyik hüvelykujját, a másikkal mög a görhes mellyit bökögte, a köcsögjét a tarkójába vágta és ú'sszórta a megszopotámiai káromkodást, hogy kifordút a bögyibül, akit délbe övött: az a libazsíros pörkölt paszuly is.

— Kóbi, mondok, ne szelesködj!

— Hát maga a nasságos Mókán oreság? — csuklik a jordi. No lássa! Ez o profit belüle, hogy vótam jobbódele! Leszek már mast balódele!

— De Kóbi, mondok, aki krahhos miatyánkja vagyon a Mózsésödnek, nem tenéked való a balódal, nem zsidónak csinyáták azt, ha' júrnak. Csak ott kuczorogjatok a Csengery háta mögött. Ott van a ti vásártok, bújjatok bele!

— Mit? Csengeri vásár? Hát ha czibakházi, vagy eszterházi valná is? Mink leszönk mind oppozíción. Éljen a Jókkái!

— Kus te! Ne zörögjetök! — intöm ükét szőlídeden.

— Dobjonk ki o nasságas úrt l — sipíjja egy bodri jakhecz, kinek madzagon lóggott le a fél szöme, az orra mög úgy hajlott le jaz állára, hogy éczörre két felül is gyütt ki szájából a szó.

— Kidobni? Mán hogy éngöm? — mondok s kijeresztettem a karikásomat. Ide no, azt a hosz-besz dicsőségít a Lócsing bárótoknak! Gyöpre koszos, aki környülmélet coupontok vagon!

Hát erre az energyikus szózatomra nem mind a na'sszála sarkába röffent?

— Legolább terek csinálni ed kis differenczjártékt, — nyehögte egy a falkábúl.

— Czo te I — mondok. Ha mán játíkot akarok, tudok én magamnak különbet, akit mindig zikkerre vöszök.

S ezzel kinyössen kilejtöttem az ámbitusra s a rötyög-utczai kis tanyánk felí lípködtem.

A ZSIDÓ-KÉRDÉSHEZ

Mondok, hogy mondok.

Szerbucz Istóczy! Czoki jordány!

Végtire is az igazság hajnali pirkadása csak kibökődik ennek a kinszenvedett éldös honyhaza borúlatos mennyei sátorán, no!

Ki merete valahára nyittani igaz fájdalomtul véres száját egy bátor szittyá. Magyarán mondván: hogy aztat a nemzetöt, akiön nem fogott ki se török, se nímet; se kolera, se deficzit; se közösügy, se kaurrmány: hogy minket dücső fajt is úgy bekap a zsidó, mint ahogy — hamm! — bekapja a magyar szót.

Hejh régi szabadság! Mikor még a zsidó nem vót se fölpörös, se jizrahelita, se polgártárs, hanem csak zsidó.

Úgy apránkint tünedeznek föl elmembe az hajdani szép üdők! Mintha még most is látnám a vín Gengenyak Ájzigot, amikor elaludt a kármentőbe és a hosszú szakállya úgy folyt szét előtte, mintha a guzsaly szárárúí most esött volna oda elejibe kócznak. Összeníztünk a Duhaj Marczival; mingyá mög-

rtottuk e'mmást. Haza szalajtottuk Bugaczy Laczit, hozzon pöcsétviakszot, pöcsétnyomót. Mikor mögtért vélle, besettentem a kármentőbe. A Gengenyak zsidó jóízűven szuszogott. Egy minutum alatt úgy le vót pöcsétűve a szakállja mint a dekrétum. Erre lekapok a pohárszékrül egy üvegöt, neki foháczkodok és úgy vágom oda jaz asztalhoz, hogy akkorát szólt mint egy ház. A zsidó föriad; de amint hirtelöny kapná föl a fejit, hogy mi az? — ott felejtötte ja szakállja felit. Csak ú'ffogódzkodtunk e'mmásba, hogy el ne dűjjünk a nevetüstül.

Tessen máma az iet mögtönnyi valakinek ebben az olvasztékos uj módi világban! Bizony még biró elejibe is mernének menni vélle, mög tán ki jis imák az úságba, aki jalá nyomtató papirosnak úgy is zsidó szedi jaz rongyot.

A'sse vót kutya, amikor éjfeli prosecczióba möntünk végig a zsidószőgön, a „Balhaszoktatón“.

Kettőnk a czug élin czammogott igazi templo-mossal!. Mindegyik másfél-öles pózna högyin löbbáz-tatott e'llámpást és ez oan sirahnatossan csikorgott, hogy ahány álmatlan kutya vót az utczaszörön, az mind segített vonyítani.

A két czugfirer mögött gyüttünk mink többiek hosszú léczre kötött pacsmaggal. A pacsmagot előbb tövig mártogattuk bele java kulimászba.

Ecczörre amint a sitit, csöndes utcán mö'vwillan a lámpás, főzendül a nóta: a zsidó mind kinyitogatta a zsalugátért, hogy miféle csoda történik a Balhaszoktató főutczáján? Alyig gyugta ki fejit az egyik az ablakon — pűf neki! — mán a kulimászos pamattal rámásztunk a kípire. Én inned működtem,

Laczi tnög túnnan. Amint egy-egy jebuzeus kitolta a czifferblattját az éjféli lebegőbe — loess! — rápingátuk az egyiptomi hét csapás közzül az icczakát mög a ragyát.

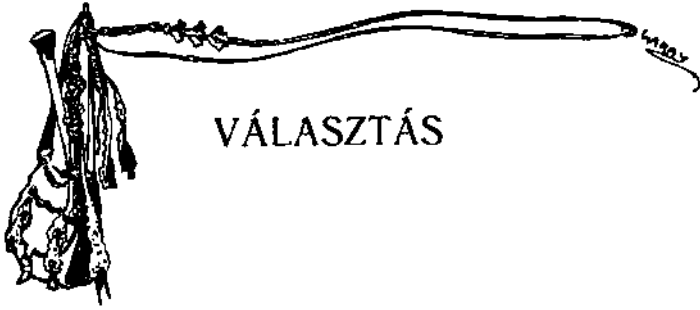
Lótt jajveszékélés Izrajelba! Röggere mán tele vót a várasháza szerezcsöny zsidóval, aki mind panaszt tött és mutogatta ja bekevert ábrázattyát. Hátha a szent subládát odahozzák a csöngettyűs szentírással egyetemben, hasznát vóna nekik? Mer még akkor úr volt a magyar és szabad. Csak aszondtam: hun kehögsz, Kóbi? Ide hát elejbém! Aki meg kelletlen beszéddel uzováta a száját, azt úgy nyakfőn felejtettem hirtelönyibe, hogy protekezió nélkül is bevették vóna kódísnak.

Attul kezdtem tartanyi, hogy még közibénk nevekedik; mer van ám köztük, aki oan nasságosan uraskodik, mög úgy ejti a módgyát, oan magyarán tesz-beszéll, hogy nímelykor azt tudtam: én vagyok a zsidó, ü ja magyar. I'llösz mán ez váttig? Mert akad ám közte, aki különben rakja a magyar szót, különb szandlóferen is jár, mint úri magam. Czurukk! így mahónap mind magyarrá lönne. Osztán azután kít üssünk?

Azé' gyütt hát kapóra most az Istóczy komám beszédgye. Oan jó főkavarta az égisz természetömet, mi'mmikor a kódőkfogó bábasszonnyal kenyetem mög magam.

Uzsgye zsidrák!

Ammég kiteríjjük a mancseszter nadrágod, addig is: ha'sszólljék az a csöndes!

VÁLASZTÁS

Aszongyah!

Csapra verjük mán a cselédbort! Oan ital az, akit még eddégig megszínlett mindön úri bögy. Köpibe termött, ujjal sutulták, szalvétán szűrték — iszod! Választónak nagyon jó. Érti is a módgyát az a jordány.

Mondja a felesége, a kerek Czili:

— Jaj, tekintetös úr, rossz éczakája vót az uramnak.

— No, no, mondok; tán a kezure ütött neki jaz ifiasszony?

— Jaj, dehogy! Hanem mindégig csak forgoló-dott. Nem bírt elaludni. Hát mit gondol a tekintetös úr, mi bántotta azt a gyönyörű okos embört?

— Mégis csak kutyabaja vót annak, mondok s a kezemet odaejtöttem a tilalmasba.

— Nem tetszett kitanálni. Ögyéb dolog bántotta a Dávidkámot. Mert hogy javába altatnám a csöppe-met, aszongya nekem, hogy: „Czili te!“ — „No mi köll?“ felelek vissza. — „Nem köll semmi“, feleli ő, „de egy gondolattól nem tudok aludni“. — „Már mér

ne tudnál, Dávidkám?“ mondom én. „Mi bánt?“ — „Az bánt“, mondja az uram, „hogy abba a borba, akit duflán fölirtam, nem önthettem bele vizet!“ Hát nem arany embör?

— Az a, csinyánék taplót az irhájából, mondám enyelögve, mer hogy jó barátságba vagyok vélek; a parádés szobájukba is bejeresztenek némelykor, ha jakad e'kkis kompánia.

Most azon tünődök: lépjek-e föl, ne lépjek

Bugaczy Laczi aszongya, nem jó blatt jár az igaz magyar politikára. Lupi bácsi mög biztat: ijjen hazafi mint én, csak kivel nem szorúhat!

Peig, ha kijereszteném az ékesszóllásom kari-kássát, egy pördültre vónék mög.

Az edgyik jobbódalgó csahos nállam járt. Öntötte belém a szót. Hátha annak a rézfeszület-sikálló egész pártodnak a szent dikczijónárijomát hullajtod belém, möghallom-e? Fülem mellett gyalogút. Abrincs!

Osztán a lelkem idvessígirül került, a hazát emlegette.

— Hogy ki légyön az én hazám, mondok, azt tudom. De hogy az úr micsoda fősső vármegyébül gyalogolt ide, abban tudatlan vagyok, mondok neki és úgy elibéje röngöttem, hogy azt tudta, hegyindulás van.

Aszondotta jerre: ne heveskődjek.

— Mi a? Me heveskődjek? Hát ha az az esztergomi bazilikába beledagadt, szent fán simorgó primásod vallatja a vedlett bibliáját: komolyabb? Elugorj inned, te czirokba ójtott parupnyi-szár, mer úgy nállad legyintök, hogy a pöttyöndi zsidó kilörgos 20 flóresért még csak meg se víz!

Nömös méltatlankodással mondtam ezt oda neki, amire mög is ihászodott, mer mintha csak a papyának gyuvont véna mög, úgy beszíte bele a markomba a hiszekegyet. Én mög megadtam neki jaz abszolucziót. Válasszanak mög török pápának vagy zsidó püspöknek, mit én bánom? Kiki a maga szája ize szerént szógálja a hazáját!

Olyik beszél, olyik tösz.

Én töszök.

Ha'sszóljék hát az a honyhaza-mentő csöndes!

PROGRAMM

Csihaj Kardszag!

Én is tartottam párt-értéközletet. Elszalajtottam a Tyutyu vályogvetőmet Bugaczy Laczi, Duhaj Pista, mög a Lupi bácsi házához: szödelőzködjének, gyűvést-gyűjjenek, nállam összegyűljenek, hogy fő ne sűjjenek.

Mer van állapot!

Választunk megest.

Lupi bácsi elnökölt és főszóllított: fejtsem ki jaz prográmmomot.

„Urajim! — mondok élkössen — „Esmég edgy választói küszöb határjának korszakán állunk, midőn az haza ránk teként, hogy mö'mmöntsük! *(Helyes!)* Mer, urajim! Csak az igazánda független állású honpógárok kebelén nyughatik bátorságban az éldes haza! *(Éljen!)* Antul is ikább, mert az hú szittyá magyar-nak széles elejü, dús keblözetü szügye vagyon, akin éhön nem vesz összejink szent földgye, mer akar a vérünkkel is tápláljuk, mint pelikány az ídes anyját. *(Élérzékenyedés.)* Ha peig az ehössigtül el tanál

aludni rajta: mögeshetik, hogy nem sokára vér se léssen mán kebelünkbe, mivelhogy azt onnad mind kiszopta jaz kaurrmány! (*Viharos tetszés.*) Főfeladásunk az én közvélekedésem szörént az, hogy mindön honyfi ennenmagát táplálja, hogy az honnak lögyön mibül ögyön. (*Élénk helyeslés.*) Mán most, urajim, mi származik ebbül? Az a természetes és politikai szükség, hogy ezön főfogás mentül több híveket szöröztvén, országos párttá zömötömörögömbörödjünk. (*Öljön!*) Mentül ikább gondoskodik mindön legíny magáru, antul bővebben gondoskodik az honyházáru. Míg a többi pártok mögöszik az országot, mög az ország főfalja az pártokat, akit ük úgy hlnak hogy „bekeblezés“ — addig mink éltetve magunkot, éltetjük a hazát; mink öszünk-iszunk, a haza mög jóllakik. (*Helyeslés.*) Köll-e jennél különb prográm? (*Igaz!*) De, hogy ezen nömös czéltáblánkba beletrafáljunk, gondoskonnunk köll az eszközökrül. Mint szivejinkbe az ézés, oan drága lögyék mindegyikünknek a voksa! Aki áldozni tud a hazájér, az tunni fogja, hun szörözheti mög a támogatást. Az igazi honyszerelöm fölötte áll az pártoknak! Mer több ám a pátriotizmus mint az apró píz. Ha p. o. aszongya néköm Tisza Kálmány: ez a Mokány Bertaiany, ez a Gönczöly Farkas, ez a Duhaj Istvány, ez a Bugaczy László ér az ügynek fejönkint ezör flórest: akkor nem vagyok tán sehonnaji jordán nímet, hogy igazat ne adjak nékije? De ha tanálkozik melegebb kezü férfiju, aki még egy ezörrel rádufláz — nem vagyok tán putribeli more, hogy fő ne áldozzam magamot? Mer mér köttene többet, ha forróbban nem imádná jaz hazát? Igaz-e? (*Igaz!*) Az ien magossabb szömpontbú

tekéntve jaz ország sorját, nem nízöm én: dufla okulát hord-e, vagy az öveg félszeme jelött tartja-e a haza boldogságát. Csak főfegyverzött pislantása lögyék és jól tudjon imádkozni. Vagy ha úgy esnék sorgya, hogy a bélelt szöme ellenire se látna tisztán bele a környülállások mivoltába és hanná koppanni a mijénket: ott száradjon bennük a hazafiságuk csústül! Ha nem kő támogatott támogató: van ingadozó párt az hazában öleg, hála a magyarok istenének! Ahhol szegődünk! *(Helyeslés.)* Szükségesnek tartottam urajim a vállságos választási események és bukományok fönt vázolt küszöbérül főhordanom aztat a tántoríhatatlan hajlandóságot, akivel az honyéért áldozó férjfijak eránt viseltetünk. Éjjön az nemzet!“

(Viharos éljen! A szónokot fölkapják és vállon az aszta! körül hordozzák. A független nyilatkozat ki nyomattatását és a különféle táborokba való elküldését az elnök elrendelvén, mindegyikünk széjjel oszlott.)

* *

*

Nem akarok dicsekönnyi, de jaz beszídnék nagy volt a hatása. A Szellóm is mintha jérzötte vóna a gazdája diadalját, oan magasra emelte a farokját, mint Bugaczy Laczi a zászló nyelit. Te vín döögöm, mondok neki, töszök is rá, hogy hazajérve ott tanáлом a pesti spileráj-csinyállónak a levelit, akibe lobogó-mustra, tollu-mustra, mög e'kkis píz-mustra is lösz.

Hogy egymagában rám ne savanyodjon, pajtást köll kerítenem melléje. El is menek oda, ahun szaporodik. Kukacz Adám az utamba jakadt. Azt kérdezte ja füstös, kinek muasikaljon?

„Nyomod a száraz fádat!“ mondok vidámon,
 „mit tudok bele jén?“ — „Jáj, ki tunná, há nem á
 násságos úr?“ vigyorog a fárahó. Pedig jó heön ke-
 resködött az a juhbél-nyaggató. „Halom mö'böcsúd
 a fajtádat“, intóm ütet; „el ne tányérozd magad,
 mint az a pesti vírsíged. És amikor cselekszöd, rám
 níz, oszt' a'llösz az igazság, akit én diktáltok. Mámost
 akaszd a zápfogad alá aztat a zöngő sulykot és ri-
 száljad eztet az új kortesnótát, hogy aszongya:

Az az igaz magyar honfi,
 Aki nem csupán piros vért,
 Hanem a derága honyért
 Apró píz is tud kiontni —

Igaz a!

Kínyössen lípködtem a kaszinó fele s hogy be-
 tettem a lábam, erikkantottam az igazi szózatot hogy:
 Ha' szólljék hát az a csöndes!

KÖSZÖNTÉS

Csihaj!

Mindent kaptál amit akartál. Vakulj magyar!

Tisza Kálmány lőtt minister! Eddéig a járásá-
rul is azt tudtam: két bal láb-szára van. Most mög
hajsza is tüled megy. Bejált az adócsinyállók közibe!

Hát ez az elvhűség? — ütné mög a szélbal! Guta
kávát lapidem. Ki jis kávázta a guta, lapítaná mög!

Hogy ehányta éczörre a csikófogát! Nem rug-
dalkozik mán, ha' bemászott a hámba, és maga mellé
fogta jasztat a kehös Csernyátonit.

No még mögéröm, hogy mégis csak szalonna
ősz mind a kettőből.

DELEGÁCZIÓS DIÁTRUM

Abrincs!

Szürődhattok e' mmásba, veszhettök e' mmásba, szakadhattok e' mmásba odafönt, mint Tisza a Dunába, huszas a böggöbe, eb a kutyába: én rajtam ki nem fogtok!

Csinyáhattok fuzijót, kojalicziót — nem jót csinyátok. Átalakulhattok bópártibú konczlesővé — tranzfigurázhattok, a pofátok mög ráfanyalodhat oan ídes mosolygásra, mint a gohér: ott látom én a tüvibe ja rókát, rántanám le jaz irháját bekecsnek.

Ammég Mokány Bérezi úr lösz ennek a kinszenvedett honyhazának a földgyin, mög amég igaz magyar lösz körülöttem, mindétig is azt hajtom, hogy: abczúg ennek a lagymatag kórrmánynak!

Nem hijjába, hogy Kálmány az új fűnanczié — e' sse lösz különb a Deják vásznánál.

Hanem ien tökéletlen korú süvölvényt tönnyi mög miniszternek! . . . Hiszen, ha úgy esik, mint ahogy véletlenül nem esött, hogy Domszögön tanították

töszöm mög: pretendánám túlle, hogy a Szellőmet is uralja.

De nem soká leszön mán Budán kutyavásár.

Gyün a választás.

No kórrmány! Ha nem értesz a szóbul, amég szórmentiben bánok el veiled: úgy mö'bbuktatlak, hogy szagos lösz túlle jaz kabinéted. Mer akit én mögdüntök, dikhecz annak!

